EGVYE ARTS 0ST0KA

FOLIO

Astăzi, artele marțiale sunt populare în întreaga lume - amintiți-vă doar de filmele cu participarea lui Bruce Lee și Jackie Chan. Timp de secole, războinicii din China, Japonia, Coreea, India, Filipine și alte țări au antrenat tehnici speciale pentru a deveni luptători impecabili care nu ar fi stânjeniți de nimic în lume. Concentrarea spirituală aici nu este mai puțin semnificativă decât forma fizică.Pentru a stăpâni tehnicile uneia sau alteia arte marțiale, sunt suficienți câțiva ani; pentru a înțelege secretele lor, ai nevoie de o viață întreagă. Prin urmare, nu veți găsi în cartea propusă o descriere a tehnicii loviturilor, aruncărilor etc. (un antrenor cu experiență vă va învăța acest lucru), dar veți afla cum japonezii, interpretând sistemele chinezești de vedere asupra lumii, au reușit să creeze doar propria lor viziune unică despre ceea ce ar trebui să fie un războinic. Și acesta este cazul când elevul îl depășește pe profesor.Nu degeaba codul samuraiului, care considera moartea în luptă singura moarte demnă, este atât de apreciat până astăzi;

Eu și arta ninja-ului evaziv

1 războinici din umbră, super luptători, aproape și supraoameni, egali cu cine

1 nu a fost, iar artele marțiale - sume karate aikido, judo

Am învățat să mă răspândesc în întreaga lume.

BOSTOCK ARTE MARTIALE

R.V.Chasty

n

Harkov „Folio”

2009

BBK 75.715

4-25

UDC 796,85

Designer Ya V. Osipov

Chasty R.V.

4-25 Artele marțiale ale Estului. Japonia / Designer I. V. Osipov. - Harkov: Folio, 2009. - 239 p.

ISBN 978-966-03-4672-7.

Astăzi, artele marțiale sunt populare în întreaga lume - amintiți-vă doar filmele cu participarea lui Bruce Lee și Jackie Chan. Timp de secole, războinici din China și Japonia. Coreea, India, Filipine și alte țări au perfecționat tehnici speciale pentru a deveni luptători fără cusur, care nu vor fi stânjeniți de nimic în lume. Concentrarea spirituală nu este mai puțin importantă aici decât fitnessul fizic.

Pentru a stăpâni tehnicile uneia sau alteia arte marțiale sunt suficienți câțiva ani; pentru a le înțelege secretele, este nevoie de o viață întreagă. Prin urmare, nu veți găsi în cartea propusă o descriere a tehnicii ularelor, aruncărilor etc. (un antrenor cu experiență vă va învăța acest lucru), dar veți afla cum japonezii, interpretând sistemele chinezești de vedere asupra lumii, au fost capabili să creeze doar propria lor viziune unică asupra a ceea ce ar trebui să fie un războinic . Și acesta este cazul când elevul îl depășește pe profesor. Nu degeaba codul samurailor, care considerau moartea în luptă singura moarte demnă, este încă atât de apreciat; și arta ninja-urilor - războinici din umbră evazivi, super luptători, aproape supraoameni, care nu aveau egal; și artele marțiale - sumo, karate, aikido, judo, care s-au răspândit în întreaga lume.

BBK 75.715

ISBN 978-966-03-4672-7   design, 2009

Ainu: războinici ai „oamenilor misterioși”

„Oamenii misterului”

Ainui sunt probabil cei mai misterioși oameni din Orientul Îndepărtat, din cauza cărora oamenii de știință din diferite țări au spart o mulțime de copii. Cu fața albă și cu ochii drepti (bărbații sunt, de asemenea, foarte păroși), ainui sunt uimitor de diferiți ca aspect de alte popoare din Asia de Est. Etnografii s-au întrebat de mult de unde provin oamenii care poartă haine largi (sudice) în aceste ținuturi dure, iar lingviștii au descoperit rădăcini latine, slave, anglo-germanice și chiar sanscrite în limba ainu. Ainui au fost clasificați atât ca indo-europeni, cât și ca australoizi. Recent, majoritatea oamenilor de știință sunt de acord că ainui, care sunt spre deosebire de mongoloizi, gravitează mai degrabă către tipul antropologic al Asiei de Sud-Est și Oceaniei.

Inițial, ainui au trăit pe insulele Japoniei (atunci a fost numit Ainumoshiri - „țara ainuilor”), până când au fost împinși spre nord de proto-japonezi. Ainuii au venit la Sakhalin în secolele XIII-XVI,

„terminându-și” așezarea la începutul secolului al XIX-lea. Urmele lor au fost găsite și în teritoriul Kamchatka, Primorye și Khabarovsk. Multe nume toponimice ale regiunii Sakhalin au nume Ainu: Sakhalin (de la „sakharen mosiri” - „pământ în formă de val”); insulele Kunashir, Simushir, Shikotan, Shiashkotan („shir” și „kotan” înseamnă „loc de pământ” și, respectiv, „așezare”). Japonezilor le-a luat mai mult de 2 mii de ani pentru a ocupa întregul arhipelag până la Hokkaido inclusiv (numit pe atunci „Ezo”) (cele mai timpurii dovezi ale înfruntărilor cu ainui datează din 660 î.Hr.).

Ainu s-au numit sub diferite nume tribale - „Soya-untara”, „Chuvka-untara”. Cuvântul „Ainu”, pe care îl folosesc

numit vykli, nu este deloc numele de sine al acestui popor, înseamnă doar „om”. Japonezii i-au numit pe ainu cuvântul „ebisu”.

Ulterior, aproape toți ainui au degenerat sau au fost asimilați de japonezi și nivkh. Au mai rămas puțini Ainu adevărați. La sfârșitul secolului al XX-lea erau aproximativ 20 de mii dintre ei, iar majoritatea locuiau în Hokkaido în mici rezervații.

Faptele istoriei culturale a ainulor sunt cunoscute și s-ar părea că este posibil să se „calculeze” originea lor cu un grad ridicat de acuratețe. Deci, de exemplu, putem, în primul rând, să presupunem că, în antichitate, întreaga jumătate de nord a principalei insule japoneze Honshu a fost locuită de triburi care erau fie strămoșii direcți ai Ainu, fie foarte apropiați de ei în cultura lor materială; în al doilea rând, se cunosc două elemente care au stat la baza ornamentului ainu - o spirală și un zigzag; în al treilea rând, nu există nicio îndoială că punctul de plecare al credințelor ainu a fost animismul primitiv, adică recunoașterea existenței unui suflet în orice creatură sau obiect; în cele din urmă, în al patrulea rând, organizarea socială a ainu-ilor și metoda lor de producție au fost studiate destul de bine.

Cu toate acestea, după cum a arătat un studiu pe termen lung al culturii Ainu, bazarea pe fapte nu dă întotdeauna roade. De exemplu, s-a dovedit că ornamentul în spirală nu a fost niciodată proprietatea doar a Ainu-ului. A fost folosit pe scară largă în arta maoriilor din Noua Zeelandă, în desenele decorative ale papuanilor din Noua Guinee și printre triburile neolitice care trăiesc în zonele inferioare ale Amurului. Ce este aceasta - o coincidență întâmplătoare sau urme ale existenței unor anumite contacte între triburile Asiei de Est și de Sud-Est într-o perioadă îndepărtată? Dar cine a fost primul și cine a adoptat descoperirea?

Sau: se știe că venerarea ursului, cultul acestuia, erau răspândite pe vaste teritorii ale Europei și Asiei. Dar printre ainu este foarte diferit de cei similari care au existat printre alte popoare, pentru că doar ei au hrănit puiul de urs la sânul unei doici!

Problema istorică care apare cu ainu este determinarea originilor lor culturale și rasiale. Urme ale existenței acestui popor au fost găsite în siturile neolitice de pe insulele japoneze. Acolo a luat naștere așa-numita cultură Jo-mon sau cultura „noi”.

4

tipare de vuiet”, ai căror purtători sunt acum identificați din ce în ce mai mult cu vechii ainu.

Astăzi, un singur lucru poate fi afirmat cu siguranță - faptul existenței ainuilor înșiși. Pentru că există mai multe întrebări decât răspunsuri. Au fost poporul Jomon strămoșii direcți ai Ainu? Ce legături legau odată ainui de triburile mărilor sudice, australienii și melanezienii? Unde este începutul și unde este sfârșitul spiralei cu care ainui și-au decorat decorațiile și ale cărei granițe se întindeau de la insulele Oceaniei din sud până la tractul Sakachi-Alyan din partea inferioară a Amurului, unde petroglife conținând atât un zig-zag și o spirală au fost deja descoperite astăzi? Și acestea nu sunt toate întrebările care apar atunci când studiem Ainu.

Credințele religioase ale Ainu

Baza opiniilor religioase ale vechilor ainu a fost animismul primitiv. Mici figurine antropomorfe, care din cele mai vechi timpuri au fost plasate în mormintele poporului Jomon, indică în mod clar credința în existența unui fel de zeitate în formă umană. La început acestea erau produse foarte simple, cu cap, corp și brațe clar definite, dar fără semne de gen. Pe măsură ce societatea Jomon s-a dezvoltat, figurile au fost modelate mai clar, au căpătat forme din ce în ce mai dezvoltate, iar forma sânilor a indicat că acestea erau imagini ale unor persoane de sex feminin. Se crede că ele simbolizează mama zeilor. O astfel de credință ar putea apărea probabil într-o societate care nu rupsese încă matriarhatul. Poate că o organizație similară, în care legăturile tribale și personale au fost construite de-a lungul liniei feminine, deși puterea aparținea bărbaților, a existat printre oamenii Dze-mon. Nu pare să fie nimic neobișnuit aici și totuși există un mister. Închinarea unei zeități feminine care semnifică fertilitatea era comună printre triburile agricole occidentale. Este ciudat că același cult a fost adoptat de poporul Dze-mon, care încă nu cultivase pământul.

Panteonul Ainu este format în principal din kamui - spiritele diferitelor animale, printre care ursul ocupă un loc special. Mitul despre urs a ajuns la noi în mai multe versiuni. Se spune că un bărbat a început să i se arate unei femei singuratice noaptea.

5

o cunoștință „toate în negru” și într-o zi i-a dezvăluit că nu era un bărbat, ci un zeu al munților, ascuns sub înfățișarea unui urs. De la zeul munților, femeia a născut un fiu, din care mai târziu au descins ainui.

Se deosebește Aioina, considerată creatorul nu numai al lui Ezo, ci și al primului om (ainu), pe care l-a făcut dintr-o crenguță de salcie și pământ. Celălalt nume al său este asociat cu acest mit: Ainu Rak Guru (adică „om cu miros de Ainu”). Potrivit mitului, după ce a încheiat actul creației, Aioina s-a întors în cer, dar ceilalți zei, simțind mirosul omului, l-au obligat să coboare din nou pe pământ și să lase acolo haina în care se afla pe pământ. Aioina acționează și ca

organizator al vieții sociale a Ainu și are astfel funcții de erou cultural. Potrivit miturilor, la început ainui mâncau carne crudă de animale și pește și nu disprețuiau canibalismul. Treptat, în timpul vizitelor în lumea oamenilor, Aioina i-a învățat să folosească focul și meșteșugurile: le-a arătat cum să facă unelte de pescuit, arcuri, săgeți, oale și alte ustensile, i-a învățat să gătească carnea și peștele și a înțărcat. ei din canibalism.

Un rol semnificativ printre ainu îl joacă cultul șarpelui, asociat cu zeitatea feminină a soarelui, precum și o altă zeitate feminină - Unti Kamuy, zeița vetrei, care, spre deosebire de alte zeități, poate fi adresată direct. .

Ritualurile ainu erau destul de complexe; aşa-zisul inau ocupa un loc aparte în ea. Acest nume se referă la o varietate de obiecte antropomorfe decorate cu mănunchiuri de așchii lungi. Ei sunt văzuți ca intermediari care i-au „ajutat” pe ainu să comunice cu zeii.

Cel mai mare interes pentru ritualurile Ainu este „festivalul ursului”. Un astfel de eveniment nu s-a întâmplat des. Mai mult, ursul destinat ritualului a fost crescut de mic, ca să spunem așa, într-o cușcă de lemn și, după cum am menționat deja, a fost alăptat de o femeie. Sacrificiul a fost săvârșit într-un mod deosebit: ursul a fost sugrumat între două blocuri de lemn. Apoi carcasa a fost jupuită, s-a pregătit o friptură și toată lumea a început să mănânce. S-a petrecut foarte solemn, toți cei prezenți l-au lăudat pe urs și i-au cerut scuze în toate felurile posibile, argumentând că dacă sufletul nu i-ar fi fost eliberat din trup, cum ar fi putut fi trimis?

6

porecla ainuilor zeilor și explicați-le cât de devotați sunt ainui față de zei și că merită protecția lor?

Mitologia ainu, în forma cunoscută astăzi, a luat forma în jurul secolelor XII-XV. n. e. și s-a dezvoltat în interacțiune cu mitologia popoarelor din Asia de Nord-Est, în special japoneza. Sursa studiului său sunt repovestirile orale ale miturilor, cunoscute din înregistrările misionarilor europeni de la sfârșitul secolului al XIX-lea - începutul secolului al XX-lea. și istoricii japonezi moderni.

Războinici și arme

Populația Ainu era formată din grupuri social stratificate (utar), conduse de familii de lideri prin dreptul de moștenire a puterii (de remarcat că clanul Ainu era condus prin linie feminină, deși bărbatul era considerat capul familiei).). Uthar a fost construit pe baza unei rudențe fictive și avea o organizație militară. Familiile conducătoare, care se numeau utharpa (capul utara) sau nishpa (liderul), reprezentau elita militară. Bărbații cu „naștere înaltă” erau deja pregătiți de la naștere pentru serviciul militar, femeile înalte își petreceau timpul brodând sau îndeplinind ritualuri șamanice (tusu).

Ainui preferau arcul ca armă. Nu e de mirare că erau numiți „oameni cu săgeți ieșite din păr” - purtau tolbe (și săbii, de altfel, de asemenea) pe spate. Arcul era realizat din ulm, fag sau euonymus (un

arbust înalt, de până la 2,5 m înălțime cu lemn foarte puternic) cu apărători de balenă. Coarda arcului era făcută din fibre de urzică. Penajul săgeților era format din trei pene de vultur.

Vârfurile de săgeți de luptă erau de mai multe tipuri. Atât vârfurile de săgeți „obișnuite” care străpunge armura, cât și vârfurile de săgeți cu vârfuri au fost folosite în luptă (poate pentru a face mai ușor deteriorarea armurii sau pentru a preveni blocarea săgeții într-o rană). Au existat, de asemenea, vârfuri ale unei secțiuni transversale neobișnuite, în formă de Z, care au fost cel mai probabil împrumutate de la Manchus sau Jurchens (există informații că, în Evul Mediu, Sakhalin Ainu a luptat împotriva unei armate mari care venea de pe continent).

Vârfurile de săgeată erau făcute din metal (cele timpurii erau făcute din obsidian și os) și apoi acoperite cu otravă de aconit su-ruku. Rădăcina de aconit a fost zdrobită, înmuiată și pusă într-un loc cald

loc bun pentru fermentare. Pe piciorul păianjenului a fost aplicat un băț cu otravă; dacă piciorul a căzut, otrava era gata. Deoarece această otravă s-a descompus rapid, a fost utilizată pe scară largă la vânătoarea animalelor mari (carnea putea fi consumată după o perioadă scurtă de timp). Axul săgeții era din zada.

Săbiile ainu erau scurte, lungi de 45-50 cm, ușor curbate, cu ascuțire unilaterală și mâner cu o mână și jumătate. Războinicul Ainu - dzhangin - a luptat cu două săbii, nerecunoscând scuturile. Gărzile tuturor săbiilor erau detașabile și erau adesea folosite ca decor. Există informații că unii paznici au fost lustruiți special pentru a străluci o oglindă - pentru a speria spiritele rele. De asemenea, este curios că Dzhanginii s-au distins prin beligeranția și incapacitatea lor de a minți.

Pe lângă săbii, ainui purtau două cuțite lungi (cheiki-makiri și samakiri), care erau atașate de coapsa dreaptă. Cheiki-makiri era un cuțit ritual pentru a face ras inau sacru și pentru a îndeplini ritualul re, sau ershpokpa - ritual sinucidere, care a fost adoptat ulterior de japonezi (ca, de altfel, și cultul sabiei, rafturi speciale pentru sabie, suliță, arc), numindu-l hara-kiri sau seppuku. Săbiile ainu au fost expuse publicului doar în timpul „festivalului ursului.” O legendă străveche spune: „Cu mult timp în urmă, după ce această țară a fost creată de Dumnezeu, au trăit un bătrân japonez și un bătrân ainu. Bunicul ainu a primit ordin să facă o sabie, iar japonezilor. bunicului i s-a poruncit să facă bani” (se explică în continuare de ce ainui aveau un cult al săbiilor, iar japonezii nu aveau decât sete de bani. Ainuii și-au condamnat vecinii pentru scăpare de bani).

Au tratat sulițele destul de rece, deși le-au schimbat cu japonezii.

Un alt detaliu al armelor războinicului Ainu au fost ciocanele de luptă - role mici cu un mâner și o gaură la capăt, din lemn de esență tare. Pe părțile laterale ale bătătorului erau atașate țepi de metal, obsidian sau piatră. Bătăile erau folosite ca un bip, și, de asemenea, ca o praștie - o centură de piele era trecută prin gaură. O lovitură

bine țintită a unui astfel de ciocan ar ucide imediat sau definitiv victima.

Ainuii nu purtau coifuri. Aveau părul lung și gros, care era măturat împreună, formând un fel de coif natural.

8

Armura ainu era de tipul așa-numitului „gură în gură” și era făcută din piele de focă cu barbă („iepure de mare” - un sigiliu mare). În aparență, o astfel de armură pare voluminoasă, dar în realitate practic nu restricționează mișcarea, permițându-vă să vă îndoiți și să vă ghemuiți liber. Datorită numeroaselor sale segmente, armura era formată din patru straturi de piele, care cu același succes respingeau loviturile săbiilor și săgeților. Cercurile roșii de pe pieptul armurii simbolizează cele trei lumi (superioară, mijlocie și inferioară), precum și șamanul

discuri de schi care sperie spiritele rele și

J J Ainu armura

având în general sens magic. Cercuri similare sunt, de asemenea, descrise pe spate. O astfel de armură este fixată în față folosind numeroase legături. Era și armură scurtă, precum hanorace cu scânduri sau plăci metalice cusute pe ele.

În prezent știm foarte puține despre arta marțială a Ainu. Cu toate acestea, se știe că japonezii au adoptat aproape totul de la ei. De exemplu, tradițiile și credințele Ainu au jucat un rol semnificativ în formarea samuraiismului și a religiei antice japoneze - Shinto. Se poate presupune cu un grad mai mare sau mai mic de probabilitate că unele elemente ale artelor marțiale au fost adoptate și de japonezi din ele.

Până astăzi, informațiile au ajuns doar despre un astfel de duel, adoptat de ainu. Adversarii, ținându-se unul de celălalt de mâna stângă, au lovit inamicul cu bâte (ainui și-au antrenat spatele special pentru a trece acest test de rezistență). Uneori, aceste bâte erau înlocuite cu cuțite, iar în unele cazuri se luptau pur și simplu cu mâinile până când adversarii și-au pierdut respirația. În ciuda brutalității luptei, nu au fost observate răni.

De fapt, ainui au luptat nu numai cu japonezii. Sakhalin, de exemplu, au cucerit de la „Tonzi” - un popor scund, cu adevărat populația indigenă din Sakhalin. De la „tonzi” ainui au adoptat numele de săbii de foarte bună calitate - tonzi-ni, iar femeile ainu au adoptat obiceiul de a-și tatua buzele și pielea din jurul buzelor (rezultatul a fost un fel de jumătate de zâmbet, jumătate de mustață) .

9

Există, de asemenea, informații interesante că ainui au pus semne speciale pe săgeți, arme și feluri de mâncare care au fost transmise din generație în generație - pentru, de exemplu, pentru a nu confunda a cui săgeată a lovit fiara, cine a deținut cutare sau cutare lucru etc.

Există mai mult de o sută cincizeci de astfel de semne, iar semnificațiile lor nu au fost încă descifrate.

Erau și pictograme pe ikunishi (bețișoare pentru a ține mustața în timp ce bea). Pentru a descifra semnele (care erau numite epasi itokpa), era necesar să se cunoască limbajul simbolurilor.

Rămâne de adăugat că japonezii se temeau de bătălia deschisă cu ainui și i-au cucerit prin viclenie. Un cântec japonez străvechi spunea că un ebisu (altfel, emishi - barbar, ain) valorează o sută de oameni în luptă. Exista, de asemenea, credința că Ainu ar putea provoca ceață.

De-a lungul anilor, ainu s-au răzvrătit în mod repetat împotriva japonezilor (chizhem în ainu), dar au pierdut de fiecare dată. Japonezii i-au invitat pe liderii revoltei la locul lor pentru a încheia un armistițiu. Onorând cu evlavie obiceiurile ospitalității, ainui, încrezători precum copiii, nu și-au imaginat nimic rău, ci pur și simplu au fost uciși în timpul sărbătorii. De regulă, japonezii nu au reușit în alte moduri să suprime revolta.

Sisteme religioase și filozofice

Arta marțială a Japoniei are, în multe privințe, rădăcini chinezești. Bazându-se pe sistemele chinezești de vedere asupra lumii, japonezii, interpretându-le în felul lor, au reușit să creeze o viziune originală și unică a unui războinic și a ceea ce ar trebui să fie. Și acesta este cazul când elevul îl depășește pe profesor.

Japonezii, luând tot ce le-a putut oferi China, au ridicat arta războiului la cote de neatins. Nu degeaba codul samuraiului ■ Bushido, arta ninja și artele marțiale (karate, aikido, judo etc.) sunt încă atât de apreciate.

În ciuda unicității interpretării japoneze a artelor marțiale, nu se poate nega că, în termeni spirituali, acestea s-au bazat pe sisteme de viziune asupra lumii care proveneau din China - confucianismul și budismul zen. Dar dezvoltarea artei marțiale în Japonia a fost în mare măsură influențată de națională

sistem religios – şintoismul. Influența sa poate fi observată în mod deosebit în „trucurile și tehnicile” ninja. Prin urmare, atunci când începe o poveste despre Japonia, nu se poate să nu menționăm fundamentul spiritual al acesteia.

Shintoism

Shintoismul este un set de credințe și culte ale japonezilor, care este adesea numit religia originală japoneză. Termenul Shinto a apărut în Evul Mediu timpuriu (secolele VI-VII) și înseamnă „calea zeilor”. Shin, sau kami, sunt zei ego, spirite care, conform ideilor vechilor japonezi, locuiesc în întreaga lume din jurul oamenilor - cerul, luminarii, pământul, munții, râurile și copacii. Orice articol poate

Thorin este o graniță simbolică între lumea oamenilor și lumea kami

unsprezece

a fi întruchiparea unui kami. Cea mai comună întruchipare a „puterii divine" este o piatră. Aceste obiecte, shintai (corpul zeului), reprezintă de obicei un simbol al sfințeniei și un obiect de cult.

Tradiția mitologică cuprinsă în primele monumente scrise ale Japoniei (Kojiki, Nihon Seki etc.) a reflectat calea complexă de formare a sistemului cultelor șintoiste. Include atât zeitățile triburilor din Kyushu de Nord, care au venit în centrul Japoniei, cât și zeii populației locale care locuiau aici. Zeii locali și-au pierdut poziția prioritară, zeița Amaterasu (Amaterasu-o-mi-kami), care a „creat" arhipelagul japonez și a pus bazele dinastiei imperiale „divine", a devenit divinitatea supremă.

Există mulți kami în șintoism, dar zeitățile ancestrale ujigami (uji - clan, kami sau gami - zeitate) au fost de o importanță capitală pentru japonezii antici. Activitățile ujigami au fost de natură protectoare; au patronat viața și activitățile membrilor clanului. Au fost venerate și zeități - stăpâni ai diferitelor elemente naturale (uragane, cutremure, taifunuri și furtuni de zăpadă), numeroși zei cu semnificație locală (zeul unui anumit munte, pădure, lac), a căror putere protectoare s-a extins și în zona înconjurătoare și, ca o regulă, a depășit capacitățile panteonului principal al zeităților Shinto.

Shintoismul se distinge prin absența atât a unui fondator real sau mitologic, cât și a unei baze dogmatice. Apariția statului japonez a contribuit la unificarea diferitelor culte și la crearea unui singur sistem religios. Deși nu a fost creat un sistem clar care să elimine eterogenitatea, influența altor religii care au pătruns în Japonia a dus la apariția unor trăsături externe comune în activitățile obiectelor eterogene ale templului și în sistemul ritual.

În centrul cultului religios Shinto se află cultul strămoșilor cu strămoși înapoi la zeița solară Amaterasu. Întrucât lumea omului nu este separată de lumea kami, omul este într-un fel și kami și pentru el nu există nicio sarcină de a căuta mântuirea în lumea cealaltă. Mântuirea constă în a mulțumi kami-ului și a strămoșilor și a trăi în armonie cu natura, în legătură spirituală constantă cu zeitatea.

12

Într-o oarecare măsură, simplitatea extremă a introducerii japonezilor în șintoism, care nu necesită o muncă mentală specială în înțelegerea principiilor religiei, în stăpânirea unei etici religioase complexe, a devenit baza persistenței extraordinare a acestei religii, care a ajuns. din cele mai vechi timpuri și își păstrează poziția în Japonia modernă.

După victoria în lupta pentru putere („Lovitură de stat Taika") a influentei familii Cora de la mijlocul secolului al VI-lea. Budismul a început să se răspândească pe scară largă în țară și a început

construcția mănăstirilor și templelor budiste. Buddha și bodhisattva, care au intrat în panteonul Shinto ca noi zei, au fost înzestrați de japonezi cu aceleași proprietăți magice ca și kami; ei au fost abordați cu cereri specifice - pentru a proteja împotriva bolilor, a trimite o recoltă bogată, a proteja de rău etc.

Shintoismul a apărut ca religie a comunității agricole, a fost o reflectare a opiniilor și nevoilor sale colective, în timp ce budismul a avut în vedere persoana individuală și a făcut apel direct la individ. Cultele locale și budismul păreau să împartă practica de viață a japonezilor: evenimentele strălucitoare, vesele - nașterea, căsătoria - se aflau sub jurisdicția zeilor strămoși, în frunte cu zeița Amaterasu, iar moartea, interpretată în șintoism ca pângărire, era sub jurisdicția jurisdicția budismului cu doctrina renașterii, mântuirea în paradisul lui Buddha Fuziunea treptată a două religii – sincretismul, în terminologia japoneză Ryobu Shinto – „calea budismului și Shinto” – s-a produs cu un larg sprijin guvernamental.

Cultul Shinto este relativ simplu. Pentru a adăposti pe son-tai și a-i venera, din cele mai vechi timpuri, au fost construite sanctuare șintoiste - jinja, sau jingu, dedicate diferitelor zeități. Printre multele jinja, al căror număr în Japonia depășește 80 de mii, sunt dedicate unei zeități, mai multe sau mai multe, de exemplu, Yasukuni-jinja este considerat depozitul a multor mii de suflete de soldați care au murit în războaie. luptat de Japonia.

Templele în care cele mai importante regalii divine sunt plasate ca shintai sunt altare pentru zeița Amaterasu. Potrivit mitologiei, Amaterasu, trimițându-și strănepotul Ni-nigi pe pământ, i-a înmânat o oglindă, o sabie și pandantive de jasp cu instrucțiuni.

sârguință de a lumina întreaga lume și de a o stăpâni, cucerind pe răzvrătiți. Mai târziu, a apărut o interpretare a regaliei ca simboluri ale celor mai importante virtuți: o oglindă a început să fie înțeleasă ca simbol al onestității, pandantive de jasp - compasiune, o sabie - înțelepciune. Cea mai înaltă întruchipare a acestor calități a fost atribuită personalității împăratului.

În secolele V-VI. Altarele șintoiste au intrat treptat sub controlul curții imperiale. Cultul altarului Shinto devine mai complex. În secolul al VIII-lea Instituția kannushi (preoții șintoști) a fost formată la curtea imperială. Dreptul de a efectua ritualuri a fost dobândit de mai multe familii din aristocrația curții. Dar cele mai importante ritualuri sunt încă săvârșite de însuși împăratul.

O etapă importantă în dezvoltarea șintoismului a fost apariția conceptului de Ise Shinto, al cărui scop principal era întărirea cultului împăratului. Unul dintre motivele apariției sale a fost întărirea autorității și influenței sanctuarelor, în special Ise Jingu, în perioada campaniilor mongole împotriva Japoniei și după acestea (a doua jumătate a secolului al XIII-lea). Dezvoltarea ulterioară a lui Ise Shinto în a doua jumătate a secolului al XVI-lea. a dus la apariția unui nou cult, în care îndumnezeirea a fost posibilă în timpul vieții. Baza îndumnezeirii poate fi nu numai apartenența la familia imperială,

ci și meritele politice și sociale (Oda Nobunaga, Toyotomi Hideyoshi, Tokugawa Ieyasu).

În martie 1868, a fost publicat un decret pentru a reveni la unitatea sistemului ritualului religios și a gestionării treburilor publice (adică la unitatea religiei și politicii). Cultul împăratului - tennoismul - a devenit centrul șintoismului de stat, care a înlocuit de fapt mulți zei cu un „zeu viu”. Baza teoretică a tennoismului a fost complexul de idei al kokutai (literal - „esență națională”, „corp al statului”). Componentele kokutai sunt originea „divină” a poporului japonez și a statului lor, continuitatea dinastiei imperiale de-a lungul secolelor, identitatea națională a japonezilor, întruchipată în trăsături precum moralitatea înaltă, loialitatea și pietatea filială.

După înfrângerea Japoniei în al Doilea Război Mondial, Shinto a încetat să mai fie religia de stat a țării, dar poziția sa s-a schimbat puțin. În 1952, ritualurile imperiale

curte a căpătat caracterul de ceremonii oficiale de stat. O etapă la fel de importantă în întărirea poziției șintoismului a fost renașterea obarai - ritul de mare purificare a întregii națiuni japoneze.Participarea simbolică la ritualul celei mai înalte persoane religioase a statului subliniază unitatea religiei naționale și imperiale. putere.

Zen

Una dintre tendințele principale ale budismului din Japonia este (la//-Budismul, care se bazează pe practica meditației. Meditația Zen este considerată ca metodă principală înainte

Buddha în poziție de lotus cu mâinile strânse în mudru

atingerea „iluminării”.

Această învățătură a venit în Japonia din China la sfârșitul secolului al XII-lea - începutul secolului al XIII-lea, conform altor surse - în secolul al VII-lea. Baza sa teoretică a fost ideea prezenței „naturii (esenței) lui Buddha” în fiecare persoană. Atenția ideologilor zen a fost îndreptată exclusiv către metodele de identificare a acestei „naturi” la o persoană. Ei au negat necesitatea studierii sutrelor și tratatelor budiste, care a fost exprimată în cuvintele furyu monji (inutilitatea cuvintelor scrise) și kyogyo betsu-den (transmiterea adevărului lui Buddha fără a-l studia). Mulți au acceptat în altele

școli de ritualuri buddhiste, rugăciuni și vrăji în fața imaginilor cu Buddha și bodhisattva, ceea ce a dus la absența lor în

temple zen.

Ca metode de atingere a „iluminării”, pe lângă meditație, a cărei tehnică a fost dezvoltată cu grijă, sunt folosite și alte acțiuni care promovează concentrarea maximă a voinței și minții credinciosului. Mulți predicatori Zen au învățat că „iluminarea” sau cunoașterea

naturii lui Buddha (în terminologia Zen - satori) poate fi obținută prin procesul de muncă, dacă

o persoană este hotărâtă să-și aducă munca, oricare ar fi ea, la perfecțiune.

Zen a avut o mare influență asupra culturii japoneze în general și în special asupra dezvoltării unor arte precum ikebana (aranjarea florilor), chanoyu (ceremonia ceaiului), arta grădinii și diverse arte marțiale. În Evul Mediu, acest sistem s-a răspândit în rândul clasei militare, iar mai târziu în rândul unei părți a țărănimii. Budismul Zen este împărțit în trei școli: Rinzai-shu și Soto-shu. Obaku-shu.

Confucianismul

În perioada shogunatului, adică deja în Evul Mediu, confucianismul a devenit baza ideologică a puterii de stat. Din punct de vedere istoric, ideile lui Confucius în Japonia au fost mult timp percepute doar ca o completare la budism. În consecință, doar clerul și aristocrația budistă și-au arătat interes pentru învățăturile gânditorului chinez. Cu toate acestea, în timpul erei Tokugawa, confucianismul a dobândit statutul de ideologie oficială de stat, deși nu lipsită de anumite caracteristici naționale. Cert este că confucianismul, răspândit în China, cerea respect și loialitate, în primul rând, față de părinți și familie. În neo-confucianismul japonez, s-a pus accent pe loialitatea necondiționată față de stăpân, stăpân, daimyo, shogun, chiar dacă acest lucru vine în detrimentul intereselor propriei familii.

Pe de altă parte, diverse curente ale confucianismului au îmbogățit șintoismul cu ideile lor etice, creând baza pentru activarea sincretismului sh/du-Confucian. Ideile de protejare a împăratului și restabilire a puterii imperiale au devenit baza ideologică a mișcării de opoziție pentru a răsturna sistemul shogunat.

Vechile tradiții japoneze de sacrificiu de sine și loialitate dezinteresată, sub influența ideilor neo-confucianiste, s-au transformat într-un cod general acceptat de comportament social, într-un sistem etic care și-a găsit cea mai clară expresie în codul de onoare a samurailor Bushido („Calea al Războinicii”).

Sumo - luptă între giganți

Cea mai veche luptă națională a japonezilor este sumo. Istoricii nu dețin informații sigure despre dacă această luptă își are originea chiar în Japonia sau a fost adusă de pe continent. Există anumite asemănări între juedi, unul dintre cele două sisteme antice de lupte chinezești (luptele se desfășurau fără arme și nu s-au folosit tehnici de lovire) și sumo. ceea ce face posibilă specularea cu privire la rădăcinile chinezești ale acestui tip, la prima vedere, de arte marțiale pur japoneze. Cu toate acestea, experții japonezi, care studiază cu meticulozitate istoria originii și dezvoltării sumo-ului,

cred în mod rezonabil că sumo-ul a apărut pe insulele japoneze cu cel puțin două mii de ani în urmă.

Din vremurile mitologice până în epoca Edo

Mituri și legende

Sumo este impregnat de spiritul Shinto, religia națională a Japoniei. Printre miturile și legendele japoneze, există multe povești legate de sumo. Astfel, cronicile antice japoneze „Kojiki” („Înregistrările afacerilor antice”) spun cum zeița soarelui Amaterasu-omi-kami (principala zeiță șintoistă care a creat insulele japoneze) l-a trimis pe Oku-ninushi no Mikoto, care a condus țara, zeului Izumo, noul numit al lui Takemizuchi no kami, pentru ca el să ia frâiele guvernului în propriile mâini.

Fiul și moștenitorul lui Okuninushi, zeul Takeminakata no kami, care se aștepta să câștige puterea asupra țării din mâinile unui strămoș în vârstă, nu a îndrăznit să nu asculte direct ordinul zeiței supreme și a declarat zeului desemnat: „Să Măsoară-ne puterea, luptă, iar cel care va învinge va deveni conducător”. Și așa doi zei s-au unit într-un meci de lupte. Takemizuchi a câștigat și a devenit conducătorul țării Izumo.

Această legendă este indicativă în multe privințe. În primul rând, acesta a fost probabil primul meci de sumo din istoria Japoniei și a avut loc în timpuri imemoriale - niciunul dintre istorici nu se va angaja să determine măcar aproximativ când acești zei au trăit și au condus țara Izumo.

În al doilea rând, unul dintre primele nume de sine ale Țării Soarelui Răsare este în consonanță cu sumo. Poate că japonezii antici au asociat însăși formarea țării lor cu sumo?\ Și cel mai interesant lucru! Acesta, aparent, a fost primul caz din istorie de rezultat relativ pașnic al luptei pentru putere!

Alte suluri japoneze antice ~ Nihon Shoki (Analele Japoniei) spun o legendă despre cum în a 7-a zi a lunii a 7-a a anului 7 al erei Suinin (29 î.Hr. - 70 d.Hr.) în fața ochilor împăratului, și conform legendei era deja al unsprezecelea împărat al țării, doi războinici celebri, Nominosukune și Taimanokehaya, au concurat într-un meci de sumo.

Conform calendarului antic (lunar), luna a 7-a a căzut în august - perioada de recoltare a primei recolte de orez. Din aceasta putem concluziona că luptele de sumo se țineau deja în acele vremuri

regulat în sărbători – mulțumire zeilor pentru o recoltă bogată – și făceau parte dintr-un ritual religios.

Câștigătorul acestei lupte, Nominosukune, care și-a zdrobit adversarul cu o lovitură în coaste - o tehnică strict interzisă în sumo-ul modern - a fost divinizat, a devenit unul dintre zeii șintoisti și este încă venerat în Japonia ca fondatorul sumo-ului. Era venerat

Nominosukune, strămoș mitic - ca și strămoșul clanului

sumo-ul ei

maeștri olari, responsabili

nykh pentru fabricarea ustensilelor rituale pentru înmormântarea împăraților.

Povestea adevărată: perioada timpurie

Prin secolele II-VI. n. e. includ descoperiri arheologice care indică utilizarea pe scară largă a sumo-ului și dobândirea de noi funcții. În acele zile, exista un ritual de îngropare a conducătorilor în movile înalte - kofun. Acest

Perioada din istoria japoneză se numește era Kofun. Printre lucrurile găsite în timpul săpăturilor movilelor funerare au fost descoperite figurine de lut de haniwa, realizate sub formă de ri-kishi (luptători de sumo, literalmente „războinic puternic"), precum și ceramică rituală și casnică, pe care picturi înfățișând au fost păstrate scene de lupte de sumo . Aparent, meciurile de lupte devin și ele parte a ritualului funerar. Este semnificativ faptul că picturile înfățișau nu numai perechi de rikishi angajate într-un duel, ci și figuri de spectatori, ceea ce înseamnă că sumo-ul era deja un spectacol în acele vremuri.

Primele informații de încredere despre sumo datează din anul 642 d.Hr. e., când, la îndrumarea împăratului, se ținea o sărbătoare la curte în cinstea ambasadorului coreean. Programul festivalului a inclus o competiție de sumo între gărzile palatului și gărzile ambasadorului coreean. De la această dată, la tribunal se țineau anual concursuri de sumo. Au fost programate să coincidă cu Ta-nabata, festivalul sfârșitului recoltării orezului (su-mai în japoneză), de unde și numele luptei. Cert este că competițiile de lupte cu ocazia încheierii recoltării orezului făceau parte din distracția țăranilor și a orășenilor cu mult înainte de începerea turneelor la palat. Poate că inițial acestea au fost lupte rituale dedicate zeității care a adus recolta.

Sumo a devenit o parte a vieții japoneze. La concurs au participat reprezentanți ai aproape tuturor claselor. În sumo-ul timpuriu, spre deosebire de sumo-ul modern, nu existau reguli și restricții clare. Pe lângă tehnicile acum general acceptate (aruncări, împletire, măturări), i se permitea să lovească cu mâinile și picioarele în orice parte a corpului, ceea ce ducea adesea la răni grave.

În epoca Nara (710-794), ritualul curții de „vizionare a sumo" (sumai no setie) a început să prindă contur. Turneele de sumo au loc chiar în palatul imperial. Apariția împăratului și a alaiului său în locurile de onoare pentru spectatori și intrarea luptătorilor și a judecătorilor pe locul competiției devin ritualice.

În epoca Heian (794-1185), turneele de sumo la curtea imperială au fost organizate în mod regulat de câteva ori pe an. Turneul principal a fost organizat în a 7-a zi a lunii a 7-a în cinstea duelul dintre Nominosukune și Taimanokehaya. Este adevarat,

De-a lungul timpului, aceste date nu au mai fost respectate atât de strict. În același timp, s-a conturat un sistem de turnee, un sistem de reguli și de jurizare.

Luptătorii, și atunci erau numiți sumaibito, erau adunați în toată țara. Rolul de „selector” a fost jucat de cele mai înalte rânduri ale gărzii imperiale, care înainte de fiecare turneu au călătorit în cele mai îndepărtate colțuri ale Japoniei și au selectat cei mai puternici războinici sumaibito. Luptătorii special selectați pentru campionat (aproximativ 40 de persoane) au reprezentat diverse provincii și regiuni ale țării.

În ziua turneului, luptătorii au fost împărțiți condiționat în două grupe - „dreapta” și „stânga” (de la gardienii curții din aripile drepte și stângi). Cea mai promițătoare greutate, liderul echipei, numit hote, a fost urmat în vechime mai întâi de waki și apoi de luptători de alte șaptesprezece grade în ordine descrescătoare. În prima etapă, „dreapta” și „stânga” s-au luptat doar între ei. Fiecare sumaibito a luptat aproximativ 20 de lupte în timpul turneului.

Turneul principal, în cadrul căruia au avut loc lupte între maeștri de grade egale din ambele echipe, s-a desfășurat într-o singură zi. Au urmat turneele eliminatorii pe echipe și campionatul absolut. Conduce contractii

Sumaibito - luptători de sumo

Nu stăteau pe o platformă, ca în zilele noastre, ci pe o zonă plată de nisip. La ordinul judecătorului, luptătorii s-au adunat fără alte cuvinte și au început lupta. La sfârșitul fiecărei lupte, membrii completului de judecată, despărțiți de paznicii aripilor drepte și stângi, au anunțat cu voce tare câștigătorul și au înfipt o săgeată în pământ. Ulterior, rezultatele competiției au fost însumate în funcție de numărul de săgeți. Dacă doi sumaibito aveau același indicator, între ei s-a aranjat o luptă decisivă

ka. Totuși, dacă împăratului i se părea că rezultatul duelului este îndoielnic, la semnul său șeful gărzii putea să dea instrucțiuni de a relua (torinaoshi).

Atunci arbitrul a fost numit ideea, iar el a fost principalul și singurul arbitru. Liderii militari nobili au acționat ca idei. Dacă nu putea lua o decizie fără ambiguitate, împăratul însuși a acționat ca arbitru suprem, al cărui verdict suna ca vocea zeităților șintoiste, în cinstea cărora a avut loc festivalul.

Au existat conceptele de pregătire, poziție de pornire (neri-ai) și re-start (shikirinaoshi) și, prin urmare, ideea a fost să se monitorizeze sincronizarea startului luptătorilor și să se atribuie shiki-rinaoshi dacă vreunul dintre ei a făcut un start fals. .

În această perioadă s-a dezvoltat un anumit ritual de turneu, iar echipamentul sumaibito-ului a fost reglementat. Luptătorii au intrat în luptă purtând pânze, care apoi se numeau tosagi. Înainte de turneu, pentru apariția ceremonială în fața împăratului, toți sumaibito purtau peste tosaga lor un kimono special kariginu de vânătoare, iar o casă de cap cu formă specială, ascuțită, cu borul scurt, întors în sus, de culoarea aripii unei corbi, numită eboshi. puse pe capul lor. În vremurile ulterioare, kariginu și eboshi au devenit elementele principale ale îmbrăcămintei de zi cu zi ale nobilimii curții samurai, iar în ozumo modern (sumo profesional) uniforma arbitrului (gyoji).

Ulterior, pe măsură ce clasa militară (bushi) s-a întărit și puterea imperială s-a slăbit, turneele de curte au început să aibă loc cu pauze lungi, iar în al 4-lea an al erei Shoan (1174), „contemplarea sumo-ului” ca ritual de curte a fost ținută pentru ultima oară. La scurt timp după aceasta, au început Marile Necazuri Gempei - un război prelungit sângeros între clanurile de samurai Taira și Minamoto. Rezultatul războiului a fost distrugerea fizică a culorii cavalerilor clanului Tyra. Foametea și epidemiile făceau raza în țară. Curtea imperială a fugit de la Kyoto. După multă rătăcire și umilire, aristocrația palatului a fost retrogradată în postura de gardieni ai tradițiilor dărăpănate. Puterea reală a trecut în mâinile dictatorilor samurai militari - shoguni.

Luptă și sumo popular

În perioada fragmentării feudale, în epoca Kamakura (1185-1333), când s-a stabilit în sfârșit puterea shogunului (conducătorul militar suprem) în țară și, mai ales, în epoca Mu-romachi (1392-1568) , sumo-ul s-a răspândit ca tip de artă marțială aplicată, un mijloc (calea) de a educa spiritul și de a întări corpul războinicilor samurai.

Din acel moment, sumo-ul a început să fie împărțit în sporturi ritualice și luptă. În primul, loviturile, care anterior erau foarte populare, erau strict interzise. Și versiunea de luptă a servit drept bază pentru apariția luptei în armură pe câmpul de luptă - yoroi-kumi-uchi și kogusoku-no-mawari. Turneele de sumo de luptă se țineau la curțile prinților apanaj (daimyos) sau în lagărele militare. Au fost un test bun al abilității militare a samurailor și, în același timp, un bun divertisment pentru acești războinici duri.

În cronicile binecunoscute din acea perioadă, „Oglinda de Est” (Ad-zumakagami), compilate de guvernul Minamoto (dinastia shogunilor care a condus în timpul erei Kamakura), secțiuni întregi sunt dedicate „vizionarii sumo-ului” ca pe un ritual efectuat la curtea shogunului. „Oglinda” subliniază în mod special faptul că shogunul a fost în mod necesar prezent (poate că el însuși a participat) la turneele cavalerești desfășurate în mod regulat la templul principal al zeului

războiului Hachimangu din orașul Tsurugaoka, care nu este departe de sediul de atunci al conducător suprem și a urmărit competițiile de arcași cai (yabusame), curse de cai (kema) și lupte sumaibito.

Mai târziu, în timpul erei Muromachi, când a domnit dinastia Ashikaga shogun, chiar și clerici speciali au apărut la Templul Hachimangu - sumoseku, care erau responsabili cu organizarea turneelor de sumo.

Marii proprietari de pământ, prinți-dyai/iyo, încercând să se depășească unul pe altul și chiar shogunul, au organizat magnifice turnee de sumo în masă în castelele lor, la care au participat câteva sute de sumaibito. Așadar, abia în 1568 au avut loc două turnee majore, care probabil pot fi numite în siguranță Jocurile de Sumo, deoarece la unul dintre ele au luat parte 300 de luptători, în provincia Omie, iar 1.500 (!) sumaibito s-au adunat în celălalt, la Kyoto. .

22

În această perioadă, ritualul turneului, regulile de lupte și regulamentele de arbitraj sunt îmbunătățite și, de fapt, sunt puse bazele sumo-ului profesionist. Au apărut primele asociații de sumotori profesioniști - prototipul cluburilor moderne de case profesionale (heya). Ei aveau chiar și propria lor carte, dar erau extrem de mic ca număr (8-10 persoane) și depindeau în mare măsură de sprijinul financiar și material al daimyo-ului local.

Sumo-ul ritual s-a transformat din ce în ce mai mult într-un spectacol popular, mai ales că acum turneele se țineau rar la curtea imperială, uneori cu intervale de zeci de ani. Turnee de sumo dedicate recoltării, începerii construcției sau deschiderii unui nou pod se desfășoară în toate colțurile Japoniei. În cele mai multe cazuri, acesta a fost așa-numitul çjwo-sacrificiu. Luptele cu Sumaibito făceau parte dintr-o rugăciune pentru recoltă sau mulțumire rituală pentru recoltă. Ulterior, au început să se desfășoare pe scară largă turneele caritabile de sumo, la care se strângeau donații pentru construcția de drumuri, poduri și alte lucrări publice.

La astfel de turnee participă țărani, artizani, negustori și alți oameni de rând. Luptele aveau adesea loc chiar pe străzile și piețele orașelor și orașelor și au atras nenumărate mulțimi de privitori. Nu exista dohyo, nici arbitru, nici ținută rituală pentru luptătorii la astfel de lupte. Câștigătorul a fost determinat în cel mai democratic mod; el a devenit cel care și-a doborât adversarul la pământ sau l-a împins în mulțimea de spectatori.

Imaginea acestui sumo de astăzi poate fi văzută în diferite festivaluri populare și ritualuri șintoiste care sunt încă ținute pe scară largă în toată Japonia.

„Epoca de aur” a sumo-ului

Epoca Edo

Perioada de glorie a sumo-ului a venit în epoca Edo (1600-1868), când, după unificarea țării prin eforturile lui shogun Tokugawa Ieyasu, în Japonia a apărut o nouă situație politică și socio-economică,

favorabilă dezvoltării comerțului, meșteșuguri și arte. Au fost create condiții favorabile pentru comerț,

23

Clasa comercianților s-a întărit. Fără exagerare, putem spune că pentru sumo, care, împreună cu teatrul kabuki, a devenit un divertisment preferat al orășenilor, a venit „epoca de aur”. Rikishi puternici, asemenea actorilor sofisticați kabuki, au devenit idoli ai întregii populații adulte a orașelor.

Sumo-ul „Poporului” s-a răspândit deosebit de rapid în această perioadă. Luptele și turneele de sumo în masă au fost organizate în mod regulat de comunitățile țărănești, comunitățile de artizani și comercianți. Preocupat de amenințarea cu erodarea fundamentelor sumo-ului „pur”, cavaleresc, shogunatul a încercat la începutul secolului al XVI-lea. un decret special de interzicere a sumo-ului „de stradă”. Această încercare a fost, firește, eșuată, iar câțiva ani mai târziu decretul a fost practic anulat. Noul decret a încurajat desfășurarea de turnee „de caritate” în locuri special amenajate.

Au fost impuse restricții la sumo-ul „de stradă”, deoarece la stabilirea câștigătorilor luptelor desfășurate în piețele și răscruce de drumuri ale orașelor fără nici un arbitraj, au apărut certuri în masă și chiar ciocniri armate între orășeni.

Din 1791, sumo-ul a devenit o ambarcațiune de breaslă. În cele mai mari trei orașe ale Japoniei - Osaka, Kyoto și noua capitală a Japoniei - Edo (Tokyo), încep să funcționeze comunități profesionale de rikishi.Cu toate acestea, sumotorii aveau un statut social mai înalt decât artizanii și comercianții. Deoarece majoritatea provin dintr-un mediu militar, au fost echivalați cu samurai fără loc.

Shogunatul a început să reglementeze activitățile comunităților rikishi prin măsuri de licențiere. În turnee „de caritate” de la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Doar membrii acestor comunități erau eligibili să participe. Era interzisă folosirea tehnicilor de sumo în timpul spectacolelor luptătorilor ambulanți. Turneele profesionale de rikishi (basho) au început apoi să aibă loc în mod regulat de două ori pe an la Osaka și Edo (Tokyo). Istoria sumo-ului modern este urmărită direct până la aceste turnee.

În aceeași perioadă, au apărut locuri speciale pentru lupte de sumo. La început au fost pătrate, dar mai târziu în interiorul zonei au început să folosească saci de pământ pentru a închide un cerc în care a avut loc lupta. Astfel, s-a născut dohyo,

24

care a conferit luptei antice un divertisment deosebit și o colorare emoțională.

Inelul de lupte sumo - dohyo - este o platformă ridicată la 61 cm deasupra solului și sprijinită pe o bază solidă de lut. Platforma este mărginită de frânghii uriașe de paie de orez, ale căror capete sunt săpate în pământ. Lupta are loc pe cercul interior cu un diametru de

puțin peste 4,6 m. Un baldachin deasupra inelului, în formă de acoperișul unui altar Shinto, este suspendat de tavanul sălii. Anterior, era susținută de stâlpi la colțuri. Atârnate de „acoperiș” sunt draperii cu patru ciucuri care simbolizează anotimpurile.

În epoca Tokugawa, s-au format în cele din urmă 72 de tehnici canonice de sumo (kimarite), a fost stabilit ritualul turneului, regulile competiției au fost îmbunătățite și a fost stabilit un sistem de jurizare, care a supraviețuit până în prezent cu modificări minore.

Yokozuna

În același timp, un sistem de grade în sumo a început să prindă contur. Lipsa categoriilor de greutate duce la faptul că luptătorii cu greutate mai mare au un avantaj. La începutul secolului al XVII-lea a fost introdus titlul de campion absolut, yokozuna. Pentru a face acest lucru, luptătorul a trebuit să câștige turnee majore de cel puțin două ori, obținând titlul de campion (ozeki). În plus, a fost necesar să se dovedească din partea cea mai bună în ochii judecătorilor și a altor luptători. Yokozuna nu-și pierde titlul, nici măcar după ce a suferit mai multe înfrângeri, dar după aceea trebuie să se retragă „de bunăvoie”. În trei sute de ani, mai puțin de cincizeci de rikishi au primit titlul de yokozuna.

Akashi Shiganosu-ke a fost primul care a fost clasat printre nemuritori. La începutul secolului al XVIII-lea. Titlul de yokozuna a fost păstrat timp de câțiva ani de către Ma-ruyama Gontazaemon, după standardele japoneze - un gigant de 193 cm înălțime, cu un cucui uriaș rotund pe cap. Nenorocita lovitură mare l-a determinat să ia pseudonimul Maruyama - „Round Mountain”. Un alt campion al aceluiași timp, originar din Kyoto, Inazuma Raigoro, era puțin mai scund - 188 cm, deși pentru Japonia medievală acesta a fost și un caz extraordinar - dar

mai lat în umeri și mai mult în volum. Inazuma a trăit până la 80 de ani, ceea ce nu este adesea cazul pentru rikishi.

Yokozuna Jimmaku Hisagoro (înălțime 173 cm, greutate 135 kg), contemporan și participant la Revoluția Meiji. Peste zece ani de competiție în campionate, a câștigat 91 de lupte cu șase înfrângeri, câștigând porecla Makazuya - „Nu o vei accepta!” Simpatizând cu samuraii rebeli din Satsuma, care s-au răzvrătit în apărarea vechiului regim împotriva restabilirii puterii imperiale și a „deschiderii țării” către străini, Jinmaku a renunțat la sport timp de câțiva ani. Apoi s-a întors la afacerea lui preferată și a condus Federația de Sumo din Osaka.

La sfârşitul secolului al XIX-lea. a trăit cel mai înalt campion înregistrat până în prezent - Oodzutsu Man'emon (înălțime 197 cm, greutate 131 kg). Porecla lui însemna „Big Gun”.

Sumo este un element important al culturii japoneze

Devenind o parte integrantă a vieții poporului japonez, sumo-ul a avut o influență serioasă asupra culturii și artei țării. Apar opere literare în care turneele de sumo sunt descrise într-un stil de cronică-reportaj; spectacolele sunt puse în scenă în teatrul tradițional japonez kabuki, unde rikishi populari devin personajele principale.

În imprimeurile color japoneze, acum celebre în lume, ukiyo-e, chiar și un gen independent a apărut - sumo-e. Portretele colorate cu gravură ale luptătorilor - favoriții publicului sau imaginile-schițe ale luptelor fierbinți de sumo erau accesibile chiar și pentru japonezii cu venituri mici și erau distribuite în toată țara în circulații uriașe pentru acele vremuri. Acest gen ukiyo-e este viu și bine în ozumo modern.

Vremuri noi

Înainte de al Doilea Război Mondial

Sumo-ul japonez a trebuit să treacă prin momente dificile după restaurarea Meiji din 1868, când regimul shogunatului a fost răsturnat în țară, puterea imperială autocratică a fost restabilită, iar tânăra burghezie a urcat pe arena politică. Stre

Modernizarea remarcabilă a Japoniei a avut un impact profund asupra opiniei publice emergente. Susținătorii japonezilor nativi, fenomene originale din viața culturală și socială a țării au fost declarați cu voce tare retrogradi și reacționari.

Sumo a fost, de asemenea, supus unor atacuri aprige. Cei mai zeloși progresiști japonezi au cerut ca sumo-ul să fie interzis prin lege ca o relicvă a epocii feudale. Sumo a pierdut sprijinul patronilor săi. Cluburile profesionale (heya) și o întreagă armată de rikishi au rămas fără mijloace de existență. Cei mai populari luptători au fost nevoiți să caute surse suplimentare de venit.

Astfel, la Edo, redenumit Tokyo, prin decizie a Comunităţii Sumo, a fost organizat un departament independent de pompieri, în care au lucrat eroic 56 de sumotori ai unei întregi divizii profesionale. Această brigadă de pompieri a devenit faimoasă în toată Japonia.

Criza a fost depășită datorită iubirii universale a oamenilor și eforturilor sumotorilor înșiși. Comunitatea a fost transformată în Asociația Tokyo Sumo, care, sub influența democratizării generale, a introdus câteva modificări progresive la regulamentele turneului. În 1873, spectatorilor de sex feminin li sa permis să participe la turneele de sumo, care au devenit imediat fani înfocați și susținători ai renașterii fostei glorii a sumo-ului.

Împăratul a pus capăt luptei pentru viitorul luptei antice japoneze. Cu cea mai înaltă permisiune, în 1885, a avut loc un turneu demonstrativ de sumo în sala specială Enryokan, în prezența Majestății Sale. Împăratul le-a reamintit astfel supușilor săi ritualul „vezi sumo” și a

arătat clar că sumo-ul se află în sfera atenției și îngrijirii sale apropiate.

Până la izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial, sumo-ul în Japonia s-a dezvoltat fără cataclisme, câștigând în cele din urmă dragostea și sprijinul întregii națiuni de la împărat până la oamenii de rând.

Istoria sumo-ului în această perioadă este marcată de evenimente atât de importante precum construcția Palatului de sumo Ko-kugikan din Tokyo în 1909, în care s-au desfășurat de acum înainte toate basho (turneele) din Tokyo și unificarea în 1927 a comunităților regionale de sumo din

o Asociație de Sumo a Marii Japoniei unificate, care a devenit o organizație comercială, adică pur profesională.

Cea mai populară figură din ozumo a acestei epoci a fost yokozuna Hitachiyama, care în timpul performanțelor sale în prima divizie (makuuchi) a obținut un rezultat remarcabil: raportul său câștig-înfrângeri a fost de 150 la 15. Hitachiyama a fost, printre altele, un inteligent, foarte persoană educată. Datorită eforturilor sale, ozumo a adoptat noi reglementări pentru comportamentul rikishi în societate, conform cărora sumotorii trebuiau să apară în societate „îmbrăcați strict și frumos” într-un kimono adecvat rangului lor și „să se comporte politicos și politicos, așa cum se cuvine unui cavaler. .” Hitachiyama a desfășurat activități educaționale extinse și a contribuit în orice mod posibil la popularizarea sumo-ului, nu numai în Japonia, ci și în străinătate.

Au avut loc unele modificări în regulile luptei: două linii albe de pornire - shikirisen - au început să fie trasate pe doha, iar doha în sine a fost ușor extins în diametru de la 13 (aproximativ 4 m) la 15 shaku (4,55 m). Numărul de judecători a fost crescut: pe lângă arbitrul de pe dohyo (gyoji) și patru judecători laterali (shimpan), a fost adăugat un judecător șef - shimpancho. Turneele, datorită acestor inovații, au început să aibă loc mai dinamic și mai spectaculos.

Anii de dinainte de război au fost marcați de apariția celei mai strălucitoare stele ozumo a Marii Yokozuna - Futabayama. După ce a ajuns în vârful sumo-ului în primăvara anului 1936, Futabayama a rămas neînvins timp de trei ani. A câștigat 69 de lupte și a câștigat 5 basho la rând cu un rezultat absolut. În martie 1939, a doua zi după prima înfrângere a lui Futabayama în trei ani de către celebrul rikishi Akinoumi, toate ziarele japoneze au lansat ediții speciale și s-au vândut în cantități uriașe. Acesta a fost un eveniment național, mult mai semnificativ decât demisia cabinetului.

Dupa razboi

Primii ani de după război au fost din nou o perioadă de testare pentru sumo. În vârful unui nou val de democratizare, susținătorii zeloși ai modernizării țării au încercat din nou să anatemizeze

Adică moștenirea istorică a poporului japonez. Dar, la fel ca un secol mai devreme, dragostea populară și atenția din straturile superioare ale societății japoneze au ajutat sumo-ul să supraviețuiască.

Deja în primăvara anului 1946, la Tokyo a avut loc primul turneu postbelic, iar din 1947 au fost efectuate o serie de reorganizări în ozumo sub influența proceselor democratice generale. Ordinea basului a fost ușor modificată, numărul lor a crescut de la trei la șase (acum au loc nu numai la Tokyo, ci și la Osaka, Nagoya și Fukuoka). De la mijlocul anilor '60, Asociația Japoneză de Sumo, pentru a promova ozumo, a început să organizeze în mod regulat spectacole demonstrative în străinătate.

Turnee, echipament, pregătire, școli

Turnee, lupte

Turneele de sumo se disting printr-un ritual tradițional special. Încep cu ritualul shata seti, când slujitorii Shinto oferă o rugăciune spiritului patron (kami) și binecuvântează zona stropind sake pe podea în toate colțurile și în centru. Înainte de începerea competiției are loc o paradă a participanților. Ei intră pe rând în ring. La sfârșitul paradei, marele campion - yokozuna - se ridică pe peron, însoțit de judecătorul-șef și doi dintre cei mai puternici luptători, dintre care unul nu este.

Yokozuna efectuează un set ritual de mișcări

set sabie ceremonială. Yokozuna efectuează un set ritual de mișcări și își calcă cu forță piciorul stâng și drept alternativ, alungând spiritele rele. Competiția se încheie cu un ritual special de îndoire a arcului, executat sub forma unui dans de către un tânăr luptător și simbolizând triumful victoriei, recunoștință față de zei, împărat și judecători. Din cele mai vechi timpuri, fiecare meci de la turneu începea cu o ceremonie specială. Luptătorii Rshsmsm s-au apropiat de cutii speciale cu sare și au împrăștiat-o pe platformă, și-au clătit gura, și-au șters mâinile, alungând astfel spiritele rele și curățându-se și locul luptei de murdărie și murdărie.

Lupta a început cu o procedură specială de luptă psihologică - shikiri. Luptătorii s-au adunat încet și, ghemuindu-se, s-au privit cu atenție unul în ochii celuilalt, încercând să-și distrugă mental adversarul. După ce au stat așa ceva timp, sportivii s-au împrăștiat și au început să arunce din nou sare pe platformă. Acest proces a fost repetat de mai multe ori până când rikishi s-au atacat unul pe celălalt. În Evul Mediu, când shikiri nu era limitat de timp, s-a întâmplat ca unul dintre parteneri să cedeze privirii amenințătoare și să renunțe fără luptă. In zilele noastre acest ritual a fost mult simplificat, dar inca precede fiecare contractie. Pentru prima dată, o limită de până la zece minute a fost introdusă abia în 1928. Apoi timpul de shikiri a fost redus la șapte minute, iar din 1950 - la două până la patru minute.

Lupta în sine durează cinci până la șapte minute și este plină de momente tensionate, care sunt deosebit de acute din cauza dimensiunii gigantice a participanților. Câștigător este cel care obligă adversarul să atingă podeaua cu orice parte a corpului - genunchi, mână, cap - sau îl obligă să părăsească ringul. Există, totuși, o altă cale către victorie ~ dacă adversarul își pierde centura - mawashi. Un astfel de incident a avut loc o singură dată în ultimii 87 de ani. La turneul din mai 2000, un luptător la una din categoriile inferioare, Asanokiri, i s-a desfăcut centura în timpul unei lupte, după care a fost descalificat. Cu toate acestea, ruperea deliberată a centurii de pe un adversar nu este permisă (aceasta, precum și alte reguli, sunt monitorizate îndeaproape de judecătorul-șef).

Regulile interzic cu strictețe loviturile cu pumnul, degetele sau marginea palmei, precum și loviturile în piept și stomac, atacurile în gât și în zona inghinală. Lipsa categoriilor de greutate duce adesea la

la faptul că există parteneri clar inegali. Poți vedea adesea rivali urcându-se pe platformă, dintre care unul cântărește de două ori mai mult decât celălalt (și nu este întotdeauna primul care iese învingător din luptă).

Participanții la competiție sunt împărțiți în mod tradițional în două echipe - „Est” și „Vest”. Lista participanților este condusă de luptători din cele mai înalte cinci ranguri incluse în categoria makuuchi. Acesta este campionul absolut (yokozuna), doar un campion (ozeki) și apoi - sekyeake, to omu su bi, maegashira. Ultimul grup reunește luptători obișnuiți, iar primii patru sunt de elită. Maegashira este urmată de rangurile inferioare - juryo, maku shita și altele. Numărul total de luptători makuuchi este în mod tradițional de 64 (din cei peste 900 de sumotori din Japonia). Turneele se deschid cu lupte între luptători de ranguri inferioare și se încheie cu o luptă de campioni în finală.

Turneul durează 15 zile. Fiecare participant luptă o dată pe zi cu diferiți adversari. Câștigătorul în ziua încheierii competiției primește Cupa Imperială. În plus, au mai fost stabilite trei premii: pentru maestrul care a performat cel mai bine în lupta cu campioana; pentru spirit de luptă şi excelenţă tehnică. Pentru a câştiga oricare dintre premii, un luptător trebuie să câștige cel puțin opt meciuri din cincisprezece oferite lui. După fiecare campionat, apar noi ozeki, dar cel mai înalt titlu de yokozuna este acordat rar, o dată la câțiva ani.

Sumotori și pregătirea lor

Cel mai uimitor lucru la sumo este, fără îndoială, rikishi înșiși, oameni puternici care uimesc imaginația cu puterea, sănătatea, statura și flexibilitatea lor extraordinară.

Nu există categorii de greutate în sumo profesional. Până în 1910, oamenii care cântăreau cel puțin 52 kg aveau voie să lupte. Nu existau cerințe de înălțime. În 1926, atleții care cântăresc cel puțin 64 kg și înălțimea nu mai puțin de 164 cm au început să li se permită să concureze. În prezent, greutatea unui luptător începător trebuie să fie

de cel puțin 70 kg, înălțimea nu mai mică de 173 cm. Pentru luptătorii actuali, greutatea record a depășit 200 kg.

31

În sumo, cel mai important lucru este abilitatea de a nu pierde echilibrul în mișcări rapide și furioase - aruncări, împingeri, eschivuri. Este necesar un antrenament nesfârșit pentru a se asigura că în timpul unei lupte centrul de greutate cade pe abdomenul inferior, acesta este elementul principal al tehnicii sumo. Dintre cele trei componente ale sumo - shin-gi-tai (spirit-tehnică-corp), primele două au fost întotdeauna cele mai apreciate.

Marii campioni ai ultimelor decenii, cu o înălțime de 180-190 cm, în cei mai buni ani ai lor nu cântăreau mai mult de 130 kg. Astfel de sportivi câștigă datorită tehnicii și spiritului lor de luptă, aducând o încântare de nedescris milioanelor de fani din Japonia și din întreaga lume.

Studenții sunt acceptați în cluburile de sumo la vârsta de 10-15 ani. Deși se acordă preferință băieților de construcție puternică și de statură înaltă, niciunul dintre ei, desigur, nu seamănă nici pe departe cu celebrii giganți ai inelului. Formarea corpului unui luptător are loc exclusiv în timpul antrenamentului, datorită creșterii musculare și în greutate. De exemplu, sumotorii moderni Kita no Fuji, care a început să antreneze sumo de tânăr, cântărea 72 kg și a intrat în categoria celor mai puternici cu o greutate de 132 kg. Un alt luptător, Kotozakura, a cântărit inițial 82 kg, iar în timpul antrenamentului a adăugat încă 72 kg.

Ziua de sumotori urmează de obicei un program. Răsărind odată cu primele raze de soare, toaletă de dimineață, apoi pe la șase dimineața, pe stomacul gol, începe antrenamentul, care durează patru-cinci ore, necesitând efort total și concentrare maximă. La unsprezece e o pauză lungă. Luptătorii fac o baie fierbinte (furo) și iau micul dejun. Până în acest moment, ei și-au creat un apetit bun și mănâncă atât cât își dorește inima, fără nicio restricție. S-a descoperit că rikishi obișnuit mănâncă cinci până la șase porții obișnuite.

Micul dejun al greilor constă întotdeauna din chanko - un fel de mâncare de carne bogat în calorii și destul de gustos, precum tocană cu condimente de legume, uneori cu o garnitură de orez. Chanko este pregătit într-un cazan la foc mic, iar fiecare luptător de sumo ar trebui să cunoască secretul pregătirii sale, deoarece clubul desemnează însoțitori speciali de bucătărie care pregătesc pe rând o masă pentru întreaga echipă. Japonezii susțin că însuși cuvântul chanko este împrumutat din dialectul Nagasaki, unde înseamnă „tocană chinezească”.

32

După micul dejun, urmează un somn de două până la trei ore, care este necesar pentru a absorbi alimentele și a restabili puterea. Apoi un scurt antrenament și o cină ușoară. Este curios că rikishi, spre deosebire de alți sportivi, nu se limitează la alcool. La cină li se permite să bea o cantitate bună de bere sau sake.

Deși giganții mănâncă doar de două ori pe zi, dieta lor, combinată cu un regim, promovează creșterea rapidă a mușchilor și a grăsimilor. S-a observat că luptătorul de sumo se îngrașă cel mai activ până ajunge la titlul de maestru (juryo), apoi se stabilizează și doar menține greutatea, ceea ce este foarte important în lupta fără categorii de greutate.

În ciuda faptului că în sumo s-a acordat întotdeauna preferință formării spiritului și dezvoltării tehnicii, se acordă atenția cuvenită și culturii corpului. Este interesant că, după pensionare, mulți rikishi reușesc să revină la greutatea normală în 1-2 ani printr-o dietă specială, transformându-se într-o persoană obișnuită. Pe lângă nutriție, un rol important îl joacă masajul, procedurile de apă și exercițiile zilnice sofisticate de flexibilitate și întindere, care permit unui luptător obez să execute cu ușurință o punte de gimnastică, despicături și figuri complexe similare. Atenția accentuată pentru corp și grija constantă pentru frumusețea sa unică fac parte integrantă din viața unui rikishi. Cea mai izbitoare confirmare a acestui cult este probabil coafurile colorate, cărora luptătorii le acordă nu mai puțină importanță decât gheișele medievale atașate coafurilor lor complicate.

Părul adunat într-un nod în aceste zile face posibilă identificarea în mod inconfundabil a unui luptător de sumo într-o mulțime. Când împăratul Meiji a emis un decret privind tunsoarea părului în 1871, numai rikishi, datorită patronajului oficialilor guvernamentali de rang înalt, a scăpat de soarta comună. O coafură înaltă, potrivit lui Sumotori, nu numai că servește ca un atribut al decorului tradițional, dar absoarbe și impactul unei căderi. Faimoșii rikishi de astăzi, ca și predecesorii lor din epoca Tokugawa, poartă cu mândrie oi-chomage - un nod magnific în forma unei frunze de copac gingko - pe cap. Frații lor, care nu au ajuns încă la gradul de maestru, se mulțumesc cu o coafură mai modestă - zece-magi.

Samurai - războinicii nobili ai Japoniei

Samurai - cavaler japonez

Statalitatea japoneză își are originea în Câmpia Yamato, situată în partea de vest a insulei Honshu, cea mai mare dintre insulele arhipelagului japonez. Conform cronicii, monumentele mitologice „Kojiki” și „Nihon Seki”, compilate în secolul al VII-lea. n. e., întemeietorul statului a fost Împăratul Jimmu, „Războinicul Divin”, un descendent direct al Marii Zeițe care strălucește pe cer - Amaterasu-omi-kami. În 660 î.Hr. e. a încheiat victorios o campanie de cucerire de șapte ani și a creat un stat pe teritoriul cucerit, pe Câmpia Yamato.

Nu toți oamenii de știință sunt de acord

noi cu această versiune. Mulți dintre ei cred că istoria statului japonez își are originea de fapt în Câmpia Yamato, dar abia în secolele III-IV. n. e. Diferența este uriașă - aproape o mie de ani. Și nu este

o chestiune de cine are dreptate. Până acum, un singur lucru este clar: au avut loc războaie și ciocniri militare pe insulele japoneze, unde fluxuri de oameni sosiseră de pe continent încă din cele mai vechi timpuri, cu mult înainte de 660 î.Hr. e., și tocmai în acele războaie, în acele vremuri străvechi, a început să prindă contur aici imaginea unui războinic, care în vremea noastră este cunoscut sub numele de samurai. Inainte de

Figurinele vechilor maeștri japonezi care au venit înaintea noastră au confirmat

asteptand aceasta parere.

Pe de altă parte, este destul de posibil să considerăm adevărată afirmația experților că în secolele VII-VIII. În Japonia, a apărut un tip de războinic care avea să joace un rol remarcabil în istoria și cultura țării. Și pentru ca acest „tip de războinic” complex, un descendent al celor care au luptat în zilele „Războinicului Divin”, să apară, este nevoie de timp.

Apariția samuraiismului ca fenomen nu pare să fie ceva excepțional în istoria socială a popoarelor lumii. Moșii și caste de războinici profesioniști au existat în multe state din Europa și Asia în timpul erei feudalismului. În Japonia, apariția clasei războinice a fost, de asemenea, strâns legată de formarea feudalismului, care s-a dezvoltat în această țară conform acelorași legi clasice ca și sistemul feudal din Europa de Vest.

Războaiele constante cu aborigenii insulelor japoneze - ainu - au dus la pătrunderea japonezilor din regiunile sudice și centrale ale Honshu către nord-estul țării, însoțite de acapararea pământurilor ainu. Această expansiune a făcut posibilă distribuirea teritoriului Ainu între daimyo japonezi, care au devenit stăpânii pământului Ainu. Au apărut echipe puternice și permanente pentru a proteja posesiunile de invazia Ainu și a trupelor altor principate, precum și pentru a înăbuși revoltele țărănești.

Începutul formării samurailor

Cuvântul samurai (saburai) provine din verbul japonez vechi sabur ahi, care a avut următoarea interpretare în dicționarul japonez al limbii antice: „a sluji un om mare, o persoană din clasa superioară”, „a sluji stăpânul, pentru a-l proteja pe stăpân”. Pentru a reprezenta grafic acest cuvânt, japonezii au folosit un caracter chinezesc care citește dzi. Descompunerea acestei hieroglife în componentele sale (ren - man și si - templu budist) indică utilizarea probabilă a acestui semn pentru a desemna oamenii care păzeau templele budiste și slujeau la ele. În Japonia, un samurai era un nume pentru un slujitor al unui nobil care își servea interesele păzindu-și moșia, proprietățile și pe sine. Pe lângă denumirea indicată, conceptul de „războinic, luptător, războinic” a fost prezentat și în japoneză în hieroglife citite ca

bushi (sau pur și simplu si), care au fost preluate și din scrierea chineză (wu și shi).

Începutul formării clasei samurai poate fi atribuit unui timp relativ târziu - secolele VII-VIII.

h*

În 645, după victoria în lupta pentru putere a celor două case ale nobilimii tribale Sumeragi și Nakatomi, conduse de prințul Nakano Oe și Nakatomi Kamatari, asupra familiei Sogan, a fost întronat un reprezentant al coaliției învingătoare - al 36-lea împărat al Japonia Kotoku (645-650), care a luat titlul de tenno („fiul Raiului”). Ascensiunea la putere a lui Kotoku a fost numită în istoria japoneză „lovitura Taika” (Taika este motto-ul domniei împăratului Kotoku, literalmente „Marea Schimbare”). În esență, scopul luptei dintre clanuri și al loviturii de stat ulterioare a fost reorganizarea guvernului tribal al Japoniei antice, dorința de a crea un stat centralizat puternic și o putere de stat puternică. Standardul unei astfel de puteri, la care a aspirat prințul Shotoku Taishi (593-622) la începutul secolului al VII-lea, a fost statul chinez al dinastiei Tang.

Lovitura de stat Taika a contribuit la dezvoltarea statului monarhic japonez cu toate atributele sale inerente, precum și la dezvoltarea producției, ale cărei precondiții fuseseră deja stabilite până la acel moment în Japonia. În 645-646. Autoritățile au efectuat o serie de reforme, dintre care cea mai importantă a fost eliminarea titlurilor nobilimii tribale și a drepturilor acestora de a deține pământ, ceea ce a constituit un obstacol în calea formării unui nou stat. Țara a fost împărțită în județe și raioane; Acest sistem a fost numit gunken. Lovitura de stat și reformele Taika au oficializat apariția unui stat centralizat, susținut de o armată regulată, condusă de un împărat ereditar. În zonele de importanță strategică (zonele de frontieră), au apărut garnizoane în care slujeau persoane care împliniseră vârsta majoratului (20 de ani). O treime din populația masculină a țării, cu vârsta cuprinsă între 20 și 60 de ani, a fost înrolată pentru a efectua serviciul de garnizoană la periferie în timp de pace. Recruții au fost reuniți în detașamente numite gundan, adică „echipe locale”. Gardienii erau numiți sakimori („gărzile punctelor înainte”). Unii dintre ei au fost trimiși la Kyoto pentru a păzi palatele imperiale; erau numiți eji („oameni de gardă”).

În timp de război, mai multe echipe s-au unit într-o armată (ichi-gun) sub comanda unui guvernator (shogun), trei armate au fost reduse la rândul lor într-una mare, controlată de taishogun („mare, mare shogun”), căruia îi împăratul a acordat o sabie – un semn

puterile voievodate. După campanii militare, trupele au fost desființate, armele lor au fost depozitate în hambare. Aceste arme erau în sarcina unuia dintre cele șase ministere înființate - Ministerul de Război. Nu existau războinici samurai, din care s-a format ulterior clasa războinicilor, la acea vreme.

Dezvoltarea treptată a unei mari economii private în secolele următoare a creat condițiile preliminare pentru prăbușirea principiului proprietății de stat asupra pământului și pentru prăbușirea sistemului de alocare, adică a dus la prăbușirea reformelor Taika. Reprezentanții aristocrației, daimyo de mijloc și țăranii bogați au căutat transferul complet al pământului în proprietate privată. De-a lungul timpului, parcelele s-au transformat în moșii private - shoen. Proprietarii de moșii (ryoshu) au devenit stăpâni independenți și suverani pe moșiile lor. Țăranii repartizați pe pământurile daimyo au devenit și ei proprietatea acestuia din urmă, adică iobagii.

Exploatarea brutală, impozitarea grea, numeroasele îndatoriri în favoarea daimyo-ului și a statului și dorința marilor proprietari de pământ de a pune mâna pe terenurile țărănești pentru a-și extinde moșiile au provocat nemulțumiri în rândul țărănimii, care s-a transformat adesea în rezistență deschisă. feudalii au încetat să mai elibereze arme chiar și țăranilor chemați la serviciul militar. În acest sens, deja în 792 a fost emis un decret de desființare a serviciului militar.

Una dintre formele de protest țărănesc împotriva opresiunii a fost evadarea de pe pământurile lor. Țăranii fugiți care și-au părăsit satele și au plecat în rătăcire au început să fie numiți ronin, furonin și futo (lit., „vagabond", sau „om cu val"). Mai târziu, termenul ronin a început să fie aplicat samurailor care și-au pierdut vasalajul și locul în organizația lor din cauza plecării voluntare din acesta, a expulzării unui războinic din clanul samurailor sau a dizolvării vasalilor unui decedat (ucis) prinţ. În schimb, locuitorii care locuiau constant într-un singur loc erau numiți donin sau domino. Toate încercările guvernului, care a încercat să împiedice evadarea țăranilor de pe pământ chiar și cu forța armelor și să le faciliteze întoarcerea, nu au avut rezultate semnificative. Mulți dintre țăranii fugari au fost grupați în bande de tâlhari care se implicau în jaf pe autostrăzi, atacau moșiile daimyos sau mergeau să slujească pe proprietăți private ~ shoen,

au devenit slujitori (sohei) la marile temple budiste.

Dorința roninilor de a sluji în pantof, pe de o parte, și nevoia proprietarilor de moșii pentru ronin, pe care l-au folosit ca forță militară pentru a înăbuși revoltele țărănești pentru a lupta împotriva detașamentelor de țărani fugari și daimyo vecini, care căutau a smulge cele mai bune pământuri pentru ei înșiși, pe de altă parte, a dus la crearea unei noi clase care nu este asociată cu viața economică - clasa samurailor sau războinicii (bushi sau buke).

A doua jumătate a secolului al IX-lea. caracterizat prin formarea propriu-zisă a clasei de samurai. În această perioadă, controlul administrativ al provinciilor a început să fie efectuat de guvernanți, care trebuiau să își organizeze urgent propriile forțe armate pentru a asigura ordinea în teritoriile aflate sub jurisdicția lor. Aristocrați de rang mediu care au mers la periferie ca guvernatori și comandanți ai trupelor (pentru a lupta cu ainu în est și cu pirații coreeni în vest),

după ce și-au terminat serviciul, au încetat să se mai întoarcă în capitală și au început să se stabilească în zonele de graniță. Au construit acolo moșii personale, au acumulat bogății, au format echipe de luptă și și-au îmbunătățit abilitățile militare în războaie constante cu triburile Ainu ostile.

Primii samurai au fost recrutați de domnii feudali din partea mai mult sau mai puțin bogată a populației rurale de pe domeniile lor. O altă sursă de completare a echipelor au fost reprezentanții de rang mediu și inferior ai familiilor aristocratice, vânătorii neangajați în agricultură, pescarii, respinși de societatea tradițională din diverse motive, proscriși etc. De fapt, aceștia au fost primii războinici profesioniști din Japonia. . Au fost numiți tsuwamono, care înseamnă „armă”.

Tsuwamono a fost folosit nu numai pentru protecția împotriva atacurilor dușmanilor externi, ci și în ciocnirile dintre domnii feudali de provincie, care în secolele IX-X. Nu o dată s-au încrucișat săbiile unul cu celălalt pentru stăpânirea pământului. Astfel, în regiunile periferice s-au format clanuri specializate în arta războiului. Și în condițiile crizei guvernului central, care nu avea nicio forță militară semnificativă, guvernul a început să-i angajeze în serviciul său (deci

provine din termenul samurai, care înseamnă literal „slujitor”).

Samuraii au servit ca gardieni la palatul imperial din Kyoto și au fost angajați de familii aristocratice influente ca gardieni personali. Guvernul i-a numit oficiali de poliție în provincii și comandanți militari în timpul pacificării tulburărilor. Reprezentanții caselor Taira și Minamoto, care au participat la reprimarea revoltelor, au stabilit legături deosebit de strânse cu capitala. Casele militare asigurau primirea și transportul taxelor către guvernul central, deoarece tulburările și banditismul din provincii făceau acest lucru nesigur.

Războinicii profesioniști și casele militare din Japonia din acea perioadă se bucurau de o reputație foarte proastă. Faptul este că, conform vederilor tradiționale ale japonezilor, afacerile militare sunt murdare, scăzute și chiar criminale. Și, după cum știți, budismul interzice în general uciderea tuturor ființelor vii. Dominația acestor idei a dus la o atitudine disprețuitoare și chiar disprețuitoare a aristocraților față de arta războiului și față de provincialii implicați în treburile militare, la izolarea buke - „casele militare” - într-o clasă militară specială.

Echipele militare ale secolului al X-lea. era format din feudali locali si razboinici profesionisti dependenti de ei. Încă nu existau conexiuni vasale pe mai multe straturi aici. Războinicii obișnuiți erau oameni dependenți de feudalii, recrutați la război dacă era necesar; cei mai mulți dintre ei erau țărani, mobilizați doar în pauzele muncii agricole. Ierarhia în cadrul echipelor de samurai în secolele X-XI. era de natură personală. Prin urmare, marile asociații de samurai s-au destrămat ușor din cauza ostilității reciproce a lorzilor feudali locali. Guvernatorii care se aflau în provincii, pe lângă echipele lor

personale, aveau vasali care erau oficiali și gardieni. Dar după încheierea mandatului de guvernator, nu l-au urmat până la noua sa destinație și l-au slujit pe noul guvernator. Desigur, nu existau legături ereditare sau permanente ale samurailor. Astfel, în secolele IX-X. samuraii erau disprețuiți, nicio legătură vasală nu i-a „încurcat” și Bushido nu exista încă în acel moment.

39

Un alt motiv, nu mai puțin important, pentru formarea clasei războinice a fost lupta continuă în nord-estul țării cu Ainu (sau Ezo) pentru o lungă perioadă de timp. În timpul împăraților Konin (770-781) și Kammu (782-805), din cauza deselor operațiuni militare la granițele de la curte, s-a hotărât crearea unor unități speciale care urmau să fie recrutate din țăranii înstăriți, „ priceputi. în tir cu arcul și călărie.” „, pentru a contracara ainu. (De remarcat că dezvoltarea samurailor a fost mult facilitată, odată cu dezvoltarea armelor, de utilizarea pe scară largă a calului. Anterior, calul era adesea proprietatea numai a aristocraților și era un simbol al nobilimii și bogăției și era rar folosit pe teritoriul insulelor japoneze în scopuri militare.)

Granița a atras și țărani fugari care fugeau de asuprire și căutau să pună stăpânire pe pământurile ainu. Aceștia erau oameni militanti, care organizau detașamente și erau în permanență pregătiți pentru luptă; erau numiți azumabito („oamenii din est”). De-a lungul timpului, guvernul a început să încurajeze strămutarea țăranilor fără pământ în nord. Coloniștii, care au primit arme de la autorități, au purtat o luptă mai eficientă împotriva Ainu decât expedițiile militare întreprinse de japonezi în timpul revoltelor majore ale populației Ainu.

Armamentul coloniștilor a contribuit în mod semnificativ la apariția stratului de samurai în regiunile de nord ale insulei Honshu. Mai mult, împrumuturile din cultura militară ainu au jucat un rol deosebit de important în modelarea modului de viață al samurailor din aceste zone ale țării. O explicație poate fi aceea că coloniștii japonezi au trăit multă vreme în imediata apropiere a Ainu, având contacte bilaterale cu aceștia. În acest sens, ritul hara-kiri, caracteristic doar clasei războinice și adoptat de la ainu, este orientativ.

Rise of the Samurai

Războaiele feudale interne din secolele X-XII, care au fost o consecință a fragmentării politice a țării și au apărut ca urmare a luptei marilor daimyo pentru putere și teritoriu

40

predominanța, precum și datorită redistribuirii pământului, a creat premisele formării definitive a samurailor ca moșie, care poate fi numită moșie a nobilimii de serviciu la scară mică.

Luptele civile și-au atins apogeul la mijlocul secolului al XII-lea, în timpul celui mai intens război dintre cele mai puternice două case ale acelei vremuri - Taira (Hei) și Mi nam oto (Gen), care au primit numele

Gempei în istoria japoneză. Mi-namoto și susținătorii săi au căutat să pună mâna pe pământurile bogate ale Tairei, uzurpând puterea luată de la împărat. feudalii Minamoto, care stăpâneau în regiunile de nord-est ale Câmpiei Kanto, aveau o armată de samurai mai capabilă și mai numeroasă, întărită în lupte continue cu ainui. În plus, Minamoto avea un avantaj incontestabil față de inamicul său - putea furniza în mod constant războinicilor care treceau la el mici loturi de pământ cucerite de la aborigenii din nord-est, în timp ce susținătorii Taira aveau mai puține astfel de oportunități. Toate acestea au dus în cele din urmă la înfrângerea Taira într-o serie de bătălii, dintre care cea mai semnificativă a fost bătălia navală de la Dan-noura (Shimonoseki) din 1185 și tranziția poziției dominante în țară la Minamoto.

În următorii șapte ani, adepții lui Minamoto au luptat pentru preluarea definitivă a puterii împotriva aristocrației curții Heian (Kyoto); ca urmare, împăratul și nobilii săi au pierdut complet puterea politică și economică. În 1192, Minamoto Yoritomo (1192–1199) a luat titlul de seiyi taishogun, sau pur și simplu shogun, și și-a mutat capitala la est de Honshu în orașul Kamakura, stabilind un nou sistem de guvernare - shogunatul, un regim de dictatură militară. caracterizat prin dominația nedivizată a samurailor în zonele sociale și politice.

Yoritomo, un politician talentat și un comandant strălucit, remarcat prin curajul său personal extraordinar, a reușit pentru prima dată să unească echipele împrăștiate ale clanurilor de samurai sub steagul său. După ce i-a liniștit pe unii, i-a mituit pe alții și a câștigat devotamentul altruist al altora, el a numit și înlăturat în mod autocratic oficiali guvernamentali, a distribuit bunuri personale, a plătit întreținere samurailor în koku (rații de orez)

și chiar a controlat încheierea căsătoriilor. Shogunul cerea de la vasalii săi, în primul rând, loialitate și aderarea la legea onoarei. Lașitatea și trădarea, precum și aroganța, erau pedepsite cu moartea; perseverența în luptă, sârguința și modestia în viața personală erau răsplătite cu generozitate. Astfel, Taira Hirotsune, unul dintre cei mai puternici captivi ai lui Yoritomo, a căzut victimă mândriei sale. Întărindu-și domnia cu o mână de fier, Yoritomo nu l-a cruțat nici măcar pe fratele său vitreg, Yoshitsune, un comandant curajos și primul cavaler al casei Minamoto. Suspectat de trădare, Yoshitsune, însoțit de uriașul servitor Benkei, a fost forțat să fugă de persecuție și în cele din urmă a murit, lăsând în urmă o epopee eroică, numeroase legende și tradiții romantice.

Din acel moment, toată nobilimea militară a Japoniei, inclusiv shogunul însuși, a început să fie considerată samurai. O categorie specială de samurai, sau vârful clasei (ca și cum ar fi o clasă în cadrul unei clase), erau prinții, proprietarii unor loturi mari de pământ. Urmează samuraii de rang mediu și inferior, diferiți unul de celălalt prin mărimea bogăției și veniturilor lor. Ei au fost principala forță militară a daimyo. La început, acești samurai erau preponderent locuitori ai zonelor ai căror proprietari erau daimyo, care s-au plasat sub protecția acestora din urmă și le-au devenit vasali (kenin). Împăratul sub această formă de guvernare, deși a rămas un descendent divin al lui Amaterasu, a fost doar conducătorul oficial al Japoniei.

Din acel moment, el și anturajul său, reprezentat de aristocrație, au fost despărțiți de guvernarea țării timp de aproape șapte secole. Cu toate acestea, conform tradiției, împăratul, datorită faptului că a fost considerat inițial un descendent al zeilor, a fost încă considerat nominal persoana care a stat în fruntea întregului popor japonez și, în consecință, aristocrația din Kyoto, a ocupat cea mai înaltă poziție (dar numai pe principiul prestigiului aristocratic și al „nobleței") în sistemul ierarhic al societății japoneze. Şeful guvernului militar (bakufu) era shogunul, care era considerat vicerege al împăratului. În același timp, în ciuda puterii puternice a shogunului, fiecare feudal local a căutat să-și întărească poziția prin crearea propriilor echipe.

Clasa militară a samurailor, în conformitate cu diviziunea de clasă a societății acceptată în epoca Kamakura (1185-1333), oficial

A devenit, împreună cu aristocrația curții de la Kyoto (kuge), o clasă privilegiată a clasei conducătoare a Japoniei. Toți samuraii, sau bu shi, din primul shogunat Minamoto au fost împărțiți în două categorii: gokenin și higokenin. Primii se aflau în centrul clasei războinice, fiind grupul social de bază al samurailor și erau subordonați direct shogunului; aceştia din urmă erau un strat de mici domni feudali (războinici samurai), care nu erau vasali direcţi ai shogunului, ci erau subordonaţi direct sau indirect curţii imperiale sau templelor, care aveau un anumit grad de autonomie. Higokenin primea uneori mici loturi de pământ de la domnii feudali ca feude, pe care adesea le cultivau ei înșiși. Shogunul era responsabil de gokenin direct, le apăra interesele, distribuia pozițiile și gradele; Gokenin, la rândul său, a efectuat un serviciu special (gokenin-eki), care a constat în serviciul militar, plata unui tribut anual etc., iar în fruntea subordonaților lor a intrat în armata shogunului, dovedind astfel loialitatea lor față de stăpân.

Odată cu apariția unei ere a conflictelor civile în țară, afacerile militare au fost complet separate de agricultură. Proprietățile de teren deținute de gokenin erau împărțite în terenuri private ereditare, sau shiryo (pământuri pentru care gokeninul primea sancțiunea shogunului) și subvenții primite pentru merit (onchi), apreciate în special de samurai. Bakufu a monitorizat îndeaproape principala sursă de venit a samurailor - pământurile lor, emitând decrete care limitează și interzic vânzarea parcelelor acordate și moștenite, încercând să susțină puterea economică a clasei războinice cu astfel de măsuri.

Clasa militară a stabilit puterea asupra tuturor țăranilor care trăiau pe pământurile feudalilor. Funcțiile proprietarilor de moșii erau reduse doar la controlul asupra îndeplinirii obligațiilor de muncă de către țărănimea aservită și la plata chiriei în natură către prinți, ridicând uneori mai mult de jumătate din recoltă. În plus, țărănimea era obligată să servească în unitățile de samurai ca slujitori și lăncieri în timpul campaniilor militare. Fiecare sat a alocat un anumit număr de soldați de infanterie echipei daimyo, care în perioada războaielor interne au primit numele de ashi-garu („cu picioarele ușoare") și apoi s-au transformat în samurai inferiori.

rang. După încercarea eșuată a casei imperiale condusă de fostul împărat Gotoba (1184–1198) de a răsturna shogunul din Kamakura (răzvrătirea Shokyu, 1219–1222), puterea armatei a fost întărită și mai mult. Acest lucru a fost facilitat de codul „Joei Shiki-Moku”, sau „Codul anului lui Joei” (1232), publicat de Yoshimitsu Miyoshi (la ordinul lui Hojo Yasutoki). Codul de legi din epoca Joei avea ca scop consolidarea sistemului shogunat și sistematizarea obiceiurilor și relațiilor dintre clasa samurai.

În timpul regenței Casei Hojo (1199-1333), samuraii pentru prima dată în istorie au avut de înfruntat un inamic extern. Japonia s-a confruntat cu amenințarea unei invazii mongole (genko), care ulterior a influențat semnificativ situația din întreaga țară, afectând în mare măsură mișcarea samurailor. De două ori (în 1274 și 1281), cuceritorii mongoli, în frunte cu nepotul lui Genghis Khan, Kublai Khan, care a finalizat cucerirea Chinei și chiar a luat stăpânire pe Coreea, au încercat să subjugă ultima bucată de pământ independentă din Marea de Est - Imperiul Japonez. - la puterea lor. De două ori forțele combinate mongolo-chineze au încercat să aterizeze în sudul arhipelagului și de ambele ori curajul dezinteresat al miliției samurai, susținută de puterea taifunurilor kamikaze, a fost victorioasă. A doua bătălie de pe insula Kyushu a fost deosebit de sângeroasă, a durat patruzeci și nouă de zile și s-a încheiat cu înfrângerea completă a hoardelor mongolo-chineze. Mongolii din acea vreme erau, fără îndoială, purtători ai celor mai avansate echipamente militare din lume, împrumutate din aproape toate țările Asiei și Europei. Arcurile lor scurte aveau o rază de acțiune de două ori mai mare față de uriașul yumi japonez, iar armura ușoară și săbiile le-au permis să manevreze mai bine în luptă. În plus, au folosit tunuri și catapulte cu obuze de praf de pușcă, iar tactica lor de atacuri montate a fost elaborată până la cel mai mic detaliu în nenumărate campanii de cucerire. Lăncierii chinezi recrutați în forța expediționară au cauzat, de asemenea, pagube considerabile echipelor de samurai.

Dar cel mai mare șoc pentru bushi, obișnuiți cu o anumită ceremonie militară, a fost lipsa totală de respect față de inamic. De obicei, în bătăliile interne, un războinic trebuia să aleagă un adversar demn și, după ce a făcut schimb de saluturi și insulte rafinate corespunzătoare, să lupte

tratați cu el conform tuturor regulilor. Câmpul de luptă s-a transformat uneori în „turnee de perechi” continue cu eliminarea participanților. Nu era obișnuit să ataci din spate fără să strigi mai întâi victima sau să apelezi la ajutorul servitorilor și scutierilor, cu excepția cazului în care circumstanțele de urgență o obligau. Capul tăiat al inamicului, care a fost apoi arătat suveranului și expus publicului, nu a fost doar un trofeu barbar, ci cel mai de încredere certificat de participare personală la o luptă cu un egal. Mongolii, pe de altă parte, foloseau exclusiv tactici de atac în masă și se năpusteau asupra mărgelelor mândre ca haite de câini flămânzi. Se știe că au luat și „trofee” anonime, indicând doar numărul victimelor, și anume urechile inamicului.

În timpul invaziei Kublai Kublai, echipele de samurai au întâlnit pentru prima dată o nouă tactică de război pentru ei, care a constat în interacțiunea tuturor unităților armatei, comanda generală, utilizarea flancurilor (ocoliri și încercuiri) etc. , precum și cu armele aruncătoare de flăcări până acum necunoscute (mongolii foloseau artileria de aruncare de tip chinezesc - ballistae), care au distrus și ars majoritatea fortificațiilor de coastă japoneze.

Cu toate acestea, este interesant că războinicii japonezi, după ce au câștigat o victorie și au capturat mulți prizonieri în armură completă, nici măcar nu s-au gândit să profite de experiența extratereștrilor. Cu excepția faptului că tehnicile de mânuire a suliței au fost oarecum îmbunătățite. Toate celelalte tipuri de arte marțiale au supraviețuit fără modificări până în secolul al XVI-lea, când, odată cu apariția portughezilor, armele de foc au început să fie introduse pe scară largă în armată - muschete, tunuri, pistoale. Au apărut chiar și unități speciale de muschetari de infanterie, care au zguduit foarte mult prestigiul invincibililor cavaleri călare. Dar loialitatea față de tradiție a prevalat. Busi până la mijlocul secolului al XIX-lea. au neglijat „lupta cu foc”, care era contrar idealurilor înalte ale bu-jutsu. Cu toate acestea, aceasta a pus bazele unei noi organizații militare, care, folosind experiența militară a portughezilor, l-a ajutat ulterior pe comandantul Hideyoshi în multe dintre victoriile sale. De asemenea, echipamentul militar a suferit o schimbare, care a început să fie fabricat - în conformitate cu cerințele de luptă manevrabilă - într-o versiune mai ușoară.

45

Invazia mongolă a necesitat mobilizarea tuturor forțelor interne ale țării și a creat condițiile preliminare pentru o criză în economia la scară mică și slăbirea samurailor: bushi, în special, a încetat să mai primească fonduri de la daimyo și a trebuit să servească. pe cheltuiala lor. În acest moment, a existat o tendință spre prăbușirea sistemului de încălțăminte (ferme medii și mici) și formarea de noi mari moșii funciare, în care numeroși samurai, tăiați din agricultură, căutau protecție. Diviziunea finală între clasele țărănești și samurai a avut loc la începutul perioadei Ashikaga, între 1321 și 1334.

Dezvoltarea relațiilor marfă-bani, dificultățile economice în rândul samurailor și luptele civile frecvente au dus la declinul puterii shogunului și la întărirea lorzilor feudali conducători - daimyo, care au devenit stăpâni cu drepturi depline în provinciile pe care le controlau.

La începutul secolului al XIV-lea. O luptă a izbucnit între daimyo din regiunile de sud-vest și de est, cauzată de dezvoltarea economică neuniformă a provinciilor individuale. Daimyo din sud-vestul mai dezvoltat s-au unit sub conducerea lui Nitta Yoshisada și Masashige Kusunoki și i-au învins pe shikken. Numele acestor doi mari războinici, care au luptat împotriva Casei Hojo și au fost neînvinși în luptă, au tunat în toată țara. Kusunoki a vorbit în apărarea împăratului Godaigo, care a fost insultat de muncitori temporari aroganți. Cu o mână de luptători, a reușit să apere mica fortăreață Tikhaya și să-i pună pe atacatori pe fugă. Ultimul exemplu de loialitate vasală a lui Kusunoki

a fost Bătălia de la Minatogawa, unde comandantul curajos a comis seppuku, acoperind retragerea stăpânului său.

Cu toate acestea, puterea a fost luată, bazându-se pe forța militară și indiferent de interesele reprezentanților clanului Hojo, care au condus Japonia din 1219 ca așa-zișii aliați ai lor, Ashikaga Takauji (1305-1358), care au răsturnat puterea Hojo în 1333 și timp de două secole a stabilit domnia unei noi dinastii de shoguni, Ashikaga (Muromachi Bakufu). Războiul a reluat și a continuat până în 1392 sub numele de Nambokucho-jidai (perioada a două guverne, 1331-1392, când guvernul (sau dinastia) de Sud l-a sprijinit pe împăratul Godaigo și a fost numit Nante, guvernul de Nord (Hokucho) - Împăratul Kome) , punând capăt victoriei clanului Ashikaga.

46

Formarea noului shogunat nu a schimbat situația actuală din Japonia - țara a rămas încă în mâinile marilor daimyo, care se bazau pe propriile forțe militare, extinzându-se.

care şi-au pierdut bunurile şi şi-au întărit poziţia economică.

Ei considerau shogunii doar în măsura în care era benefic sau necesar pentru ei. O astfel de situație nu ar putea aduce stabilizarea politică. Războaiele interne au continuat și după aparenta unificare a țării sub stăpânirea noilor shoguni.

De la începutul secolului al XV-lea. Japonia se scufundă de multă vreme într-o stare de haos general, iar teritoriul său aproape peste tot devine o arenă de acțiune militară. Punctul culminant al acestor ciocniri a fost războiul dintre casele lui Shiba Hatakeyama, Hosokawa și Yamana, care a fost numit „Necazurile Onin” (1467-1477). Acest război a contribuit la o și mai mare fragmentare și concentrare a terenurilor în mâinile a câteva sute de mari daimyo.

Până la începutul secolului al XVI-lea. Shogunii Ashi-kaga pierd controlul asupra marilor proprietari de terenuri, Japonia se desparte într-un număr de principate independente cu daimyo influenți în frunte. Urmează cel mai tulburat și mai dificil lucru.

Samurai în slujba daimyo-ului

Un moment important în istoria Evului Mediu japonez a fost perioada anarhiei militare sau, așa cum era numită, „Sengokujidai” - „perioada regiunilor de luptă”. Războaiele civile continue ale „toți împotriva tuturor” au durat între 1507 și 1573.

47

Unul dintre cei mai populari oameni ai vremii a fost Takeda Shingen, al cărui nume este adesea asociat cu codificarea (sistematizarea) Bushido-ului. Takeda (1521–1573) a luptat victorios împotriva unei coaliții a clanurilor Hojo, Oda, Imagawa și Uesugi. Din cele treizeci și opt de bătălii la care a trebuit să participe, nu a pierdut nici una. Adversarul constant al lui Takeda, deși nu foarte reușit, a fost Uesugi Kenshin, daimyo-ul provinciei Echigo. Ambii comandanți au folosit ca

forțe auxiliare soldați recrutați neprofesionisti din familii de țărani (no-bushi). Sistemul tradițional al miliției de samurai a fost subminat și mai mult de legile de conscripție introduse de Oda Nobunaga (1534–1582) în timpul unificării țării după ani de tulburări.

Din 1573, în Japonia a început o perioadă de dictaturi personale, care a început odată cu răsturnarea prințului Oda Nobunaga, care a ieșit să lupte pentru unificarea politică a țării, ultimul (al șaisprezecelea) shogun al dinastiei Ashikaga, Yoshiaki (1568-). 1573) și s-a încheiat cu înfrângere în 1600 la Bătălia de la Sekigahara, oponenții lui Tokugawa Ieyasu (1542-1616), succesorul politicilor lui Oda Nobunaga și Toyotomi Hideyoshi, fondatorul celui de-al treilea shogunat.

Sub Toyotomi Hideyoshi (1536–1598), succesorul lui Nobunaga ca cancelar, eroziunea clasei samurai a fost oprită temporar. Hideyoshi, cu edicte speciale, a confirmat privilegiile samurailor și a impus interzicerea muncii țărănești. De asemenea, a fost primul dintre conducătorii Japoniei care a încercat să îndrepte aspirațiile războinice ale samurailor către calea expansiunii externe. De două ori în anii nouăzeci ai secolului al XVI-lea. el a inspirat kokista (cucerirea) Peninsulei Coreene și, deși ambele campanii de cucerire s-au încheiat fără succes, ele au contribuit în mod clar la consolidarea echipelor de clan sub steagul guvernului central. Printre Bushi, ideile de unitate națională pe o bază solidă ierarhică de clasă au prins rădăcini mai adânci.

Shogunatul Tokugawa

Haosul din țară se încheie în cele din urmă cu unificarea ei. Tokugawa Ieyasu (1542–1616), unul dintre cei cinci comisari ai lui Hideyoshi după moartea sa, a beneficiat de roadele muncii sale.

moștenitori, desemnându-se shogun și întemeind bakufu la Edo, Tokyo de astăzi, în 1603. Noii conducători în 1614-1615 au finalizat unirea țării cu capturarea Castelului Osaka, în urma căreia 100 de mii de ronini, au declasat samurai, au fost exterminate.

Shogunatul fondat de Ieyasu a durat un sfert de mileniu și a devenit cel mai longeviv dintre cele trei guverne militare. Sistemul s-a prăbușit când contradicțiile economice interne s-au agravat și politica izolaționistă adoptată la începutul secolului al XVII-lea nu a mai rezistat pătrunderii străine. Cu toate acestea, epoca a fost remarcabilă prin lipsa de rivalitate militară. Măsurile administrative au contribuit la consolidarea păcii: luarea de ostatici pe scară largă și codificarea ierarhiei și a comportamentului, precum și acordarea de împrumuturi domnilor feudali pentru a-i menține în dependență financiară și închiderea țării pentru a evita stimulentele externe pentru neliniște.

Sistemul de „luare de ostatici”, numit sankin ko-tai, necesita daimyo – proprietari de terenuri cu un venit anual de 10.000 de koku (sau 50.000 de busheli de orez) sau mai mult – precum și vasali Tokugawa de rang de hatamoto („adjutanți”). să efectueze fiecare al doilea an sau jumătate din fiecare an în Edo sub supravegherea directă a autorităților.

Împărțirea întregii populații în patru clase (samurai, țărani, artizani și negustori) și clasarea atentă în cadrul clasei de samurai în sine , făcută de moștenitor, nu a fost întotdeauna aplicată atât de strict pe cât se crede de obicei. Comercianții, care se aflau la baza scării sociale, nu erau deloc dependenți de samurai în viața lor economică. Exista, de asemenea, un grad suficient de libertate în cadrul clasei samurai.

Cei mai bogați reprezentanți ai clasei samurai, care aveau un venit uriaș - de la 10.000 de koku de orez pe an și mai mult, au primit titlul de daimyo. Pe lângă daimyo, vârful societății militare a constat din vasalii personali ai shogunului - hatamoto (aproximativ 5 mii de oameni), care aveau o serie de privilegii speciale și 15-20 mii de războinici subordonați. Acest strat a fost dedicat necondiționat stăpânului său și a servit drept suport pentru puterea Tokugawa, deoarece reprezentanții săi ocupau cele mai importante și responsabile poziții din stat.

Cea mai mare parte a samurailor erau războinici de cel mai jos rang - ashigara. Au fost câteva milioane. Marea majoritate a războinicilor au trăit în orașele castel care au apărut în toată Japonia de la sfârșitul erei Sengokujidai până la începutul Lumii Tokugawa. Daimyo bogați, care au construit castele uriașe și luxoase, și-au așezat războinicii în interiorul și lângă zidurile cetății. Cei mai bogați dintre samurai locuiau în propriile case și primeau rații de orez în funcție de poziția pe care o ocupau în sistemul oficial al statului. Alții efectuau serviciul militar, de poliție și administrativ, locuind în case mari precum barăci sau cămine și primind un salariu mic.

Unii dintre samurai locuiau și în sat, îndeplinind acolo funcții administrative: supravegherea țăranilor, colectarea taxelor etc., iar uneori închirierea pământului pentru cultivarea lui. Acești samurai - gyoshi - se aflau în cea mai avantajoasă poziție din punct de vedere economic, întrucât au avut întotdeauna ceea ce le asigura un mijloc de subzistență - pământul. Treptat, practic au încetat să se deosebească în statutul lor de țăranii obișnuiți și doar cele două săbii atribuite prin lege le-au amintit că proprietarii lor erau inițial războinici.

În afara clasei de samurai stătea ronin, fost bushi, dintre care majoritatea au luat calea jafului și jafului.

Bakufu nu a permis samurailor să se angajeze în comerț, meșteșuguri și cămătărie, care erau considerate activități rușinoase pentru o persoană nobilă. În schimb, samuraiul era scutit de taxe. Legea proteja cu strictețe onoarea samurailor. Astfel, una dintre prevederi spunea: „Dacă o persoană dintr-o clasă inferioară, cum ar fi un locuitor al orașului sau un țăran, este vinovată de insultarea unui samurai prin vorbire sau comportament nepoliticos, poate fi imediat ucisă”.

În ceea ce privește relațiile dintre clasele superioare și inferioare, codul oficial prevedea: „Toate încălcările trebuie pedepsite în

conformitate cu statutul de clasă”. Aceasta însemna că încălcările considerate doar o infracțiune minoră pentru un samurai ar putea duce la pedeapsa cu moartea pentru un țăran. Dar, pe de altă parte, samuraiul și-a pierdut viața pentru același act pentru care a fost cruțată viața unui țăran. De exemplu, dacă

ordin sau încălcarea acestui cuvânt, samuraiul era obligat să se sinucidă (comite hara-kiri).

Pacea stabilită sub shogunatul Tokugawa i-a privat pe samurai de oportunitatea de a lupta; numărul imens de războinici (aproximativ 10% din populația totală a Japoniei) a fost o povară pentru țară. Samuraii îndeplineau funcții birocratice care nu le erau inerente în principiu, fără a produce niciun produs social și existând pe cheltuiala statului.

Începând cu epoca Genroku (1688-1704), întregul sistem militar-feudal a început să experimenteze o criză gravă. Întărirea rolului economic al claselor inferioare de comercianți și artizani a dus la apariția unor relații capitaliste în care samuraii nu și-au putut găsi un loc demn pentru ei înșiși. Neprimind suficient sprijin, margelele au fost nevoite să părăsească serviciul și să se angajeze în activități nedemne de războinici: comerț, stăpânire un meșteșug, predare științe și arte marțiale. Vânzarea de arme, armuri militare și chiar apartenența la clasa samurai a devenit obișnuită.

În condiții de criză economică și socială, s-a dovedit că cel mai greu a fost să zdruncinați spiritul unui adevărat războinic. Normele sociale și etice ale clasei militare, care s-au dezvoltat de-a lungul secolelor într-un sistem complex și inegalabil de vederi și reguli de conduită pentru samurai - Bushido - s-au dovedit a fi atât de puternice și tenace, încât nicio schimbare nu le-a putut rupe. Anii grei pentru toți bushi, Genroku, au dat naștere în mod neașteptat la o creștere a activității Bushido. În această perioadă, au fost scrise cărți care subliniau esența moralității samurailor militanti și principiile respectării datoriei militare - „Budo Shoshin-shu” („Manual inițial despre arta artelor marțiale”) și „Hagakure” („Ascunde în frunze). ”).

Numeroase școli de arte marțiale au primit și o nouă funcție. Acum, când predarea bu-jutsu a devenit în trecut singura sursă de trai pentru războinicii pricepuți, ei au încercat să facă din școlile lor un instrument pentru păstrarea și transmiterea din generație în generație a adevăratului spirit samurai.

La mijlocul secolului al XIX-lea, procesul de descompunere a samurailor a atins punctul maxim. Sistemul de împărțire a populației japoneze în clase superioare și inferioare a dispărut. După o deschidere violentă

4*

Capacitatea țării de comerț exterior cu țările dezvoltate din Europa și America, sistemul de agricultură de subzistență a fost aproape complet distrus.

Samurai în vremurile moderne

Războiul civil din 1866-1869, când guvernul militar Tokugawa a fost răsturnat, a fost ultimul război din istoria samurailor. Au luptat în armatele ambelor părți, dar indiferent de partea care a câștigat, samuraii înșiși nu au mai putut câștiga. Puterea a trecut, din nou în timp ce împăratul era încă în viață, la aristocrația burghezo-nobilă.

Restaurarea puterii imperiale în 1868 a dus la schimbări ireversibile în viața bushi. Împăratul Meiji și susținătorii săi au făcut pași energici pentru a reforma statul pe linia monarhiilor occidentale. În 1871, prin decret al împăratului, s-a format o nouă armată de aproximativ 100.000 de oameni. Spre deosebire de vremurile anterioare, războinicii erau recrutați prin conscripție, nu numai din clasa militară, ci și din alții. În 1876, samuraii au primit lovitura finală - purtarea săbiilor a fost interzisă.

Dar samuraii nu și-au depus armele. Prin adaptarea la noile cerințe, ei au contribuit foarte mult la victoria armelor japoneze și a ideii imperiale. Această dorință a lor s-a datorat nu în ultimul rând și faptului că împăratul personifica puterea divină, pentru că era un descendent al lui Amaterasu, zeița solară. Samuraii au ajuns din nou în prim-planul istoriei când burghezia japoneză a decis să participe la procesul global de la acea vreme - procesul de a ocupa un nou „spațiu de viață”, noi colonii.

Au fost create organizații secrete ale căror obiective vizau implementarea unor idei noi. Istoria a păstrat numele unora dintre ei. De exemplu, este cunoscută organizația Koku-ryu-kai (Asociația Dragonului Negru). A fost creat în 1901 de Toyama Mitsuru, care, la rândul său, făcea parte din organizația secretă Genyosha-kai (Asociația Oceanului Întunecat), fondată în 1881 de vechii samurai din clanul Fukuoka.

Asociația Dark Ocean și alte două organizații similare - Asociația Cherry Tree (Sakura-kai) și Uniunea Cro-Kai

vi (Ketsu-meidan) - au fost creați de samuraii ultra-naționaliști care nu și-au putut imagina viața fără a duce războaie de cucerire.

Activitățile tuturor acestor secrete   L JjMF

organizațiile au fost finanțate de zaibatsu, puternice grupuri financiare și industriale care au căutat să extindă și să redistribuie piețele existente pentru materii prime și vânzări de mărfuri. Ulterior, ei au fost cei care au aruncat organizația în război cu Statele Unite. După capitulare, au fost recunoscuți ca organizații criminale și interzise.

Și acesta a fost un punct în istoria samurailor ca clasă. Dar idealul samuraiului ca războinic continuă să trăiască. Și este puțin probabil să dispară.

cultura samurailor

Clase de războinici asemănătoare cu samuraii au existat în Europa, India și alte țări. Și peste tot au lăsat în urmă nu numai artă militară destul de dezvoltată și arme excelente. Cavalerii europeni, indienii Kshatriya și Rajputs și coreenii Hwarang au creat o cultură bogată care a combinat armonios știința militară, o ideologie specială cu conceptul său exclusiv de onoare, precum și exemple excelente de artă și literatură. Samuraii nu au făcut excepție. Ei au intrat în istorie cu Codul lor de Onoare - Bushido, ceremonia ceaiului - Chanoyu, etc. Unele dintre ele vor fi discutate mai jos.

Deja în secolul al VII-lea. Războinicii japonezi au considerat că este de datoria lor să îi protejeze pe cei slabi, au tratat femeile cu entuziasm și și-au respectat zeii. Descendenții Războinicului Divin erau extrem de religioși. În secolul al VI-lea. Pe insulele japoneze au apărut misionari budiști coreeni și chinezi. Japonezilor le-a plăcut noua religie, deși nu și-au abandonat complet vechea lor religie (șintoismul), creând un fel de simbioză - Shinto

Budism. În țară a început construcția de temple magnifice, care au fost decorate cu lucrări de artă plastică și pictură. Fiecare dintre aceste temple a reprezentat o unitate armonioasă a geniului uman și a naturii maiestuoase.

educatie si antrenament

Titlul de samurai în Japonia medievală era ereditar. Fiul, pe urmele tatălui său, a devenit un războinic profesionist. A rămas în același clan feudal din care era membru părintele său.

Sarcina principală a mentorilor tânărului samurai era să dezvolte în el un set de caracteristici care erau considerate necesare unui războinic. Un samurai trebuia să fie o persoană dezvoltată fizic, pe deplin priceput în arta marțială și să împărtășească principiile morale ale clasei sale.

Fiul unui samurai a fost înconjurat de o grijă excepțională încă de la naștere. L-au tratat pe primul fiu cu o atenție deosebită, deoarece prin lege era considerat moștenitorul casei și al întregii averi a familiei. Desigur, el a moștenit și numele de samurai.

La câteva zile după nașterea copilului, rudele au venit la casa samuraiului. I-au adus cadouri băiatului. Printre aceste daruri s-au numărat și doi evantai, în formă de două săbii ale unui războinic.

După câțiva ani, fiul unui samurai a primit cadou una sau două săbii de lemn. În timpul sărbătorilor anuale, părinții băieților au expus armuri în miniatură, arme și bannere pe care să le vadă toată lumea. Prin aceasta au încercat să insufle viitorilor samurai respectul pentru echipamentul militar.

Confucianismul a avut o mare influență asupra educației tinerilor samurai. Principiile sale spuneau că copiii ar trebui să-și trateze

părinții cu onoare și respect, să asculte de voința lor și să nu le provoace durere sau anxietate. Aceste principii au rămas valabile chiar dacă părinții erau oameni răi și își tratau copiii rău. Copiii au trebuit să-și sacrifice interesele de dragul părinților. Copiilor le-au fost citite cărți confucianiste care conțineau povești morale. Deci, una dintre povești a vorbit despre cum un băiat s-a întins în frig pe gheața unui râu înghețat, astfel încât căldura corpului său

topește-l și ia pește pentru mama ta vitregă. Cu toate acestea, principalul punct al educației morale pentru tinerii samurai era încă cultivarea loialității față de suveran, care era considerat tatăl unui războinic.

Profesorul tânărului samurai s-a bucurat de nu mai puțin respect decât tatăl său. Ordinele lui nu trebuiau să fie puse la îndoială și au fost îndeplinite fără îndoială. Era imposibil să-i mulțumim profesorului cu valori materiale pentru predare. Elevul trebuia să-și onoreze și să laude la nesfârșit profesorul și să-i rămână mereu credincios.

Pentru ca tânărul să crească fără teamă, tatăl său i-a ordonat adesea viitorului războinic să meargă noaptea la cimitir, unde, potrivit zvonurilor, trăiau spirite rele. Băieții au participat adesea la pedepse și execuții publice. Fiii războinicilor au fost, de asemenea, forțați să petreacă nopțile fără somn și să facă treabă sfâșietoare. Acest lucru trebuia să le dezvolte răbdarea și rezistența.

Pentru a deveni un adevărat samurai, un tânăr trebuia să cunoască fluent tehnicile de scrimă, să mânuiască o suliță, să tragă cu arcul și să cunoască jujutsu. baieti samurai

familiile de rang înalt trebuiau să poată să călărească şi ele.

În fiecare clan, la curtea fiecărui feudal, au fost construite în acest scop săli de gardă, terenuri pentru exerciții de gimnastică și tir cu arcul. Educația în aceste școli planificate a durat de la 8 la 15 ani. Codul Bushido cerea ca samuraii nu numai să stăpânească artele marțiale, ci și să cunoască istoria, literatura și să fie familiarizați cu secretele caligrafiei.

La vârsta de 15 ani, educația unui tânăr samurai era considerată completă. I s-au dat adevărate săbii de luptă, de care războinicul nu s-a despărțit până la moartea sa. Fiicele samurailor au primit un pumnal scurt - proprietatea fiecărei femei din clasa războinicilor. Tânărului i s-a dat o coafură de samurai: părul a fost ras de pe frunte și un nod de păr a fost legat în vârful capului. Pentru prima dată, un samurai a purtat hainele unui adult: pantaloni largi, asemănători unei fuste. Prima îmbrăcăminte ceremonială a fost o sărbătoare în familie și a fost asociată cu o vizită la templul zeității - patronul clanului unui adult. După ce a primit arme și a suferit ritualurile necesare,

tânărul samurai a câștigat libertatea și independența de acțiune. A devenit membru cu drepturi depline al clasei sale.

Bushido

Una dintre consecințele formării clasei războinice a fost formarea unei viziuni specifice asupra lumii a nobilimii din serviciul militar - Bushido - un cod de conduită nescris pentru samurai în societatea feudală, care era un set de reguli și norme pentru „adevărații”. și războinic ideal.” Bushido, interpretat inițial ca „calea calului și arcului”, mai târziu a ajuns să însemne „calea samuraiului, războinic” (de la bushi - războinic, samurai la - cale, învățătură, metodă, mijloace). În plus, cuvântul face este tradus și ca „datorie” și „moralitate”, ceea ce este în concordanță cu tradiția filozofică clasică a Chinei, unde conceptul de „cale” este un fel de normă etică (Tao Te). Astfel, Bushido este „moralitatea samurailor”, „virtutea” și „codul moral și etic”.

Bushido se referea la atitudinea samurailor față de comunitatea feudală, față de oamenii dintr-o clasă sau alta, de stat. Conţinut

Bushido a depășit tradițiile anterioare ale societății tribale - includea dogmele budismului și confucianismului și se baza pe noi norme de comportament. Dezvoltându-se treptat, Bushido s-a transformat într-un Cod moral al războinicilor, care în același timp a fost în primul rând o expunere a diferitelor învățături religioase (budism, confucianism și șintoism); a devenit și un domeniu al cunoașterii filozofice, un subiect de etică. Fiind fuzionat cu filozofia orientală, Bushido avea caracterul unei învățături morale practice. Samurai a considerat-o o metodă de îmbunătățire, de igienă mentală și fizică.

Bushido a interpretat din punct de vedere moral învățătura morală filozofică în ansamblu și avea scopul de a-i învăța pe samurai „viața corectă” în societatea feudală japoneză. A rezolvat probleme legate de înțelegerea esenței individului, a rolului său în lumea din jurul său, a sensului vieții, a binelui și a răului, a valorilor morale și a idealului moral. Un războinic crescut în spiritul lui Bushido trebuia să fie clar conștient de datoria sa morală, în special de responsabilitățile sale personale față de stăpân, trebuia să-și evalueze el însuși acțiunile și faptele, să se condamne moral în cazul acțiunilor greșite, încălcării sale. îndatoriri și datorie. O astfel de auto-condamnare morală presupunea de obicei sinucidere, săvârșită conform unui anumit ritual, prin harakiri - deschiderea abdomenului cu o mică sabie de samurai. Astfel, samuraii au spălat dezonoarea cu sânge.

Bushido ca modalitate de reglare a comportamentului unui războinic nu s-a bazat direct pe nicio instituție socială care impunea standarde morale; se baza pe puterea de convingere a opiniei publice, exemplul, educația, tradițiile și puterea autorității morale a indivizilor. remarcat în istoria medievală a Japoniei. Principiile lui Bushido nu au fost combinate într-un set special de reguli și nici nu au fost expuse în vreun monument literar al vremurilor feudale, ci s-au reflectat în legende și povești din trecut, spunând despre loialitatea vasalilor

față de stăpânul lor, despre disprețul pentru moarte, curajul și forța samurailor.

Bushido nu poate fi numit nici măcar o învățătură în sensul literal al cuvântului; este mai degrabă una dintre formele de exprimare a ideologiei feudale,

57

prevederi și principii de bază care s-au dezvoltat din generație în generație pe o perioadă lungă de timp. Astfel, Bushido este o morală specială dezvoltată de clasa războinicilor care făceau parte din clasa conducătoare a Japoniei, care era un sistem de vederi, norme și aprecieri cu privire la comportamentul samurailor, un mod de educare a tinerilor samurai, crearea și întărirea anumitor calități morale și relații. Cu toate acestea, Bushido era moralitate de clasă. Ea i-a servit doar pe samurai, justificându-și toate acțiunile și și-a apărat interesele în relațiile cu masele asuprite. Sub influența sintezei budismului și confucianismului, s-au format principiile de bază ale eticii samurailor, care făceau parte din moralitatea societății feudale - Dotoku (chineză Tao-Deu.

Din șintoism, Bushido a tras o dragoste pentru natură, strămoși, spirite ale naturii și strămoși, pentru țară și suveran. Împrumuturile au fost combinate în două concepte - patriotism și loialitate. Din budismul Zen - ideea de autocontrol strict, care a fost ridicată la rangul de virtute și a fost considerată cea mai valoroasă calitate a caracterului unui samurai, împreună cu autocontrolul. În legătură directă cu Bushido a fost și meditația Zen, care a făcut posibilă dezvoltarea încrederii și calității în fața morții, care era văzută ca ceva pozitiv și grozav, ca o intrare curajoasă în mushin („ființă”). Din confucianism, ideologia samuraiului a adoptat în primul rând cerințele confucianiste de fidelitate față de datorie, ascultare față de stăpânul cuiva, precum și cerințe legate de îmbunătățirea morală.

Printre principiile principale ale moralei samurailor s-au remarcat si urmatoarele: loialitatea fata de maestru, curajul, vitejia si arta razboiului direct legata, onestitatea si sinceritatea, simplitatea si retinerea, dispretul pentru castig personal si bani. În toate împrejurările, Bushido a cerut să sacrifice totul de dragul loialității.

O mare importanță i s-a acordat katakluti („rădăcina de sânge”), legitimată de Bushido ca un tip de satisfacție morală a simțului dreptății.

Alături de loialitate se află principiul datoriei, care a transformat perseverența naturală și tenacitatea unui războinic într-un principiu sublim.

la ordinea morală. Potrivit confucianismului, datoria este „integritatea sufletului acțiunilor”, „dreptatea”, din care a derivat conceptul de „nobilime” - „nici talentul și nici știința nu pot dezvolta caracterul unui samurai”. De asemenea, un samurai trebuie să aibă un astfel de sentiment precum curajul - unele dintre cele mai nobile proprietăți ale naturii umane.

Principiul „modestiei” a fost dezvoltat ca urmare a poziției subordonate a soldaților obișnuiți, a incapacității de a-și ridica capul în fața stăpânului lor. Conceptul de „politețe” este aproape de modestie, implicând răbdare, absența invidiei și a răului. Alături de principiile de bază de mai sus, etica samurailor includea multe altele secundare care erau indisolubil legate de cele principale și determinau acțiunile și comportamentul samurailor.

Capacitatea de a se controla și de a-și gestiona sentimentele a fost adusă la perfecțiune de către samurai. Echilibrul mental era idealul lui Bushido, așa că etica samurai a ridicat acest principiu la rang de virtute și l-a apreciat foarte mult. O ilustrare izbitoare a capacității samurailor de a se autocontrola este ritul hara-kiri. Sinuciderea a fost considerată printre samurai cea mai înaltă ispravă și cea mai înaltă manifestare a eroismului personal.

Cerințele Bushido sunt formulate cel mai clar și destul de inteligibil în „Fundamentele elementare ale artelor marțiale” de Dai-doji Eodzan:

„Bushido – Calea Războinicului – înseamnă moarte. Când există două căi din care să alegi, alege-o pe cea care duce la moarte. Nu te certa! Pune-ți mintea pe calea pe care o preferi și pleacă!

În fiecare dimineață, gândește-te cum ar trebui să mori. Înviorează-ți mintea în fiecare seară cu gânduri de moarte. Și să fie mereu așa. Educați-vă mintea. Când gândurile tale se învârt în mod constant în jurul morții, calea vieții tale va fi dreaptă și simplă. Voința ta își va îndeplini datoria, scutul tău se va transforma într-un scut de oțel.”

„Adevăratul curaj este să trăiești când este corect să trăiești și să mori când este corect să mori.

Ar trebui să abordăm moartea cu o conștiință clară a ceea ce ar trebui să facă un samurai și a ceea ce îi umilește demnitatea.

Ar trebui să cântărești fiecare cuvânt și să te întrebi mereu dacă ceea ce urmează să spui este adevărat.

Este necesar să fii moderat în mâncare și să eviți promiscuitatea.

În treburile de zi cu zi, amintiți-vă de moarte și păstrați acest cuvânt în inima voastră.

Respectați regula „trunchiului și ramurilor”. A uita asta înseamnă să nu înțelegi niciodată virtutea, iar o persoană care neglijează virtutea evlaviei filiale nu este un samurai. Părinții sunt trunchiul unui copac, copiii sunt ramurile lui.

Un samurai trebuie să fie nu numai un fiu exemplar, ci și un subiect loial. Nu-și va părăsi stăpânul chiar dacă numărul vasalilor săi se reduce de la o sută la zece și de la zece la unu.

În război, loialitatea unui samurai se manifestă în confruntarea fără teamă cu săgețile și sulițele inamicului, sacrificându-și viața dacă datoria o cere.

Loialitatea, dreptatea și curajul sunt cele trei virtuți naturale ale unui samurai.

În timp ce doarme, un samurai nu ar trebui să-și întindă picioarele spre reședința stăpânului. Nu este potrivit să țintim în direcția maestrului nici când trageți din arc, nici când exersați cu sulița.

Dacă un samurai, întins în pat, aude o conversație despre stăpânul său sau este pe cale să spună el însuși ceva, trebuie să se ridice și să se îmbrace.

Soimul nu ridica boabe aruncate, chiar daca moare de foame. La fel, un samurai, mânuind o scobitoare, trebuie să arate că este sătul, chiar dacă nu a mâncat nimic.

Dacă în război un samurai se întâmplă să piardă o bătălie și trebuie să-și lase capul, ar trebui să-și spună cu mândrie numele și să moară zâmbind fără grabă umilitoare.

Fiind rănit de moarte, pentru ca niciun mijloc să-l salveze, samuraiul trebuie să-și întoarcă respectuos cuvintele de rămas-bun către bătrâni și să renunțe cu calm la fantomă, supunându-se inevitabilului.

Cel care posedă doar forță brută nu este demn de titlul de samurai. Ca să nu mai vorbim de nevoia de a studia știința, un războinic ar trebui să-și folosească timpul liber pentru a practica poezia și a înțelege ceremonia ceaiului.

Lângă casa lui, un samurai poate construi un modest foișor de ceai, în care ar trebui să folosească noi picturi kakemono, căni moderne modeste și un ceainic din ceramică lăcuită.”

60

Harakiri (seppuku)

Acest tip de sinucidere de samurai a fost realizat prin tăierea abdomenului. Acest lucru s-a întâmplat fie prin sentință ca pedeapsă, fie voluntar atunci când onoarea samuraiului a fost afectată și, de asemenea, ca un semn al loialității samuraiului față de stăpânul său. Atât samuraii obișnuiți, cât și personalul militar de rang înalt au comis harakiri.

Originile ritualului tăierii burticii rămân neclare. Cazuri izolate ale acestui lucru au fost înregistrate în China și în alte țări. Există o presupunere că a fost împrumutat de japonezi de la ainu. Este curios că cel mai vechi document supraviețuitor care descrie disecția abdomenului îl atribuie unei zeități feminine. Când se explică numele mlaștinii Harasaki („Sfâșierea burtei”), în „Ha-rima no kuni fudoki” („Descrierea geografică a provinciei Harima”), întocmit la începutul secolului al VIII-lea, se spune că „zeița Omi, urmărindu-și soțul, a ajuns în acest

loc, dar s-a aprins de furie și furie, și-a tăiat stomacul cu o sabie și s-a aruncat în mlaștină.”

Dacă samuraiul știa că primul astfel de ritual a fost îndeplinit de o zeitate feminină, sau nu, până în secolul al XI-lea. obiceiul intrase deja în practică și trebuia să servească fie ca mod de a da dovadă de curaj, fie ca modalitate de a evita dezonoarea din partea inamicilor. În secolul al XVI-lea ritualul s-a răspândit pe scară largă. Stomacul a fost, de asemenea, rupt pentru a-l urma pe maestru după moartea sa. În secolul al XVII-lea Sub Tokugawa, au început să condamne un samurai care a comis un act rușinos de a-i fi rupt abdomenul, astfel încât să-și poată restabili onoarea.

Deschiderea abdomenului nu duce la moarte imediată; moartea poate fi dureroasă, sângeroasă și lungă. La un moment dat, a existat o regulă care prescriea deschiderea stomacului mai întâi orizontal, apoi vertical, după care ar trebui să urmeze o lovitură fatală - în spate sau gât. Se spune că generalul Nogi Maresuke (1849-1912), care s-a sinucis în ziua înmormântării împăratului Meiji (1852-1912), a efectuat exact această procedură.

Este nevoie de o forță incredibilă pentru a finaliza toate cele trei etape. Prin urmare, adesea în timpul sinuciderii exista un asistent, kaishaku sau kaishakunin, care trebuia să taie capul într-unul din cele două momente.

În primul caz, capul lui kaishaku a fost tăiat în momentul în care samuraiul condamnat, deja pregătit pentru moarte, s-a aplecat peste o sabie scurtă sau un pumnal care zăcea în fața lui pe o tavă ceremonială. Aici, după cum vedem, nu a existat nicio deschidere a abdomenului. În timpul perioadei Tokugawa, această metodă a devenit larg răspândită în forma sa cea mai stilizată, și în loc de

Harakiri. Kaishaku se pregătește să ușureze suferința prietenului său

Era adesea un evantai pe sabia de pe tavă.

Într-un alt caz, kaishaku a așteptat până când persoana pe care trebuia să o ajute să moară a trecut el însuși de prima sau a doua etapă. Aceasta a fost calea aleasă de un samurai pe nume Taki Zenzaburo pe 2 martie 1868. Sinuciderea lui a fost descrisă în detaliu de secretarul Legației Britanice din Edo:

„Am stat în liniște vreo zece minute, când deodată am auzit niște pași apropiindu-se pe verandă. Condamnatul, un japonez înalt de înfățișare și purtare nobilă, a intrat din stânga, însoțit de un kaishaku și alte două persoane, aparent îndeplinind același rol. Taki era îmbrăcat într-un kamishimo albastru din cânepă; kaishaku purta o uniformă militară (jinbaori). Trecând prin fața martorilor japonezi, aceștia au căzut cu fața la pământ și au fost închinați în schimb. Apoi au schimbat aceeași ceremonie cu noi. Condamnat a fost adus pe o platformă din fața altarului, acoperită cu pâslă roșie; După ce a făcut două plecăciuni, una la distanță și cealaltă în fața altarului, s-a ghemuit pe estradă. A făcut totul cu detașare calmă, alegând locul din care ar fi mai ușor

să cadă înainte. Un bărbat îmbrăcat în negru, peste care era drapată un halat cenușiu deschis, a adus un pumnal învelit în hârtie pe o simplă tavă de lemn, pe care l-a așezat în fața condamnatului cu o plecăciune. A luat pumnalul cu ambele mâini, l-a adus la frunte și l-a pus înapoi cu un arc. Acesta este un ritual japonez comun pentru a exprima recunoștința pentru un cadou. Apoi, cu voce limpede, crăpat, dar nu de frică sau de sentimente, ci mai degrabă de dezgust față de nevoia de a recunoaște un act pentru care îi era rușine, a declarat că este singur.

poartă întreaga responsabilitate pentru faptul că pe 4 februarie a dat ordinul crud de a deschide focul asupra străinilor din Kobe când au încercat să evadeze și că, pentru săvârșirea acestei infracțiuni, va smulge burta și va cere tuturor celor prezenți să fie martori. Apoi și-a scos brațele din mânecile rochiei exterioare, ale cărei capete lungi le-a împăturit în spate pentru a împiedica corpul să cadă înapoi și a rămas gol până la talie. Apoi a luat pumnalul în mâna dreaptă, cât mai aproape de lamă, și l-a înfipt adânc în stomac... Făcând toate acestea cu curaj, și-a înclinat corpul înainte și și-a întins gâtul, ca și cum l-ar fi expus sabie. Kaishaku, care stătuse la stânga lui încă de la începutul ritualului cu o sabie scoasă, a sărit brusc și a dat lovitura finală.”

Celebrul scriitor japonez Mishima Yukio (1925-1970) a folosit aceeași tehnică, dar pentru că a înfipt prea adânc pumnalul, mușchii s-au încordat (se grăbea), așa că kaishaku nu a putut să-și taie capul dintr-o singură lovitură, conform planului.

Artă militară

Odată cu începutul războaielor feudale din Japonia, au început să prindă contur tacticile militare ale samurailor, care au rămas neschimbate până la apariția armelor de foc în secolul al XVI-lea. Deși multe bătălii au implicat grupuri mari de trupe și comandanții japonezi erau, fără îndoială, familiarizați cu lucrările strategilor chinezi, cele mai multe bătălii s-au rezumat la lupte între războinici singuri. În astfel de condiții, samurailor le era mai ușor să-și demonstreze măiestria artelor marțiale, curajul și disprețul față de moarte.

Perioada Sengoku-jidai („Era Statelor În război” secolele XIV-XVI) a devenit perioada de glorie a artei militare a samurailor. Atunci au început să ia parte la lupte mari unități de trupe călare și de picior și au apărut armele de foc. Folosirea cercetașilor și a sabotorilor - ninja - a atins și ea apogeul, iar primele școli mari de arte marțiale s-au format în sfârșit. A început construcția activă a castelelor.

Secretele artelor marțiale (bu-jutsu sau bu-do), samurai, ca toți ceilalți muritori din Orientul Îndepărtat, stăpânite în

Alegoria bu-jutsu

în cadrul școlilor tradiționale (ryuha, sau pur și simplu ryu). Sistemul școlar care a supraviețuit până în zilele noastre își are

rădăcinile în Evul Mediu timpuriu și are analogii în artele marțiale din China, Coreea, Vietnam și Birmania. Cuvântul ryuha este format din două hieroglife, unde ryu înseamnă „curent” în sens literal și figurat, iar ha înseamnă „școală”, „sectă”, „grupare”. Aceasta implică transmiterea tradițiilor bu-jutsu în timp.

Cuvântul japonez bu-jutsu este format din două hieroglife: bu - „militar, militar, legat de afacerile militare” și jutsu - „artă, îndemânare, metodă, mijloace, truc, magie”. Bu-jutsu trebuie înțeles ca întreaga totalitate a artei militare, în înțelegerea occidentală a acestui termen, în toate manifestările sale - în sfera ciocnirilor între state, armate sau indivizi.

Strategie și tactici

În Japonia nu exista o organizare a armatelor în batalioane și regimente precum cea europeană. Unitatea de bază a fost armata daimyo (prințului), care a fost construită pe sistemul koku. Koku este cantitatea de orez necesară pentru a susține o persoană

an. În consecință, samuraiul a fost clasificat în funcție de nivelul veniturilor din averea sa. Samuraii cu un venit de 10 mii de koku sau mai mult erau considerați daimyo. Cei cu un venit de 100 până la 9,5 mii koku aveau rangul de hatamoto (lider), în timp ce cei cu un venit mai mic de 100 erau numiți gokenin (susținători).

Unii daimyo și-au organizat propriile „unități de elită”. Hōjō Ujiyatsu și-a organizat go-hatamoto (gărzile de corp) în 48 de echipe, fiecare comandată de un căpitan. Detașamentele au fost organizate în 7 companii. Șase firme de 7 detașamente și o firmă de 6 detașamente. Fiecare detașament era format din 20 de persoane. Tokugawa Ieyasu a fondat o-ban (marea gardă) a trei companii. În timpul cuceririi Coreei, garda a crescut la cinci companii. Până în 1623 existau deja 12 companii. Fiecare companie avea câte un căpitan, patru locotenenți și 50 de paznici. O altă unitate creată de Ieyasu a fost menno hyakunin gumi - 25 de escadrile a câte 100 de cavalerie fiecare. Călăreții erau înarmați cu arme. În alte armate, archebuzierii erau organizați în detașamente de 30-50 de oameni, cu câte un căpitan la fiecare zece.

Caracteristice acestei perioade au fost detașamentele de călăreți, arcași, lăncieri și, mai târziu, archebuzieri. Raportul unităților din armată depindea de daimyo specific. Unii au favorizat cavaleria, precum Takeda Shingen, sau archebuzele, precum Oda Nobunaga.

Arquebusierii au fost folosiți pentru prima dată de Shimaza Takahi-sa în 1549 în bătălia de la Kajiki. Uesugi Kenshin și Takeda Shingen i-au folosit în luptele lor periodice de la Kawanakajima, la fel ca Mori împotriva lui Sue în bătălia de la Mi-yajima din 1555. Oda Nobunaga a comandat 500 de archebuze în 1549, iar până în 1575 armata sa avea 10 mii de tunuri.

Popularitatea archebuzei a crescut pe măsură ce numărul armatelor a crescut. Unul dintre motivele pentru aceasta este ușurința de a învăța. A fost nevoie de ani pentru a antrena un arcaș, dar chiar și un țăran

putea fi antrenat în scurt timp să împuște într-o archebuză „cu toată precizia de care era capabilă arma”.

Un alt motiv pentru popularitatea sa au fost avantajele unui pistol față de arc. În timp ce arcul japonez avea o rază de tragere de 380 m, archebuzul a lovit la 500 m, deși în ambele cazuri era inofensiv pentru țintă. Raza de tragere efectivă de la un arc a fost de 80 m, iar de la un pistol - până la 200 m.

Marele triumf al archebuzei a avut loc în 1575, în bătălia de la Nagashino. Nobunaga a plasat 3 mii de pușcași în spatele palisadei. Archebuzierii au distrus complet cavaleria înaintată a lui Take-da. Mulți daimyo au învățat de la Nagashino și și-au echipat armatele cu mai multe arme. Până în 1582, majoritatea armatelor erau formate din o treime de archebuzieri. Cu toate acestea, chiar dacă armele și-au arătat puterea, mulți samurai i-au tratat cu dispreț, deoarece armele au îndepărtat războiul de la individualism.

Tunurile au apărut în Japonia în 1551 - portughezii au dat două tunuri lui Otomo Yoshizumi. În ciuda încercărilor de a le copia, precum archebuzele, japonezii nu au reușit niciodată să învețe cum să facă arme de calitate europeană. Armatele japoneze au furnizat majoritatea armelor navelor străine. De obicei, acestea erau cuverine și șoimi. Tunurile au apărut rar pe câmpurile de luptă japoneze, mai ales în timpul asediilor. În timpul asediului Osaka, Tokugawa a folosit 300 de tunuri.

Odată cu apariția archebuzelor, numărul arcașilor a început să scadă. Motivele pentru aceasta au fost, așa cum sa indicat deja, diferența dintre poligonul de tragere și perioada de antrenament a arcasului și archebuzierului. În ciuda faptului că arcul era mai precis și eficiența lovirii unei ținte o depășește pe cea a unei puști, raza de tragere și ușurința de a învăța să tragi cu pușca au depășit avantajele arcului. Mai târziu, arcașii au început să fie folosiți în unele locuri ca lunetişti și lunetişti. Unele clanuri, cum ar fi Shimazu, au păstrat unități de arcași de elită.

Cavaleria era formată numai din samurai, complet blindați și înarmați cu o suliță. În antichitate, cavaleria era înarmată exclusiv cu arcuri. Odată cu introducerea sulițelor lungi, arcașii cai au rămas doar în unități speciale.

Iată câteva exemple pentru a face o idee despre componența armatelor japoneze. Clanul Shimazu a trimis 1.500 de arcași, 1.500 de archebuzieri și 300 de lăncitori în Coreea în 1592. Armata lui Matsuura Kakemono în campania coreeană era formată din 120 de călăreți, 450 de infanterie, 370 de archebuzieri, 110 de arcași, 150 de lăncitori, 120 de ofițeri, 800 de hatamoto și 880 de necombatanți (diferiți servitori). Hatamoto Date Masamune era în același timp format din 50 de arcași, 100 de archebuzieri și 100 de lăncitori. Mai târziu, în 1600, Date îi trimite pe Ieyasu o armată formată din

420 de samurai călare, 1.200 de archebuzieri, 850 de lăncitori și 330 de necombatanți.

Apariția archebuzelor a dat impuls dezvoltării tacticii. Anterior, metodele tradiționale de război se bazau pe idealurile individualismului. În timpul bătăliei, cele două armate au format o linie lungă de câteva sute de metri una în fața celeilalte. Tăcerea a fost întreruptă de o săgeată de semnalizare. Apoi samuraiul a venit în față, a tras o săgeată și a strigat numele său, provocându-și adversarul la duel.

În timpul luptei lor, acest proces a continuat, dar numărul luptătorilor a crescut. În cele din urmă câmpul s-a transformat într-o groapă haotică.

Apariția majorității inovațiilor tactice este atribuită bătăliilor dintre Uesugi și Takeda din Kawanakajima, în

pe care s-au întâlnit de cinci ori în anii 1553-1564.

Spațiul mare a permis experimentarea cu diverse formațiuni și mișcări de unitate, care au fost inventate și testate de ambele părți.

La început, mulți samurai nu aveau încredere în ashigaru. Ashigaru a fost ținut în rezervă și în multe cazuri nu a participat la bătălii. Primii pași către un nou tip de armată au fost făcuți de Oda Nobunaga. A înțeles importanța exercițiului, și-a înarmat și și-a antrenat constant ashigaru-ul. După ceva timp, ashigaru a devenit baza armatei sale.

Bătălia de la Nagashino din 29 iunie 1575 este considerată un punct de cotitură în istoria tacticii militare japoneze. În această bătălie, Nobunaga a introdus două inovații tactice. Primul a fost un foc continuu de salvă. O problemă semnificativă anterior a fost viteza extrem de lentă de reîncărcare a archebuzei. Generalii doreau să mărească cadența de foc prin orice mijloace posibile. Deși această problemă nu fusese încă rezolvată în Europa, ea a fost rezolvată în 1570 în Japonia. În timpul uneia dintre campaniile sale, Nobunaga a luptat împotriva călugărilor războinici de la Ishiyan Hongan-ji. Fundașii i-au contraatacat pozițiile la Kawaiugi și Takadono. Atacul a fost brusc și efectuat de 3.000 de muschetari. Călugării foloseau

o formă primitivă de foc de râu și a forțat-o pe Oda să se retragă. Nobunaga și-a amintit lecția și a perfecționat această tactică.

În timpul bătăliei de la Nagashino, Oda avea aproximativ 32.000 de oameni, dintre care 10.000 erau archebuzieri. Știind că puterea lui Takeda stă în cavaleria sa, el a detașat 3.000 de arcași și i-a așezat în trei rânduri de o mie de oameni în spatele unei palisade mari. Le-a ordonat oamenilor săi să tragă de la mică distanță și să lovească mai

întâi caii. Când Takeda Katsuyori a trimis 12.700 de oameni pe poziția lui Oda, aceștia au fost opriți de prima linie de muschetari. De îndată ce Takeda și-a reluat atacul, linia următoare a tras un voleu, apoi a treia. Trupele lui Takeda au fost dezorganizate și ușor învinse de contraatacul lui Oda. Aproximativ 10.000 de războinici Takeda au murit pe câmpul de luptă - 67% din armata sa.

O altă inovație a fost utilizarea ashigaru. Pentru prima dată în istoria japoneză, țăranilor li s-a dat onoarea de a participa la lupte și de a împărtăși bucuria victoriei. De asemenea, a arătat că disciplina și antrenamentul strict au devenit primordiale. Ca urmare, dimensiunea armatelor a început să crească, pe măsură ce daimyo a început să recruteze mai multe trupe. Unele armate erau formate din 100 de mii de oameni.

În Japonia, au fost dezvoltate mai multe ordine de luptă (formații). Au fost 22 în total, de la care provin numele

Scenă de luptă din epoca Sengokujidai

imagini ale obiectelor cu care se aseamănă. Aici sunt câțiva dintre ei.

Hoshi (vârful săgeții) - Această formație a fost folosită pentru un atac rapid. O formațiune densă de archebuzieri a mers în avangarda armatei de samurai și a tăiat rândurile inamice cu foc. Deoarece această formațiune era destinată atacurilor rapide, flancurile formațiunii au fost slab protejate.

Saku (gaura cheii) este cea mai bună formație pentru a contracara un atac al unei formații Hoshi. Șase rânduri de archebuzieri și două rânduri de arcași au fost poziționate în colțuri pentru a-i întâlni pe atacatori. S-au format detașamente în centru pentru a prelua forța atacului.

Kakuyoku (aripa macara) - această formație a fost folosită pentru a încercui inamicul. În timp ce avangarda prindea inamicul, „aripile” s-au repezit înainte și l-au cuprins pe inamicul. Această tehnică a fost folosită de Takeda Shingen la a patra bătălie de la Kawanakajima.

Ganko (păsări în zbor) era o formație flexibilă de trupe, capabilă să se adapteze rapid la situații în schimbare. Archebuzierii erau amplasați în față și în spate, dar puteau fi transferați pe flancuri dacă era necesar.

Koyaku (guler) - a fost considerat cea mai bună protecție împotriva „aripii unei macarale” și a „vârfului de săgeată”. Avangarda a ținut inamicul atâta timp cât a fost necesar pentru a-și clarifica planul, după care comandantul putea da ordinul unui contraatac.

Gyorin (solzi de pește) - această formațiune era folosită atunci când inamicul avea forțe superioare. Formația a acționat ca un „vârf de săgeată”, dar forțele erau îndreptate către un anumit sector al inamicului.

Engetsu (semiluna) - Această formație a fost folosită pentru apărare. Unitățile învinse s-au reformat în formă de semilună, gata să respingă un atac sau să treacă la ofensivă.

Kuruma gakari (roata care se învârte) - formație sub formă de cerc; atunci când ataca inamicul, formația a fost menținută sub forma unui cerc care se învârte. În momentul atacului, unitățile de luptă au ieșit din cerc, iar când un războinic a obosit, a fost înlocuit de următorul. Războinici proaspeți au continuat să fie trimiși la țintă până când a fost obținută victoria. Acest tip de formație a fost folosit de Uesugi Kenshin pentru

contracarând „aripa macaralei” a lui Takeda Shingen la a patra bătălie de la Kawanakajima.

Teda (șarpe lung) - unitățile înainte, mijloc și spate au fost construite pentru a contracara orice atac din dreapta sau din stânga. Detașamentele din mijloc au asigurat sprijin față și spate și invers. Totodată, avangarda, împreună cu primele două divizii, era folosită ca rezervă dacă era necesar.

Garyu (dragon mincinos) - Această formație a fost folosită în bătălia de pe deal. Avangarda, prima și a doua linie și spatele s-ar putea muta cu ușurință în noi poziții atunci când este necesar.

Taimo (marea iluzie) - formația a fost folosită pentru a testa forța formațiunilor inamice de pe flancuri. De îndată ce a fost găsită o slăbiciune, detașamentele mijlocii au fost trimise imediat acolo.

Coran (tigrul dansator) - Această formație a fost folosită pentru a contracara atacurile inamice de pe ambele flancuri. Detașamentul de avans ar angaja avangarda inamicului, iar detașamentul din spate s-ar repezi în spatele liniilor inamice.

Shogigashira (capul Shogi) - Această formație a fost folosită atunci când urmărea un adversar. Echipele avansate de pușcași, formate într-un arc shogi, au înaintat asupra inamicului. În același timp, flancurile, mijlocul și spatele au continuat să se deplaseze înainte, întinzându-se la dreapta sau la stânga dacă este necesar.

Matsukawa (coarță de pin) - Această formație neobișnuită a inclus cavalerie, lănțitori și lăncieri într-o singură formație. Avantajul acestei formații este mobilitatea ridicată.

Seigantoku - Această formație a fost folosită atunci când armata inamică era formată din două detașamente. O parte a acoperit cu foc detașamentul care se apropia, în timp ce restul a atacat al doilea detașament.

Cavaleria japoneză, spre deosebire de cea europeană, era formată din soldați călare și pedestri. Infanții au servit ca slujitori pentru călăreți. Acest lucru a influențat foarte mult mobilitatea cavaleriei și distanța de atac și a limitat forța atacului.

Convoaiele voluminoase tipice armatelor europene nu au fost folosite deloc în Japonia, în principal din cauza terenului (75% din țară este acoperită de munți). În timpul drumeției totul

70

Arme de samurai

Războinicul își ducea el însuși proprietatea și numai cele mai voluminoase obiecte (tunuri, arme de asediu) erau purtate de cai. Echipamentul oricărui războinic era în primul rând o rație de orez. Orezul fiert și uscat a fost împachetat într-un tub îngust de țesătură și legat astfel încât să se obțină un lanț de bile, fiecare dintre ele conținând o rație zilnică. Punga rezultată, numită heiryo-bukuro, a fost aruncată în jurul gâtului, apoi capetele au fost trecute pe sub brațe și legate pe spate. O altă geantă

77

uchikoshi-bukuro, purtat de infanterist la brâu. Conținea boluri pentru mâncare și băutură împreună cu betisoare, o schimbare de lenjerie, sandale de rezervă, articole pentru îngrijirea armelor, snururi sau sârmă pentru repararea armurii pe câmp etc. Un balon de takezutsu, care era făcut dintr-o tărtăcuță scobită , era folosită pentru băut.tărtăcuţe sau bucăţi de bambus uriaş şi atârnate de centură. Purtau pe umeri covorașe de paie țesute, pe care stăteau sau dormeau în tabără și în repaus (corturile erau folosite doar de ofițerii superiori). Toate armele erau protejate de huse din piele sau din material de expunere la umezeală.

În plus, fiecare războinic avea obligația de a transporta articole legate de specialitatea sa militară. Archebuzierul, pe lângă pistol, avea în mod necesar un balon cu pulbere de piele, o bobină de fitil, silex și oțel, o rezervă de praf de pușcă și gloanțe și adesea 20-30 de cartușe unitare pregătite în prealabil într-un mic hanaga-mi-bukuro geantă, atașată de placa de piept a armurii. Arcașul, pe lângă arcul și tolba lui, purta o cantitate decentă de săgeți. Lăncierii puteau transporta praf de pușcă și gloanțe pentru arcași și tolbe cu săgeți pentru arcași și toate celelalte bunuri - tobe de semnalizare, standarde de luptă, cazane de bucătărie etc.

Un detaliu interesant, puțin cunoscut în alte regiuni, a fost bannerul individual din spate sashimono, care a fost purtat în primul rând de lăncieri. Acest însemn era necesar pentru că doar cei mai bogați daimyo își puteau îmbrăca războinicii în aceeași armură. Baza sashimonoului a fost un arbore ușor de bambus de aproximativ 1,5 m lungime, de care era atașată o bară transversală deasupra. Un panou dreptunghiular sau pătrat din material alb sau colorat a fost tras peste cadrul rezultat. Bannerul prezenta cel mai adesea stema domnului, un mon (o imagine a plantelor sau florilor, de obicei stilizată până la ornament) și/sau mai multe dungi transversale sau înclinate, indicând apartenența la o anumită unitate. Pentru a atașa sashimono-ul la aproape toate armurile, placa inferioară din spate, do, avea un buzunar de piele, iar cea superioară era echipată cu un arc de oțel care ținea axul.

Deoarece armata comandantului șef era formată de obicei din diverse clanuri, loialitatea și cooperarea pe câmpul de luptă era o problemă foarte importantă. Din acest motiv

72

Loialitatea față de daimyo-ul cuiva a fost testată în mod constant. Metodele de conducere a bătăliei au fost următoarele: folosirea steagurilor, tobelor, obuzelor, luminilor de semnalizare și a mesagerilor. Daimyo a luat măsuri pentru a crea un corp de trimiși de elită. Comandantul a urmărit bătălia, inamicii și a dat instrucțiuni, stând în maku-ul său (un loc împrejmuit cu ecrane cu călugării proprietarului). Dar livrarea ordinelor sale către trupe depindea de sistemul de mesaje adoptat într-o anumită armată. Fără un sistem eficient de mesaje nu ar putea exista o conducere de succes a trupelor.

Marea realizare a tacticii japoneze a fost inventarea și introducerea focului continuu, care nu s-a răspândit în Europa până în 1580. O altă realizare a fost capacitatea națională de a accepta, adapta și utiliza eficient inovațiile tehnologice și diverse inovații, care au ajutat la unitatea țării. Japonia avea de fapt o putere militară comparabilă cu cea a Europei.

Arta armelor

De remarcat că tehnica de luptă fără arme sau cu o cantitate minimă de arme a avut o importanță secundară pentru samurai. Accentul principal a fost pe arta...

folosind o armă sau alta. Stăpânirea tehnicilor de luptă neînarmată ar putea fi utilă numai dacă în timpul unei lupte un războinic se trezea neînarmat dintr-un anumit motiv, precum și pentru protejarea camerelor interioare ale palatului, unde era interzisă intrarea cu arme.

Arcul și kyu-jutsu

Arcul japonez (yumi) are o lungime de 180 până la 250 cm.Unul dintre arcurile aparținând legendarului trăgător Minamoto Tame-tomo avea în general o înălțime de 280 cm.

Samurai cu arc

73

Trebuie avut în vedere că, spre deosebire de engleză sau mongolă, arcul japonez este asimetric: capătul său inferior este pe jumătate mai lung decât cel superior. Un tip similar de arc se găsește și printre Evenks. Sforul său nu este tras la ureche, ca într-un arc englezesc, ci în spatele urechii, în spate, iar lungimea săgeții poate fi de la 11 la 15 palme. Tragerea dintr-un astfel de arc se efectua atât din poziție în picioare, cât și din poziție în genunchi sau în galop.

Pe lângă arcul mare, în Japonia a existat și un arc mic, „jumătate” (hankyu). Daimyo de rang înalt îl purta atunci când călătorea oriunde în palanchine. Dacă este necesar, un astfel de arc ar putea fi folosit fără a părăsi palanchinul. Ninja foloseau și hankyu, pentru că era mult

mai ușor de ascuns, îl puteai ține întotdeauna cu tine și, pentru a „elimina” o santinelă sau a trage într-o cameră printr-o fereastră deschisă, era mult mai convenabil, deși nu era raza lunga.

Săgețile aveau scopuri diferite și, prin urmare, forme variate. Săgețile de luptă aveau vârfuri de fier, în timp ce săgețile de antrenament aveau vârfuri de corn sau de lemn. Săgețile de semnal aveau un atașament special și erau folosite pentru a chema inamicul sau pentru a notifica despre începutul unei bătălii. În zbor, o astfel de săgeată a scos un fluier puternic. Pe lângă săgețile obișnuite, fiecare samurai avea și o „săgeată ancestrală” specială. Numele proprietarului a fost înscris pe această săgeată și a fost folosit pentru a identifica cei uciși pe câmpul de luptă. Câștigătorul a luat-o ca pe un trofeu.

Originile kyu-jutsu-ului datează din cele mai vechi timpuri. Inițial, arcurile și săgețile au fost folosite ca arme de vânătoare, dar mai târziu au început să fie folosite în principal ca arme militare. Deja în analele „Kojiki” (712) și „Nihongi” (720) există referiri la maeștri ai tirului cu arcul. În perioada statului Ritsuryo, la curtea imperială se țineau în mod regulat competiții de tir cu arcul.

Din secolele IV până în secolele IX, arta japoneză a tirului cu arcul a fost influențată semnificativ de contactele strânse cu China, în special de credința confuciană că tirul cu arcul determină adevăratul caracter al unei persoane. De sute de ani, arta tirului cu arcul a fost influențată de religia șintoistă și de budismul zen în cerințele sale practice pentru războinici.

Arcurile și săgețile ocupau un loc important în cultul Shinto. La așezarea pietrelor de temelie ale templelor și mai târziu în timpul festivalurilor din templu

Shinto, când competițiile tradiționale de lupte sumo au fost organizate pentru a coincide cu aceste evenimente, un arc și săgeți au fost aduse în arena de lupte. Luptătorii au executat dansuri rituale cu arcuri, după care judecătorii laterali au atașat aceste arme de stâlpii care susțineau acoperișul arenei. Legătura cu Shinto este, de asemenea, evidențiată de tirul cu arcul în teritoriile altarelor Shinto în prezența clerului și prezența unor atribute precum hamiya și hamayumi - arcuri și săgeți sacre, al căror scop este alungarea spiritelor rele. De obicei, aceste obiecte religioase erau sfințite de preoții șintoisti.

Cu toate acestea, nu numai preoții Shinto au folosit arcuri și săgeți. Preoții budiști practicau și tirul cu arcul la templele lor pentru a atrage masele la ei. Unul dintre cele mai cunoscute temple în care avea loc de obicei antrenamentul în arta tirului cu arcul era templul budist Sanju-sangendo („33 de compartimente”) din Kyoto, care avea o galerie acoperită lungă, perfectă pentru tirul cu arcul. În mod tradițional, tirul cu arcul se ținea în acest templu la începutul noului an.

În timpul erelor Heian (794-1185) și Kamakura (1185-1333), arcurile și săgețile erau principalele arme bushi. Pentru aceasta au fost numiți „purtatori de arc”, iar stilul lor de viață a fost numit kyuba no michi

(„calea arcului și a calului”) sau yumiya no michi („calea arcului și săgeții”). În secolul al X-lea A apărut prima școală de artă a tirului cu arcul - kyu-ju-tsu. Fondatorul său a fost Masatsugu Zense. Și la începutul erei Mu-romachi (1333-1568), tradiția tirului cu arcul de la un cal al familiei Ogasawara, ai cărui reprezentanți erau mentori ai shogunilor Ashikaga, și-a răspândit influența în toată țara, ceea ce a contribuit la dezvoltarea metode standard de tragere, cu mici diferențe adoptate de toate casele de samurai din Japonia. Tehnicile de tir cu arcul din poziție în picioare au primit o mare dezvoltare.

Pentru un samurai, îndemânarea cu arcul era la fel de importantă ca și îndemânarea cu sabia și existau o serie întreagă de variante diferite de concursuri de tir. În yabusame, războinicul a trebuit să lovească o serie de ținte staționare în galop complet, trăgând trei săgeți la intervale de 10 secunde. Inagashi amintea de porumbeii de lut care trăgeau la ținte zburătoare. Enteki a antrenat capacitatea de a trage o săgeată pe distanțe lungi,

și, conform legendelor, trăgători remarcabili au tras cu săgeți la o distanță de până la un kilometru. În orice caz, bătălia începea foarte des cu schimbul de „săgeți cu rază lungă de acțiune”, care s-a transformat într-un fel de competiție între lunetişti care spargeau baza unui evantai sau tăiau sfoara arcului inamicului cu o săgeată cu vârful bifurcat dintr-un distanță de câteva sute de metri. În inuemono, un grup de călăreți a tras săgeți contondente către un câine care fugea de ei. Legenda spune că într-o zi, în apropierea capitalei (Kyoto), a apărut o vulpe vârcolac terifiantă cu nouă cozi. Cei mai buni arcași au fost trimiși să-l distrugă, dar arcașii, obișnuiți cu ținte staționare sau care se deplasează pe o traiectorie precunoscută, nu au putut face acest lucru. Atunci Yoshizumi Miura, considerat cel mai bun trăgător legendar din țară, a inventat această metodă de antrenament, iar trăgătorii dresați pe câini lovesc vulpea fără probleme. A existat și un sistem de tragere pentru o perioadă, când în timpul zilei un războinic putea trage câteva mii de săgeți fără să se oprească. O înregistrare a secolului al XVII-lea: un anume Waza Datira a tras 8133 de săgeți în 24 de ore, adică aproximativ 340 de săgeți pe oră. Acest lucru rezultă doar la 5-6 săgeți pe minut, dar testul a durat 1140 de minute! Iar rata de luptă obișnuită a arcașilor japonezi, precum cei englezi, era de 2-3 săgeți.

În secolul al XVII-lea Maestrul Morikawa Kozan a început să transforme kyu-jutsu în kyu-do. Tragerea a devenit nu doar o tehnică de lovire a țintei, ci o Cale către iluminare, un mod de viață și gânduri. Pentru a obține iluminarea (satori), era necesar ca ambele brațe ale trăgătorului să fie o continuare directă a umerilor. Această poziție asigură relaxarea mușchilor pieptului, iar umerii despărțiți facilitează respirația. În procesul de tragere, corpul, arcul, săgeata și ținta se îmbină într-una singură. Din secolul al XVIII-lea practica kyu-do a început să înlocuiască practica kyu-jutsu. Conceptul de „calea arcului și săgeții” a devenit identic cu conceptul de „calea samuraiului”.

Spear și Yarijutsu

Tehnica de lucru cu sulița în Japonia a fost la fel de dezvoltată ca și în China, deși se baza pe principii complet diferite. Sulița clasică japoneză nu se îndoaie, are un ax destul de puternic și greu, cu un capăt îndepărtat obligatoriu legat și o lamă destul de lungă, asemănătoare cuțitului, care, ca toate

76

tipuri de arme de barbă în Japonia au fost întotdeauna purtate în timpul unei campanii într-un fel de carcasă, care amintește mai mult de o teacă. O bară transversală de metal ar putea fi atașată ușor sub lamă, folosită pentru a opri loviturile și a devia sulițele inamice. Secțiunea arborelui adiacentă direct lamei ar putea fi, de asemenea, legată cu fier sau să aibă o înfășurare puternică. Această parte a suliței ar putea para o sabie de samurai. Bineînțeles, nu vorbim despre un blocaj direct, ci despre lovituri la suprafața din spate sau laterală a lamei.

Este curios că sulița a început să apară în Japonia ca arma numărul 1 cu stâlp destul de târziu, din secolul al XV-lea. Înainte de asta, arma principală era o naginata cu o lamă lungă.

Cele mai timpurii tipuri de sulițe japoneze erau numite hoko și aveau un vârf în formă de diamant de 25 cm lungime, care putea fi echipat cu un cârlig suplimentar curbat în jos. În același timp cu acest tip de suliță, exista și o suliță de mână (te boko), care era o lamă lungă, dreaptă, cu două tăișuri, pe un mâner de aproximativ treizeci de centimetri. În luptă apropiată, o astfel de suliță ar putea atât înjunghia (și nu numai în linie dreaptă, ci și de sus în jos și de jos în sus) și toca. În perioada Kamakura, sulița a căpătat deja lungimea normală, fiind singura armă japoneză cu ascuțire cu două tăișuri. Au existat o mulțime de astfel de copii. Din acel moment, au început să fie numite termenul yari.

Lungimea unei sulițe standard japoneze este de 180-240 cm, dintre care de la 15 la 90 cm este pe lamă. Spre deosebire de naginata, tija are o secțiune transversală mai degrabă rotundă decât ovală. Vârful, care se termină într-un vârf în formă de pumnal, are aceeași lățime pe toată lungimea și, după cum am spus deja, este ascuțit pe ambele părți. Unele tipuri de sulițe, folosite în principal nu atât de samurai, cât de servitorii lor, ar putea avea o ascuțire unilaterală (kikuchi yari) sau o lamă asemănătoare unui triunghi isoscel alungit (te yari). Lungimea acestora a fost, respectiv, de 1,8, respectiv 2,1 m.

O suliță cu vârful mai lung, aproape în formă de sabie, se numea su yari (deci yari) și era foarte folosită, mai ales în secolul al XV-lea. La fel de faimos a fost yari katakama, echipat cu o lamă masivă în formă de cârlig care se îndoaie

77

sus. Katakama yari este arma preferată a samurailor de rang înalt. Deosebit de faimos și priceput în manipularea lui a fost generalul Kato Kiemasa, un asociat al lui Toyotomi Hideyoshi și un participant activ la războiul japonez-coreean din 1592-1598, în timpul căruia a ucis mulți tigri cu această armă.

Cu marginea laterală a acestei arme, puteți apuca foarte convenabil sulița inamicului în timpul unei coliziuni sau, prefăcându-vă că veți înjunghia cu marginea principală, puteți muta brusc arma într-un unghi complet diferit, dând o lovitură. Când rotiți sulița, este foarte dificil să determinați direcția loviturii cu a doua lamă. De obicei, călărețul ține această suliță cu lama în jos, astfel încât să poată efectua mișcări de cules și de rupere. O variantă a suliței cu o lamă în formă de cârlig curbată în jos (kama yari) era mai puțin obișnuită și este mai probabil să fie găsită în mai multe școli de ninja, care foloseau o astfel de armă precum un cârlig de luptă sau secera pe un mâner lung. Kama yari ar putea avea două cârlige. O suliță cu două vârfuri laterale îndreptate în sus [magari yari], oarecum asemănătoare cu un trident cu un dinte central puternic proeminent, nu era foarte populară. Katakama yari era considerată o armă mai multifuncțională. Și, în general, având în vedere designul armurii japoneze cu plăci, care putea fi tăiată, dar era foarte greu de străpuns, multi-penturile au fost de puțin folos din cauza dispersării forței în trei puncte și a reducerii rezultată a capacității de penetrare. a armei. Prin urmare, jumonji yari, care are o lamă sub formă de cruce simetrică sau asimetrică, ascuțită de-a lungul întregii margini, a fost mult mai faimoasă și populară. Bara transversală ar putea fi poziționată aproape orizontal, formând un arc concav plat. Această formă de suliță este foarte frumoasă și este un tip distinctiv, memorabil de suliță japoneză. Aceste sulițe erau înzestrate cu o putere supranaturală, capabilă, de exemplu, să protejeze o casă de influența ostilă. Printre sărbătorile Shinto există chiar și un festival al suliței - Yari Matsuri, al cărui program include și demonstrații cu aceste arme. Lalițele miniaturale au fost oferite în sanctuarele șintoiste sub formă de amulete, iar o persoană putea lua o astfel de suliță timp de un an, cu condiția să returneze două. Mulți slujitori Shinto au fost pricepuți în utilizarea yari, iar termenul ose se poate referi atât la un maestru al suliței, cât și la un preot șintoist.

78

Miyamoto Musa-shi s-a apărat de asemenea împotriva acestei arme când a vizitat Templul Hozoin (școala de mânuire a suliței de către călugării acestui templu încă există). Într-o luptă cu starețul, Musashi l-a învins de două ori cu sabia sa scurtă de lemn, după care a stat mult timp în mănăstire, bucurându-se de conversațiile cu starețul și studiind tehnicile de luptă cu yari.

Există, de asemenea, sulițe cu vârfuri sub forma literelor L și T și o suliță cu o lamă în formă de ac și multe gheare și o suliță cu o lamă largă, care amintește de o suliță antică coreeană de topor, cu care poți ușor. înjunghiați, tăiați și prindeți inamicul cu o mișcare inversă. Vânătorii de urși japonezi iubeau kuda yari (sulița cu țeavă). Un tub scurt, de aproximativ 10 cm în dimensiune, cu o protecție rotundă pentru a proteja mâna, se putea mișca liber de-a lungul axului acestei sulițe. O mână, acoperită cu o protecție, ținea sulița de ea, iar cealaltă lucra la loviturile de eliberare, mișcând sulița înainte și înapoi prin tub. O suliță specială pentru competiții (shiai yari) avea la capăt un fel de tampon acoperit cu piele.

Tehnica de luptă cu un yari este semnificativ diferită de lucrul cu o suliță flexibilă chineză. Există, desigur, și lovituri acolo, dar sunt semnificativ mai puține lovituri de eliberare, aruncarea suliței la spate sau lovituri trântite la pământ. Dar există o mulțime de cercuri largi și cifre de opt din care sunt livrate lovituri de tăiere orizontale. O lovitură este deseori precedată de o lovitură tăioasă către sine - cele două mișcări par să se contopească într-una singură. Lancea este foarte des interceptată. Mâna dreaptă pare să o țină de mijloc și să o rotească, iar cea stângă o ridică ici și colo. Se luptă cu cel de-al doilea capăt al suliței, legat cu fier și având un pom conic, la fel de des ca și cu vârful, folosindu-l fie pentru a împinge lovituri în luptă apropiată, fie pentru a lovi loviturile în picioarele inamicului. Când împinge cu vârful unei sulițe, ei încearcă să intre între mâinile adversarului dacă țin o sabie, deoarece majoritatea tehnicilor de suliță sunt concepute pentru un adversar înarmat cu o sabie. Cu o suliță poți strânge piciorul inamicului și să-l arunci dezechilibrat; sau rotiți-l deasupra capului chiar de vârf, dispersând mulțimea; folosește-l ca pârghie în luptă corp pentru a arunca un adversar. Vârful suliței descrie de obicei nu cercuri și opturi, ca în China, ci spirale.

79

Școlile de luptă cu sulițe de familie existau în Japonia la începutul secolului al XX-lea. Morihei Ueshiba, creatorul aikido-ului, a stăpânit nu numai un toiag, un stâlp și o sabie, ci și o suliță. Cu toate acestea, spre deosebire de luptele cu stâlp, sabia și naginata, lupta cu sulița nu a fost niciodată modernizată spre simplificare, iar dacă bo-jutsu sau naginata-jutsu este practicat pe scară largă în Japonia ca sport, o so-jutsu ("arta luptei cu sulița"). acest lucru nu se poate spune, iar singurul care dezvoltă și practică pe scară largă tehnica luptei cu sulițe este actualul patriarh al școlii de ninjutsu Tokakure-ryu, Massaki Hatsumi.

Pe lângă clasicul yari, în Japonia erau cunoscute și stiuțele lungi anti-cavalerie cu o lungime de 3,3 m sau mai mult. Adesea era doar un țăruș de bambus, cu care țăranii din satele din jur alergau după războinici răniți grav după o luptă pentru a-i termina și a-i jefui. În Japonia cunoșteau atât o săgetă (nage yari) cât și o suliță foarte scurtă de mână - uchi ne - cu o lungime a axului de 0,3 m. Vârful avea de obicei 3-4 vârfuri. Ar putea fi folosit ca săgeată, dar în principal nu a fost aruncat, ci a fost folosit pentru o varietate de atingeri, devieri și lovituri scurte. Uchi ne nu era răspândit pe scară largă și era mai degrabă o armă unitară a profesioniștilor care s-au specializat în ea.

În Japonia, ca și în China, era cunoscută și o suliță pliabilă, telescopică, făcută din zale de bambus sau din tuburi metalice introduse unele în altele, ca într-o undiță. Când era retrasă, era o suliță scurtă nu mai mult de o mână lungă, dar într-o situație critică a fost extinsă mai întâi într-o suliță până la umăr (convenient atunci când lucrați în condiții înghesuite, fie că este vorba de o pădure sau de interiorul unei case), și apoi într-o suliță de lungime standard.

Naginata

Naginata este cunoscută în Japonia cel puțin din secolul al XI-lea. Apoi, această armă însemna o lamă lungă de la 0,6 la 2,0 m lungime, montată pe un mâner lung de 1,2-1,5 m. În treimea superioară, lama se extindea ușor și se îndoia, dar mânerul în sine nu avea deloc curbură sau era abia conturat. Ei lucrau cu naginata în acel moment cu mișcări largi, ținând o mână aproape de lamă. Tija naginata avea o secțiune transversală ovală

în formă, iar lama cu ascuțire unilaterală, ca și lama suliței yari, era de obicei purtată într-o teacă sau teacă.

Mai târziu, în secolele XIV-XV, lama de naginata a fost oarecum scurtată și a căpătat forma sa modernă. În zilele noastre, naginata clasică are un ax de 180 cm lungime, pe care este atașată o lamă de 30-70 cm lungime (lungimea standard este de 60 cm). Lama este separată de arbore printr-o protecție în formă de inel și, uneori, și prin bare transversale metalice - drepte sau curbate în sus. Astfel de bare transversale (hadome japonez) au fost folosite și pe sulițe pentru a opri loviturile inamice. Lama unei naginate seamănă cu lama unei săbii obișnuite de samurai; uneori, acesta este ceea ce a fost montat pe un astfel de ax, dar de obicei lama unei naginate este mai grea și mai curbată.

Tehnicile de luptă cu Naginata necesită mâini și încheieturi foarte bine dezvoltate pentru a efectua o mare varietate de mișcări de tăiere și tăiere. Naginata poate fi descrisă în diferite cercuri și cifre în opt ținând-o cu o mână și ridicând-o periodic cu cealaltă în locuri diferite pentru a spori lovitura; Puteți oferi lovituri puternice fixe, similare ca tehnică cu loviturile similare din Ken-do clasic. Mâinile alunecă liber de-a lungul axului, iar cu naginata se poate efectua lovituri de eliberare, o interceptează activ din mână în mână și chiar să o comute pe o prindere inversă, ceea ce a făcut-o deosebit de eficientă în lupta corp. Trebuie să ne amintim că o naginata este mai grea decât o suliță, lama sa este mai mare decât vârful său și, prin urmare, în naginata-jutsu se acordă multă atenție ha-gaeshi - arta rotației rapide și a interceptării armelor, care vă permite să lucrați. cu o naginata cu aceeasi viteza cu o sulita. Dar, în ciuda acestui fapt, în Evul Mediu târziu, naginata era considerată mai degrabă o armă defensivă decât una ofensivă (la urma urmei, o suliță poate fi folosită și pentru a efectua lovituri tăioase). În special, un teoretician și un practicant remarcabil al artelor marțiale precum Miyamoto Musashi vorbește despre acest lucru în „Cartea celor cinci inele”.

De asemenea, a fost folosit în mod activ cel de-al doilea capăt al naginatei, cu care s-au executat lovituri, bătăi și tăieturi. Lucrând la celălalt capăt, poți distrage atenția inamicului până când acesta se deschide, astfel încât să poți lovi cu lama. Tăiați o persoană

Nu a fost greu să ucizi un picior cu această armă sau să tai un yurlo.

În Japonia, naginata era principala armă cu un ax, iar la începutul Evului Mediu aproape că eclipsa sulița. Când aceasta din urmă a devenit în sfârșit principala armă a stâlpului, naginata a rămas principala armă a femeilor din clanurile de samurai și arma preferată a călugărilor războinici budiști - sohei. Benkei, unul dintre eroii legendari ai epopeei japoneze și primul tovarăș de arme al comandantului Minamoto Yoshitsune, venit de la călugări budiști, cunoștea fluent acest tip de armă. Soțiile și fiicele samurailor au petrecut la fel de mult timp antrenându-se cu naginata precum soții și frații lor au făcut-o cu sabia. Este clar că versiunea feminină a naginatei era mai ușoară și mai scurtă. Naginata sportivă modernă, folosită în naginata-do, are o lungime de 195–210 cm.

În trecut, femeile din familiile de samurai au învățat și tehnici de arme. Având în vedere că treburile militare erau încă lotul bărbaților, lista tipurilor de arme pe care le stăpâneau era mult mai modestă decât cea a samurailor. Destul de ciudat, dar printre ei era și o naginata. Mai mult, această specializare nu numai că a supraviețuit până în zilele noastre, dar a devenit și atât de răspândită încât astăzi naginata-jutsu este considerată aproape un tip feminin de armă. Într-adevăr, zilele acestea în Japonia sunt mult mai multe femei care practică tehnica halebardei decât bărbați. Există grupuri întregi de femei și chiar maeștri ereditari de sex feminin ai școlilor de naginata-jutsu.

În jurul secolelor XV-XVI. Nagama-ki apare în Japonia. Această armă era asemănătoare formelor timpurii ale naginatei și consta dintr-un ax de 90-120 cm lungime, pe care era montată o lamă aproape dreaptă de 90 cm lungime cu o ascuțire unilaterală, pe care o au toate tipurile de arme japoneze, cu excepția. a suliţei. La fel ca naginata, nagamakis-urile erau purtate în teci. Axul său, care în acest caz ar fi mai corect numit mâner, ar putea avea aceeași înfășurare caracteristică ca mânerul unei săbii. Aceste arme erau de obicei înarmate cu soldați care stăteau în primele rânduri ale infanteriei, care „tuneau” cu ele primele linii ale formației de luptă inamice. Dar aceste arme nu erau foarte bine echilibrate și erau folosite mai rar, mai ales odată cu apariția armelor de foc.

82

Chiar și mai puțin comun în Japonia este bisento, care seamănă cu „sabiile mari” chinezești fără elemente suplimentare. Este mai mare decât o naginata și se lucrează cu o prindere destul de largă, folosind ambele capete și ținând mâna de plumb aproape de gardă. Mai activ decât atunci când lucrați cu naginata, în luptă bisento se folosește spatele lamei, care este folosit nu numai pentru respingeri și retractii, ci și pentru presiune și control. Bisento diferă de naginata și este mult mai greu. Prin urmare, loviturile lor de tăiere sunt mai înainte decât loviturile fixe și sunt livrate la o scară mult mai mare. Dar o astfel de lovitură poate tăia cu ușurință capul nu numai unei persoane, ci și unui cal, ceea ce este mai dificil de făcut cu o naginata. Greutatea mare este, de asemenea, importantă pentru împingere, apăsare a loviturilor, compensând viteza scăzută de impact în lupta corp.

Tessen-jutsu

Fără îndoială, arta de a folosi evantaiul de luptă este cel mai neobișnuit și mai rar tip de tehnică Kobu-do. Este greu să te gândești la un obiect mai pașnic decât un ventilator și totuși poate fi și o armă. Nu există misticism în asta

Tessen - fan de luptă

de asemenea echipament militar. Doar că un fan nu chiar obișnuit este folosit în duel. Și pentru a fi foarte precis, este destul de neobișnuit - fier. Poate fi folosit cu egal succes atat pentru ventilare pe vreme calda cat si pentru

scuturi împotriva atacului unui inamic înarmat.

Chiar și japonezilor de astăzi le este greu să răspundă la întrebarea cine și de ce a venit cu ideea de a transforma un obiect de uz casnic pașnic într-o armă adevărată. Potrivit legendei, tessen-jutsu („arta fanului de luptă") a fost creat de faimosul războinic japonez din secolul al XIX-lea Minamoto no Yoshitsune. Apoi, această artă a devenit obligatorie pentru studiu în școala Shinkage-ryu.

Din punct de vedere al tehnicii de aplicare, lucrul cu un ventilator este împărțit în două părți: lucrul cu un ventilator pliat și lucrul cu un ventilator desfăcut. Când este pliat, a fost folosit cu precizie

6*

la fel ca o baghetă scurtă. Când este desfășurat, ar putea fi folosit pentru a proteja împotriva armelor de aruncare.

Plăcile subțiri forjate care alcătuiau evantaiul nu erau capabile să reziste la impactul unei săgeți sau al unui shuriken tras de o mână puternică și pricepută, dar atunci când erau răsucite într-un unghi ușor față de linia de atac, puteau devia arma zburătoare către latură.

La distanță apropiată, a fost folosit pentru a bloca vederea inamicului. Ținând cont de acest lucru, de regulă, împreună cu ventilatorul a fost folosită o altă armă, de exemplu, o sabie tanto scurtă (deși tanto este deseori numit în mod greșit un cuțit, este de fapt o sabie scurtă). În plus, muchia ascuțită a ventilatorului desfășurat a fost folosită pentru a lovi zonele vulnerabile neprotejate ale inamicului (gât, față, suprafața interioară a mâinilor etc.). Alternanța deschiderii și închiderii ventilatorului în timpul luptei a creat interferențe suplimentare pentru inamic, distragându-i atenția și împrăștiindu-i atenția.

Tessen-jutsu a supraviețuit până astăzi ca una dintre relicvele trecutului feudal, cu toate acestea, spre marele regret al tuturor fanilor lui Kobu-do, este pe cale de dispariție aproape completă - este păstrat doar în câteva mici. școlile de familie din Japonia.

Alte arte

Printre numeroasele abilități militare pe care un samurai trebuia să le stăpânească nu se numărau doar cele legate de deținerea armelor. Nu mai puțină importanță a fost acordată călăriei, înotului și luptei corp la corp.

Ba-jutsu

Bajutsu este arta călăriei. Trebuie spus că, deși calul a fost un partener de luptă fidel al samurailor, nu a existat nici un cult al calului, ca în alte țări, în Japonia. Complexul de ba-jutsu includea dresaj obișnuit, curse cu obstacole și tir.

Tragerea de pe un cal (uma-yumi) a fost menționat pentru prima dată în Ni-hongi, unde se spunea că a fost practicată sub împărăteasa Kogyoku (642-645). Mai târziu, împușcarea de la un cal a început să fie numită yabusame în sursele istorice. Cel mai grozav

Yabusame a atins apogeul în perioada Kamakura, când ba-jutsu combinat cu tirul cu arcul erau considerate arte obligatorii pentru cele mai înalte ranguri ale samurailor.

Conform tradiției, ceremonia yabusame a fost săvârșită pentru prima dată de împăratul Kimmei (509–571) la Altarul Usa Hachimangu în timpul rugăciunilor pentru

dând jos pacea și o recoltă bogată. Prima mențiune scrisă despre yabusame datează din 1096, când ceremonia a fost săvârșită în prezența fostului împărat Shirakawa. Până la sfârșitul erei Kamakura (1185–1333), yabusame a fost practicat pe scară largă de către bushi, dar și-a pierdut importanța sub shogunii Ashikaga. Tokugawa Yoshimune (1716-1745) a făcut o încercare de a reînvia yabusame. Din ordinul său, la 15 martie 1728 a avut loc o ceremonie în fața Altarului Hachimangu de la Takada no Baba din Edo, în timp ce se ruga pentru sănătatea moștenitorului său, Tokugawa Ieshige, care suferea de variolă.

Încă din cele mai vechi timpuri, yabusame a fost folosit și pentru a antrena și a testa nivelul de pregătire al războinicilor, deoarece pentru a controla un cal fără a folosi mâinile, trageți rapid săgețile dintr-o tolbă, trageți un arc, țintiți și loviți ținte în timpul galopului, este necesară cea mai înaltă abilitate a călărețului și a trăgătorului.

Yabusame continuă să existe și astăzi ca o ceremonie șintoistă efectuată pentru a îndepărta spiritele rele și a spune averi.

Yabusame include 4 elemente: în primul rând, conducătorul unui grup de arcași, care poate avea 7, 10 sau 16, trage o săgeată în cer și în pământ pentru a stabili pacea veșnică între ei; apoi tragatorii fac pe rand, in galop, sageti la trei tinte patrate cu diametrul de aproximativ 60 cm, instalate in rand la o distanta de aproximativ 46 m una de alta si la o distanta de aproximativ 2 m de pista de curse. ; Participanții care lovesc toate cele 3 ținte au voie să tragă în trei „ochi de taur” din lut sub formă de bile cu un diametru de aproximativ 9 cm. După aceasta, țintele sunt prezentate liderului.

pentru inspectie. Tragerea se efectuează cu săgeți cu fluiere în loc de vârfuri, care ar trebui să sperie spiritele rele cu bâzâitul lor. În același scop, hieroglifa ei (diavolul) este adesea scrisă pe ținte. Viitorul este prezis de unghiul la care săgeata a lovit ținta.

Alături de yabusame, artele marțiale samurai au inclus așa-numitul inu-o-mono - un exercițiu de urmărire a unui câine pe cal. Inu-o-mono, ca și yabusame, a fost menit să dezvolte la samurai capacitatea de a trage rapid și precis de la arc în timpul galopului, controlând în același timp un cal, ceea ce era extrem de necesar pentru bushi atunci când lupta ca parte a cavaleriei. unitati. Inu-o-mono, spre deosebire de tragerea la țintă, necesita lovirea unei ținte în mișcare. În timp ce călărea pe un cal în jurul arenei, călărețul a fost nevoit să lovească un câine cu o săgeată de dresaj cu vârf de lemn, care a fost eliberată în zona de tragere.

Inu-o-mono a atins o dezvoltare deosebit de mare în perioada Muromachi (1333-1573), când tirul cu arcul în combinație cu călăria (kyuba) era considerat cel mai necesar pentru bushi de rangurile cele mai înalte.

Războinicii s-au antrenat și ei în timpul vânătorii tradiționale de cai sălbatici, care avea loc la mijlocul lunii a cincea în fiecare an, în Ziua Maimuței (a 12-a zi a numărării ciclice), de obicei cu participarea preoților șintoisti. Astfel de capturi au fost organizate în Evul Mediu pe Câmpia Kanto, la ordinul daimyo-ului, cu scopul nu numai de a completa grajdurile cu noi cai de război, ci și de a identifica cel mai bun călăreț (sau grup de călăreți) al echipei prințului și de a se antrena în ba-jutsu. Urmărirea cailor sălbatici se desfășura cu echipament complet: coifuri, armuri și steaguri de luptă (nabori).

Mai târziu, acest obicei s-a transformat într-o sărbătoare șintoistă și a fost numit namaon - manevre de câmp de cavalerie. Scopul sărbătorii este de a inspira tineri și adulți bushi, de a le insufla curaj și curaj. Partea principală a fost cursele de cai și lupta a două grupuri de călăreți pentru a captura bannerul. Înainte de competiție, concurenții au băut sake rece sau apă (mid-zusakazuki), la fel cum făceau samuraii înainte de o adevărată bătălie când se despărțeau (poate pentru totdeauna) de rudele lor.

Suiei

Dintre artele marțiale, înotul (suiei) unui samurai în echipament complet și cu arme a avut o importanță considerabilă încă din cele mai vechi timpuri. În multe privințe, dezvoltarea navigației a fost facilitată de poziția insulară a Japoniei, precum și de numeroasele obstacole de apă pe care soldații au trebuit să le depășească în timpul ostilităților.

În vremurile feudale, în multe principate au apărut o serie de școli care predau samurailor diferite metode de înot în funcție de condițiile

topografice; o astfel de pregătire făcea parte din sistemul de învățământ militar pentru războinicii clanurilor feudale. O sarcină importantă atunci când învățați să înotați a fost dezvoltarea forței și pregătirea de a rezista elementelor, pregătirea morală pentru a întâlni și a lupta împotriva pericolului. Abilitatea fizică de a acționa a fost considerată necesară și aici, dar a fost, totuși, pe locul doi.

Școlile de clan medieval se deosebeau între ele doar prin metodele de predare a înotului, dar poziția înotătorilor în apă în toate școlile era aceeași: orizontală, laterală, verticală. Cele mai cunoscute școli (ryu) au fost: Kobori în Kumamoto în sud-vestul Kyushu; Yamanouchi în nordul Kyushu la Usuki și Oita; Suito, sau Suishiu, în sud-estul Shikoku; Shinden pe malul Mării Interioare a Japoniei; Iwakura pe Peninsula Kii; Nojima (coasta exterioară în apropierea Mării Interioare a Japoniei); Kankai în regiunea antică Ise; Făină în Edo; Suifu în regiunea Mito.

Predarea înotului în stilurile samurai a fost foarte unică și caracteristică doar Japoniei, ceea ce a distins puternic suiei de metodele de înot printre alte națiuni. În toate școlile, scopul principal a fost de a dezvolta curajul și capacitatea de a depăși orice obstacole fără ezitare în timp ce urmăream inamicul.

Profesorii școlii Kobori i-au învățat pe samurai să înoate cu echipament complet (katchu gozen shogi), iar înotătorii trebuiau să țină partea superioară a corpului cât mai sus posibil deasupra apei, astfel încât războinicul să poată trage și un arc (tachi oyogi shageki). Acest stil nu poate fi comparat cu oricare altul. Toate manipulările au fost efectuate cu un calm important.

Școala Yamanouchi a predat înot cu steaguri mari (ambele okieatari). Steaguri de doi până la trei metri, care serveau la transmiterea comenzilor în timpul luptelor pe apă sau traversând cursuri de apă, erau ținute în mâini, prinse de umeri sau de cap. Cu cât steagurile erau mai grele, cu atât înotatorul trebuia să lucreze mai mult. În plus, samuraiul trebuia să poarte cu el hamuri de cai și arme peste apă, iar trompetistul trebuia să transporte și carapacea de concă (horagai), care era folosită pentru semnalizare.

Școala Suito practica săriturile în apă, a cărei adâncime nu depășea de obicei 1 m, de la o înălțime mare (metoda Sakatobi). Școala Shinden s-a remarcat prin unicitate. Învățătura principală a acestei școli era înotul și scufundarea cu mâinile și picioarele legate (shusoku-garamy), precum și lupta cu inamicul pentru a-și captura echipamentul de înot (de exemplu, bărcile). Antrenamentul includea exerciții numite ika-da-zumo - „lupte.” pe o platformă oscilantă (plută)." Cei aruncați în apă au fost considerați învinși. În plus, Shinden-ryu a predat șederi pe termen lung sub apă (cu sau fără arme).

La școala Iwakura au învățat cum să depășească valuri puternice de maree, să facă surf, vârtej și să-și elibereze brațele și picioarele de plantele de apă cățărătoare. Stilul ceremonial de înot al acestei școli a fost numit tachi-yogi. Principalul lucru în ea a fost să țineți corpul într-o astfel de poziție încât mâinile să rămână deasupra

suprafeței apei - în ele războinicul ținea sabia, care ar trebui să rămână întotdeauna uscată și curată de rugină, deoarece era considerat „sufletul”. al samurailor.”

Miezul exercițiilor școlii Nojima a fost să mențină partea superioară a corpului cât mai sus posibil deasupra apei, prin loviri viguroase. Înotatorul acestei școli trebuia să păstreze uscată încărcătura pe care o transporta peste bariera de apă; Exercițiul de pregătire a fost în care elevul a încercat să scrie hieroglife pentru a nu uda tabla, cerneala și pensula cu apă.

Kankai-ryu le cerea războinicilor să petreacă mult timp în apa mării, adică să înoate pe distanțe lungi în mare. Sarcina de a preda la școala Mukai era să-i învețe pe samurai să lupte cu inamicul în apă: eliberându-se din strânsoarea lui și atacând. Această școală a fost numită școala de jujutsu de apă. La școală, Suifu a fost învățat să tragă din apă, ceea ce a fost efectuat

88

de obicei la traversarea șanțurilor care încercuiau castelele feudalilor care erau supuse asaltului, precum și la înotul în timpul unei furtuni și la depășirea valurilor mari.

Particularitatea tuturor disciplinelor militare descrise mai sus este că ele includ aspecte religioase.Meditația conform sistemului Zen, cultul șintoismului și ideologiei confucianiste într-o măsură sau alta și-au jucat rolul și au lăsat o anumită amprentă asupra tuturor tipurilor și formelor de armată. și pregătirea fizică a bushi. Sarcinile pedagogice stabilite de Bushido în domeniul educației militare și fizice au fost rezolvate destul de satisfăcător: după mulți ani de pregătire s-au format războinici cu sânge rece, puternici din punct de vedere fizic și rezistenți, care erau necesari pentru a duce războaie feudale sângeroase.

Armură

Samuraiul din luptă era protejat nu numai de abilitățile sale de luptă, ci și de echipamentul său militar. Spre deosebire de Europa, unde armura a suferit modificări semnificative de-a lungul timpului, îmbrăcămintea militară a războinicilor japonezi a rămas aproape neschimbată de-a lungul secolelor.

Dezvoltarea echipamentului militar japonez are propria sa istorie și propriile sale caracteristici distinctive. Multe elemente de echipament de luptă caracteristice armurii samurailor din Evul Mediu erau cunoscute deja în primele secole ale erei noastre. De exemplu, căști găsite în timpul

Săpăturile arheologice din Japonia au un dispozitiv asemănător unei plăci pentru protejarea spatelui capului și gâtului, care mai târziu a primit numele shikoro.Acest detaliu se găsește adesea și pe haniwa - funeralii în miniatură

Samurai în plină treaptă

placă înfățișând războinici. Același lucru se poate spune despre cochilii lamelare. Cel mai probabil, au fost inventate pe continent și aduse în Insulele Japoneze de către extratereștri de origine Tungus-Manchu.

În trăsăturile sale cele mai esențiale, uniforma militară a bushi-ului a luat contur deja în secolul al XVI-lea. Câteva secole de războaie aprige care au urmat au avut ca rezultat doar modificări parțiale ale formei și designului, al căror scop era îmbunătățirea modelelor de armuri existente. Acest lucru se explică prin raționalitatea echipamentului militar japonez - a permis războinicului să fie mai manevrabil și mai mobil în luptă.

Echipamentul militar era foarte respectat și venerat. S-a transmis din tată în fiu prin moștenire. Datorită mobilității mari a părților individuale ale armurii, purtarea unui costum de către moștenitori a fost posibilă chiar și cu o constituție diferită a corpului lor. Începând din epoca Kamakura, arta de a face armuri și arme a început să se dezvolte foarte repede, pe măsură ce puterea a trecut la clasa samurailor, care acorda o mare importanță echipamentelor militare.

Setul de costum militar samurai (yoroi, sau o-yoroi) includea de obicei: o casca cu protectie mobila pentru ceafa si ceafa (kabuto); o jumătate de mască cu plăci atașate sau ținute în poziție prin corzi pentru a proteja partea din față a gâtului; coajă; umeri pe umerii stângi și drepți; brațe cu plăci, apărătoare pentru picioare; ciupi și pantofi. La aceasta s-au adăugat încă două plăcuțe înfățișând stema familiei războinicului, care erau purtate pe piept.

Semimasca metalica

Armura de samurai   (uneori o vizor) proteja fața.

Măștile aveau aspectul unui chip uman, dar pentru a intimida inamicul erau făcute în așa fel încât să creeze o impresie respingătoare (de exemplu, o gură goală). Învelișul era format din două părți principale: o placă mare de metal forjat și o parte dorsală. Partea dorsală era ferm legată de față în stânga și era separată în dreapta. Ambele părți au fost legate împreună cu un șnur gros de mătase. Uneori, placa de piept era acoperită cu pânză cu plăci transversale de fier atașate de ea. Culoarea acestor plăci și a cablurilor care le leagă era diferită între samuraii diferitelor clanuri feudale, ceea ce a făcut posibilă

Era greu să deosebești camarazii de inamic. In fata, la nivelul claviculelor, de carapace erau atasate placi cu steme. Pernuțele pentru umăr au protejat centura de umăr. Ele aveau formă pătrangulară și constau din mai multe plăci longitudinale prinse cu șnururi. Mânecile din plăci au protejat antebrațele de răni. Partea inferioară a corpului era acoperită cu o pânză, care avea aspectul caracteristic unui șorț bifurcat. Partea superioară a protecției pentru picioare a fost făcută numai din pânză și piele de căprioară, deoarece partea inferioară a carcasei se așeza pe ea. În contrast

Casca cu jumatate de masca

Cârma generalului

Casca Oda Nobunaga Casca Takeda Shingen

91

din partea de sus, partea inferioară a apărătoarei semăna cu zale cu plăci metalice neschimbate atașate. Picioarele de la genunchi până la gleznă erau acoperite cu cireli. Pantofii erau din piele și piei și erau ținuți pe picioare cu curele de piele sau mătase.

Echipamentul militar a fost depozitat într-un cufăr special de armură din lemn. Războinicul s-a îmbrăcat când mergea în campanie. Casca a fost purtată imediat înainte de luptă. Adesea, în timpul luptei, un războinic își scotea casca și o folosea ca scut, ferindu-și fața de săgeți.

În secolul al XVI-lea Armura cu plăci japoneze își pierde din importanță. Protejând eficient împotriva săgeților, ei erau neputincioși împotriva armelor de foc, cu care japonezii au făcut cunoștință în 1542, iar în 1575 au fost convinși de superioritate completă în bătălia de la Nagashino. A venit timpul pentru o nouă „armură modernă” - tosei-gusoku.

Tosei-gusoku

Spre deosebire de armura veche, constând din multe plăci mici conectate printr-un cordon de mătase, armura tosei-gusoku (sau pur și simplu gusoku) era realizată din plăci largi de metal multistratificat (mai puțin adesea piele), fixate ferm între ele, fără goluri, care protejează mai bine războinic în luptă apropiată, deoarece armura cu plăci nu putea rezista unei lovituri directe de la o știucă, cu atât mai puțin o sabie. În plus, producția de gusoku a luat mult mai puțin timp și efort și a făcut posibilă furnizarea rapidă a unei armate solide cu el - un avantaj important într-o perioadă de lupte civile constante. Acești factori au condus la utilizarea pe scară largă a noilor armuri, multe dintre care au apărut în a doua jumătate a secolului al XVI-lea. Neputincioși, ca și omologii lor europeni, împotriva armelor de foc de la mică distanță, puteau rezista unui glonț la sfârșitul vieții, ca să nu mai vorbim de o lovitură de suliță. Producția de tosei-gusoku a mers în două direcții - cele magnifice și scumpe au fost făcute în exemplare unice pentru cei mai înalți reprezentanți ai aristocrației militare, de calitate inferioară, dar cele ieftine au fost produse în sute și mii pentru pikerii, arcași și archebuzieri obișnuiți. Ora principală

22

Tipul de armură a fost cuirasa do, în funcție de aspectul căreia este clasificată armura gusoku.

* * *

Uniforma soldaților samurai obișnuiți de rang inferior (infanteri sau ashigaru) era mult mai simplă. Era alcătuit din pieptar, atele pentru picioare, sandale, o cască, care era mai des înlocuită (în secolul al XVI-lea) cu o cască din lemn sau metal (zingasa) și o insignă militară de câmp (hata sashimono).

Luptă corp la corp

Jujutsu

Termenul jujutsu a apărut în Japonia în secolul al XVI-lea ca denumire generală pentru toate tipurile de luptă corp la corp fără arme sau cu așa-numitele arme „improvizate”. Este format din două cuvinte. Cuvântul ju înseamnă „moale, flexibil, flexibil, conform”, iar jutsu este tradus ca „tehnică, metodă”. Deci, jujutsu este o „tehnică moale sau flexibilă”. Maestrul jujutsu cedează atacului inamicului până când acesta este prins în capcană și apoi întoarce acțiunile inamicului împotriva lui. Explicând principiul principal al jujutsu („cedează pentru a câștiga”), profesorii recurg la expresii precum „o creangă sub o încărcătură de zăpadă se îndoaie până o aruncă” și că „o salcie flexibilă se îndreaptă după o furtună și un puternic stejarul zace învins”.

În versiunea vest-europeană, acest stil este mai bine cunoscut sub numele de jujutsu, care nu este în întregime corect în raport cu limba japoneză, deoarece îi lipsesc sunetele zh, ch, sh. Prin urmare, în viitor va fi folosit numele original japonez.

Istoria stilului „soft”.

Predecesorii jujutsu au fost diferite tipuri de arte marțiale samurai în armură. Dintre acestea, cele mai faimoase sunt sistemele yoroi de kumi-uchi și koshi-no-mawari, care au înflorit în secolele XI-XV. Arsenalul lor tehnic includea prinderi de brațe și prinderi dureroase, aruncări, împingeri și măturări, eliberări din prinderi și lucru cu un pumnal. Beats

93

au fost folosite într-o măsură limitată, deoarece era mai probabil să vă răniți propria mână pe armură decât să loviți inamicul. Dar pe măsură ce armele de foc s-au răspândit și s-au îmbunătățit, armura a început să fie mai ușoară și apoi abandonată cu totul. Acest lucru a făcut posibilă includerea în aceste sisteme a unui număr mare de lovituri de împingere și tăiere în punctele vulnerabile („atemi-waza”).

Există multe legende și povești despre crearea jujutsu și despre maeștrii acestei arte marțiale. Mulți autori și istorici consideră că prima mențiune despre jujutsu a fost descrisă la începutul secolului al VIII-lea în „Cartea

Prototipul tehnicii jujutsu a lucrurilor antice” este o bătălie între două zeități Shinto, Take-minakata-no-kami și Takemikazuchi-no-kami, renumite pentru puterea lor enormă. Takemikazuchi, folosind tehnici secrete de energie, a câștigat o victorie zdrobitoare, rupând

încheietura mâinii adversarului și făcându-l să fugă. Pentru dreptate, trebuie spus că aceasta

Aceeași legendă este dată cu privire la originea sumo-ului.

Conform unei versiuni a originii jujutsu, se crede că prima școală de luptă corp la corp în echipament ușor (kogu-soku), apropiată de tehnica acestei arte marțiale, a fost fondată în 1532 de Takenouchi Hisamori în orașul Sakushikiyama de pe insula Kyushu. Potrivit legendei, un călugăr pustnic i-a apărut în vis și i-a dezvăluit secretele unei arte marțiale bazate pe aruncări și tehnici dureroase. Astfel, a fost afirmată versiunea despre originea pur națională a jujutsu.

Cea de-a doua versiune leagă răspândirea jujutsu în Japonia cu numele emigrantului chinez Chen Yuanbing, un maestru remarcabil al qing-na (sau shin-na) - arta chineză a luptei, prinderilor și aruncărilor dureroase. A găsit refugiu în templul budist Sekoku-ji din orașul Edo (actualul Tokyo).

În 1558, a deschis o școală unde a predat această tehnică contra cost tuturor dintre samurai și călugări. A avut mulți studenți, dintre care trei (Miura Yoshitatsu, Fukuno Masakatsu, Isogai Jirozaemon) și-au fondat ulterior propriile școli de jujutsu: Miura-ryu, Fuku no-ryu, Isogai-ryu.

Sistematizarea tehnicilor de jujutsu este asociată cu numele medicului Okayama Shirobei. El, care cunoștea fluent artele marțiale răspândite pe atunci, în special tehnicile yoroi kumi-uti și koshi no mawari, a mers în China pentru a-și îmbunătăți cunoștințele, unde a făcut cunoștință cu o serie de arte marțiale locale. Din fericire, arta luptei corp la corp l-a interesat nu mai puțin decât medicina; După ce s-a întors, a decis să sistematizeze toate metodele de luptă fără arme cunoscute de el și să creeze un sistem unificat cu propriile sale principii și metode. Reflectându-se în grădina lui iarna, a văzut cum o creangă subțire, aplecându-se sub greutatea zăpezii, și-a aruncat-o de pe ea însăși, în timp ce ramuri mai groase se rupeau sub greutatea ei. „Predați-vă pentru a câștiga!” - a exclamat doctorul, luând acest principiu ca bază a școlii sale de Yoshin-ryu. După ce și-a oprit practica, s-a închis în casa lui cu cei mai buni studenți ai săi și, după un timp, a prezentat 3 mii de tehnici de luptă corp la corp unei comisii imperiale special create. După o lungă revizuire și o discuție amănunțită, comisia a selectat doar 300 de tehnici - restul s-a încheiat cu moarte și au fost șocante în cruzimea lor.

La sfârșitul secolului al XVI-lea și în prima jumătate a secolului al XVII-lea, când armurile, chiar și cele ușoare, au căzut în cele din urmă din uz, școlile de jujutsu au apărut una după alta. Până în 1650 erau peste 400. Cele mai mari dintre ele, pe lângă cele menționate mai sus, erau: Aragaki-ryu, Asayama ichizen-ryu, Kito-ryu, Koshin-ryu, Ku raku-ryu, Muso-ryu, Ryoi Shinto-ryu, Shin no Shindo Ryu, Shinshin Ryu, Tenshin Shinyo Ryu, Yagyu Ryu și alții. Jujutsu a început să includă un număr mare de lovituri de împingere și tăiere în punctele vulnerabile; această secțiune a tehnicii a fost numită atemi-waza.

Maeștri jujutsu

Unul dintre cele mai izbitoare cazuri de utilizare a tehnicilor jujutsu, descris în cronicile istorice ale Evului Mediu, a fost un exemplu de utilizare împotriva unui politician și militar remarcabil.

95

șeful lui Tokugawa Ieyasu al tehnicii „sabie fără sabie” de către celebrul maestru, fondatorul școlii Yagyu-ryu - Yagyu Muneyoshi. La una dintre demonstrații, marele maestru deja în vârstă, cu mâinile goale, i-a dezarmat pe câțiva dintre cei mai buni războinici ai lui Ieyasu, atacându-l cu săbiile din toată puterea. La sfârșitul spectacolului, shogunul însuși a decis să lupte cu maestrul: „Ieyasu și-a ridicat sabia sus deasupra capului și a lovit cu forță, intenționând să-i taie capul lui Muneyoshi. Dar în ultimul moment, Muneyoshi s-a întors și a deviat lovitura, apucând mânerul sabiei. În clipa următoare, sabia zbură în aer. Ținându-l pe Ieyasu în mâna stângă (orice alt om mai mic ar fi fost aruncat la pământ), Muneyoshi l-a lovit ușor în piept cu pumnul drept. Ieyasu se clătină. Încruntat, a spus: „Sunt încântat! Ai castigat".

Nu mai puțin frapantă este dezvoltarea acestui tip de artă, demonstrată de următorul purtător al tradiției aceleiași școli - maestrul Yagyu Munenori - ceva timp mai târziu împotriva shogunului Tokugawa Iemitsu, care dorea să testeze priceperea profesorului său de scrimă: „ După ce a intrat în audiență cu shogunul, Munenori s-a așezat și și-a pus palmele pe tatami, așa cum au făcut toți vasalii, arătându-și astfel respectul față de stăpân. Dintr-o dată, Iemitsu a apucat o suliță și a încercat să-l înjunghie pe nebănuitul Munenori și a fost surprins să se trezească înclinat pe podea! Munenori a simțit intenția shogunului chiar înainte de a face prima sa mișcare și l-a doborât tocmai când era pe punctul de a lovi.”

Iso Mutaemon, una dintre cele mai cunoscute figuri din istoria jujutsu, s-a născut în 1800. La vârsta de 15 ani, a ajuns la Tokyo (pe atunci numit Edo) pentru a-și găsi un profesor de meșteșuguri cavalerești. După numeroase încercări, a ajuns la o școală condusă de Oribe Hitotsuyanagi, care a continuat tradițiile lui Yoshin-ryu. Aici a studiat aproximativ șapte ani, până la moartea profesorului său. Apoi a rătăcit din nou în căutarea celei mai bune școli și în cele din urmă a ajuns cu Hommu Joemon, care a predat Shin-no-Shindo-ryu. Câțiva ani mai târziu, a decis să părăsească predarea și să înceapă propria școală. Dar mai întâi a plecat în musashugyo - o călătorie în diferite dojo-uri în temple pentru a-și testa tehnicile în lupta cu alți maeștri și a stăpâni științele care îl interesau.

Într-o zi, în satul Kusatsu din provincia Omi, a văzut mai mulți tâlhari înarmați intenționând să jefuiască

96

samurai foarte beat. Cu ajutorul elevului său Nishi-muri, s-a descurcat cu ușurință cu bandiții, fără să știe, totuși, că erau membri ai unei bande mari care teroriza întreaga zonă. A doua zi, într-o râpă adâncă, Iso a întâlnit vreo sută de bandiți. Într-o luptă de o jumătate de oră,

Iso i-a învins pe mulți dintre ei, iar restul au scăpat. Se crede că în această luptă maestrul a experimentat o perspectivă mistică și a realizat principiile utilizării eficiente a atemi - o tehnică izbitoare pentru a lovi punctele vulnerabile. Această secțiune a devenit semnul distinctiv al școlii pe care a creat-o, care includea și tehnici de la școlile Yoshin-ryu și Shin-no Shindo-ryu.

Această poveste a adus o mare faimă lui Iso. La încheierea călătoriilor sale, s-a stabilit în Edo și a fondat acolo o școală numită Tenshin-sshiyo-ryu. De-a lungul anilor, Iso a predat aproximativ 5.000 de elevi la școala sa. Interesant este că pentru practica competitivă la școală a fost dezvoltată o secțiune specială care includea aruncări mai puțin periculoase. Programul de antrenament propriu-zis include, de asemenea, tehnici dureroase și de sufocare, puncte de presiune sau lovituri și tehnici de resuscitare pe bază de plante pentru a trata efectele punctelor de presiune și a altor leziuni.

Acum este dificil de determinat care versiune a originii jujutsu este adevărată. Rămâne doar să recunoaștem că această artă marțială, care a ajuns până la noi în zeci de variații din cele mai vechi timpuri și testată în mii de bătălii, continuă să trăiască și să se dezvolte în conformitate cu schimbările care au loc în jur, menținându-și rădăcinile și bazându-se pe peste o mie de ani de experiență. Întrucât adevărații războinici, care erau samuraii, aveau nevoie de o tehnică de luptă absolut eficientă și cea mai practică, jujutsu sa cristalizat într-o artă marțială perfectă.

Jujutsu modern

O trăsătură caracteristică a jujutsu de mai bine de trei sute de ani a fost că a fost cultivat exclusiv de școlile de familie de origine samurai. Plebeilor le era strict interzis să studieze această artă.

Starea anterioară de lucruri a început să se schimbe rapid după revoluția burgheză Meiji din 1868, care i-a deposedat pe samurai.

toate privilegiile şi egale cu celelalte clase. Europenii și americanii s-au familiarizat pentru prima dată cu jujutsu la începutul secolului al XX-lea, când mai mulți profesori japonezi și-au deschis școlile în Lumea Veche și Noua. Cu toate acestea, jujutsu a devenit larg răspândit în lumea occidentală abia din anii 1950.

În timpul nostru, jujutsu se dezvoltă în trei direcții principale: o formă veche, neschimbată, sub forma unor școli transformate, care totuși a păstrat metodele și caracteristicile clasice și sub forma unor stiluri moderne, foarte modificate.

Rolul principal în jujutsu modern este încă jucat de școlile de familie de origine japoneză. Se cunosc aproximativ cinci

Recepția de jujutsu   treizeci de astfel de școli, ramuri

care sunt împrăștiate în toată lumea. Printre ei există cinci sau șase mari (cel mai mare este Hakko-ryu), dar majoritatea sunt mici. Jujutsuul clasic al maeștrilor de familie este o execuție frumoasă a tehnicilor complexe, în principal în sistemul kata pereche, când un partener știe dinainte ce va face celălalt. O astfel de tehnică demonstrativă câștigă în divertisment, dar pierde în eficiență.

Cu toate acestea, în ultimii zece până la cincisprezece ani, școlile de arte marțiale au început să apară una după alta în diferite țări, care formal nu sunt în niciun fel legate de școlile tradiționale japoneze, deși de fapt reprezintă jujutsu modern. Cert este că charterele organizațiilor internaționale de jujutsu permit oricărei școli să includă în programul de pregătire acele elemente de tehnică care sunt caracteristice tradițiilor de luptă corp la corp dintr-o anumită țară, corespunzătoare principiului conformității, conformității false. Prin urmare, se poate spune că tehnica jujutsu include toate cele cunoscute

tehnici de luptă. Diferentele dintre scoli constau in predominarea anumitor grupuri de tehnici. Unii se concentrează pe tehnici dureroase, alții pe aruncări prin șold sau corp, alții pe lovituri sau tăieturi în puncte, dar în orice școală, pe lângă tehnica ei „de bază”, studiază și alte metode de autoapărare.

Principala diferență dintre jujutsu și alte arte marțiale nu este doar democrația sa și prezența atât a tehnicilor de lovire, cât și de luptă în arsenalul de luptă. Cert este că în jujutsu nu există aproape în totalitate competiții sportive, ceea ce obligă pe cineva să păstreze tehnica secretă față de ceilalți. Și numai stăpânii de familie le păzesc cu gelozie secretele și dezvăluie doar o mică parte din ele, încheie contracte cu una sau alta federație pe bani mulți. Așadar, la competițiile desfășurate după sistemul de turnee expoziționale, câștigătorul este cel care dă dovadă de clasă înaltă într-o gamă largă. Un luptător de aici se poate angaja într-o luptă pur corp la corp și kobudo (lucrarea cu armele) și wei-jutsu (lucrarea cu frânghia) și stu-jutsu (tehnica degetelor, adică lucrul cu degetele adversarului, împletirea). si legand degetele cu o insertie intre ele Yawars).

Maeștrii de karate-do, taekwondo, judo, wushu, aikido, pe scurt, aproape toate stilurile de luptă corp la corp pot participa la competiții desfășurate în contact ușor sau total (loviturile nu sunt indicate, ci date). Fiecare maestru își poate folosi propria tehnică; în lupte, loviturile, aruncările, apucările, tehnicile dureroase și de sufocare sunt permise - totul, cu excepția impactului asupra centrilor vitali.

Personalul militar, ofițerii de informații și ofițerii de poliție au arătat și continuă să manifeste un interes deosebit pentru jujutsu. Acest lucru este de înțeles. La urma urmei, tehnica jujutsu-ului modern constă în 55-65% din tehnici care pot fi numite în mod convențional „lupte” (prinderi, prinderi dureroase, strangulare, excursii, măturări, aruncări), iar alte 35-45% sunt tot felul de lovituri. cu degetele și pumnii, palmele, coatele, capul, genunchii și picioarele. Cu alte cuvinte, jujutsu este o tehnică de luptă combinată corp la corp. Această definiție este cu atât mai potrivită cu cât în jujutsu orice

obiect de muncă și viața de zi cu zi sunt utilizate pe scară largă ca arme. În special, „clasicul” său

7*

Tipurile sunt considerate a fi yawara (un băț cu o lungime de 15 până la 30,5 cm), jo (un club de aproximativ un metru lungime) și bo (un stâlp de 2 până la 2,5 metri lungime), precum și wei (o frânghie sau centură) și tanto (un cuțit obișnuit).

Trebuie avut în vedere faptul că, pe lângă sarcinile de autoapărare în sensul restrâns al cuvântului, angajați ai armatei, poliției, agențiilor de securitate a statului, ofițerilor de informații și contrainformații, polițiștii de frontieră și membrii grupărilor antiteroriste. de multe ori trebuie să nu se apere de un atac, ci să se atace. Prin urmare, sistemele jujutsu pe care le folosesc includ tehnici de șoc, efecte traumatice și fatale, precum și utilizarea armelor „militare” - baionetă, pată sau țeavă de mitralieră (pușcă), lamă de sapator, mâner de pistol, corp de grenadă. , etc.

Unul dintre sistemele de aplicații create pentru nevoile poliției japoneze este taiho-jutsu. A fost creat în 1947 de un grup de experți care includea Shimizu Takagi (bo-jutsu), Otsuka Hironori (wado-ryu karate), Nagaoka Shuichi și Hori-gusi Tsuneo (jujutsu). Grupul a fost condus de Saimuro Goro (kendo). De fapt, taiho-jutsu este una dintre soiurile moderne de ju-jutsu.

Aiki-jutsu

Fiind un contemporan al jujutsu, aikijutsu are trei diferențe fundamentale față de acesta: în primul rând, este o artă marțială pur japoneză; în al doilea rând, tehnicile de aiki-jutsu sunt create pe baza tehnicilor de mânuire a unei săbii de samurai; în al treilea rând, metodele aiki-jutsu se bazează pe înțelegerea principiilor utilizării puterii spirituale universale - energia ki internă. Datorită acestui ultim factor, aikijutsu în Japonia a fost considerată o formă de artă superioară în comparație cu jujutsu. Uneori, această artă marțială este numită și daito-ryu aiki-jutsu (sau aiki-ju-jutsu) după numele școlii principale care există până în prezent.

Elemente de bază ale teoriei

În conformitate cu tradiția artelor marțiale a Japoniei feudale, termenul aiki însemna influența unei persoane cu voință puternică asupra unei persoane cu voință slabă pentru a o aduce pe aceasta din urmă într-o stare de

imobilitatea completă, care corespunde principiului fundamental al aiki-jutsu - a se proteja de lovituri și a împiedica inamicul să le livreze.

Inițial, baza acestei arte marțiale a fost filozofia aiki-in-yo-ho, altfel „armonia spiritului bazată pe interacțiunea dintre yin și yang”. Aiki (aiki-no-jutsu) și jujutsu sunt cele două idei principale care alcătuiesc aiki-in-yo-ho ca artă a luptei neînarmate. Tehnica jujutsu includea aruncări, blocaje, strangulare și puncte de presiune. Aiki no jutsu este aplicarea principiului aiki în luptă - „împinge când ești tras și trage când ești împins”. Aiki nu pune forța împotriva forței, ci folosește propria energie a adversarului împotriva lui. Aiki predetermină și atacul inamicului, acesta este doar apărare, nu atac. Combinația dintre jujutsu și aiki no jutsu a făcut ca tehnica să fie cea mai eficientă și adaptabilă la diverse situații.

Istoria stilului samurai

Potrivit unor surse, „vârsta” aiki-jutsu este de aproximativ o mie de ani. Deși este foarte greu să vorbim cu siguranță despre momentul originii acestei arte marțiale. Există date contradictorii în această privință.

Tradiția îl numește pe legendarul creator al școlii Daito-ryu aiki-jutsu Minamoto no Yoshimitsu (1056-1127), a cărui familie era unul dintre principalele clanuri conducătoare ale Japoniei la acea vreme și a dat țării mulți războinici și conducători celebri. Shogunii clanului Minamoto au dominat practic țara de la sfârșitul secolului al XII-lea timp de un secol și jumătate. Yoshimitsu și fratele său mai mare Yoshine au dezvoltat un nou sistem de luptă bazat pe cercetarea structurii oaselor și a altor caracteristici ale anatomiei umane, dar tehnica sa este necunoscută în detaliu până în prezent.

Yoshikiye, fiul cel mare al lui Yoshimitsu, s-a mutat în regiunea Kai și a fondat o nouă ramură a familiei Minamoto, Takeda, și o nouă școală.

la aiki-jutsu a început să se numească Λ Æ v   Eliberare din captură: tehnică

Takeda-ryu aiki-jutsu.   aiki-jutsu

101

După moartea comandantului Takeda Shingen într-o ciocnire cu armata lui Tokugawa Ieyasu, familia Takeda s-a mutat în provincia Aizu, al cărei conducător era aliatul ei. Aceasta a fost în 1573, iar nouă ani mai târziu, cavaleria anterior invincibilă a lui Takeda Katsuyeri, fiul cel mare al lui Shingen, a fost învinsă în propriile posesiuni din provincia Kai de forțele combinate ale lui Tokugawa Ieyasu și Oda Nobunaga, iar Katsuyeri și-a luat viața prin seppuku. . Astfel, singurul păstrător al secretelor artei Minamoto no Yoshimitsu, transmis în familia Takeda din generație în generație, s-a dovedit a fi Takeda Kunitsugu, care s-a mutat la Aizu. Prin el, aikijutsu (sub forma lui Takeda-ryu) a fost transferat în vârful clanului samurai Aizu.

Începând cu secolul al XVII-lea, aiki-jutsu s-a dezvoltat în principal în cadrul clanului Aizu, devenind parte dintr-o tehnică secretă, al cărei studiu a fost permis doar membrilor de rang înalt ai clanului. Prima dintre școlile acestui clan, care a păstrat numele legendar

Daito-ryu, a fost fondată de Goto Tamanemon-Tadaeshi în a doua jumătate a secolului al XVII-lea, iar un secol și jumătate mai târziu, Takeda Takumi-no-kami Zoemon, aparținând tot clanului Aizu, a fondat o școală care a adoptat și vechiul nume - Takeda-ryu.

Perioada de 250 de ani de pace din Japonia (era Edo) a devenit un test dificil pentru artele marțiale ale țării. Dar spre meritul cavalerilor din Aizu, ei au reușit să-și păstreze tradițiile de luptă. Aiki-ju-jutsu, numit atunci oshikuchi, a devenit una dintre disciplinele marțiale dezvoltate aici. Oshikuchi era o tehnică secretă ale cărei cunoștințe erau strict păzite și numai samurailor de rang înalt li se permitea să o studieze.

Sfârșitul secolului al XIX-lea a fost un punct de cotitură în viața Japoniei. Revoluția Meiji, care a răsturnat guvernul shogunului, a trimis statul feudal pe calea de dezvoltare capitalistă. Clanul Aiju, care a fost de partea shogunului, a fost aproape complet distrus. Dar arta marțială oshikuchi nu s-a pierdut - ministrul moștenirii Aizu Saigo Tanomo Chikamasa, care a supraviețuit acelui război, i-a transmis secretele fiului său adoptiv Saigo Shiro, care mai târziu a adus o mare contribuție la dezvoltarea judoului (Kodokan Judo).), și Takeda Sokaku, el este numit „ultimul mare războinic al vechii Japonii” care l-a adus

artă în secolul nostru, dându-i un nou nume Daito-ryu Aiki Jujutsu.

Elevii lui Takeda Sokaku au început să-și numească arta aiki-budo („modul marțial de a combina energiile”), considerându-se a fi continuatori ai tradițiilor artelor marțiale japoneze de budo. Astfel de școli includ Dai-to-ryu aiki-budo al maestrului Takeda Tokimune și Yoseikan aiki-jutsu al maestrului Mochizuki Minoru, care a apărut la începutul secolelor al XIX-lea și al XX-lea.

Școlile principale

Aikijutsu în secolul XX ocupă încă un loc semnificativ în sistemul artelor marțiale japoneze. Din adâncurile acestui stil au apărut artele marțiale Aikido, care este atât de popular astăzi în întreaga lume. În plus, există multe școli axate pe dezvoltarea tehnicilor stilului antic samurai. Principalele dintre ele sunt considerate a fi Daito-ryu Aiki Jujutsu în sine - prima și cea mai veche școală de aiki-jutsu, care există până în prezent, precum și Yoseikan-ryu și Yoshinkan-ryu.

Daito-ryu („Școala Marelui Orient”):

Astăzi, Daito-ryu Aiki Jujutsu include un număr mare de tehnici diferite, atât lucrând fără arme (aproximativ 2800 de tehnici), cât și cu arme. Arsenalul constă din tehnici de bază J18, 80 tehnici aiki-jutsu-oshiki-uchi, 66 tehnici hiden-okugi și 84 tehnici goshinyo-no-te și un total de 348 tehnici de luptă cu mâinile goale. La aceasta trebuie adăugată tehnica lucrului cu sabie lungă (katana), cu sabie scurtă (wakizashi), cu săbii lungi și scurte în același timp (tehnica ryoto-zukai), cu suliță, stâlp, toiag, fier. fan de luptă (tessen-ju-

tsu), precum și capacitatea de a arunca obiecte ascuțite către o țintă (cuțit, săgeți, țepi și altele).

Yoseikan-ryu:

Fondatorul școlii Yoseikan-ryu, Mochizuki Minoru, s-a născut pe 11 aprilie 1907. A început să practice artele marțiale încă din copilărie. Mochizuki a studiat tehnici de la diferite școli de arte marțiale. Profesorii săi au fost maeștri celebri, iată numele doar câțiva dintre ei: Jigoro Kano - fondatorul Kodokan Judo (cunoscut acum sub numele de judo), Morihei Ueshiba - fondatorul Aikido-ului, Funakoshi Gichin - fondatorul Shotokan Karate.

Mochizuki Minoru a obținut rezultate înalte, stăpânind cu măiestrie tehnicile școlilor: judo, Daito-ryu, aikido, jujutsu, ka

rata, iai-jutsu, kendo, Tenshin Seden Katori Shinto-ryu, Gyokushin-ryu jujutsu, Yari-ryu, Kito-ryu. Poate că Kodokanul a determinat calea dezvoltării lui Mochizuki Minoru ca maestru cu mai multe fațete al artelor marțiale.

În 1930, Kano i-a trimis pe câțiva dintre elevii săi, inclusiv pe Mochizuki Minoru, să studieze tehnicile de scrimă la școala Katori Shinto-ryu și tehnicile școlii Daito-ryu Aiki Jujutsu de la cel mai bun elev Takeda Sokaku (profesorul lui Sokaku, precum Shiro Saigo, a fost Tamono Saigo) - Moriheya Ueshi-ba. Morihei Ueshiba încă nu și-a creat faimoasa tehnică Aikido, iar în acel moment preda Daito-ryu.

Mai târziu, în 1931, Mochizuki Minoru va combina tehnicile pe care le învățase sub numele unic al școlii sale, Yoseikan Budo. Astăzi, filialele școlii Yoseikan sunt deschise în toată lumea. Mochizuki Minoru este încă liderul său până în prezent. Dojo-ul său a fost amplasat în același loc de la înființare - nu departe de Muntele Fuji, a cărui imagine poate fi văzută pe emblema școlii.

Yoshinkan-ryu\

Această școală de aiki-jutsu a fost fondată în 1955 de maestrul Shioda Gozo (1915-1994), fiul unui medic celebru. A arătat un interes timpuriu pentru artele marțiale, pe care le-a păstrat de-a lungul vieții. În casa tatălui său, așa cum era tipic pentru acea vreme, locuiau numeroși studenți și asistenți care studiau cu el și îl ajutau la treburile casnice. Pentru a se asigura că nu au rămas fără școală sau de la serviciu și că erau în formă bună, dr. Shioda i-a încurajat pe elevi să studieze la școala de judo stabilită în casă.

Pe lângă faptul că a studiat judo la școala tatălui său, Yoshinkan, Gozo a dezvoltat un interes pentru kendo. Cu toate acestea, dorința de a-și testa cunoștințele de judo a fost cea care l-a condus la școala lui Morihei Ueshiba, profesor de Daito-ryu aiki-jutsu și fost elev al lui Takeda Sokaku. Judo-ul lui s-a dovedit atât de ineficient în comparație cu tehnicile de aiki-jutsu, încât pe 23 mai 1932, la vârsta de 17 ani, a intrat la școala cunoscută sub numele de Jigoku sau a diavolului.

Shioda a studiat la Universitatea Takushoku, o instituție de învățământ care continuă să producă artiști marțiali remarcabili până în prezent. A fost unul dintre cei mai buni trei băieți

104

Takushoku, ceilalți doi au fost Nakayama Masatoshi, care mai târziu a devenit instructor senior al Asociației Japoneze de Karate, și Kimura Masahiko, care a deținut titlul de campion japonez de judo timp de mulți ani. Shioda a absolvit universitatea în aprilie 1941 și la vârsta de 26 de ani a fost trimis în China pentru a participa la efortul de război. Profesorul său, Morihei Ueshiba, a predat atunci la școala Rikugun Naka no Gakko, o academie pentru ofițeri de rang înalt din armată, unde s-a studiat sprijinul, alături de alte materii.

În 1946, când ostilitățile au încetat, Shioda s-a întors în Japonia și a început să studieze din nou cu Morihei Ueshiba - doar pentru a-l părăsi curând și a începe să-și dezvolte propria direcție, pe care a numit-o Yoshinkan după dojo-ul tatălui său. Învățătorul Ueshiba, care avea deja peste șaizeci de ani, și-a transformat treptat arta marțială într-o modalitate de dezvoltare spirituală. Shioda, ca fondator al noii mișcări și, prin urmare, cunoscut sub titlul de kante, a preferat să păstreze acele metode eficiente în artele marțiale pe care le-a studiat înainte de război. Ulterior, reprezentanții școlii Yoshinkan s-au distins întotdeauna prin rezistența, pregătirea bună și eficacitatea tehnicilor de luptă. Drept urmare, această școală rămâne școala de alegere pentru pregătirea militară și a poliției până în prezent.

În iulie 1954, la Festivalul de Arte Marțiale din Japonia, Shioda Gozo a primit cel mai înalt premiu dintre sute de grupuri participante, sporind considerabil reputația școlii Yoshinkan și contribuind la formarea unei baze solide pentru aceasta. Acesta a fost un punct de cotitură pentru școală și a fost necesar să se arate dacă Shioda Gozo va continua să urmeze vechea cale a tradițiilor Daito-ryu fără a se abate de la ele sau dacă va face niște compromisuri pe calea pe care a fost el. ca urmare a. Grupul lui Ueshiba Morihei a fost reprezentat la acest festival de Tohei Konchi. Maestrul Shioda a rămas fidel școlii „vechi”.

Shioda Gozo a fost adesea aleasă să dea demonstrații unor figuri internaționale precum Familia Imperială Japoneză, Prințesa Alexandra a Marii Britanii și Robert Kennedy al Statelor Unite. Kennedy a fost prezentat lui Shioda Gozo Nakasone Yasuhiro, care a devenit apoi prim-ministru al Japoniei.

105

În timpul vizitei sale la Yoshinkan, Kennedy i-a explicat lui Shioda cât de puternici, duri și bine pregătiți erau bodyguarzii lui. El a afirmat cu mândrie că nu au fost surprinși de nimic și nu se temeau de nimic și l-a invitat pe Shioda să-i testeze. Unul dintre gărzile de corp foarte puternic construite l-a prins brusc pe Siod, care are doar 150 cm înălțime și cântărește aproximativ 55 kg, și l-a împins. Fără ezitare sau gândire, Shioda a folosit tehnica yonkajo, așezând cu ușurință paznicul mare cu fața în jos pe podea. Kennedy a fost foarte

amuzat de acest lucru și a sugerat în glumă să-și disperseze gărzile de corp și să recruteze securitate de la școala Yoshinkan. Acest incident arată clar că chiar și împotriva unui adversar bine antrenat și superior din punct de vedere fizic, o tehnică executată corespunzător va avea efectul dorit.

Shioda Gozo este considerat pe drept unul dintre maeștrii de aikido remarcabili ai timpului nostru și unul dintre puținii care ar putea preda metodele antice și eficiente de aiki-ju-jutsu în artele marțiale. A devenit unul dintre puținii care au combinat metodele străvechi de aiki-jutsu cu tehnicile aikido. Shioda Gozo și școala sa Yoshinkan sunt proeminente printre artele marțiale japoneze, dar nu sunt la fel de bine cunoscute în restul lumii.

Lame, „arta sabiei”

Lamele de samurai, numite de obicei săbii, nu sunt samurai în sens strict, reprezentând sabii tipice.Totuși, nu are rost să încercăm să schimbăm tradiția consacrată, conform căreia celebra armă de samurai poartă numele de sabie.

Cea mai mare valoare pentru un samurai a fost sabia - atât ca armă a unui războinic profesionist, care învinge inamicul și, în același timp, protejează viața proprietarului său, cât și ca simbol al clasei războinice, o emblemă a vitejii, onoarei, putere și curaj, cântate în mod repetat în legende, povești, cântece și poezii.

Încă din cele mai vechi timpuri, sabia a fost considerată de japonezi ca o armă sacră - un dar de la „zeița solară” (Amaterasu) nepotului ei, pe care l-a trimis să conducă pământul și, cu ajutorul acestei săbii, să îndeplinească lucrare a dreptății, eradicați răul și distrugeți

106

Samurai cu sabie

spune bine. De aceea sabia a devenit parte a cultului Shinto, a împodobit templele și locurile sacre; adus de credincioși ca jertfă zeilor, el însuși era un altar în cinstea căruia erau ridicate temple.

Izvoarele literare menţionează că în secolul al VIII-lea. Înșiși preoții șintoisti au luat parte la producția de săbii - le-au curățat și lustruit.

107

Tipuri de lame

Europenii sunt obișnuiți să înțeleagă „sabia samurai” în primul rând ca o katana, dar această formă de sabie a venit în Japonia din Coreea și* în cronicile japoneze din secolele VII-XIII. o astfel de sabie se numea „coreeană”. Vechea sabie japoneză (tsurugi sau ken), găsită adesea în timpul săpăturilor arheologice în dolmene și morminte, printre alte echipamente funerare, semăna cu săbiile chinezești antice cu două tăișuri. A fost caracterizat printr-o formă dreaptă a lamei și ascuțire pe două fețe. Din secolul al III-lea. n. e. Ken devine ascuțit doar pe

o parte, iar unele dintre tipurile sale au o contragreutate masivă pe mâner. Războinicii purtau o astfel de sabie pe spate (oblic), iar când aveau nevoie să o folosească, apucau mânerul cu ambele mâini. Lamele curbate în Japonia au început să fie realizate în epoca Heian (prima mențiune serioasă a acestora datează din 710), adică aproape simultan cu apariția sabiei clasice în Orientul Mijlociu. Până în secolul al XII-lea, odată cu creșterea puterii și întărirea clasei samurai, lama curbată, care era arma de serviciu a samurailor, a înlocuit-o complet pe cea dreaptă în Japonia. Săbiile de acest tip au ajuns în vremea noastră fără a-și schimba forma, ceea ce era considerat ideal și caracteristic doar săbiilor japoneze.

În literatura europeană și chiar în limba rusă, există suficientă confuzie în numele săbiilor de samurai. Se știe că samuraiul purta două săbii - lungă și scurtă. O astfel de pereche a fost numită daisho (literal, „mai mare și mai mică”) și era formată dintr-un daito („sabia mai mare”), care era principala armă a samurailor, și un seto („sabia mai mică”), care a servit drept armă de rezervă sau suplimentară folosită în luptă apropiată, pentru tăierea capetelor sau hara-kiri, dacă samuraiul nu avea un pumnal kusungobu special conceput pentru aceasta. Adevărat, obiceiul de a purta două săbii s-a dezvoltat în cele din urmă abia în secolul al XVI-lea. O sabie lungă are o lungime a lamei de mai mult de două shaku (shaku = 33 cm), o sabie scurtă - de la unul la doi shaku (33-66 cm). Sabia lungă este cea mai faimoasă din Europa, numită de obicei katana. Dar acest lucru nu este în întregime corect. O katana este o sabie lungă care este purtată într-o teacă cu lama întoarsă în sus și este trasă trăgând-o din teacă într-o mișcare în jos. Această metodă de a purta o sabie a apărut în secolele XIV-XV. și a devenit

cea principală, cea mai convenabilă (apropo: purtarea unei katana în centură cu lama în sus vă permite să o scoateți convenabil nu numai cu mâna dreaptă, ci și cu mâna stângă). Până în acest moment, cuvântul katana însemna un pumnal lung sau o sabie scurtă înfiptă în centură, iar o sabie lungă se numea tachi. Tati-ul era purtat pe o parte într-o praștie legată de o teacă în care era așezat cu lama în jos și tras cu o mișcare în sus. Această metodă de a purta o sabie lungă era convenabilă atunci când samuraii luptau mai ales călare, dar era mai puțin convenabilă pentru cei care mergeau pe jos. În plus, eticheta impunea ca o sabie lungă să fie scoasă la intrarea într-o casă, iar scoaterea unei sabie într-o teacă dintr-o centură este mult mai simplă și mai convenabilă decât a le desprinde de fiecare dată de praștie și apoi a le lega înapoi. Din secolele XIV-XV, când astfel de săbii au început să fie purtate în principal în centură, purtarea unei săbii pe praștie a început să fie considerată mai degrabă ceremonială și, prin urmare, tati însuși și teaca lui au fost decorate mult mai bogat, deoarece erau ceremoniale. . Sabia scurtă, care era întotdeauna purtată într-o teacă în centură, era numită katana sau tanto când era purtată împreună cu un tachi. Și când era purtat împreună cu o katana lungă, se numea wakizashi. Deci, numele săbiilor de samurai reflectă în principal felul în care erau purtate, iar atunci când erau scoase din teaca lor, săbiile mai mari și mai mici, indiferent de numele lor, aveau aceeași

lungime și formă, cu excepția, poate, a formelor foarte timpurii ale sabiei mai mici (în momentul în care acesta

109

numită și katana) avea o curbură abia vizibilă și părea aproape dreaptă.

Lungimea unui daito este de 95-120 cm, un seto este de 50-70 cm. Mânerul unei săbii lungi este de obicei proiectat pentru 3,5 pumni, iar unul scurt - pentru 1,5. Lățimea lamei ambelor săbii este de aproximativ 3 cm, grosimea spatelui este de 5 mm, în timp ce lama are o ascuțire a briciului. Manerul este de obicei acoperit cu piele de rechin sau invelit in asa fel incat sa nu alunece in maini. Greutatea unei săbii lungi este de aproximativ 4 kg. Garda ambelor săbii era rotundă, petală sau cu mai multe fațete, mică și acoperea doar puțin mâna. Se numea tsuba. Tsuba sabiei mici ar putea avea fante suplimentare pentru introducerea cuțitelor suplimentare în teaca sa - aruncând kozuka și kogai utilitar. Producția de tsubas s-a transformat literalmente într-un meșteșug artistic. Ele ar putea avea o formă complexă ajurata și pot fi decorate cu sculpturi sau imagini în relief.

Kozuka a fost folosit de samurai în viața taberei în scopuri auxiliare. Uneori a fost folosit ca un cuțit de aruncat. Utilizarea kogaya a fost mai largă. Ar putea servi drept hasi pentru mâncare, ca unealtă de scris pe vremuri (pentru zgârierea hieroglifelor), ca unealtă pentru tragerea hamului de cai etc., ca ac de păr sau lingură pentru curățarea urechii; pe câmpul de luptă, kogai a fost lăsat înfipt în corpul sau capul inamicului ucis pentru a stabili apoi numele învingătorului; kogai a fost, de asemenea, folosit pentru a fixa capul inamicului ucis de centură.

Pe lângă daito, un samurai putea purta și un nodachi - o „sabie de câmp”, cu o lamă mai lungă de un metru și o lungime totală de aproximativ 1,5 m. De obicei, era purtat la spate ca un tsurugi sau pe umăr. , ținându-l cu mâna. Cu excepția lungimii, nodachi nu era diferit din punct de vedere structural de daito, pe care îl vom numi în continuare katana.

Când vorbim despre săbiile de samurai, trebuie să ținem cont de particularitățile fabricării de arme în Japonia. Experții pot atribui fiecare sabie, pe baza anumitor caracteristici, unui anumit moment de fabricație. În funcție de timp, se disting mai multe tipuri de săbii: săbii koto (până la sfârșitul secolului al XVII-lea), Shinto (până în secolul al XIX-lea), Shinshinto (1781-1876) și, în sfârșit, gedanto - săbii moderne. Exista credința că vechile săbii (koto) erau mult mai bune

770

mai sus decât cei noi (shinto), și că secretele marilor maeștri ai trecutului sunt uitate.

Pentru a determina epoca fabricării unei anumite săbii, așa-numita sabie este de o importanță nu mică. jitetsu - culoarea și textura oțelului. Săbiile Koto au o culoare metalică gri închis, în timp ce

săbiile Shinto și Shin-Shinto au o culoare metalică deschisă și strălucitoare. Cele mai bune lame de koto din perioada Kamakura au o suprafață lustruită asemănătoare cu catifeaua închisă la culoare.

Lăsând deoparte meritele estetice ale săbiilor din diferite epoci, dezbaterea despre care lame de epocă erau mai bune poate fi rezolvată printr-o analiză comparativă a testelor care au fost efectuate recent. S-a dovedit că atunci când tăiați mănunchiuri de bambus dur, lamele săbiilor koto au fost zdrobite, shinto s-au prăbușit, dar shinsinto și gedanto nu au fost deteriorate. Motivele acestei diferențe, spun experții japonezi, este că în aceste perioade au fost folosite diferite materii prime la topirea metalelor.

Cultul sabiei

S-au scris multe despre locul sabiei în societatea și cultura japoneză. Sabia a fost și rămâne unul dintre simbolurile dinastiei imperiale, obiect de cult Shinto, unul dintre simbolurile hrănirii spiritului național. Înainte de a începe să confecționeze o adevărată sabie tradițională japoneză, fierarul japonez a efectuat un ritual pregătitor îndelungat, care amintește de pregătirea unui pictor de icoane rus pentru a picta o biserică sau a crea o icoană importantă pentru el: post, băi de curățare, rugăciuni lungi, îmbrăcare în haine curate, de ceremonie, celibatul (celibatul).

De dragul sabiei, un samurai și-ar putea sacrifica atât propria viață, cât și viața membrilor familiei sale. Această atitudine a dus la faptul că venerația obișnuită a sabiei a devenit cultul acesteia. În „testamentul” său (codul de legi pentru guvernarea țării în 1615), Tokugawa Ieyasu a ordonat (Art. 35): „Oricine are dreptul să poarte o sabie lungă trebuie să-și amintească că sabia lui trebuie considerată ca fiind sufletul său, că trebuie să se despartă de el numai atunci când renunţă la viaţă. Dacă uită de sabia lui, atunci trebuie pedepsit”.

Cultul sabiei a dat naștere eticii sabiei și a unor legi stricte legate de aceasta, a căror încălcare a fost spălată numai cu sânge. Este

77/

limbajul figurat al sabiei a făcut posibilă explicarea fără cuvinte cu o franchețe extremă și uneori cu insolență. Doar șeful clanului (adică, daimyo) sau o mărgele de un rang mai mare decât proprietarul putea intra în casa unui samurai cu o sabie lungă în centură, iar arma celui care a intrat era așezată pe un suport de sabie. nu departe de oaspete. În toate celelalte cazuri, sabia ar trebui lăsată pe hol, altfel ar putea fi privită ca o insultă. Sabia mare a fost scoasă de pe centură și așezată, îngenuncheat pentru salutul obișnuit, pe partea dreaptă a sinelui. Acest lucru a demonstrat încredere în proprietar și bunăvoință, deoarece sabia era greu de scos din teacă cu viteza necesară. Dacă proprietarul și-a ținut sabia pe podea în stânga, aceasta a indicat neprietenia lui evidentă față de oaspetele nepoftit.

În cazul unei comunicări amicale cu proprietarul, oaspetele își putea lăsa sabia mare în camera alăturată sau o putea oferi unui servitor, care primea comoara cu cel mai mare respect și o ducea la tejghea cu

brațele întinse într-o eșarfă de mătase. Sabia proprietarului (uneori mai multe săbii) era de asemenea depozitată pe un suport orizontal pentru săbii. În timpul conversației, săbiile au fost așezate astfel încât mânerele să fie îndreptate spre proprietar, iar lama din teacă să fie îndreptată spre interlocutor. Sabia scurtă a rămas cel mai adesea în spatele centurii. În timpul unei întâlniri oficiale, a pune sabia cu mânerul către interlocutor însemna să-i provoace o insultă teribilă - să se îndoiască de abilitățile sale de scrimă și să arate dispreț total față de „lovitura lui fulger”. O insultă și mai mare a fost încercarea de a atinge sabia fără permisiunea proprietarului și cu atât mai mult de a călca pe sabie sau de a o da cu piciorul.

De asemenea, au monitorizat cu strictețe expunerea lamei, care putea fi scoasă din înveliș numai atunci când proprietarul sabiei sau al colecției de săbii dorea să arate lama unui prieten. A lăuda o sabie în timp ce examinezi o lamă pe jumătate dezvelită însemna să reverse balsam asupra sufletului proprietarului și să-i ofere cea mai mare plăcere. O sabie scoasă (sirsiha sau hakujin) însemna ostilitate și ruperea prieteniei. Dacă proprietarul săbiei voia totuși să arate întreaga lamă, atunci a dat arma unui prieten pentru ca el însuși, cu scuze și complimente repetate, conform etichetei potrivite, să scoată sabia din teacă.

Într-o situație tensionată, atingerea sabiei ar putea provoca un incident. Dacă samuraiul ar vedea că vecinul

mângâie sau întoarce mânerul sabiei, își trage imediat lama. Același lucru s-a întâmplat și dacă, într-un spațiu aglomerat, un vecin a împins nepoliticos teaca care i-a fost în cale, adică a permis manipularea necorespunzătoare a lăcașului. O provocare directă la un duel a fost zdârnitul gărzii împotriva tecii, pentru care a fost necesar să se extindă ușor lama și apoi să o elibereze. O persoană absentă care făcea un astfel de gest într-un moment de chibzuință risca să fie tăiată în două jumătăți fără niciun avertisment.

O mulțime de superstiții au fost asociate cu sabia, în unele cazuri cuvântul „sabie” nu a fost pronunțat; în acest caz a existat un tabu asupra armelor. De exemplu, sabia scurtă wakizashi înseamnă literalmente „blocat în lateral”.

Un samurai nu s-a despărțit niciodată de săbiile sale; ele au ocupat întotdeauna cele mai proeminente locuri din casa lui: într-o nișă specială (tokonoma) în colțul principal al camerei pe un suport de sabie numit tachikake sau katanakake. Noaptea, săbiile erau așezate la capul patului la o astfel de distanță încât puteau fi ușor accesibile cu mâna. Când traversau râuri și lacuri mici, samuraii își mânuiau armele cu o grijă extremă: încercau, dacă era posibil, să nu le scufunde în apă și puneau capace speciale pe mânerele săbiilor pentru a-i proteja de umezeală. Această atitudine față de sabie s-a păstrat în armata imperială după revoluția burgheză Meiji, până la înfrângerea Japoniei imperialiste în al Doilea Război Mondial.

Autoritățile Tokugawa au aplicat cu gelozie legea cu privire la dreptul de a purta săbii (taito-gomen). Numai aristocrația curții din Kyoto,

oficialii militari și civili ai shogunatului și samuraii aveau voie să poarte două săbii. Oamenii de știință, artizanii și țăranii aveau voie să poarte doar o sabie scurtă și apoi numai cu permisiunea specială în timpul sărbătorilor majore sau călătoriilor. Micilor negustori, cerșetori și paria (eta) le era strict interzis să poarte orice sabie.

În ciuda faptului că sabia a fost prezentată de samurai ca un simbol al purității, bunătății și dreptății, pedepsind răul, în ciuda condamnării de către codul Bushido a folosirii fără discernământ a armelor, ale căror reguli considerau dezonorant să jignești pe cei nevinovați și slabi, sabia de-a lungul istoriei sale a servit ca instrument de violență, nedreptate și cruzime.

8 Arte marțiale din estul Japoniei

113

Un exemplu izbitor al folosirii neloiale și necinstite a sabiei, pe lângă utilizarea ei în războaiele de cucerire, este ritualul brutal de a testa o nouă sabie - temashi-giri sau tsuji-giri (lit., „uciderea la răscruce de drumuri”. ”). Esența ritualului a fost că o sabie nouă, nefolosită, trebuia testată pe o persoană. Adesea cerșetorii zăceau neputincioși pe marginea drumului, țăranii care se întorceau târziu de pe câmp, au devenit victime ale tema-si-giri.

Autoritățile locale, încercând să prevină ilegalitatea, au înființat posturi de noapte pe străzi și au înființat case de pază la răscruce de drumuri. Cu toate acestea, gardienii și-au tratat îndatoririle cu neglijență și, prin urmare, numărul trecătorilor și călătorilor uciși de samurai s-a numărat la mii. Samuraiul, care nu a vrut să testeze sabia pe oameni nevinovați, a practicat o altă metodă de temashi-giri. Ei i-au dat sabia călăului pentru ca acesta să le poată testa arma (contra cost) asupra unui criminal condamnat.

Kenjutsu

Luptă cu săbii

Călărețul putea ține katana cu o mână, dar în luptă pe sol, această sabie era preferată să fie ținută cu ambele mâini din cauza greutății sale. Tehnicile de katana timpurii implicau mișcări circulare largi de tăiere, dar mai târziu au devenit mult mai dezvoltate. O katana ar putea la fel de ușor

înțepa și toacă. Mânerul lung vă permite să manevrezi activ sabia. În acest caz, prinderea principală este poziția

când capătul mânerului se sprijină în mijlocul palmei, iar mâna dreaptă îl ține lângă garda. Mișcarea simultană a ambelor mâini vă permite să descrieți o amplitudine largă cu sabia fără prea mult efort.

Atât katana, cât și sabia europeană dreaptă a unui cavaler cântăresc mult, dar principiile pentru efectuarea loviturilor tăioase cu ele sunt complet diferite

774

personal. Metoda europeană, care vizează străpungerea armurii, presupune utilizarea maximă a inerției sabiei și livrarea unei lovituri „cu măturare”. În scrima japoneză, persoana conduce sabia, nu sabia persoanei. Lovitura este dată și cu forța întregului corp, dar nu dintr-un pas normal, ci dintr-un pas în plus, în care corpul primește o împingere puternică înainte (mai mare decât la întoarcerea corpului). În acest caz, lovitura se aplică fix la un nivel dat, iar lama se oprește exact acolo unde dorește comandantul, iar forța loviturii nu se stinge. Și când stăpânul sabiei taie în felii mici un cap de varză sau un pepene verde întins pe burta elevului său sau îi taie o jumătate de lămâie strânsă în dinți (adesea și orbește, legat la ochi), atunci, în primul rând, el demonstrează anume capacitatea de a înregistra o lovitură. Și dacă o astfel de lovitură nu lovește ținta, atunci nu „trage” proprietarul împreună cu ea, așa cum este cazul cu o sabie europeană; maestrul are posibilitatea de a schimba direcția loviturii sau de a o trimite pe următoarea. , mai ales că pasul scurt îi permite să dea lovituri puternice la fiecare pas: Un kendoka modern cu centură neagră poate efectua trei lovituri verticale de sabie pe secundă. Majoritatea loviturilor se livrează în plan vertical. Aproape că nu există nicio împărțire în „bloc-grevă” acceptată în Europa. Există lovituri în mâinile sau în armele inamicului, aruncând arma lui departe de linia de atac și făcând posibilă să dau o lovitură dăunătoare inamicului la pasul următor. Ei se retrag înainte când luptă cu katanele. Părăsirea liniei de atac în timp ce loviți simultan este una dintre cele mai frecvent utilizate combinații. La urma urmei, trebuie să ținem cont de faptul că o lovitură directă de la o katana poate tăia aproape orice, iar armura japoneză pur și simplu nu este concepută pentru a „rezista” loviturilor directe. Un duel între adevărații maeștri ai sabiei samurai cu greu poate fi numit un duel în sensul european al cuvântului, deoarece este construit pe principiul „o lovitură pe loc”. În kenjutsu, există un „duel al inimilor”, când doi maeștri pur și simplu stau nemișcați sau stau și se uită unul la altul, iar cel care smuciază primul la armă pierde...

Au existat și există multe școli de kenjutsu, așa cum este numită arta luptei cu sabia în Japonia. Unii acordă o atenție deosebită plecării imediate din linia de atac, însoțită de

8*

folosind o lovitură verticală (Shinkage-ryu), alții acordă o mare atenție plasării mâinii stângi sub lama sabiei și tehnicilor de luptă efectuate folosind această tehnică (Shinkage-ryu), alții practică lucrul cu două săbii în același timp - unul mare în mâna dreaptă, unul mic în stânga (Nito-ryu) - astfel de luptători sunt numiți perno zukai. Unii oameni preferă tăierea loviturilor într-un plan orizontal cu un ocol în jurul inamicului (există multe în comun între tehnicile kenjutsu și aikido). Poți lovi cu mânerul, poți apuca sabia cu o prindere inversă, poți folosi excursii și măturări în luptă corp. Caracteristicile sabiei de samurai vă permit să utilizați aproape toate tehnicile de lucru cu arme cu lamă lungă.

În secolul al XVII-lea, după unificarea țării sub conducerea casei Tokugawa, a început o tendință de a transforma kenjutsu în kendo - o metodă de luptă cu sabia în Calea Sabiei. În kendo, s-a acordat multă atenție auto-îmbunătățirii morale a individului, iar acum este unul dintre

Cele mai populare sporturi din Japonia, în care nu mai folosesc arme militare reale, ci echivalentele lor sportive din lemn sau bambus. Pentru prima dată, o sabie de lemn care urmează conturul uneia adevărate (bokken, sau boku to) a fost introdusă de legendarul maestru al secolului al XVII-lea. Miyamoto Musashi. Adevărat, o astfel de sabie de lemn era încă o armă formidabilă care putea despica cu ușurință un craniu. Samuraii țineau adesea bokken acasă, la capul lor. În cazul unui atac surpriză, era posibil să îl folosiți pentru a dezarma și captura inamicul fără a vărsa sânge, de exemplu, rupându-i brațele sau rupându-i clavicula...

În comparație cu tehnica de a lupta cu o sabie lungă japoneză, tehnica de a lupta cu o sabie scurtă este mai puțin cunoscută. Aici puteți găsi lovituri de biciuire cu o perie, construite pe același principiu al unei lovituri fixe și poziția suspendată a sabiei, pe care iubitorii de lupte slavo-goritsky le place să le etaleze și frecvent

suflă cu mâner la plexul solar. Desigur, în comparație cu tehnica de lucru cu o sabie lungă, aici există mai multe lovituri de împingere, deoarece această armă este încă destinată luptei la distanță scurtă.

Miyamoto Musashi - maestru de sabie

Deși astăzi numele Miyamoto Musashi (1584-1645) este cunoscut de mulți fani ai artelor marțiale, adevărata biografie a maestrului rămâne aproape necunoscută. În surse puteți găsi multe referințe la faptele lui Miyamoto, dar marea majoritate a acestor texte sunt falsuri ulterioare nesigure și conțin o cantitate imensă de născociri.

Experții japonezi cred că poate singura sursă de încredere despre viața lui Musashi este propria sa carte „Gorin no Sho”. Potrivit acesteia, Musashi s-a născut în provincia Harima în 1584. La 13 ani, l-a învins într-un duel pe Arima Kihei de la școala Shinto-ryu, iar la 16 ani pe un anume Akiyama din Tamba. Când a împlinit 21 de ani, Miyamoto a plecat la Kyoto, unde a avut multe lupte cu reprezentanți ai diferitelor școli și a ieșit învingător în toate (totuși, nici în Gorin no Sho și nici în alte surse de încredere nu apare numele de familie Yoshioka, cu reprezentanți ai căruia , conform surselor ulterioare, Musashi a efectuat represalii formale).

Capii familiei Yoshioka au servit shogunatului Ashikaga ca profesori de scrimă. Musashi s-a luptat cu cei doi frați Yoshioka, după cum se spune în Nitenki, o biografie a lui Musashi scrisă de fiul său adoptiv Iori: „În primăvara celui de-al nouălea an al lui Keicho [1604], când [Musashi] avea douăzeci și unu de ani, a plecat. spre capitală și către Rendai -dar, la periferia Kyoto, s-a luptat cu Seijuro, fiul cel mare al lui Yoshioka Shozaemon și primul maestru de sabie din Imperiul Celest, pentru a afla cine era mai puternic. Seijuro avea o sabie

adevărată, dar Musashi l-a lovit cu o sabie de lemn. Seijuro a căzut inconștient. Ucenicii l-au luat, l-au purtat acasă și l-au tratat cu medicamente: a supraviețuit. După aceea, a renunțat la scrimă și s-a călugărit.”

Apoi, Iori povestește că fratele mai mic al lui Seijuro, Denshi-chiro, l-a provocat pe Musashi la un duel și a fost ucis instantaneu. Apoi, Musashi a fost provocat de studenții lui Seijuro, conduși de fiul său

Matashichiro. Dar Musashi l-a ucis pe Matashichiro și alți câțiva oameni, apoi a plecat. Cu toate acestea, în evidențele de familie ale casei Yoshi-oka, evenimentele sunt descrise complet diferit: Seijuro l-a învins pe Musashi, rănindu-l în sprânceană. Când Musashi a fost provocat la o luptă de către studenții lui Seijuro, el a dispărut pur și simplu.

În total, între 13 și 30 de ani, a luptat peste 60 de lupte și nu a fost niciodată învins (interesant este că nici celebra luptă dintre Musashi și Sasaki Kojiro nu este menționată în Gorin no Sho).

După cum însuși maestrul scrie în Gorin no Sho, când a împlinit 30 de ani, s-a uitat înapoi la trecutul său și „și-a dat seama că nu își datora victoriile strategiei (heiho)”. De atunci, scrimărul a refuzat să concureze cu alți luptători. A început o perioadă de căutare a Marelui Principiu care pătrunde în arta războiului, iar la vârsta de cinci ani, Musashi „a ajuns în sfârșit să înțeleagă Calea Strategiei (heiho no michi)”.

Musashi a ajuns să înțeleagă „secretele naturale ascunse” și a început să stăpânească artele plastice și meșteșugurile. Căutarea sa a dus la opera sa magistrală, Gorin no Sho (Cartea celor cinci inele), creată în 1645, un tratat despre heiho (un termen cuprinzător pentru arta luptei). „Cele cinci” din titlul cărții se referă la cele cinci elemente care, conform învățăturii budiste, alcătuiesc lumea fenomenală: pământ, apă, foc, vânt și aer (sau gol). Numele elementelor sunt luate pentru a desemna „cărțile” corespunzătoare în principal din motive de comoditate, iar așa-numitul „fond filosofic” al acestora este foarte transparent.

Din anii treizeci până în anii patruzeci ai vieții sale, Miyamoto Musashi a fost în slujba familiei Ogasawara din domeniul Akashi și a trăit în orașul Akashi. Bu-jutsu-ul său în această perioadă a fost numit Emmei-ryu („Școala Luminii Perfecte”). Originea acestui nume și semnificația lui nu sunt complet clare.

În 1632, Miyamoto a părăsit familia Ogasawara și, după un timp de rătăcire, a intrat în serviciul domeniului Ogura din provincia Buzen. Într-o scurtă perioadă de rătăcire, a realizat multe: a deschis dojo-ul școlii sale din Osaka și Takatsuki, a vizitat familia Yagyu din Nagoya și a locuit ceva timp cu ei, apoi a mers la Edo, unde a cerșit și s-a răsfățat la beție. și desfrânare în celebrele cartiere publice.

casele lui Yoshiwara (cel mare nu era străin de nimic lumesc), trăind din banii lui Oko Kudai, un vasal proeminent al familiei Kuroda.

Chiar și surse de încredere spun povești diferite despre soarta ulterioară a lui Musashi. Nitenki relatează că în 1634 a intrat în serviciul familiei Ogura. Și în „Ihon Horafusa goen” se spune că a mers să lupte în Kyushu, unde a izbucnit o revoltă țărănească la Shimabara. În timpul șederii lui Musashi în Edo, fostul său elev Ishikawa Shuzei Kiyo-nobu a făcut o statuie a lui Musashi. În textul plasat pe această statuie, școala Musashi era deja numită Nito ichi-ryu („Școala unității celor două săbii”). În 1640, Kan'ei Miyamoto Musashi Gen-shin, la invitația lui Hosokawa Tadatoshi, s-a mutat din Ogura în provincia Higo din Kumamoto. În acest loc s-a întâlnit și s-a împrietenit apropiat cu călugărul Shunzan-osho, de la care a primit numele budist Niten Doraku („Calea veselă a celor două ceruri”). În această perioadă, Musashi și-a redenumit școala din Nito ichi-ryu în Niten ichi-ryu („Școala unității celor două ceruri”). Musashi a murit în 1645 la vârsta de 62 de ani și a fost înmormântat în satul Yuge.

Astfel, de-a lungul vieții, Musashi și-a schimbat de mai multe ori numele școlii și a antrenat mulți samurai. Drept urmare, există mai multe direcții mari - Emmei-ryu și Niten-ichi-ryu - și câteva zeci de școli mici care își urmăresc genealogia până la Musashi, diferă în setul de discipline studiate (unele includ jujutsu, jutte-jutsu etc.) și tehnicile folosite. și contestarea dreptului de a fi numiți „adevăratele învățături ale lui Miyamoto Musashi”.

Informațiile despre Miyamoto Musashi sunt extrem de contradictorii, de exemplu, potrivit unor surse, el a trăit până la un „venerabil” 125 de ani. În plus, „același” Miyamoto Musashi avea un număr suspect de mulți spadasini omonim - cel puțin 8 (unii dintre ei au fost, de asemenea, asociați cu Emmei-ryu sau Niten ichi-ryu) - care diferă doar în al treilea nume: 1 Miyamoto Musashi no kami Yoshimoto ; 2. Miyamoto Musashi Kadohira; 3. Miyamoto Musashi Masana; 4. Miyamoto Musashi Yoshitaka; 5. Miyamoto Musashi Nagayoshi; 6. Miyamoto Musashi no kami Yoshikaru (Gikei); 7. Miyamoto Musashi no kami Yoshisada; 8. Miyamoto Musashi Tadami. Toate acestea duc la gândul trist că acum celebrul Miyamoto Musashi este o legendă interesantă, fascinantă și nimic mai mult. De fapt, este vorba de

timpuri, dezvoltate de legende populare bazate pe zvonuri care circulă în jurul numeroaselor Musashi.

În orice caz, Musashi a fost întotdeauna admirat atât pentru abordarea sa fără prostii a artei de a lupta și de a ucide, cât și pentru că a căutat mereu Calea.

Școli moderne de samurai

În Japonia modernă, continuă să funcționeze școli în care sunt predate mai multe tipuri de arte marțiale. Această tradiție există în Japonia încă din secolul al XV-lea.

Tenshin Shoden Katori Shinto-ryu

Această școală tradițională de arte marțiale samurai a fost fondată de Iizasa Choisai Ienao (1387–1488).

Școala Tenshin Shoden Katori Shinto-ryu este recunoscută de guvernul japonez drept cea mai remarcabilă tradiție marțială

Antrenamentul de samurai la școala clanului de bu-jutsu

120

Competențe de antrenament: scrimă cu sulițe și săbii

țiuni ale Japoniei. Programul de antrenament al acestei școli include iai-jutsu (arta de a trage o sabie), ken-jutsu (arta de a scrima cu sabia), bo-jutsu (arta de a lupta cu un stâlp lung), na-ginata- jutsu (arta de a lupta cu o halebardă), ju-jutsu (arta de a lupta fără arme), so-jutsu (arta de a lupta cu o suliță), shuriken-jutsu (arta de a arunca lame), nin-jutsu (arta spionajului), sen-jutsu (tactica) si chikujo-jutsu (arta fortificarii). Cu toate acestea, programa de la această școală depășește aceste discipline și include, de asemenea, materii precum astronomia și geografia, bazate pe predarea chineză a yin și yang. Unele dintre cele mai secrete ramuri ale școlii de garduri cu sabie (gokuhi-ken) includ fudoti-shim-myo-ken, tsubame-gaeshi și câteva altele.

Chiar și astăzi, școala continuă să urmeze un obicei strict, conform căruia candidatul la formare trebuie să comită cap-pan - să scrie și să semneze un jurământ în propriul sânge pentru a respecta cu strictețe politicile școlii. Datorită acestui fapt, Tenshin Shoden Katori Shinto-ryu a reușit să păstreze învățăturile originale ale școlii, spiritul și tehnica ei exact în aceeași formă ca a fost

121

transmisă de fondatorul Iizasa Choisai Ienao de-a lungul a aproape șase sute de ani de existență. Când maestrul Iizasa Ienao și-a creat școala, i-a dat exact numele cu care este cunoscută acum. În timpul existenței sale, maeștrii au schimbat adesea acest nume: Shinryo Shinto-ryu, Katori Shinto-ryu etc. Dar în 1940, al 19-lea patriarh al școlii și cei mai proeminenți adepți ai săi au decis să aprobe oficial numele său original ca nume al ryu-ului. (școală).nume - Tenshin Shoden Katori Shinto-ryu.

Familia Iizasa locuiește în prezent la aproximativ un kilometru sud de Templul Katori, unde există și un templu budist dedicat zeității Marishiten-fiul (Marici-deva), care a fost zeitatea războinică și zeitatea gardiană a familiei Iizasa din cele mai vechi timpuri.

La începutul fiecărui an, în ziua oilor, conform zodiacului antic, începe un nou sezon de antrenament în Tenshin Shoden Katori Shinto-ryu. În această zi, toți elevii și cei dragi lor se adună la dojo pentru a sărbători acest eveniment alături de familia Iizasa. ei

Antrenament la școala de bu-jutsu: mâinile goale împotriva unei sulițe (stâlp); vânt aruncând săgeți

M22

Aceștia îi prezintă patriarhului cu 50 de bucăți de frânghie de paie și 50 de bile de orez (numărul 50 corespunde celor mai remarcabili 50 de maeștri ai școlii, printre care și părintele fondator, domnul Ienao).

În aprilie 1960, sistemul școlar Shinto-ryu a fost recunoscut ca fiind cea mai importantă moștenire culturală a Japoniei, prima dintre toate artele marțiale japoneze. Școala Tenshin Shoden a lui Katori Shinto-ryu a avut o influență semnificativă asupra evoluției generale a artelor marțiale japoneze din epoca feudală, de exemplu, a fost una dintre primele care au codificat bo-jutsu. Datorită ei, au apărut alte câteva școli, în special Shinkage-ryu și Shindo Muso-ryu.

Shindo Muso~ryu

În școala Shindo Muso-ryu a fost introdus și dezvoltat în detaliu jo-jutsu (arta de a scrima cu bastonul). Atât școala, cât și noua artă au fost fondate de Muso Gonnosuke în 1610-1615. Înainte de aceasta, Muso a studiat tehnica bo (pol) a școlii Shinto-ryu Tenshin Shoden Katori. Cu toate acestea, după ce a pierdut un duel cu celebrul spadasin Musashi Miyamoto, care l-a învins cu o sabie de lemn (bokken), s-a retras în insula sudică Kyushu și acolo a dezvoltat 64 de tehnici care au stat la baza noii școli. Muso Gonnosuke la înlocuit

Jo scrimă cu bastoane

123

rokushaku-bo (stâlp lung) la un model mai scurt, mai ușor și mai convenabil - jo, sau club.

Lungimea jo-ului este de 120 sau 125 cm, diametrul este de 2,5 cm.Tehnica acestei școli este o încrucișare între bo-jutsu și ken-jutsu, predominând loviturile în punctele de presiune. Antrenamentul Jo se desfășoară fără protectori, iar loviturile (cu excepția celor mai periculoase) sunt lansate cu forță totală. Această metodă de antrenament nu numai că dezvoltă curajul, dar oferă și o „umplere” excelentă a corpului, dezvoltarea armurii musculare și atenuarea durerii.

Din 1955, există Federația Jo-Jutsu din Japonia (Zen-Nihon-Jo-Jutsu-Renmei), condusă de Shimizu Takagi.

Ninja - războinici invizibili

Ninja, spioni și sabotori japonezi medievali care și-au dezvoltat misterioasa artă profesională a ninjutsu, sunt cei mai faimoși (după samurai) războinici ai Japoniei și chiar îi depășesc în ceea ce privește popularitatea modernă.

Cuvântul ninja este scris în două hieroglife: nin (în altă lectură shinobu) - 1) îndura, îndura, îndura; 2) ascunde, ascunde, face ceva pe ascuns); și sya (într-un mod mai vocal

forma dzya', într-o altă lectură mono) - „persoană”. Substantivul shinobi, derivat din verbul shinobu, înseamnă: 1) pătrundere secretă; 2) spion, spion, spion; 3) furt. Cuvântul ninja a apărut abia în secolul al XX-lea. Anterior, echivalentul său era o lectură diferită a acelorași hieroglife - shinobi no mono, literalmente, „persoană care se ascunde”, „persoană care pătrunde în secret”. Deci în Japonia din secolul al XIV-lea. numiti spioni.

124

Shinobi era departe de a fi singurul termen care desemna reprezentanții profesiei de spion. În surse există referiri la kanja („spion”, „o persoană [pătrunde printr-o deschidere”), chōja („spion”), kamari („ghemuit”), ukami-bito („persoană care cunoaște”), suppa („valuri”) pe apă”, „valuri care pătrund [undeva]”), seppa (la fel), panna („valuri rebele”), monna („valuri care sparg”), mono-kiki („ascultând”), toome („ochi de departe [văzător]”), mitsumono („oameni tripli”, „oameni supărați”), datsuko („hoți de cuvinte”), kyodan („[a ascultă cu urechea pe] vorbărie pentru un tratament-

Hieroglif ninjutsu

niya"), yama-kuguri ("târâind sub munte"), kusa ("iarbă") etc.

Istoria Ninjutsu

Unele legende susțin că ninjutsu-ul a existat din timpuri imemoriale; surse istorice reale sugerează existența ninjutsu-ului ca artă independentă nu mai devreme de a doua jumătate a secolului al XV-lea - mijlocul secolului al XVI-lea. În această perioadă au apărut cele mai mari școli de Iga-ryu și Koga-ryu. Și întreaga perioadă anterioară a istoriei japoneze, de fapt, poate fi considerată ca o perioadă de acumulare de cunoștințe în domeniul spionajului, înțelegerii și organizării acestuia. Întreaga istorie a ninjutsu-ului poate fi împărțită în trei perioade importante: perioada de formare (secolele VI-XIV), perioada de glorie (XV-prima jumătate a secolului al XVII-lea) și perioada de declin (a doua jumătate a secolului al XVII-lea). secolele al XIX-lea).

Apariția

Multe elemente ale acestei arte (arta ninja) - urmărirea, capacitatea de a urmări un inamic, de a se strecura pe furiș - sunt asociate cu vânătoarea și, prin urmare, erau deja cunoscute oamenilor primitivi. Cu toate acestea, în Japonia medievală, ninjutsu apare nu doar ca un set de metode disparate, ci ca un sistem coerent bazat pe o teorie dezvoltată, adică ca o știință specială și o artă specială. Știința ninjutsu poate fi numită o binecuvântare

725

dând o structură strict logică, rațională a principiilor sale, dar, pe de altă parte, ea, ca orice artă adevărată, nu tolerează un șablon și necesită o abordare cu adevărat creativă din partea interpretului său.

Prin urmare, vorbind despre originile ninjutsu-ului, este important să se stabilească din ce moment elementele disparate au fost unite într-un singur sistem.

Istoricii japonezi asociază apariția ninjutsu-ului ca știință artistică specială cu influența faimosului tratat chinezesc despre arta războiului, Sun Tzu, care a fost scris în jurul secolului al V-lea î.Hr. e. iar în secolul al VII-lea d.Hr. a fost adusă în Japonia. În această lucrare, în capitolul „Utilizarea spionilor”, gânditorul militar chinez Sun Wu, pentru prima dată în practica mondială, a oferit o descriere sistematică a metodelor specifice de utilizare a spionilor.

În gândurile sale, Sun Wu a pornit numai din considerente raționale. El a negat importanța tuturor tipurilor de ghicire și magie în afacerile militare. Această abordare a fost în general caracteristică gânditorilor chinezi care urmau tradiția confuciană. În China, până la apariția lui Sun Tzu în Japonia, numeroase secte taoiste și budiste se dezvoltaseră extrem de mult, abordarea lor asupra problemei ghicirii și magiei fiind diametral opusă.

Prin urmare, aproape simultan cu Sun Tzu, în Japonia au apărut tratate care descriu tehnici magice care vizează atingerea invizibilității. Vorbim despre așa-numitul subtil (lit., „ascunderea în spatele unui scut”) - arta de a deveni invizibil folosind un tip special de vrajă magică. Includerea subtilității în antrenamentul ninja nu a fost întâmplătoare. Cert este că, spre deosebire de doctrina folosirii spionilor de către Sun Tzu, ninjutsu-ul japonez a fost puternic influențat de diverse învățături religioase și mistice, în primul rând de conceptul sincretic de Shugendo.

Rolul adepților lui Shugendo - pustnicii de munte Yamabu-shi - ocupă un loc special în istoria ninjutsu-ului. În a doua jumătate a secolului al XII-lea, când au apărut organizații destul de mari de pustnici de munte, care controlau teritorii mari și dețineau armate semnificative de călugări războinici, aceștia au început să ia parte la ostilități. Un secol mai târziu, mulți lideri militari au început să folosească yamabushi ca

spionii. Yamabusch, ca și alți călugări, avea dreptul să treacă prin numeroase granițe fără inspecție și documente; pentru aceasta nu trebuiau decât să demonstreze niște abilități profesionale, în plus, grupurile de yama abu si mergând la următorul loc sfânt erau o întâmplare obișnuită și nimeni nu. nu a trezit suspiciuni. Spionii obișnuiți, mai mult sau mai puțin familiarizați cu ritualurile și rugăciunile pustnicilor de munte, au început să folosească acest lucru.

Primii ninja

Spre sfârșitul secolului al VI-lea, sursele datează activitățile primului spion profesionist din istoria japoneză. Primul ninja a fost numit Otomo no Saijin (în unele lucrări el este numit Otomo no Sainyu). El a servit prințului Shotoku Taishi (574-622), una dintre cele mai mari figuri din istoria Țării Soarelui Răsare.

Există o versiune că nu a fost spion militar, ci spion politic și polițist. Avea o memorie remarcabilă, știa să observe toate incidentele și, neobservat de alții, să afle toate detaliile. Având multe cunoștințe în rândul oamenilor de rând, el, de fapt, era o punte de legătură între masele largi ale oamenilor și aristocrația palatului, care avea o idee foarte slabă despre viața în afara zidurilor palatului. După ce a strâns informații despre incidente (furturi, crime, cazuri de nemulțumire față de politica guvernamentală) și le-a analizat, Saijin a făcut un raport prințului. Dacă ar apărea un proces pe un anumit fapt, Shotoku, cunoscând întreaga situație în detaliu din interior spre exterior, ar putea lua cu ușurință o decizie, impresionându-i pe cei din jur cu perspicacitatea și omniscienţa sa.

Al doilea om de stat japonez care a folosit spioni este împăratul Tenmu (673-686), care a slujit sub un anume Takoya. Spre deosebire de Otomo no Saijin, Takaya a devenit faimos în domeniul muncii de sabotaj. A perfecționat tactica de a dezorienta inamicul prin acte de sabotaj în spatele său. După ce și-a făcut drum într-o fortăreață sau o tabără inamice în miezul nopții, Takoya a dat foc acolo și a provocat confuzie. Și în timp ce inamicii se grăbeau, forțele principale ale lui Tenmu puteau să se apropie în liniște de pozițiile inamice și să dea o lovitură neașteptată.

Sohei - călugări războinici

Autorii unor lucrări despre istoria ninjutsu-ului atribuie creația acestei arte călugărilor războinici (sohei). Există un motiv pentru asta, chiar dacă doar pentru că una dintre cele mai faimoase școli de ninjutsu - Negoro-ryu ~ a fost de fapt creată de sohei de la mănăstirea Negoro-ji.

Fenomenul Sohei datează din secolul al X-lea. Apariția unui grup special de călugări războinici a fost asociată cu transformarea mănăstirilor budiste în mari proprietari de pământ. Până la sfârșitul secolului al VIII-lea au început mănăstirile Narskis din capitală

Sohei din secta Shingon cu o halebardă

exercită o presiune atât de puternică economică și politică asupra curții imperiale încât în 784 s-a luat decizia de a muta capitala. Din 794 curtea s-a stabilit la Heian (Kyoto).

În perioada haosului politic din secolele X-XII, când puterea în țară a fost preluată de lucrători temporari din familia Fujiwara, bogăția templelor budiste a început să atragă atenția multor lideri samurai care doreau

face bani pe cheltuiala slujitorilor bisericii. Da, și chi-ul guvernului

noii veniți au încălcat în mod repetat suveranitatea relativ

posesiuni monahale protectoare. Prin urmare, în curând călugării capitalei de pe Muntele Hiei și-au creat propria armată, care trebuia să le protejeze posesiunile și privilegiile de orice atingere.

din afara.

Deoarece armata mănăstirii Hiei din Enryaku-ji a trecut curând de la apărare la ofensivă și a atacat altarul șintoist al lui Gion din Heian, subordonat Nara Kofu-ku-ji, și alte mănăstiri au început să creeze asociații paramilitare. Doar câțiva ani mai târziu, toate mănăstirile mari din Nara și Heian aveau deja mii de luptători, ale căror invazii devastatoare i-au terorizat pe curtenii superstițioși și pe cetățenii de rând ai capitalei în următorii 200 de ani.

128

Călugării războinici erau cu adevărat o forță formidabilă. În artele marțiale, ei nu erau cu mult inferiori samurailor și uneori chiar îi întreceau. Pentru a-și spori oștile, mănăstirile au început să hirotonească călugări pe toți cei care făcuseră pregătire militară. Adesea, acești „novice” erau țărani fugiți sau mici criminali. Ei au fost cei care au efectuat în principal operațiuni militare. Cu toate acestea, călugării învățați de cel mai înalt nivel, care în acel moment constituiau floarea națiunii japoneze, dacă era necesar, au intrat cu ușurință în luptă.

Deși apogeul activității militare a călugărilor budiști a avut loc în perioada secolelor XI-XII, în următoarele patru secole aceștia au adus o contribuție semnificativă la haosul care a domnit în Japonia. Și abia în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, unificatorii Japoniei, Oda Nobunaga și Toyotomi Hideyoshi, au dat o lovitură mortală puterii militare a mănăstirilor budiste.

Samurai și ninjutsu

Clasa samurai a jucat un rol major în dezvoltarea ninjutsu-ului. Ei au înțeles perfect importanța spionajului și a stratagemelor în război și au creat multe școli de ninjutsu. Deci, de exemplu, cea mai veche școală de ninjutsu, conform surselor scrise, poartă numele lui Yoshitsune, marele comandant din familia samurai Minamoto - Yoshitsune-ryu.

Armatele feudale japoneze aveau o organizare de informații foarte extinsă, dar în cele mai dificile cazuri și pentru operațiuni speciale, liderii militari și feudalii preferau să apeleze la adevărații profesioniști, adică la reprezentanții acelor familii care în mod tradițional studiau și practicau metodele de spionaj.

Astfel de specialiști în Japonia medievală erau, înainte

în total, câteva zeci de familii Ninja se ocupă de samurai

9 Artele marțiale din estul Japoniei

din provincia Iga și județul Koga, provincia Omi. Nu vorbim deloc de micile familii feudale care au ales ca profesie spionajul militar. Majoritatea au aparținut categoriei gosi. Goshii erau o clasă specială a societății feudale japoneze. De obicei, sunt definiți ca cel mai de jos strat al samurailor, dar goshi diferă de samurai, care erau subordonați unuia sau altuia mare feudal, prin faptul că dețineau propriile proprietăți și nu erau subordonați niciunui prinți daimyo. În județul Koga existau 53 de clanuri goshi, care până în secolul al XV-lea formau asociația „53 de familii din Koga”, iar în provincia Iga, unde aproape tot pământul aparținea mănăstirilor budiste, la început dominau două mari clanuri goshi - Hattori și Oe, dar mai târziu clanul Hattori a fost absorbit Oe, iar apoi el însuși a fost împărțit în trei familii - Hattori, Momochi și Fujibayashi.

Familia Hattori - primii ninja adevărați

Familia Hattori din Iga a devenit poate primul clan feudal care a cultivat în mod conștient arta spionajului, sabotajului și recunoașterii, adică tot ceea ce se numește în mod obișnuit ninjutsu. De la Hattori se extind tentaculele științei spion.

Caracterele folosite pentru a scrie numele de familie al lui Hattori pot fi citite și ca Fuku-be, care înseamnă „Women Corporation”. Elementul be mărturisește originea străină, cel mai probabil chineză, a acestei familii, iar întregul cuvânt arată că, stabilindu-se în Japonia, s-a angajat în fabricarea de textile. De asemenea, se știe că, pe lângă țesut, Hattori aveau cunoștințe bune în domeniul spectacolelor de teatru sarugaku, care includeau cânt, dans, acrobație, trucuri de magie etc.

Extratereștrii din China în Țara Soarelui Răsare erau foarte apreciați pentru că aveau cunoștințe vaste în științe și meșteșuguri. Prin urmare, strămoșii lui Hattori au ocupat o poziție privilegiată din timpuri imemoriale. Capul acestei familii devenise deja muraji (guvernatorul) provinciei Iga până în secolul al X-lea, iar membrii familiei sale au început să servească drept paznici pentru împăratul însuși.

Dar în a doua jumătate a secolului al XII-lea, în timpul războaielor dintre grupurile de samurai Taira și Minamoto, Hattori a făcut

au făcut o greșeală fatală: i-au susținut pe Taira, care au suferit o înfrângere zdrobitoare în războiul cu Minamoto. Drept urmare, Hattori și-au pierdut poziția foarte prestigioasă și profitabilă de guvernatori provinciali, dar au păstrat teritorii mici în Munții Suzuka din provincia Iga. Aparent, tocmai nevoia de a-și proteja posesiunile de atacurile inamicilor l-a forțat pe Hattori să se angajeze în război de gherilă, să reînvie în memoria lui instrucțiunile clasicilor chinezi despre arta războiului, inclusiv tratatul „Sun Tzu”. Atât cunoștințele în domeniul sarugaku, cât și experiența în a servi ca gardian al palatului au fost utile aici.

Ascensiunea Ninjutsu

Dezvoltarea abilităților speciale de spionaj și sabotaj a fost facilitată de o serie de factori: inaccesibilitatea regiunilor muntoase Koga și Iga, importanta lor locație strategică la o distanță de numai 80 km de capitala Japoniei de atunci, Kyoto, absența mari feudali din Iga și Koga, influenți

distrugerea celor mai mari temple budiste și a grupurilor Yamabushi situate în vecinătate. În plus, din cele mai vechi timpuri, aceste zone inaccesibile au devenit un refugiu pentru cei care, din anumite motive, nu s-au înțeles cu cei de la putere - țărani falimentați, războinici ai grupărilor politice înfrânte, mistici montani și pur și simplu tâlhari, de la care a fost ușor. pentru a recruta o echipă bună.

Cu toate acestea, goshii din Iga și Koga erau preocupați nu numai de problemele asigurării securității față de un inamic extern. De la sfârșitul secolului al XII-lea, statele mai puternice au purtat războaie aprige unele împotriva altora pentru a pune mâna pe noi pământuri și bogății. De data asta

În această perioadă, zeci de cetăți și castele au fost construite în epoci, înconjurate de șanțuri, au fost acumulate mari rezerve de arme de către Singokujidai și au fost create echipe puternice. Inainte de

Astăzi, în multe sate din județul Koga și din Iga, s-au păstrat ruine de cetăți care mărturisesc bătăliile din acele vremuri. În focul acestor bătălii s-a născut și s-a desăvârșit secretul.

arta războiului de gherilă și a spionajului, care mai târziu a devenit cunoscută sub numele de ninjutsu.

9*

Până în a doua jumătate a secolului al XV-lea, Japonia a intrat într-o perioadă de fragmentare feudală și războaie continue. În condițiile unui război constant al tuturor împotriva tuturor, cea mai importantă condiție pentru succes a fost o bună conștientizare a situației din tabăra inamicului și a planurilor sale. Toți daimyo-ii feudali militari au simțit o nevoie urgentă de spioni și ofițeri de informații pregătiți profesional și, după cum știți, cererea creează ofertă. Gosi din Iga și Koga, care aveau o vastă experiență în desfășurarea războiului de gherilă la scară mică în condiții montane dificile și având la îndemână echipe puternice, bine antrenate în metode de sabotaj și crimă, au decis să-și facă propria afacere prin „închirierea” ucigași profesioniști.

Astfel de servicii au fost plătite foarte bine, dovadă, de exemplu, onorariul celebrului jonin Hattori Han-zo, primit de acesta pentru asigurarea siguranței prințului Tokugawa Ieyasu în timpul călătoriei acestuia din urmă prin provincia Iga - 300 koku (1 koku - aproximativ 150 kg de orez - norma pentru consumul uman în timpul anului), adică 45 de tone.

Întrucât bătăliile din acel moment erau duse de prădători mult mai mari, goshii din Iga și Koga, dându-și seama de inutilitatea de a

încerca să aibă de-a face unii cu alții și de a găsi alte oportunități de a face bani, și-au dat seama că era mai profitabil pentru ei să-și apere împreună. bunuri de la atacuri din exterior. Și s-au unit în alianțe militar-politice destul de mari.

Sfârșitul secolului al XVI-lea a pus capăt alianțelor Iga și Koga goshi. În primul rând, goshii din Koga, după înfrângerea prințului lor patron Sasaki, care conducea provincia Omi, au fost nevoiți să se supună primului unificator al Japoniei, Oda Nobunaga. Iar câțiva ani mai târziu, Oda a pornit într-o campanie împotriva uniunii Gosi, care controla provincia „fără proprietar” Iga, de unde a fost alungat prințul local. Evenimentele acelor ani au fost numite Tensho Iga no Ran - „Revolta în anii Iga din Tensho”. În acest moment, a patru mii armate a coaliției Goshi, care includea aproximativ 600-700 de spioni și sabotori profesioniști, a fost complet învinsă de armata patruzeci și opt de mii a dictatorului Japoniei, după care provincia Iga a intrat în posesia sa. , iar ninja supraviețuitori au fugit în căutarea mântuirii și a câștigurilor . Ca urmare, mai multe școli noi de ninjutsu au apărut aproape simultan în diferite regiuni ale Japoniei, continuând tradiția Iga-ryu.

132

Koga Saburo - fondatorul legendar al ninjutsu Koga-ryu

Legendele locuitorilor din județul Koga, situat în sudul provinciei Omi, la nord de Iga, transmit numele legendarului lider militar Koga Saburo Kaneie, pe care tradiția ninjutsu îl venerează ca fondator al școlii Koga-ryu.

Koga (Mochizuki) Saburo Kaneie a fost al treilea fiu al conducătorului provinciei Shinano Suwa (Mochizuki) Zaemon Minamo no Shigeyori. În timpul rebeliunii lui Taira Masakado din perioada Tenkyo (938–947), el a slujit sub Taira Sadamori și Fujiwara Hidesato și s-a dovedit a fi un războinic excelent. Drept recompensă, după înăbușirea rebeliunii, a fost numit conducător al județului Koga și, ulterior, al județului vecin Iga. După ce s-a mutat într-un nou loc de reședință, Mochizuki Saburo și-a schimbat numele de familie și porecla și a devenit cunoscut sub numele de Koga Omi no Kami Kaneie.

Nu există motive suficiente pentru a-l recunoaște pe Koga Saburo ca fondator al școlii de ninjutsu Koga-ryu. Dar faptul că descendenții săi au practicat ninjutsu este un fapt incontestabil, confirmat de un număr mare de surse.

Unele surse indică faptul că fondatorul Koga-ryu a fost Koga Omi no Kami Iechika, fiul lui Saburo. În legendele locuitorilor din Koga, Ietika apare ca exemplu de războinic desăvârșit, priceput atât în afacerile militare, cât și în cele civile. Potrivit legendei, el a trăit în moșia Tamataki no sho Ryukan (de fapt, aceasta este una dintre așezările din Iga) și a studiat arta magiei de la un călugăr budist poreclit Ryukan-hoshi - „călugăr din Ryukan”. Se crede că acest călugăr l-a învățat pe Omi no Kami Ietchika arta ninjutsu. Mai mult, tradiția Koga-ryu a fost transmisă din generație în generație în familia Koga de-a lungul liniei Ietika - Ienari - Izsada - Și scena - Iekiyo - Iekuni - Ieto - Ieyoshi - Ieyasu. Descendenții acestuia din urmă au

format cinci bande de clan (itto)\ Mochizuki, Ugai, Uchiki (Nike), Akutagawa și Koga.

Sfârșitul ninja

Odată cu venirea la putere a shogunilor dinastiei Tokugawa și stabilirea păcii pe insulele japoneze, a început un proces lent de moarte a artei ninja, deoarece aproape că nu aveau unde să-și folosească talentele ciudate. Cu toate acestea, nici un masacru

nu au existat niciodată noi proscriși. Unii dintre ninja au intrat în slujba shogunatului ca agenți de poliție secretă ai metsuke, unii au intrat în grupuri speciale de recunoaștere, pe care toți prinții apanaj trebuiau să le aibă în caz de război.

Începând cu epoca Kan'ei (1624.11–1644.X1I), agenții secreti au fost folosiți din ce în ce mai puțin pentru a spiona prinți și vasalii lor, iar în general numărul lor a scăzut brusc. Cu toate acestea, sistemul de agenți secreti nu s-a prăbușit complet, deși a suferit modificări radicale. Acest lucru a fost facilitat în mare măsură de dezvoltarea rapidă a orașelor, în primul rând Edo, Kyoto și Osaka, formarea unei clase urbane, creșterea populației țării și creșterea numărului de revolte țărănești. În aceste condiții, eforturile serviciului secret au fost îndreptate tot mai mult spre menținerea ordinii și controlul stării de spirit a maselor. Astfel, sistemul metsuke s-a transformat treptat dintr-un serviciu secret de natură politică și militară într-un aparat de poliție. În această perioadă, mulți specialiști în ninjutsu au început să intre sub comanda administratorilor de orașe și templu (buge). Și activitățile de control al daimyo-ului, deși nu au fost complet restrânse, au continuat la o scară mult mai mică.

În plus, perioada pașnică de 250 de ani a stăpânirii Tokugawa, în ciuda extinderii metsuke, nu a contribuit deloc la păstrarea și dezvoltarea tradițiilor de spionaj. Multe școli de ninjutsu au dispărut pur și simplu în acest timp, ca să nu mai vorbim de faptul că arsenalul tehnic al artei „invizibilității” era iremediabil depășit: ninja medievale nu știau să folosească radiourile, să conducă mașini, să vorbească limbi străine etc. câțiva specialiști din aparatul metsuke sau din garda împăratului și-ar putea împărtăși cunoștințele în domeniul ninjutsu. Cu toate acestea, după Revoluția Meiji, aceste tradiții au fost văzute ca o manifestare a moștenirii „barbare” a perioadei feudalismului, iar noua armată a fost ghidată exclusiv de realizările gândirii militare occidentale.

În ceea ce privește arta spionajului modern (se mai numește și spionaj „total”), pentru care Japonia a devenit faimoasă în secolul al XX-lea, nu s-au găsit încă date precise despre implicarea ninjalor antrenați conform metodelor străvechi în ea.

Predarea ninjutsu

Primul mileniu d.Hr. a fost un moment al contactelor active cu continentul pentru Japonia. Insulele au devenit în repetate rânduri un refugiu pentru imigranții chinezi și coreeni. Chinezii și coreenii au fost transportați în Japonia în comunități întregi. De regulă, familiile de migranți, chiar și pe fondul general al unei culturi foarte dezvoltate, se distingeau prin cunoștințe bogate. Cert este că principalele motive ale migrației au fost politice.

Coloniștii și-au adus cu ei credințele, filozofia, cunoștințele științifice, aptitudinile industriale și tehnice, scrisul, literatura, arta și, bineînțeles, știința militară. Astfel, tehnici și metode de luptă, exerciții psiho-meditative taoiste și magie budistă, care au pus bazele pregătirii psihologice a ninja, tratate minunate despre arta războiului, printre care și „Sun Tzu”, în care teoria militară. și spionajul politic. Dându-și seama de superioritatea imigranților, japonezii și-au adoptat activ realizările, iar puțin mai târziu ei înșiși au început să călătorească în China pentru a studia.

Arta stratagemelor

Omul de știință chinez Sun Wu, în tratatul său „Sun Tzu”, a reușit să formuleze un principiu special al artei militare, care a pătruns ninjutsu de sus în jos și care, datorită importanței sale decisive pentru această artă, poate fi numit esența sa.

Al treilea capitol al tratatului, al cărui titlu poate fi tradus ca „Atacul strategic” sau „Atacul prin stratagemă”, declară: „A lupta de o sută de ori și a câștiga de o sută de ori nu este cel mai bun dintre cei mai buni; cel mai bun dintre mai buni este să cucerești armata altcuiva fără a lupta.” Acest lucru se realizează printr-un atac strategic sau un atac cu ajutorul stratagemelor (boryaku japonez, bokei - „smecherie, truc, manevră, intriga, conspirație, plan viclean”). O stratagemă este un plan strategic care conține un fel de capcană sau truc pentru inamic. O stratagemă este asemănătoare unui algoritm; organizează succesiunea acțiunilor dintr-o operațiune, forțând imperceptibil inamicul să facă mișcări care sunt benefice celui care o folosește.

Capacitatea de a prevedea consecințele acțiunilor se numește stratagemă. Dezvăluind capacitatea de a calcula mișcările într-un joc politic sau militar și, uneori, nu doar de a calcula, ci și de a le programa în funcție de caracteristicile situației și de calitățile inamicului, stratagema servește ca exemplu de previziune activă.

Capacitatea de a elabora stratageme a mărturisit abilitățile unei persoane, iar prezența unui plan a insuflat încredere în succes. Prin urmare, din cele mai vechi timpuri, strategia și planurile strategice au devenit foarte respectate în China. Concurența în alcătuirea și implementarea stratagemelor a avut loc în orice - de la politică la jocul damelor chinezești wei-qi. A apărut chiar și un termen special - zhidou, care desemna o astfel de competiție, iar în procesul de exersare a pregătirii și aplicării planurilor strategice s-a format un întreg sistem de 36 de stratageme clasice.

Odată ajunse în Japonia, stratagemele au devenit în centrul atenției ninja, ceea ce este de înțeles, deoarece în războiul secret, cea mai bună operațiune este cea care are consecințe de amploare, dar, în același timp, rămâne complet invizibilă pentru ochii curioșilor. Planurile strategice viclene bazate pe manipularea psihologică a inamicului reprezentau o întreagă comoară în acest sens, de care „războinicii nopții” nu au omis să profite.

Shugendo și Yamabushi

Shugendo, o învățătură mistică unică care a apărut în perioada Nara (710-784), a avut o influență semnificativă asupra învățăturilor ninja. Yamabushi, adepții acestei învățături, conform unor cercetători, au dezvoltat arta marțială care a devenit baza ninjutsu-ului. Uneori chiar sunt numiți progenitorii ninjutsu. Cu toate acestea, acest lucru nu este chiar adevărat.

Cuvântul Shugendo este scris în trei caractere. Shu (sau osa-meru) înseamnă „a stăpâni, a perfecționa, a practica, a studia”. Gen (sau ken, shirusi) - „un semn, o manifestare evidentă, un efect, un act miraculos”. Și do (sau mithi) este „calea” (Legea universală a vieții, principiul principal). În general, Shugendo poate fi interpretat ca „modul de a dobândi puteri supranaturale și de a realiza fapte miraculoase prin practica magică”.

136

Shugendo nu înseamnă o religie oficializată cu propria sa doctrină, ci o formă de credință sincretică dezvoltată în mod natural. Nucleul său a fost credințele antice Shinto (Shinto - „calea zeilor” - religia națională japoneză, care se bazează pe cultul naturii și al strămoșilor). Mai târziu au fost suprapuse ideilor taoismului mistic religios, budismului ezoteric și doctrinei principiilor Universului, yin și yang (onmyodo).

Un loc special în Shugendo este ocupat de ideea munților ca obiecte sacre, „locuri de putere”. Din cele mai vechi timpuri, munții au ocupat un loc important în credințele religioase ale japonezilor. În primul rând, erau văzuți ca habitatul zeilor, care distribuiau apa atât de necesară agriculturii. În al doilea rând, japonezii credeau că sufletele morților trăiesc în munți. În al treilea rând, printre munți există vulcani care întruchipează energie colosală. Sub influența budismului, japonezii au dezvoltat ideea unei legături între vulcani și văile iadului.

Japonezii credeau că practica religioasă în munți permite cuiva să dobândească abilități magice miraculoase. Pe această bază, s-a dezvoltat o învățătură specială despre practica magică și religioasă în munți - Shugendo. Scopul său inițial, ca multe sisteme similare, este de a pune forțele naturii în slujba omului. Acest lucru se exprimă în capacitatea de a vindeca boli, de a alunga spiritele rele, de a prezice soarta, de a da prognoze meteo pe termen lung, de a determina timpul de semănat etc. Ceva mai târziu, sub influența budismului ezoteric, adepții lui Shugendo au început să ia în considerare practica lor ascetică ca modalitate de a realiza esența lui Buddha în „acest corp”.

Adepții lui Shugendo, care s-au retras în munți pentru practica ascetică, au fost numiți yama-bushi - „dormit în munți” (alte nume: yama no hijiri - „munti

noi înțelepți”; shugenja - „pentru- Yamabushi - pustnic de munte

137

cei care exersează pentru a dobândi abilități magice”; syugyosya - „cei angajați în practică ascetică”; gyoja - „practicanți”). Nu toți au rămas în munți permanent, ducând viața de pustnic în sensul deplin al cuvântului. Marea majoritate a urcat munții doar sporadic. În restul timpului au fost fie în temple asociate cu Shugendo, fie rătăcind, uneori rătăcind în cele mai îndepărtate colțuri ale Japoniei. Treptat au dobândit adepți din rândul laicilor. Când a venit vremea să urce pe munții sfinți, yamabushii le-au servit ca ghizi și mentori în înțelegerea misterelor schitului montan. Un astfel de yamabushi a început să fie numit sendatsu.

Problemele doctrinare erau departe de a fi principalul lucru pentru yamabushi. Pentru ei, practica ascetică reală și rezultatul ei - posibilități miraculoase - erau mult mai importante. Baza practicii Yamabushi au fost lungi pelerinaje la munții sfinți. De fapt, ele constituiau viața celor mai ortodocși asceți. În timpul acestor pelerinaje, adepții lui Shugendo au vizitat diverse locuri de putere: cascade, iazuri și lacuri sacre, vârfuri bizare. Acolo au îndeplinit diverse ritualuri și ceremonii în speranța că kami și buddha îi vor înzestra cu puteri supranaturale.

Guvernul din prima perioadă a existenței mișcării Shugendo (secolele VII-VIII) a tratat-o extrem de dezaprobator. Acest lucru s-a datorat faptului că Shugendo nu s-a încadrat în politica budismului de stat.

În acest moment, statul a căutat să stabilească controlul asupra răspândirii budismului în țară. Acceptarea rangului monahal era permisă numai persoanelor care cunoșteau sutrele. Doar câțiva oameni pe an aveau voie să susțină examene teologice. Toți călugării trebuiau să slujească statul: să se roage pentru bunăstarea lui, să susțină linia politică a guvernului în rândul maselor.

Activitățile lui Yamabushi s-au opus în mod obiectiv acestei politici. În cea mai mare parte, oamenii care au devenit yamabushi au fost cei care nu fuseseră hirotoniți oficial călugări. Majoritatea covârșitoare dintre ei nu le-a păsat nimic de problemele doctrinare. În primul rând, au pus practică în scopul stăpânirii personale a capacităților supranaturale și a problemelor statului

138

Le păsa foarte puțin de stabilitatea și autoritatea autorităților.

Desigur, autoritățile au făcut multe eforturi pentru a combate Shugendo, scoțând oficial această mișcare în afara legii. Decretele din 718 și 729 au interzis construirea de mănăstiri în munți și predicarea legii lui Buddha în pădure și zonele muntoase. Persecuția s-a intensificat mai ales în timpul ascensiunii călugărului Dokyo, care s-a

bucurat de favoarea împărătesei Koken. În anul 765 i s-a creat special postul de călugăr-ministru, drept urmare a uzurpat efectiv puterea în țară. La ordinul lui, detașamente înarmate au vânat yamabushi, i-au arestat și au devastat schiturile de munte.

Mulți cred că arta marțială yamabushi, care a servit drept bază pentru ninjutsu, s-a născut în rezistența la trupele guvernamentale. Cu toate acestea, persecuția lui Yamabushi a durat foarte puțin după standardele istorice. Aproape imediat după îndepărtarea lui Dokyo din postul de călugăr ministru în 770, aproape toate restricțiile privind activitățile Yamabushi au fost ridicate. Guvernul a fost învins. În sursele perioadei de persecuție a lui Shugendo nu se menționează ciocniri între trupele guvernamentale și grupurile yamabushi. În condițiile în care guvernul controla doar districtul central al capitalei, era suficient să mergi mai departe în munți și nimeni nu ar fi putut ajunge la „înțelepții munților”, așa că Yamabushi nu avea nevoie de arte marțiale în acel moment.

Cu toate acestea, în ciuda faptului că în termeni de luptă, yamabushi nu a avut o mare influență asupra dezvoltării ninjutsu-ului, ei au dat totuși mult viitorilor ninja. Yamabushi a dezvoltat un număr considerabil de metode eficiente pentru antrenarea și controlul psihicului uman. Semnificația acestui fapt nu poate fi subestimată, mai ales când vine vorba de artele marțiale, unde prețul victoriei este viața. Învățăturile Yamabushi, care au trăit cot la cot cu clanuri de familie care practicau ninjutsu din generație în generație, au determinat în mare măsură viziunea asupra lumii a acestora din urmă. Dovadă în acest sens sunt diversele tehnici de magie (inclusiv celebrele vrăji cu degetul și kuji-in), amuletele tipice yamabushi folosite de ninja, precum și venerarea zeilor speciali din panteonul Shugendo.

Cu toate acestea, punctul aici nu este doar influența reală a yamabushi asupra ninjutsu. Conștiința medievală în general s-a străduit întotdeauna

a da valoare unui anumit fenomen asociindu-l cu vreo zeitate, erou, înțelept, sfânt religios. Tocmai acest rol l-a jucat în acest caz yamabushi, a cărui viață pentru japonezi era indisolubil legată de sfințenie, de comunicarea cu lumea cealaltă și de posesia unor puteri supranaturale.

Yamabushi-heiho

Luptele feudale din Evul Mediu au contribuit la dezvoltarea unei arte militare speciale printre Yamabushi, numită Yamabushi-heiho - „strategia Yamabushi”. Nu a supraviețuit până în ziua de azi și se poate judeca ce a fost doar din elementele individuale care au fost incluse în școlile ulterioare de arte marțiale și din descrierile destul de rare ale luptelor care implică yamabushi. Prin urmare, se poate doar ghici despre conținutul specific al lui yamabushi-heiho.

Aparent, Yamabushi-Heiho a combinat tehnici de luptă corp la corp cu și fără diferite tipuri de arme și metode de gherilă și război de sabotaj.

Se crede că primele arme ale lui Yamabushi au fost toiagul de călătorie shaku-jo, de aproximativ 180 cm lungime, și bățul kongo-zue mai scurt, de aproximativ 120 cm lungime, care îi însoțea invariabil pe pustnici în rătăcirile lor pe munți. Se crede că tehnica de luptă cu aceste tipuri de arme a fost împrumutată din China datorită călugărilor budiști care au plecat să studieze în Regatul Mijlociu.

Yamabushii au folosit probabil alte obiecte din echipamentul lor ca arme: un topor mare (shiba-uchi - „iarba tăiată”), o pălărie de paie (ayaigasa), o frânghie (ha-shiri-nawa), un evantai de chiparos (hyogy). Întrucât vorbim de echipamente yamabushi, ar trebui să amintim și scoici de mare (hora), cu ajutorul cărora diferite grupuri de pustnici s-au anunțat despre locația lor și au transmis diverse informații.

Ceva mai târziu, sabia standard katana a devenit unul dintre cele mai importante elemente ale echipamentului yamabushi. Aparent, Yamabushi a adus arta scrimurilor cu sabia la cel mai înalt nivel. Cel puțin cincizeci de școli de kenjutsu și-au dat originile la școala Yamabushi-heiho din Kyohachi-ryu.

Yamabushi a crescut foarte mult eficacitatea metodelor de luptă chinezești, dar nu atât prin îmbunătățirea elementelor pur tehnice, cât prin pregătirea lor psihologică incredibilă. Adepții lui Shugendo au adăugat puterea energiei kiai și a tehnicilor de hipnoză la tehnicile lor de luptă. De o importanță nu mică a fost cunoștințele excelente ale shugenja în domeniul medicinei, care le-au permis să stăpânească cea mai secretă artă de a lovi punctele vulnerabile. Înșiși Yamabushii considerau blestemele mortale cea mai mare armă a lor.

Întrucât în Japonia mănăstirile erau cele mai importante centre de cultură, unde se păstrau mii de cărți exportate din China, Yamabushi a avut ocazia să se familiarizeze cu instrucțiunile chineze privind strategia militară, inclusiv cu tratatul „Sun Tzu”. Cu toate acestea, ei și-au dat seama rapid că instrucțiunile specifice ale strategilor chinezi cu privire la desfășurarea războiului nu erau pe deplin aplicabile. Faptul este că toate sfaturile chinezilor au fost concepute pentru un război pe scară largă, cu un mare teatru de acțiune, pentru ciocnirea armatelor uriașe într-un câmp deschis etc. Prin urmare, Yamabushii au fost forțați, după ce au înțeles învățăturile a strategilor Regatului de Mijloc, pentru a-și dezvolta propria strategie militară, pur japoneză. În ea, accentul principal a fost pus pe un mic război, pe acțiunile unor detașamente mici, dar bine pregătite, pe diverse sabotaj și trucuri.

Yamabushi a acordat mare atenție manevrei. Acest lucru a fost facilitat de cunoștințele lor excelente despre căile montane ascunse, caracteristicile terenului, capacitatea de a naviga în munți și păduri, acționa în condiții meteorologice dificile, găsi mâncare literalmente din subteran și cunoașterea excelentă a geografiei Japoniei, care a fost asociată cu pelerinaje constante. la diverși munți sfinți. Apropo, aceste abilități ale yamabushi au fost cele care i-au determinat pe mulți lideri militari să-i folosească ca spioni în țările inamice un secol mai târziu.

Se crede că la sfârșitul perioadei Heian s-au dezvoltat mai multe școli de arte marțiale în țara Yamabushi-Heiho. Astfel, conform legendei, gyoja din Kumano Hakuun Doshi (Norul Alb Taoist) ar fi creat una dintre cele mai vechi școli de ninjutsu, Hakuun-ryu, în perioada Yowa (1181 - 1182). Se crede că Hakuun-ryu s-a răspândit printre Yamabushi și călugării budiști din cei trei munți din Kumano, iar mai târziu

din ea au izvorât o serie de tradiții mai mici, cunoscute, totuși, doar după nume: Goton juho-ryu („Școala a cinci [căi de] evadare și zece metode”), Genjitsu-ryu („Școală realistă”), Gen-ryu („Școala a cinci [căi de] evadare și zece metode”), Genjitsu-ryu („Școala realistă”), Gen-ryu („Școala întunericului”), Kishu-ryu („Școala [provinției] Kishu”) și Ryumon-ryu („Școala Poarta Dragonului”).

Aproximativ în același timp, din nou conform legendei, opt Sohei Yamabushi de pe Muntele Kurama și-au creat propria tradiție de bu-jutsu, care mai târziu a primit numele Kyohachi-ryu („Opt școli ale capitalei”) sau Kurama Hachi-ryu („ Opt școli [munți] Kurama"). Aceste școli s-au bazat pe învățăturile cărților clasice chineze despre strategie: „Lyutao” și „San Lue”. Este interesant că acestea au fost exact cărțile pe care Kibi no Makibi le-a adus în Japonia din China și le-a predat pentru depozitare mănăstirii Kurama-dera. Potrivit legendei, Yamabushi-ul de acolo a păstrat și „Scrollul Tigrul” (Tora no maki), al cărui conținut principal constă în diferite vrăji care se presupune că permit cuiva să devină invizibil.

În general, se poate argumenta că Yamabushi Heiho a avut o influență semnificativă asupra tuturor artelor marțiale din Japonia. Dovadă în acest sens este numărul uriaș de legende care povestesc despre pustnicii de munte care își transmit cele mai lăuntrice secrete ale priceperii militare unuia sau altuia războinic, în urma cărora s-a născut o nouă școală de bu-jutsu.

Multe instrucțiuni despre artele marțiale au fost ilustrate cu desene ale unor creaturi mitice numite thetu, care merită o mențiune specială. Faptul este că printre oameni, tetu erau considerați strămoșii atât ai yamabushii, cât și ai ninja. Cuvântul tetu înseamnă literal „vulpea cerească”. Potrivit legendelor japoneze, tetus trăiește în munți, au un corp uman, un nas sau un cioc lung și roșu și aripi de pasăre. Au magie, pot zbura pe cer și devin invizibili. Tetu a fost creditat cu măiestria artelor marțiale și că purta o sabie. Conștiința populară a conectat ferm theta cu yamabushi. Există descrieri de tetu în care poartă haine yamabushi și îi însoțesc în pelerinaje. Unele surse folosesc cuvintele tetu și yamabushi aproape interschimbabil. Prin urmare, prezența desenelor tetu în sute de instrucțiuni despre ken-jutsu, ju-jutsu și alte bu-jutsu poate fi considerată ca o dovadă a influenței yamabushi-heiho asupra artelor marțiale din Japonia și asupra nin-jutsu.

Budismul școlii Shingon

Deoarece Shugendo este un tip de religie populară, nu a avut niciodată o singură doctrină și, în ansamblu, a fost întotdeauna extrem de liber. Este suficient să spunem că unele grupuri Yamabushi se asociază cu religia națională japoneză Shinto, altele cu budismul, iar alții chiar susțin că Shugendo este o religie independentă. În același timp, se despart și în școli separate. De exemplu, cele mai importante două zone ale Shugendo „budist” sunt Honzan-ha și Tozan-ha. Mișcarea Honzan-ha este asociată cu școala Tendai, iar mișcarea Tozan-ha cu Shingon. Și totuși, vorbind despre Shugendo, merită să ne oprim pe scurt asupra elementelor de bază ale doctrinei școlii Shingon, deoarece tocmai acesta este cel mai potrivit cu sistemul de pregătire psihofizică care s-a dezvoltat în Shugendo și a trecut ulterior în ninjutsu.

Școala Shingon („Cuvântul adevărat”) a fost creată de călugărul Ku-kai în prima jumătate a secolului al IX-lea. Aparține așa-numitului budism ezoteric sau tantric (japonez mikkyo - „învățătură secretă”). Budismul ezoteric este doctrina unității omului, a naturii și a marelui Buddha atotputernic și omniscient Dainichi. Sarcina omului este să dezvăluie în sine adevărata natură a lui Dainichi - Marele Soare, iar apoi va putea să iasă din cercul vicios al renașterii și suferinței și să obțină fericirea cerească în nirvana. Acest lucru poate fi realizat în diferite moduri, dar budismul ezoteric predică asceza, care permite cuiva să dezvăluie adevărata natură într-o singură viață. Această asceză constă în îndeplinirea diferitelor ritualuri, care constituie secretul principal al „învățăturii secrete”.

Pentru a înțelege esența învățăturilor Shingon, trebuie să vă familiarizați cu ideile „învățăturii secrete” (mikke) despre Univers. În mikkyo, diferitele corpuri care există în univers sunt considerate în trei aspecte - „corp”, „semn” și „acțiune”. „Corpul” este corpul material ca atare. Dacă luăm ca exemplu o floare de trandafir, atunci această categorie indică floarea în sine. Un „semn” este forma, aspectul unui lucru. Florile de trandafir au o varietate de forme, vin în culori diferite și diferă ca mărime. Acesta este „semnul” lor. „Acțiunea” este acțiunile corpurilor materiale. De exemplu, o floare de trandafir își deschide bobocul și înflorește. Deci, în mikkyo toată materia, universul prezent

noe, este considerat din trei părți - „corp”, „semn” și „acțiune”. Și Universul însuși are și aceste trei fațete.

Conform învățăturilor lui Mikkyo, „corpul” - Universul este compus din șase componente care formează structura, care sunt numite „șase elemente mari”. Acestea sunt „pământ” (ji), „apă” (sui), „foc” (ka), „vânt” (fu), „gol” (ku) și „conștiință” (xing). „Pământul”, „apa”, „focul”, „vântul” și „golicul” sunt numite „cele cinci mari elemente”. Ele constituie existența materială. Mai mult, „pământul” este ceva solid; „apă” - lichid, care curge în jos; „foc” - arde, se ridică în sus; „vânt” - ceea ce se mișcă (aer); „golicul” este spațiu.

Celor „cinci mari elemente” se adaugă „conștiința”, sau psihicul, „acțiunile” mentale. Ea întruchipează ființa spirituală. Astfel , Universul este format nu numai din materie, ci psihicul și conștiința noastră sunt inițial prezente în el.

„Cele șase mari elemente” nu există pe cont propriu, separat, ele sunt, parcă, „topite” unele în altele.

Pentru a „deveni un Buddha în acest corp”, adică pentru a realiza cea mai înaltă iluminare care duce o persoană dincolo de renaștere și suferință pământească, trebuie să înțelegem acest „corp adevărat” al Universului, care în același timp este corpul. al marelui Buddha Dainichi.

În plus, din punctul de vedere al „semnului”, Universul este considerat în patru ipostaze, care sunt exprimate prin patru mandale. Mandala (mandara japoneză) este cel mai important obiect de cult pentru Mikkyo Shingon. În esență, este o reprezentare schematică a Universului în care Buddha sunt plasați într-o anumită ordine cu marele Buddha Dainichi în centru.

Există patru tipuri de mandale. Pe „Marea Mandala” structura Universului este reprezentată în imaginile lui Buddha. Include două mandale - „mandala lumii diamantelor” (Kongo-kai mandara), „mandala lumii uterului” (Taizokai mandara). Mandala Samaya înfățișează simboluri ale lui Buddha, săbii, inele de bijuterii, flori de lotus, care sunt „semne” ale fațetelor Universului. Mandala Dharma descrie „semințele de cuvinte” ale lui Buddha. Acestea sunt litere sanscrite care simbolizează și marginile Universului. Mandala Karma descrie simbolic „acțiunile” lui Buddha.

Pe mandale, adevăratul „semn” al Universului este exprimat în patru forme, adică adevăratul „semn” al lui Dainichi. Universul este unul, așa că cele patru mandale sunt numite în Shingon „patru mandale inseparabile [una de cealaltă]”.

144

Deci, Universul este format din 6 componente structurale și are patru ipostaze.

A treia categorie este „acțiunea”. Se pune cel mai mare accent pe ea. Tot ce este legat de „învățătura secretă” este concentrat în „acțiune”.

Conform învățăturilor budiste, acțiunile noastre zilnice, întreaga noastră viață, sunt acțiuni ale corpului, limbii și minții. De la catre

Cu puterea corpului ne mișcăm, cu ajutorul gurii vorbim, cu ajutorul minții gândim. Aceasta se numește „trei fapte”, iar „fapta” este karma, adică relația cauză-efect a fenomenelor.

În mikkyo cele „trei fapte” sunt numite „trei secrete”. Cele „Trei Taine” sunt „secretul trupului”, „secretul vorbirii” și „secretul gândirii”. De aici urmează concluzia: „Dacă un practicant Shingon înțelege semnificația „secretelor”, el își unește mâinile în mudra, pronunță „cuvintele adevărate”, se cufundă în samadhi (îndepărtându-se de gândurile goale, calmează și își pune gândurile în ordine.) și, deoarece datorită celor „trei secrete” câștigă sprijin, realizează rapid ceea ce își dorește.” Îmbinarea mâinilor în mudras („secretul corpului”), pronunțarea „cuvintelor adevărate” („secretul vorbirii”) și

rugăciunea cu gânduri despre Buddha „venerat” („secretul gândirii”) se numește kaji al celor „trei secrete”. .”

Mudra (ketsuin japonez - „foce conectată”) se referă la anumite posturi ale corpului și gesturi ale mâinilor, poziții ale picioarelor, împletirea degetelor, întoarcerea capului, reproducând gesturile magice ale lui Buddha Dainichi. O împletire specială a degetelor, conform versiunii tradiționale, duce la închiderea canalelor energetice, datorită cărora o persoană are posibilitatea de a se „conecta” la energia inepuizabilă a Universului.

O mantra (jumon japonez - „vrajă”) este o formulă verbală magică, de obicei lipsită de orice semnificație și care reproduce un fragment din discursul lui Dainichi. De regulă, aceasta este

o selecție de sunete diferite. În mantre, important nu este sensul cuvintelor, ci însăși pronunția sunetelor care provoacă vibrații speciale în corpul uman care afectează creierul și măduva spinării, schimbând starea mentală a unei persoane.

„Rugăciunea cu gândul la veneratul Buddha” folosește puterea conștiinței - nenriki. Ea este cel mai important factor în introducerea lui Dainichi în adevărata natură. Mudra, mantra și nenriki ar trebui să fie întotdeauna combinate în acțiunea rituală a unui adept Shingon, deoarece reflectă cele trei aspecte la fel de inerente ale lui Dainichi.

Cuvântul kaji înseamnă literal „adăugarea și păstrarea”. Exprimă un dublu efort: efortul lui Dainichi de a ilumina oamenii (ka) și efortul oamenilor de a accepta învățăturile lui Dainichi și de a le păstra în ei înșiși (ji). Mudra, mantra și nenriki sunt numite „kaji al celor trei secrete” în Shingon. Aceasta înseamnă că toate combină puterile lui Dainichi și ale oamenilor.

Prin „kaji-ul celor trei secrete” adeptul lui mikkyo devine una cu marele suflet al Universului, care se exprimă prin „cele șase mari [elemente]” și cele patru mandale și poate dobândi capacitatea de a face minuni. În mikkyo, faptul că cu ajutorul kaji-ului celor trei secrete se poate face minuni se numește „kaji al celor trei puteri”. Cele trei puteri sunt puterea dorinței lui Buddha de a salva omul, puterea rugăciunii de a salva ființele vii și puterea care umple universul.

Esența „kaji-ului celor trei forțe” poate fi explicată în acest fel: prin efectuarea ritualului „kaji-ului celor trei secrete”, practicantul combină cele trei forțe menționate mai sus, iar energia internă debordantă găsește calea de ieșire corectă și se revarsă, dând naștere unui miracol care este inaccesibil unei persoane obișnuite. Datorită celor „trei secrete”, o persoană devine rapid un Buddha în acest corp, adică în această viață.

Esența mikkyo-ului nu poate fi înțeleasă limitându-se doar la acumularea de cunoștințe despre el și la studiul dogmaticii. Ea poate fi realizată doar prin propria experiență mistică prin rugăciune și practică sinceră.

Onmyodo

La începutul perioadei Heian, pe baza astrologiei tradiționale, a magiei și a ghicirii conform cărții „I Ching”, o învățătură religioasă specifică dezvoltată în Japonia, numită onmyodo - „Calea”.

146

yin (Japoneză în, el) și yang (Japoneză yo, eu).” Onmyodo are legături strânse cu budismul ezoteric și Shugendo. A avut o influență semnificativă asupra ninjutsu-ului. Nu degeaba cele două secțiuni principale ale ninjutsu sunt numite yonin și innin - „yin ninjutsu” și „yang ninjutsu”. Diverse ghicitoare din arsenalul onmyodo ocupă, de asemenea, un loc semnificativ în așa-numita artă a sakki-jutsu („arta de a observa ki”), a cărei esență este un sentiment intuitiv de pericol și capacitatea de a distinge zilele favorabile. din cele nefavorabile. În plus, de la onmyodo au venit metode de prognoză a vremii și alte cunoștințe legate de astronomie.

Deja în cele mai vechi timpuri, a apărut o legendă care susținea că creatorul ninjutsu-ului a fost fondatorul onmyodo, Abe no Seimei. Potrivit legendei, mama lui era o vulpe bătrână pe nume Katsuranoha din crâng Sinod. Savanții moderni cred că Abe no Seimei provine dintr-o familie care venera vulpei sfinte. A studiat ghicirea din cartea „I-pzin”, astrologia și magia de la Kamo Tadayuki și a înțeles toate complexitățile acestor științe, iar puțin mai târziu a combinat toate aceste elemente într-o singură învățătură.

Abe no Seimei avea darul incredibil al profeției inconfundabile, iar rugăciunile sale nu erau inferioare ca eficiență față de rugăciunile celor mai înalți ierarhi ai budismului ezoteric. La început a acționat în rândul nobilimii provinciale, dar în curând faima sa a ajuns la palatul imperial. A fost invitat la curte, unde i s-au acordat titlurile onorifice de temmon hakushi – „profesor de astronomie” și onmyo no kashira – „cap al yin și yang”. Datorită abilităților sale remarcabile, Abe no Seimei a reușit să pună rapid sub control întreaga societate aristocratică a capitalei.

Astfel, se poate spune că metodele onmyodo și filosofia sa au lăsat o amprentă de neșters asupra artei japoneze a spionajului.

Școli de ninja celebre^ structura organizațiilor lor

De-a lungul istoriei lungi a artei spionajului în Japonia medievală, s-au dezvoltat multe școli de ninjutsu. La mijlocul secolului al XIII-lea, aproximativ 20 de școli deveniseră deja celebre, iar până în secolul al XVII-lea erau peste 70. 25 dintre ele erau cele mai mari și mai sofisticate. Dar Iga-ryu și Koga-ryu ocupă un loc special. Conținutul lor io*   147

cel mai bogat în comparație cu alte școli de ninjutsu. Locul al treilea poate fi acordat probabil lui Kishu-ryu, dar studiile istorice au arătat că, în general, urmează tradiția Iga-ryu.

Iga-ryu și Koga-ryu

Dacă analizați în mod serios conținutul specific al instrucțiunilor despre Iga-ryu și Koga-ryu, veți descoperi că diferențele dintre ele sunt atât de nesemnificative încât le puteți ignora. Se pare că aceste școli sunt la fel de asemănătoare între ele ca două mazăre într-o păstaie.

Ninja înainte de luptă   și amândoi îi consideră ai lor

cea mai importantă instrucțiune scrisă este aceeași carte - „enciclopedia” în zece volume „Bansenshukai”.

În ceea ce privește diferențele dintre Iga-ryu și Koga-ryu, acestea sunt următoarele. Ninja de la Koga au fost superiori omologilor lor din Iga în shinobi no jutsu, adică în arta reală a spionajului. În plus, în tradiția Koga, otrăvurile și amestecurile halucinogene au fost folosite în mod activ și diverse

noi modele de tramburi portabile.

Dar ninja de la Koga aproape că nu s-a angajat în scrimă, deoarece antrenamentul cu o sabie a dezvoltat foarte mult încheieturile și antebrațele și chiar dacă un spion s-a deghizat în călugăr rătăcitor sau bufon, ar putea fi ușor identificat prin aceste semne.

Iga-ryu ninja, dimpotrivă, a acordat o mare atenție dezvoltării dexterității și mobilității, a practicat diverse pante, sărituri și a practicat intens artele marțiale. Se susține chiar că arta marțială a ninja din Iga a fost atât de perfectă încât a avut o mare influență asupra dezvoltării artei militare în zonele învecinate. De exemplu, celebra școală de kenjutsu Yagyu Shinkage-ryu datorează mult „nopții

Și la noi”. Deși unii spun contrariul: tradiția Yagyu Shin-kage-ryu a contribuit la îmbunătățirea artelor marțiale „invizibile”.

Diferența dintre ninja-ii Koga și Iga a fost, de asemenea, că ninja-ii Koga aveau tendința de a funcționa în grupuri, în timp ce ninja-ii Iga preferau acțiuni individuale.

În plus, Koga-mono („detașamentul Koga”), fiind vasali ai familiei Sasaki, l-a servit exclusiv până aproape de sfârșitul erei Sengoku-jidai. Și ninja de la Iga și-au schimbat stăpânii ca pe mănuși. De fapt, ei își vindeau doar abilitățile, rămânând neutri. S-a considerat în ordinea lucrurilor că astăzi Takeda îi va angaja, iar mâine îi va chema Uesugi, căci ei alegeau întotdeauna ceea ce era benefic pentru clanul lor.

Între aceste două școli existau legături foarte strânse: în antichitate ele constituiau un singur district; clanurile Iga și Koga sunt înrudite

etc. Este interesant că multe surse raportează detalii foarte asemănătoare despre originea lui Koga-ryu și Iga-ryu. De exemplu, apariția lui Koga-ryu este asociată cu 53 de familii, iar Iga-ryu cu 49 de școli (în funcție de numărul de dojo-uri Yamabushi). Unele cărți istorice din Japonia oferă informații că istoria ninjutsuului începe cu un anume Emi Oshijo din Koga, apoi povestea trece ușor la Iga no kakuho, care înseamnă literal „Învățătura Iluminării din provincia Iga”, și la Iga. - școala ryu. Sunt raportate și activitățile ninja-urilor Iga în slujba lui Kusunoki Masashige. Prezentarea istoriei ninjutsu-ului se încheie cu afirmația că Akutagawa Hyobu din Koga este adevăratul patriarh al lui Koga-ryu. Mai mult, se spune imediat că Koga-ryu este o ramură a lui Iga-ryu. Astfel, Iga-ryu și Koga-ryu se referă la aceeași tradiție de ninjutsu.

În general, dacă examinați originile termenilor Iga-ryu și Koga-ryu înșiși, se dovedește că primele mențiuni ale acestora datează de la sfârșitul secolului al XV-lea, când „oamenii din Koga și Iga” au început să fie angajat pentru a servi diverși daimyo ca spioni și sabotori. Este destul de firesc ca arta lor a început să se numească după zona de unde erau. Astfel, numele Iga-ryu și Koga-ryu au apărut spontan și nu au fost atribuite acestor școli de niciunul dintre părinții fondatori. Acest lucru distinge foarte mult Iga-ryu și Koga-ryu de alte școli japoneze de artă marțială, de exemplu, Katori Shinto-ryu, unde creatorul este cunoscut, există

texte care consemnau un anumit set de reguli și instrucțiuni etc.

Școlile Iga-ryu și Koga-ryu, ca ryu ninjutsu special, s-ar putea să se fi dezvoltat nu mai devreme de a doua jumătate a secolului al XVI-lea; de asemenea, este probabil ca Koga-ryu și Iga-ryu să fi luat contur abia la mijlocul secolului al XVI-lea. Secolul al XVII-lea, când „cataloagele” tehnice detaliate - mokuroku, în care au fost înregistrate tehnicile, trucurile și mostrele de echipamente dezvoltate în cadrul acestor tradiții. Vorbim despre cartea deja menționată „Bansenshukai” și despre opera lui Fujibayashi Masatake „Shoninki”.

În Iga și Koga s-a dezvoltat cea mai perfectă și mai sofisticată tradiție de ninjutsu. Acest lucru a fost predeterminat de un întreg set de factori. În primul rând, Iga și Koga sunt situate chiar în inima insulei Honshu, unde s-a născut și a luat naștere statul japonez. Din cele mai vechi timpuri, pe aici treceau cele mai importante drumuri care leagă principalele orașe - Kyoto, Naniwa (acum Osaka) și Nagoya. Mai mult, toate aceste trei orașe erau situate la o distanță destul de apropiată de Iga și Koga (în medie aproximativ 70 km). Din cele mai vechi timpuri, această zonă a fost un important centru cultural și este destul de firesc ca poziția geografică avantajoasă a lui Iga și Koga a permis nobilimii locale să fie conștientă de toate realizările avansate ale științei și artei.

Astfel, din centrele din apropiere de Shugendo - munții sacri Yamato, Yoshino, Kumano, Kurama și alții - au pătruns aici informații despre metodele de antrenament psihologic și arta marțială a lui Yamabushi, din munții sacri ai budismului ezoteric - Hiei și Koya. - metode de meditație budistă, ritualuri ezoterice, de la Kyoto s-a putut împrumuta

știința ghicitoare a onmyodo. În secolul al XVI-lea Arta luptei cu sulița pătrunde aici din templul Hozo-in și kenjutsu din moșia Yagyu din provincia vecină Yamato. Toate acestea au fost amestecate în Iga și Koga și, ca urmare, a apărut misterioasa artă a ninjutsu.

Un rol semnificativ l-a jucat și faptul că, în conformitate cu ordinele împăraților, aici s-au stabilit din cele mai vechi timpuri imigranți de peste mări - chinezi și coreeni care aveau cunoștințe avansate în toate ramurile vieții umane, inclusiv în arta războiului.

Participanții la conspirații și membrii grupurilor politice au fugit adesea în aceste zone muntoase, inaccesibile, victime

înfrângere liniștită, țărani distruși și yamabushi persecutați.Toți aceștia erau oameni deștepți, curajoși, cu o experiență bogată. Nu degeaba au venit de aici legendarul spion Otomo no Saijin, tâlharul Kumazaka Chohan, rebelul Fujiwara no Tikata și șeful informațiilor din Minamoto Yoshi-tsune Ise Saburo.

Accesibilitatea dificilă a acestor regiuni muntoase și dispoziția dură a locuitorilor le făceau complet neinteresante din punct de vedere al jafului și sechestrului în ochii domnitorilor feudali. Pe de altă parte, abundența văilor cu puțină legătură între ele și lipsa unei forțe capabile să subjugă totul a dus la apariția unui număr mare de clanuri mici, dar mai degrabă agresive. În Koga erau aproximativ 70, iar în Iga, judecând după ruinele cetăților care au supraviețuit până în zilele noastre, peste 250. Mai mult, aceste familii erau la nesfârșit în dezacord între ele. În astfel de condiții, metodele de război de gherilă și spionaj au devenit cruciale pentru supraviețuire.

Toți acești factori combinați au dus la faptul că în Iga și Koga s-a dezvoltat cea mai puternică tradiție de ninjutsu. Una dintre cărțile despre shinobi no mono spune: „Aceștia sunt cei care în țara noastră și în alte țări [știu să] se ascundă și, făcându-și pe ascuns loc în fortăreața castelului inamicului, învață tainele [inamicului] . Unele cărți spun că atunci când faci contact sexual

opriți de castelul inamic, cei care aud [conversații despre afacerile de acolo] sunt numiți „shinobi”. Acesta este ceea ce [oamenii] aleși [să servească drept] shinobi trebuie să învețe. Acesta este un [serviciu] [foarte] necesar care cercetează și află faptele dușmanului. Este [de asemenea] o varietate de Iga-mono și Koga-mono despre care s-a vorbit în ultima vreme. Din cele mai vechi timpuri în

Iga și Koga erau [oameni] pricepuți în această chestiune și, din moment ce și-au transmis [arta] descendenților lor, ei acum spun așa. Ei mai sunt numiți și kante - „spioni”, [îndeplinesc] același serviciu.”

Scoala de ninjutsu Negoro-ryu

Al treilea centru de ninjutsu ca mărime, după provincia Iga și județul Koga, a fost provincia Kii, care a dat naștere a două școli puternice -

Negoro-ryu și Saiga-ryu. Apariția lor este direct legată de activitățile călugărilor războinici ~ sohei.

Mănăstirea Negoro-ji a fost una dintre cele mai mari și mai bogate mănăstiri din Japonia. Prin secolul al XVI-lea Negoro-ji avea 2.700 de călugări învăţaţi, iar din punct de vedere al numărului de sohei rivaliza cu celebrele temple de pe Muntele Hiei.

Toți călugării din Negoro-ji au fost împărțiți în două grupuri: gakuryo („călugări învățați”) și genin („vagabondi”), care erau angajați în afaceri militare. În a doua jumătate a secolului al XVI-lea. geninii din Nego-ro erau conduși de „patru preoți” (shibo) - Suginobo, Iwamurobo, Senshibo și Akaibo, cărora li s-au subordonat încă 27 de „conducători banner” (hatagashira). „Cei patru preoți” erau comandanți foarte inteligenți și talentați. În orice caz, când au apărut armele de foc în Japonia, acestea au fost printre primii care și-au apreciat meritele și și-au aprovizionat rapid soldații cu ele.

Frații monahali din Negoro-ji s-au remarcat printr-un caracter deosebit de dur și chiar la mijlocul secolului al XV-lea. și-a câștigat faima ca niște bandiți notorii. O întreagă coaliție de feudali din jur s-a adunat în jurul mănăstirii. Așa a luat ființă alianța Negoro-ikki. Sfera de influență a lui Negoro-ikki s-a extins în partea de nord a provinciei Kii și la sud a provinciilor Izumi și Kawachi. În plus, unitățile Senshikibo au inclus și familia Tsuchihashi din regiunea vecină Saiga și mulți membri mai tineri ai familiilor țăranilor bogați din sudul Izumi.

De la sfârşitul secolului al XIV-lea. Sohei din Negoro a început să ia parte activ la războaiele interne. Mai ales des, Negoro-ikki a acționat de partea clanului Hatakeyama, care deținea postul de shugo al provinciei Kii. În 1570, luptătorii din Negoro-ji, ca parte a armatei lui Oda Nobunaga, au luat parte la asediul marii mănăstiri Ishiyama Hongan-ji. Potrivit unor surse, aceștia erau înarmați cu 3.000 de muschete - un număr foarte mare de arme pentru Japonia la acea vreme.

Mănăstirea Negoro-ji a devenit locul de naștere al școlii de ninjutsu și ho-jutsu Negoro-ryu. Fondatorul său a fost unul dintre cei „patru preoți” Suginobo Myosan. Fratele lui mai mare

Tsuda Kemmotsu Kazunaga a studiat arta tragerii cu pușca pe insula Tanegashima, unde portughezii au introdus pentru prima dată armele. Revenit în patria sa, în provincia Kii, Kemmotsu s-a stabilit în Negoro-ji și a dat ordin de fabricare a armelor familiei de fierari Shibatsuji, a cărei casă se afla în fața porților mănăstirii. Curând, sohei din Negoro-ji au devenit trăgători pricepuți, iar Suginobo Myosan a fondat școala Negoro-ryu, specializată în ho-jutsu, ka-jutsu și nin-jutsu. El este, de asemenea, creditat cu crearea unui tun ușor, portabil, din lemn. Întrucât Sohei din Negoro au fost probabil primii din Japonia care au stăpânit să împuşcă cu arme de foc și să producă muschete, s-au transformat într-o forță militară atât de formidabilă încât mulți daimyo au preferat să-i aibă de partea lor și să plătească mulți bani pentru asta, mai degrabă decât înfruntă-i pe câmpul de

luptă. De atunci, toți oamenii din Negoro au început să fie considerați trăgători și armurieri de primă clasă.

În cadrul școlii de ninjutsu Negoro-ryu, s-a născut școala mai mică, dar nu mai puțin activă a lui Negoro Denko-ryu, care a fost fondată de Negoro Denko, care a studiat ninjutsu din sohei din Negoro-ji.

Jounin, tyunin, genin

În fruntea fiecărui clan (sau școală) se afla elita militaro-clericală (jonin). Uneori, jonin controla activitățile a doi sau chiar trei ryu adiacente. Conducerea a fost realizată prin nivelul mediu - tyunin, ale cărui responsabilități au inclus transmiterea comenzilor, pregătirea și mobilizarea interpreților obișnuiți de nivel inferior (genin). Istoria a păstrat numele unor jounin din Evul Mediu târziu: Hattori Hanzo, Momochi Sandayu, Fujibayashi Nagato. Poziția managerului superior și mediu a variat în funcție de comunitate. Astfel, în clanul Koga, puterea reală era concentrată în mâinile a cincizeci de familii chunin, fiecare având sub comanda sa între treizeci și patruzeci de familii genin. În clanul Iga, dimpotrivă, toate frâiele puterii erau concentrate în mâinile a trei familii jonin.

Cheia bunăstării comunității a fost, bineînțeles, secretul, așa că spionii obișnuiți care au îndeplinit cea mai dificilă și ingrată muncă au primit un minim de informații despre credință.

755

hushka a piramidei ierarhice. Adesea nici măcar nu știau numele jounin-ului lor, care a servit drept cea mai bună garanție a nedezvăluirii secretelor. Dacă ninja trebuia să opereze în mai multe grupuri, comunicarea între ele se făcea prin intermediari și nu erau furnizate informații despre componența grupurilor vecine.

Munca de construire a adăposturilor, recrutarea informatorilor, precum și conducerea tactică a tuturor operațiunilor a fost responsabilă de tyunin. Au intrat în contact și cu angajatori - agenți ai marilor feudali. Cu toate acestea , acordul a fost încheiat între jonin și însuși daimyo. Remunerarea primită pentru servicii a fost transferată și șefului clanului, care distribuia banii la propria discreție.

Arta spionajului a câștigat o mare faimă în primul rând de la genin, în mare parte interpreți necunoscuți ai celor mai dificile sarcini, depășind pericolul și durerea, riscându-și viața la fiecare pas. Dacă ar fi fost capturat, tyuninul mai putea spera la mântuire promițând o răscumpărare sau vânzând unele dintre documentele importante pentru viața sa, dar soarta ninja-ului obișnuit a fost decisă - și-a renunțat la fantoma într-o agonie teribilă. Samuraii, fideli legilor onoarei cavalerești, nu torturau prizonierii de război de naștere nobilă. Rareori se umiliau până la chinuirea unui plebeu, asupra căruia nu puteau decât să încerce ascuțimea lamei. Un alt lucru este ninja, care erau numiți paria printre oameni, fiare viclene și malefice, lovin mereu pe furiș, vârcolacii din pădure, stăpânind tehnicile diavolești ale luptei corp la corp și arta vrăjitorie a transformării. Dacă una dintre aceste „fantome” a căzut în mâinile gardienilor în viață, ceea ce se întâmpla extrem de rar, a fost interogat cu pasiune, dând dovadă

de sofisticare sadică. Nenorociții ninja au fost jupuiți, stropiți cu sare pe răni, prăjiți la foc mic, degetele de la mâini și de la picioare au fost tăiate unul câte unul, iar apoi membrele în sine, supuse „torturii furnicilor” și legate de un stâlp metalic gol cu un foc care arde înăuntru.

Sistem de antrenament

Din copilărie, ninja au fost învățați să nu prețuiască viața, deși niciunul dintre ei, desigur, nu se grăbea să meargă într-o altă lume și să renaște, în cel mai bun caz, ca floare sau fluture. Cu al meu

Pe de altă parte, au făcut tot posibilul pentru a evita o soartă similară. Dându-și seama că toate acțiunile riscante depind nu atât de curaj, cât de calificările participanților, jo-nin a avut toată grijă posibilă în educarea tinerei generații și în formarea personalului.

Antrenamentul ninja a început din copilărie. Părinții nu au avut de ales, deoarece cariera copilului a fost dictată de apartenența lui la clan și succesul în viață, adică promovarea în rândurile tyunin, depindea doar de calitățile personale ale luptător.

În casă, un leagăn de răchită cu un copil era de obicei atârnat în colț. Din când în când, părinții legănau leagănul mai mult decât era necesar pentru legănat, astfel încât părțile laterale ale acestuia se loveau de pereți. La început, copilul a fost speriat de tremurături și a plâns, dar s-a obișnuit treptat cu asta și s-a micșorat instinctiv într-o minge când a fost împins. După câteva luni, exercițiul a devenit mai complicat: copilul a fost scos din leagăn și agățat liber „pe frâi”. Acum, când lovea peretele, trebuia nu numai să se concentreze, ci și să împingă cu brațul sau piciorul. Exerciții de joc similare au fost, de asemenea, făcute în ordine inversă, când o minge moale, dar destul de grea, a fost rostogolită asupra copilului. Supus instinctului de autoconservare, bebelușul și-a ridicat mâinile pentru a se apăra și „a pune un bloc”. De-a lungul timpului, a început să-și găsească gustul pentru un astfel de joc și a tratat cu încredere „inamicul”.

Pentru a dezvolta aparatul vestibular și mușchii, bebelușul a fost rotit periodic în diferite planuri sau, fiind ridicat de picioare și coborât capul în jos, au fost forțați să se „ridică” pe palmele unui adult.

Într-un număr de ryu (școli), un tânăr ninja a început să înoate la vârsta de șase luni și a stăpânit tehnicile de înot înainte de a merge. Acest lucru a dezvoltat plămânii și a oferit o coordonare excelentă a mișcărilor. După ce s-a obișnuit cu apa, copilul ar putea rămâne la suprafață ore în șir, să se scufunde la adâncimi mari și să-și țină respirația timp de două până la trei minute sau mai mult.

Pentru copiii cu vârsta de doi ani și peste, au fost introduse jocuri pentru a ajuta la dezvoltarea vitezei de reacție. La vârsta de aproximativ trei ani a început masajul special de întărire și controlul respirației. Acesta din urmă a primit o importanță decisivă în toate

pregătirile ulterioare, ceea ce amintea de sistemul chinezesc de qigong. Ca și în ki

În școlile de kempo thailandeze, toate antrenamentele ninja au fost efectuate în cadrul trinității „Cer-Om-Pământ" și s-a bazat pe principiul interacțiunii celor Cinci Elemente.

De îndată ce copilul a câștigat stabilitate pe uscat și pe apă, adică putea să meargă, să alerge, să sară și să înoate bine, cursurile au fost transferate la „Sky". Mai întâi, un buștean de grosime medie a fost întărit orizontal deasupra suprafeței pământului. Pe ea copilul a învățat câteva exerciții simple de gimnastică

ny. Treptat, bușteanul s-a ridicat din ce în ce mai sus deasupra solului, în același timp diametrul bușteanului a scăzut, iar setul de exerciții a devenit semnificativ mai complicat: includea elemente precum despicături, sărituri, răsturnări și caprici înainte și înapoi. Bușteniul a fost apoi înlocuit cu un stâlp subțire și, în cele din urmă, cu o frânghie întinsă sau slăbită. După un astfel de antrenament, ninja ar putea trece cu ușurință o prăpastie sau un șanț al castelului, aruncând o frânghie cu un cârlig în partea opusă.

De asemenea, au practicat tehnici de cățărat în copaci cu trunchiul gol (cu sau fără o buclă de frânghie în jurul trunchiului) și sărituri din ramură în ramură. O atenție deosebită s-a acordat sărituri în înălțime și înălțime. La săritul de la înălțime, a existat o creștere lentă, atentă a dificultății, ținând cont de caracteristicile de vârstă ale corpului. Au existat și diverse modalități de a absorbi impactul unei căderi folosind picioarele, brațele și întregul corp (într-o lovitură de stat). Săritul de la o înălțime de 8-12 m a necesitat sărituri speciale de „înmuiere". Au fost luate în considerare și caracteristicile reliefului: de exemplu, era posibil să sari pe nisip sau turbă de la o înălțime mai mare și pe un teren stâncos - de la unul mai jos. Un factor favorabil pentru săriturile „la înălțime" au fost copacii cu o coroană densă, care ar putea să răsară și să facă posibilă prinderea unei ramuri. Scufundarea era o disciplină separată.

Salturile în înălțime ninja, despre care există multe legende, se bazau în principal pe reglarea respirației și capacitatea de a mobiliza ki. Cu toate acestea, în copilărie, doar tehnica mișcărilor era stăpânită. Existau multe moduri de a sari sus, dar

s-a preferat întotdeauna săritul cu „rulare", mâinile înainte, cu sau fără capulă, din accelerație sau dintr-un loc. În astfel de sărituri, care serveau la depășirea micilor obstacole - garduri, căruțe, animale de soc și, uneori, un lanț de urmăritori, era important, la aterizare, să intri imediat într-o poziție de luptă. Săriturile în înălțime se practicau de obicei pe un simplu „simulator" - în loc de bară, copilul trebuia să sară peste un tufiș de tufișuri spinoase, dar în timpul „examenelor" se foloseau și arme adevărate, care, dacă nu reușeau,

puteau provoca răni grave. . Săritura cu stâlp era practicată la fel de minuțios, permițându-ne să sară peste pereți înalți de câțiva metri într-o clipă. Salturile lungi prin șanțuri adânci și „gropile lupilor” trebuiau să dezvolte abilitatea de a nu se teme de adâncime și abilitatea de a ateriza nu numai pe picioare, ci și pe mâini, urmate de tragerea în sus.

O secțiune specială a fost formată din sărituri „în mai multe etape”. Ca exercițiu pregătitor pentru ei, ar trebui să stăpânești alergarea de-a lungul unui perete vertical. Cu o ușoară accelerare, bărbatul a alergat în diagonală în sus mai mulți pași, încercând să mențină echilibrul cât mai mult posibil datorită unghiului mare față de suprafața pământului. Cu abilitățile corespunzătoare, un ninja ar putea alerga pe o stâncă de trei metri și să se oprească pe creastă sau, împingându-se brusc de pe suport, să sară în jos și să atace pe neașteptate inamicul. O altă opțiune pentru un salt în mai multe etape a fost săritul pe un obiect joasă (până la 2 m), care a servit drept trambulină pentru următorul salt final la o înălțime totală de până la 5 m. Această tehnică, combinată cu utilizarea trambulie portabile în miniatură, adesea au creat iluzia de „zburare prin aer”.

Dezvoltarea forței și a rezistenței a servit drept bază pentru toate antrenamentele ninja. Aici, unul dintre cele mai populare exerciții pentru copii a fost „atârnarea” pe o creangă a copacului. Agățat de o ramură groasă cu ambele mâini (fără ajutorul picioarelor), copilul a trebuit să atârne câteva minute la o înălțime mare, apoi să se urce independent pe ramură și să coboare în jos pe trunchi. Treptat, timpul de suspendare a crescut la o oră. Un ninja adult ar putea astfel să atârne mult timp pe peretele exterior al castelului sub chiar nasul santinelelor, astfel încât, după ce a profitat de un moment oportun,

intra in camera. Desigur, au practicat și numeroase flotări, ridicarea greutăților și mersul pe mâini.

Unul dintre misterele ninjutsu-ului este mersul pe tavan. Merită menționat imediat că niciun ninja nu ar putea merge pe un tavan neted obișnuit. Secretul a fost că tavanele camerelor japoneze sunt decorate cu grinzi deschise în relief și căpriori care se întind la mică distanță unul de celălalt. Așezându-și mâinile și picioarele pe grinzi paralele, sau agățându-se de o grindă cu „ghearele” sale și atârnând cu spatele la podea, ninja se putea mișca prin întreaga cameră. În același mod, dar sărind, putea să urce, sprijinindu-se de pereții caselor de pe o stradă îngustă sau de zidurile coridoarelor dintr-un castel.

Unul dintre aspectele interesante ale antrenamentului ninja a fost alergarea pe diferite distanțe. Alergarea la maraton era o normă pentru orice copil cu vârsta cuprinsă între 10-12 ani: parcurgea câteva zeci de kilometri pe zi aproape fără oprire. Aceste tipuri de abilități erau necesare nu numai pentru a evita urmărirea, ci și pentru a transmite mesaje importante în timp util. La distanțe foarte mari s-a folosit principiul releului. La sprint, o pălărie obișnuită de paie a servit drept „indicator” al vitezei suficiente. La început, trebuia să îți apezi pălăria la piept, iar dacă rămânea acolo, apăsată de fluxul de aer care se apropie până la linia de sosire, proba era considerată

trecută. Traseul cu obstacole poate lua multe forme diferite. Au înființat bariere, capcane și capcane de-a lungul traseului, au întins frânghii în iarbă și au săpat „gropi pentru lup”. Tânărul ninja trebuia, fără a-și întrerupe mișcarea, să observe urme ale prezenței unei persoane în timp ce se mișcă și să ocolească obstacolul sau să sară peste el.

Pentru a te deplasa pe teritoriul inamic, nu era suficient să poți fugi bine – trebuia să înveți să mergi. În funcție de circumstanțe, un ninja ar putea folosi una dintre următoarele metode de mers: „pas de furiș” - o rulare moale și silentioasă de la călcâi până la deget; „pasul de alunecare” este modalitatea obișnuită de a mișca piciorul în kempo într-o mișcare arcuită; „pas compactat” - deplasându-se în linie dreaptă, călcâiul unui picior este plasat aproape de degetul celuilalt; „pas de săritură” - săritură pe un picior; „pas mare” - pas lat normal; „pas mic” - mișcare conform principiului mersului de cursă; „tăierea găurilor” - mers pe degete sau pe

pantofi cu toc; „mers eșalonat” - mișcări în zig-zag; „pas normal”, „mers lateral” - deplasare cu un „pas suplimentar” sau cu spatele pentru a preveni urmărirea să determine direcția de mișcare.

Capacitatea de a parcurge distanțe lungi pe jos într-un timp scurt a fost unul dintre avantajele importante ale ninja. Cu faimosul lui pas de alunecare, a parcurs până la 80 km pe câmpie într-o zi, iar alternând între mers accelerat și alergare, putea parcurge 130-150 km pe zi.

În timpul operațiunilor de grup în zonele în care urmele erau clar vizibile, ninja se mutau cel mai adesea într-o singură pistă, potecă după potecă, ascunzând numărul de oameni din echipă. Principalele cerințe atunci când mergeți în orice mod au fost viteza, economia de forță și controlul respirației. Un plus important la arta mersului a fost mișcarea pe picioroane înalte, ușoare, din bambus - takueuma, care, la nevoie, putea fi realizată în câteva minute.

Locuitori din regiunile montane inaccesibile, ninja s-au născut alpiniști. Din copilărie, un copil a învățat să se cațere pe stânci și sâmburi, să coboare în crevase, să traverseze repezi și abisuri fără fund. Toate aceste abilități trebuiau ulterior să-l ajute pe spion să urce pe zidurile inexpugnabile ale castelelor și să pătrundă în camerele interioare ale mănăstirilor. Arta alpinismului (saka-nobo-ri, sau toheki-jutsu) a fost unul dintre cele mai dificile subiecte din programul de antrenament ninja. Deși existau câteva instrumente auxiliare pentru a ușura escalada, se credea că un adevărat maestru ar trebui să se cațăre pe un perete abrupt fără a recurge la ele. Secretul constă în capacitatea de a concentra puterea și energia vitală a ki-ului în vârful degetelor, datorită căruia cea mai mică proeminență sau tubercul de pe suprafața peretelui a devenit un punct de sprijin de încredere. După ce a simțit cel puțin două sau trei margini, ninja și-a putut continua cu încredere drumul în sus. În acest moment mental, el s-a repezit „în adâncurile” zidului, ca și cum și-ar fi lipit corpul de masivul de piatră. Zidurile castelului, făcute din blocuri uriașe cioplite, puteau fi considerate inexpugnabile datorită înălțimii și

abruptului lor, dar pentru un cercetaș antrenat nu era greu să depășească un astfel de obstacol cu multe crăpături și crăpături.

159

De la aproximativ patru până la cinci ani, tinerii ninja au început să fie învățați cum să lupte fără arme și cu arme - conform sistemului uneia dintre școlile de jujutsu, dar cu includerea obligatorie a elementelor acrobatice, ceea ce a oferit luptătoarei avantaje clare. în luptă. În plus, copiii au fost supuși unor proceduri crude și foarte dureroase pentru a obține disecția liberă a articulațiilor. Ca urmare a mulți ani de exerciții, capsula articulară s-a extins, iar ninja-ul putea, la propria discreție, „să-și scoată” brațul de pe umăr, să-i „desfacă” piciorul sau să-și întoarcă piciorul sau mâna. Aceste proprietăți ciudate erau de neprețuit în cazurile în care spionul trebuia să se târască prin deschideri înguste sau să se elibereze de cătușele impuse de vreo metodă ingenioasă. Aflându-se în mâinile urmăritorilor săi și lăsându-se legat, ninja și-a încordat de obicei toți mușchii, apoi pentru a slăbi frânghia prin relaxarea generală a mușchilor, și-a „tras” brațele, astfel încât buclele să-i alunece de pe umeri. Ceea ce a urmat a fost o chestiune de tehnică. În același mod, un ninja s-ar putea elibera de o strângere sau încuietoare dureroasă. În gardă, dezmembrarea articulației a făcut posibilă prelungirea brațului cu câțiva centimetri la lovire.

Unele școli au încercat, de asemenea, să reducă sensibilitatea la durere. Pentru a face acest lucru, de la o vârstă fragedă, corpul a fost tratat cu un masaj special „dureros”, care includea lovituri și lovituri puternice, ciupirea, bătutul din palme, iar mai târziu „rularea” corpului, brațelor și picioarelor cu un băț fațetat. De-a lungul timpului, s-a format un corset muscular subțire, dar durabil, iar durerea s-a atenuat semnificativ.

Un acompaniament firesc al întregului complex de educație fizică a fost întărirea generală a corpului. Copiii nu erau doar învățați să meargă aproape goi pe orice vreme, ci și obligați să stea ore în șir în pârâul înghețat al unui râu de munte, să petreacă noaptea în zăpadă, să petreacă ziua în soarele arzător, să meargă perioade lungi de timp fără mâncare. și apă și ia mâncare în pădure.

Acuitatea sentimentelor a fost adusă și ea la limită, pentru că de reacția corectă și rapidă depindea viața. Vederea bună trebuia să-l ajute pe ninja nu numai să afle secretele inamicului, ci și să evite în siguranță capcanele. Deoarece operațiunile de recunoaștere se desfășurau de obicei noaptea, era nevoie urgentă de a naviga în întuneric. Pentru a-și dezvolta vederea nocturnă, copilul a fost plasat periodic timp de câteva zile și chiar săptămâni într-o peșteră, de unde abia putea trece din exterior.

160

lumina zilei și au fost forțați să se deplaseze din ce în ce mai departe de sursa de lumină. Uneori se foloseau lumânări și torțe. Treptat, intensitatea luminii a fost redusă la minimum, iar copilul a dobândit capacitatea de a vedea în întunericul total. Ca urmare a

repetării regulate a unui astfel de antrenament, această abilitate nu a dispărut, ci, dimpotrivă, a fost întărită.

Memoria vizuală a fost dezvoltată prin exerciții speciale de atenție. De exemplu, un set de zece articole acoperite cu o eșarfă a fost așezat pe o piatră. Pentru câteva secunde, fularul s-a ridicat, iar tânărul ninja a fost nevoit să enumere fără ezitare toate obiectele pe care le-a văzut. Treptat, numărul obiectelor a crescut la câteva zeci, compoziția lor a variat, iar timpul de afișare s-a redus. După câțiva ani de astfel de pregătire, ofițerul de informații a putut reconstrui din memorie în fiecare detaliu o hartă tactică complexă și să reproducă literalmente o duzină de pagini de text pe care le citise odată. Ochiul antrenat al ninja a determinat și a „fotografat" în mod inconfundabil terenul, locația coridoarelor castelului, cele mai mici schimbări în camuflajul sau comportamentul santinelelor.

Auzul a fost adus la un asemenea grad de sofisticare, încât ninja nu numai că a distins vocile tuturor păsărilor și a ghicit semnalul condiționat al partenerului în corul păsărilor, dar a și „înțeles limbajul" insectelor și reptilelor. Astfel, un cor tăcut de broaște într-o mlaștină ar putea însemna apropierea unui inamic. Bâzâitul puternic al țânțarilor de pe tavanul camerei indica o ambuscadă în pod. Punând urechea la pământ, se auzea de la mare distanță vagabondul cavaleriei. Prin sunetul unei pietre aruncate din zid, a fost posibil să se determine adâncimea șanțului și nivelul apei cu o precizie de până la un metru. Prin respirația celor care dorm în spatele ecranului, se putea calcula cu exactitate numărul, sexul și vârsta lor, prin clinchetul unei arme, se putea determina tipul acesteia și prin șuieratul unei săgeți, distanța până la arcaș.

Adaptandu-se la operarea in intuneric, ninja a invatat sa vada ca o pisica, dar in acelasi timp a cautat sa-si completeze vederea cu auz, miros si atingere. În plus, antrenamentul, conceput pentru orbirea pe termen lung, a fost conceput pentru a dezvolta și dezvoltat superb abilitățile extrasenzoriale.

Anii de antrenament au oferit urechii ninja sensibilitatea unui câine, dar capacitatea lui de a naviga în întuneric a fost asociată cu un întreg complex de simțuri auditive, olfactive și tactile.

senzatii. Ninja ar putea judeca orbește apropierea focului după gradul de căldură și apropierea unei persoane după sunet și miros. Cele mai mici schimbări în mișcarea aerului i-au permis să distingă un pasaj de trecere de o fundătură și o cameră mare de un dulap. Odată cu pierderea pe termen lung a vederii, capacitatea unei persoane de a naviga atât în spațiu, cât și în timp a progresat rapid. Ninja, care în mod natural nu avea ceas, opera în interior și era lipsit de capacitatea de a calcula timpul folosind stelele. Cu toate acestea, pe baza sentimentelor sale, a stabilit ce oră era, cu exactitate la câteva minute. Cei mai talentați studenți, după câțiva ani de studiu, au acționat aproape la fel de liber cu legarea la ochi ca și fără ea. Cultivându-și capacitatea de a sugera, au stabilit uneori „contact telepatic" cu un

inamic invizibil care stătea într-o ambuscadă și au lansat o lovitură preventivă chiar la țintă. În casele japoneze cu o abundență de pereți despărțitori glisanti din hârtie ceară și ecrane, unde ochii nu puteau spune întotdeauna despre locația inamicului, toate celelalte simțuri au venit în ajutor. Notoriu al șaselea simț, sau „inteligență extremă” (goku-i), despre care teoreticienii bu-jutsu-ului le plăcea să vorbească, era în esență un derivat al celor cinci sau mai degrabă trei existente - auzul, mirosul și atingerea. Cu ajutorul lor, a fost posibil să se evite capcanele și chiar să respingă un atac din spate fără a se întoarce.

Simțul mirosului îi spunea și ninja-ului despre prezența oamenilor sau a animalelor și, în plus, a ajutat la înțelegerea locației camerelor castelului. Sufrageria, dormitorul, bucătăria, ca să nu mai vorbim de latrină, se deosebeau puternic ca miros. În plus, simțul mirosului și, în egală măsură, gustul erau indispensabile în unele operațiuni farmaceutice și chimice, la care recurgeau uneori ninja.

Pregătirea fizică a ninja a continuat până la maturitate, care a fost marcată de un ritual de trecere în membrii clanului. Inițierea avea loc de obicei, ca în familiile de samurai, la vârsta de cincisprezece ani, dar uneori mai devreme.

Tehnici și trucuri, arme ninja

În perioada de glorie a „artei invizibilității” (adică în secolele XV-XVI), majoritatea ryu-ului au recunoscut șase tipuri principale de antrenament. Aceasta este dobândirea purității spiritului (seishin teki kee), arta mentalului

moshi (saimin jutsu), stăpânirea corpului pentru rezolvarea sarcinilor de luptă (tai-jutsu), stăpânirea armelor (bu-jutsu), arta reală de a fi invizibil (shinobi-jutsu), precum și arta spionajului, sabotajului , teroare (toho-jutsu, ka -takeshi-no-jutsu).

Fiecare școală avea propria sa specializare. Specific cu

Diferite tipuri de arme ninja

ţinând tot felul de arte

variat într-o gamă largă. Cercetașii, care operează în orașe toată viața, nu au folosit arta înotului de luptă sau călăriei. Cei care s-au specializat în utilizarea de zmee uriașe și deltaplanuri primitive (oameni vultur - hitowashi) nu aveau nevoie de capacitatea de a săpa rapid în pământ. Doar cei care au acționat sub masca unui vindecător, un pustnic-vrăjitor sau un medic ar trebui să aibă o înțelegere aprofundată a otrăvurilor și medicamentelor. O dexteritate manuală extraordinară a fost cerută de ninja care înfățișau magicieni rătăcitori, jongleri și acrobați, dar nu și înotătorii de luptă capabili să depășească surfurile oceanului și să se scufunde la adâncimi mari.

Puritatea spirituală

Destinul etern al ninja a fost echilibrul între adevăr și eroare. Dar în timp ce înșală inamicul, el însuși nu ar trebui să-și piardă niciodată simțul realității. Pentru a merge cu încredere pe căile evidente și secrete ale vieții, trebuia să dobândești o „inimă pură” care emite „lumină interioară” - acest lucru a ajutat să nu-și piardă propriul „eu” în nicio circumstanță, să nu depind de condițiile externe.

Cu alte cuvinte, seishin teki keyo este auto-îmbunătățire spirituală, pregătire morală și psihologică. Nu se rezumă la tehnici de luptă, spionaj sau supraviețuire, deși conține și acestea. Ninjutsu este, în primul rând, un mod de viață, un mod de a gândi, o stare de spirit specială.

Viața umană este iluzorie, iar moartea este, de asemenea, iluzorie. Prin urmare, ninja a luat viața altcuiva fără ezitare, fără ezitare și*

J63

a dat pe ale lui. Fără a elimina pentru totdeauna frica de moarte din psihicul tău, nu are rost să mergi pe calea unui război secret: la urma urmei, multe operațiuni ninja au fost încununate cu succes tocmai pentru că dușmanii le considerau imposibile, sută la sută ducând la moarte . a interpreților. Bunăstare materială, respect din partea celorlalți, recunoaștere din partea autorităților - toate acestea se pot pierde într-o clipă. Totul în lume este nesigur și instabil, cu excepția „inimii”, purificată și întărită prin exerciții speciale.

La nivel practic, vorbim despre stăpânirea „cunoștințelor secrete” despre Univers (adică, prevederile învățăturilor Shugendo), despre meditația în nouă pași (ninpo zenpo), precum și despre înțelegerea principiilor yin-yo. (yin-yang), regulile taoiste de interacțiune a celor Cinci Elemente (gogyo-seiu), metode de prognoză a evenimentelor folosind sistemul ekkyo (bazat pe „Cartea Schimbărilor”) clasică chinezească.

Arta puterii mentale

Arta puterii mentale (saimin-jutsu) în practică a fost capacitatea de a folosi influența mentală țintită atât în relație cu ceilalți oameni, cât și cu tine însuți. Era format din mai multe componente.

În primul rând, aceasta a fost capacitatea de a intra în stări speciale de conștiință, ceea ce a făcut posibilă o perioadă de timp creșterea bruscă a capacităților fizice ale unei persoane sau transferul controlului asupra acțiunilor cuiva în „modul automat” sau ambele în același timp. Pentru aceasta s-au folosit trei metode interdependente: jumon (mantre) - formule verbale, principalul lucru în care nu este sensul cuvintelor, ci ritmul, timbrul și înălțimea acestora, numărul de repetări; ketsuin (mudras) - plexuri speciale ale degetelor care afectează fluxurile de energie în organism; nenriki (mandale) - imagini figurative ale stărilor dorite. De fapt, aceasta este autohipnoză.

În al doilea rând, aceasta este arta „deschiderii celui de-al treilea ochi” (ten-tei-jutsu). „Al treilea ochi” corespunde anatomic unui punct

la nivelul frunții, între sprâncene. Yoghinii o numesc „agni chakra” și susțin că „o persoană cu „al treilea ochi” deschis dobândește capacitatea de a pătrunde orice corp în voie și de a-l controla. Alte persoane (precum și animale) în prezența unei persoane cu

164

cu un „al treilea ochi” acoperit ei experimentează o dorință irezistibilă de a se supune puterii lui. Cu alte cuvinte, aceasta este hipnoza. Există metode speciale pentru „deschiderea celui de-al treilea ochi”, în special așa-numitul „tir cu arcul spiritual”.

În al treilea rând, o parte integrantă a artei puterii mentale este arta strigătului de luptă (kiai-jutsu). În majoritatea tipurilor de bu-jutsu japonez, triada pas-punch-cry formează un întreg. Țipatul este considerat o modalitate bună de concentrare și eliberare a energiei interne. Selectat în ceea ce privește înălțimea, intonația și puterea, poate avea un efect foarte puternic asupra persoanei împotriva căreia este folosit: înspăimântați, șocați sau leșinați și chiar ucideți (cel puțin așa spun legendele și tratatele antice).

Proprietatea corpului

O parte extinsă a antrenamentului ninja a fost capacitatea de a-și controla propriul corp pentru a rezolva problemele de luptă. Acesta a inclus următoarele secțiuni:

- junan-taiso, sau pregătire fizică generală. Aceasta se referă la toate tipurile de exerciții care dezvoltă rezistența, forța, agilitatea, flexibilitatea, coordonarea, echilibrul și alte calități. Metodele unui astfel de antrenament coincid cu metodele tradiționale chineze și coreene de întărire și dezvoltare a corpului;

- taihen-juiu, sau mișcare în spațiu. Acestea includ poziții și poziții, diferite tipuri de mers și alergare, inclusiv faimosul „pas tăcut”, sărituri (inclusiv sărituri în jos de la o înălțime mare sau din copac în copac, de la acoperiș la acoperiș). Cățăratul în copaci, pereți și tavane, târâșul pe pământ „pe burtă”, rostogolirea, acrobația, eliberarea de cătușe și frânghii aparțin și ele acestei secțiuni;

– daken-taijutsu (lovituri) împreună cu ju-taijutsu (apucare, aruncări, strangulare, presiune, pârghii dureroase) reprezintă tehnica luptei corp la corp. Deși ninja a încercat întotdeauna să evite lupta deschisă, orice se putea întâmpla în război. Prin urmare, spionul, care a fost confruntat cel mai adesea de mai mulți adversari deodată și de cei înarmați, a trebuit să-i dezactiveze rapid și fiabil. Vremurile crude cereau decizii crude. Accentul a fost pus pe atacurile concentrate asupra celor mai vulnerabili

165

puncte ale corpului (atemi-waza), apucaturi și aruncări de zdrobire a oaselor, precum și tot felul de acțiuni „vile” (cum ar fi smulgerea organelor genitale, scoaterea ochilor, scalpul cu o mănușă cu vârfuri, mușcarea vaselor de sânge, ruperea bucăți de corp etc.) .

Pur tehnic, o astfel de luptă a fost jujutsu. Exercițiile formale (kata) nu au fost folosite în pregătire; toate tehnicile au fost practicate cu parteneri (la forță parțială) și pe manechine, unde nu se putea reține.

Deținerea de arme cu tăiș

Ninja au învățat să lucreze cu

Primul a inclus acele specii

Arme și njia: kyoketsu shoge (1), kaginawa (2), kusari-gama (3), o-no-gama (4), mamuki-gama {5), manriki-kusari (6), tobi- kunai (7).), tabi (8), yajiri (9), kisu gai (10), tshubi-shi (11), mizu-gumo (12)

armele celor două grupuri principale care se aflau la dispoziția samurailor. Aceasta este o sabie (katana), o suliță (yari), o halebardă (naginata) sau o suliță (sasumata), o bâtă de fier (tetsubo) sau un evantai de fier (tessen), un bip (chigiriki), un pumnal (tanto).), un arc lung cu săgeți (kyu) . Reprezentanților altor clase, apropo, li sa interzis să aibă astfel de arme, precum și să învețe să le folosească. Încălcatorii au fost aspru pedepsiți, inclusiv pedeapsa cu moartea.

Ninja a încălcat această interdicție (precum și toate celelalte ordine ale autorităților) din două motive. În primul rând, pentru a rezista cu succes la aceasta sau acea armă, trebuie să fii capabil să o mânuiești singur. Atunci este mai ușor să-i înțelegem punctele forte și punctele slabe. În al doilea rând, și acest lucru este cel mai important, ninja acționează foarte des

766

meterezul dinaintea tuturor, era supus perchezitiilor etc. Prin urmare, nu putea avea cu el nicio arma, nici samurai, nici taran. Nu mai era nimic de făcut decât să ia armele de la inamici și să le folosești.

Al doilea grup este format din mostre de arme ale oamenilor de rând și ale ninja înșiși. O trăsătură caracteristică a armelor ninja a fost versatilitatea și camuflajul lor. De obicei era o armă și un exemplu, un toiag. Ei ar putea

Shuriken-ju aruncare

adică într-un singur dispozitiv deodată. Luptă exact ca un toiag

(tehnica bo-jutsu). Dar adesea era o cavitate în interiorul bățului unde

lama era ascunsă. Două sau trei mișcări și un personal atașat

cu lama s-a transformat într-o suliță sau într-o suliță. În loc de o lamă

Un lanț era adesea plasat în interior, cântărit cu o plată sub forma unei greutăți. Când s-a desfășurat, rezultatul a fost un bip țărănesc,

un fel de bip cu mâner lung. Cu toate acestea, toiagul putea fi adesea pliat, iar apoi mânerul a devenit scurt, așa cum este necesar pentru un bip „adevărat”. În cele din urmă, personalul a servit drept dispozitiv pentru ascultarea conversațiilor (un tub lung pentru ureche, cu o priză de hârtie la capăt îndreptată spre sursa de informații), transformat într-un cârlig sau un tub pentru a trage cu ace otrăvite pe distanță scurtă sau pentru a arunca scoate un cuțit ascuțit. Uneori, personalul servea drept cuțit

Toiete ninja, în interiorul cărora sunt ascunse lamele săbiilor sau pumnalelor

167

noi la sabia scurtă ninja. În cele din urmă, toiagul era un tub de respirație, cu ajutorul căruia ninja a scăpat de urmăritorii săi sub apă sau a făcut o vizită neașteptată de acolo. Transformând din nou țeava într-un toiag, găurile de la capete au fost închise cu dopuri, iar nisip fin a fost umplut în interior pentru greutate...

Arma preferată a ninja era un lanț (kusari) sau o frânghie subțire și puternică din păr de femeie (musubi) cu greutăți sub formă de greutăți mici (sau pietre simple) la ambele capete. De obicei, lungimea sa era de aproximativ trei metri, ceea ce făcea posibil să „prindeți” un inamic la distanță, să-i copleșiți picioarele și să-l aruncați spre el însuși, să-i încurcă mâna cu o sabie, să-l uimească și chiar să-l răniți grav cu o greutate.

În loc de greutate, o seceră era adesea atașată la un capăt al lanțului (frânghie). Acest tip de armă se numea kusa-ri-gama. Lucrul cu o secera a necesitat miscari foarte precise, bine calibrate, dar oprirea atacului unui specialist priceput cu o secera pe lant este aproape imposibila. Cu toate acestea, cea mai originală armă ninja a fost kyokeiu-shoge, un pumnal cu două lame, dintre care una era dreaptă și cealaltă curbată în jos ca un cioc. Atașat la un lanț sau o frânghie, kyokeiu-shoge nu numai că a înlocuit cu succes secera, dar a și făcut posibil să se facă mult mai mult. Astfel, lama curbată a ajutat să prindă sabia inamicului și, rotind-o în jurul axei sale, să o smulgă din mâinile acestuia. Lama cu două lame „a funcționat” cu succes ca un cuțit de aruncare și ca un cârlig pentru descălecarea călăreților. După ce l-a aruncat pe perete, se putea urca în sus și în jos folosind o frânghie atașată de mâner. Învârtind kyoketsu-shoge în jurul lor, ei cu succes

în partea de sus - o luptă „doi” (le lipsea o halebardă și un ro-gam); (mai jos) - gatins de lemn. Când traversați seceri de antrenament, râuri furtunoase și abisuri de munte

168

frânghia era atașată de un copac sau de piatră mare, iar cârligul era aruncat pe malul opus.

Un club, adică un băț scurt din lemn de esență tare (pentru ninja nu mai mult de 60-70 cm lungime) a servit întotdeauna ca o armă naturală pentru reprezentanții claselor inferioare ale societății. Adesea a fost

înlocuit cu un țăruș sau ramură obișnuită. Ninja au adus arta de a mânui bastonul (jo-jutsu) la nivelul adevăratei virtuozități. Baza lucrului cu ea a fost loviturile în părțile vulnerabile ale corpului. La nevoie, acestea au fost completate de o serie de lovituri secante, livrate într-un ritm nebunesc pe diverse traiectorii. Desigur, clubul ninja a fost combinat și cu diverse dispozitive ascunse. Cel mai adesea, l-au echipat cu o plată de metal pe un lanț scurt, prin care s-a transformat instantaneu într-un bip.

Le plăcea să folosească o coasă și o seceră, atât individual, cât și în perechi. În mâini iscusite, acest „duo de luptă" a acționat ca o elice groaznică, fărâmițând brațele, picioarele și corpurile inamicilor, indiferent de numărul acestora. Secerele și coasele erau, de asemenea, foarte convenabile pentru protecția împotriva câinilor, ale căror pachete erau trimise după spioni. Un cuțit obișnuit a ocupat, de asemenea, un loc proeminent în arsenalul ninja. Și dacă cuțitul nu era la îndemână, ninja l-a înlocuit cu un băț ascuțit sau cu un cui de dulgher.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale luptei cu ninja a fost înfrângerea inamicului de la distanță. În acest sens, s-a acordat multă atenție artei tirului cu arcul și aruncării cu obiecte mici. Arcul ninja era de obicei făcut pliabil și mic (de unde și numele - hankyu, care înseamnă „jumătate"), lungimea sa între

sfârşitul nu a mai fost.Diferite tipuri de shuriken

40-50 cm.Săgețile erau, de asemenea, scurte și nu aveau prea multă putere de penetrare.Dar nu era necesar, deoarece vârful era întotdeauna lubrifiat cu o otravă puternică cu acțiune instantanee. Săgețile au fost folosite și pentru a incendia casele.

Diferite tipuri de capace: roku-hoshi-shukashi (I, 3), sangaku-shukashi (2), roku-hosn (4), sangaku-ho (5), shikaku-ho (6), manji (7), si ~ho (8)

„Arme mici" ale ninja: inele de luptă (I), pile (2), ace de tricotat (3)

Fugând de urmărire, ninja a aruncat în urmăritori cu vârfuri de metal (tetsubishi), stele (zguduite) sau săgeți (shuriken). Distanța optimă pentru aruncare nu depășea 6-8 m. Aruncarea nu se distingea prin precizia lunetistului. Era necesar doar pentru a întârzia inamicul pentru câteva momente sau pentru a distrage atenția. Desigur, în țintă au fost aruncate un cuțit, o piatră și două bețe scurte, legate cu cruce și ascuțite la toate cele patru capete. Mai mult, cu o acuratețe extraordinară, spre deosebire de aruncarea de stele și vârfuri.

În general, lucrând mult timp și mult cu diferite tipuri de arme cu lame, ninja a învățat treptat un anumit principiu universal, datorită căruia s-a putut transforma ulterior în

arme, orice. Este suficient să enumerați măcar câteva dintre articolele cu care războinicii de noapte au putut să lupte și să învingă: lopeți, greble, furci, cârlige, topoare, plase de pescuit, vâsle, betisoare, balansoare, gălețí și coșuri, rogojini, potcoave. , etc., ea. P.

Arta de a fi invizibil

Abilitatea de a rămâne neobservat, de a nu trezi suspiciuni sau de a direcționa gândurile și acțiunile inamicilor în direcția greșită este un complex de cinci discipline relativ independente:

- Goton-no-jutsu, sau cinci metode de camuflaj: imitarea pământului, imitarea apei, imitarea lemnului, imitarea focului, imitarea metalului. Vorbim despre camuflaj care imită un bolovan sau un bolovan, despre îngropare în pământ, despre ascunderea în desișuri de iarbă sau tufișuri, precum și în spațiu deschis (de exemplu, în zăpadă, în apă). Acestea includ, de asemenea, incendii care distrag atenția, explozii orbitoare de grenade, paravane de fum, crearea de zgomote false și multe altele în același sens;

— tenmon-jutsu, sau cunoașterea esenței fenomenelor naturale (mai precis, atmosferice), capacitatea de a le folosi în propriile scopuri. De exemplu, cu cât ceața este mai deasă, cu atât vântul sau ploaia sunt mai puternice, cu atât este mai probabil ca toată lumea să stea sub acoperiș și să nu-și scoată nasul afară. Pentru pătrunderea ascunsă în tabăra inamicului, este mai bine să alegeți o noapte fără lună. Atunci când se organizează un incendiu, este important să se țină cont de direcția și puterea vântului, de gradul de umiditate din aer, de clădiri și plante și de posibilitatea ploii. Cu alte cuvinte, trebuie să poți prezice vremea folosind semne populare, să ai o bună înțelegere a plantelor barometru etc.;

- jimon-jutsu, sau capacitatea de a naviga pe teren și zonele populate, iau în considerare corect terenul pământului, caracteristicile structurilor artificiale de-a lungul drumului. Este necesar, în special, să se determine la prima vedere proprietățile sonore ale diferitelor soluri și acoperiri, gradul de permeabilitate a acestora, probabilitatea instalării capcanelor și tot felul de bariere;

- inton-jutsu, sau capacitatea de a depăși în liniște orice obstacol natural și artificial fără a lăsa urme (sau a lăsa urme false, de exemplu, urme de stomac

171

nykh) și fără a crea zgomot. Această secțiune include o mulțime de abilități și abilități aplicate diferite: alpinism și alpinism pe tot felul de structuri, nu numai cu echipament special, ci și fără acesta; cățărat în copaci, frânghii și tavane; scufundări, înot pe apă și sub apă; aruncarea câinilor din miros; construirea de tuneluri și breșe; deschiderea oricăror încuietori și constipații; traversarea zonelor umede etc. d.;

- Henso-jutsu, sau înțelegerea animalelor și a oamenilor. Cu alte cuvinte, aceasta este psihologie practică și etologie (știința comportamentului animal). Mai multe aspecte trebuie subliniate aici. În

primul rând, pentru un agent special instruit, caracteristici precum mersul, intonația vocii, vocabularul, expresiile faciale, felul de a se îmbrăca și alte „date externe” fac orice persoană aproape „transparentă”. Și acest lucru, la rândul său, ne permite să-i prezicem comportamentul și reacțiile cu un grad ridicat de acuratețe. Ei bine, cunoașterea obiceiurilor animalelor face posibil să le folosești în avantajul tău fără mult timp și efort. În plus, este foarte important să poți citi urmele animalelor și să le distingem vocile.

În al doilea rând, poți pretinde că ești altcineva decât cine ești cu adevărat. Să spunem, „stăpânește” anumite roluri, un fel de rol de personaje inofensive (de exemplu, un vânzător ambulant, un călugăr rătăcitor, un muncitor la fermă sau un cioban) Sau să imită vocile animalelor pentru a da semnale condiționate (de exemplu, strigătul bufniței, miaunatul unei pisici), pentru a crea o atmosferă de frică (se știe că caii se sperie de urletul lupului și are un efect deprimant asupra oamenilor). Este și mai ușor să lăsați urme în urmă cu labele, copitele, ghearele și dinții special pregătite pentru animale. Capacitatea de a se transforma în persoane de sex opus, precum și în creaturi supranaturale - fantome, demoni, vârcolaci și spirite rele similare - a deschis (și încă deschide) oportunități foarte largi pentru orice ofițer de informații.

În al treilea rând, este indicat să folosiți tot felul de trucuri pentru a crea iluzii de percepție sau pentru a vă baza pe superstiție. Iată doar câteva trucuri de acest gen: „split ninja” (lucrarea într-o pereche de două persoane cu același aspect și haine identice, ceea ce creează iluzia că aceeași persoană apare în locuri diferite în același timp); „unul în

multe fețe” (când o persoană, mișcându-se rapid, schimbându-se hainele, machiându-se, schimbându-și vocea și manierele și, de asemenea, folosind păpuși, creează iluzia acțiunilor unui întreg grup de oameni); „prezență invizibilă” (mișcare secretă însoțită de manevre care distrag atenția, cum ar fi aruncarea cu pietre, scârțâitul ramurilor, scârțâitul ușilor); „ninja strălucitor” (folosind îmbrăcăminte impregnată cu un compus special care strălucește în întuneric); „ninja ardent” (folosind îmbrăcăminte impregnată cu o compoziție rezistentă la foc, sau prin efecte pirotehnice, ninja a creat iluzia invulnerabilității sale la foc); continuarea luptei cu o săgeată care a străpuns pieptul (de fapt, vârful însângerat ieșit din spate și coada cu pene din piept au fost o falsă); plasarea unui „braț” artificial sub o lovitură cu sabia cu demonstrarea imediată a unui membru „secționat” care a „crescut” magic; „ninja care suflă foc” (un truc elementar cunoscut de noi din spectacolele fachirilor și artiștilor de circ) și multe, multe altele în același spirit.

Arta spionajului, sabotajului, terorii

La fel ca și precedenta, arta spionajului, sabotajului și terorismului este, de asemenea, împărțită în mod convențional în cinci tipuri de activități mai mult sau mai puțin independente:

- arta de a culege și analiza informații de inteligență (choho-jutsu). De exemplu, capacitatea de a monitoriza mișcarea trupelor, amintiți-vă structura fortificațiilor, amintiți-vă conținutul unui document citit pe furiș, capacitatea de a efectua interogatoriu expres pe teren (adică, slăbiți limba prizonierilor prin tortură). Trebuie să știi să te mulțumești cu oamenii potriviți, să conduci în liniște o conversație în direcția dorită, să asculti cu urechea și să spioni fără să fii observat și altele asemenea;

- metode de scriere secretă, utilizarea cifrurilor, semnelor convenționale, semnalelor, falsificarea documentelor, sigiliile, semnăturile, cardurile (gisho-jiin-no-jutsu);

—- tehnici pentru eliminarea victimelor și crearea de sabotaj (kata-keshi-no-jutsu). De exemplu, capacitatea de a ucide o persoană într-o mulțime, la o cină sau acasă, fără ca nimeni să observe; aranja

incendiu, explozie, otrăvire, inundații, alunecări de teren sau blocaj pe drum;

- metode de sustragere de documente, bani, bijuterii, arme (inclusiv spargerea, falsificarea cheilor), răpirea persoanelor, transportarea și ascunderea acestora;

- capacitatea de a planifica operațiuni secrete, de a calcula toate scenariile posibile pentru dezvoltarea unei situații (boryaku-jutsu). Aceasta include, de asemenea, utilizarea așa-numitei „strategii".

Desigur, dintre toate sarcinile îndeplinite de ninja, cele mai spectaculoase au fost cele asociate cu pătrunderea în castele și fortărețele protejate pentru a ucide anumite persoane, a comite incendii, a otrăvi puțurile și a răspândi boli epidemice (de exemplu, cu ajutorul șobolanilor de ciuma). Cu toate acestea, misiunile lor erau în principal de natură pur de recunoaștere, ceea ce era mult mai important. La urma urmei, rezultatul oricărei operațiuni militare majore depinde întotdeauna de completitudinea și fiabilitatea informațiilor despre forțele inamicului, planurile sale, moralul și armele. În plus, dezinformarea pricepută a conducerii inamicului, răspândirea de zvonuri false și provocarea de panică, luarea de ostatici importanți - toate acestea au ajutat (și încă ajută) la obținerea victoriei nu prin numere, ci prin pricepere.

Kayaku-jutsu - arta folosirii armelor de foc și a explozivilor - nu este una dintre cele principale, deoarece s-a dezvoltat destul de târziu, în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, și nu în toate clanurile ninja. Pistoale, puști, bombe, mortare și tunuri ninja, precum și praful de pușcă și explozivii, erau de casă. Capacitățile de luptă ale unor astfel de arme au rămas mai puțin eficiente decât armele samurai fabricate la întreprinderi speciale sau livrate din Europa sau China.

Prin urmare, ninja-ul foloseau cel mai adesea arme de foc și grenade de mână (nage-tep-po) nu pentru a învinge forța de muncă, ci pentru a-și acoperi scăparea sau pentru a distrage atenția cu foc, fum, irhot,

șuierat de gloanțe, schije și bombă. În vremea noastră, dimpotrivă, fără un întreg arsenal de arme de foc (cum ar fi puști automate silențioase cu lunete laser și infraroșu), mine controlate radio, arme de calibru mic și lansatoare de grenade antitanc, rachete antiaeriene de mână, etc.

nici măcar nu putem spera la succes în operațiunile de sabotaj și terorism.

Vorbind despre alte abilități ninja, este necesar să rețineți medicina militară de câmp. Opriți sângerarea, puneți o atela pe un membru rupt, depășiți șocul de durere, faceți față febrei, vindecați o arsură, mușcătură sau vânătăi, faceți un antidot - oricare dintre ei trebuia să poată face toate acestea. Cu toate acestea, în acele vremuri, aproape toți oamenii care trăiau în sălbăticie, în satele țărănești și de pescari, aveau cunoștințele și aptitudinile medicale necesare.

Printre artele ninja suplimentare, călăria cu elemente de săritură (ba-jutsu), înotul de luptă și scufundarea (suiren-jutsu), utilizarea zmeelor gigantice și aripile de planare (yamidako-jutsu), capacitatea de a face diverse echipamente, unelte , dispozitive tehnice (ninki-jutsu).

Spiritul ninjutsuului clasic cere de la adepții săi educație și cultură la nivelul celor mai înalte cerințe ale vremii sale. Prin însăși natura ei, această artă necesită anonimat. A fost practicat de dragul supraviețuirii într-un mediu ostil, de dragul atingerii obiectivelor cuiva în ciuda acțiunilor inamicilor, dar nu de dragul gloriei. Recompensa pentru orice realizare ninja, dacă „autorul” ei a devenit cunoscut, ar putea fi doar moartea.

Okinawa: micul loc de naștere al marelui karate

Okinawa este cea mai mare insulă din arhipelagul Ryukyu, acum parte a Japoniei. Suprafața insulei este de 1254 de metri pătrați. km. Și pe

Pe această insulă mică, foarte mică, a apărut poate cea mai populară artă marțială din lume - karate (karate-do).

Termen de karate

Termenul karate este de origine japoneză și este format din două cuvinte: kara (gol) și te

Karate în Okinawa

(mână). Împreună formează expresia „mâna goală”. Aceasta se referă la arta luptei corp la corp, bazată în principal pe pumni și lovituri. Cu toate acestea, această interpretare este de origine târzie și a fost introdusă în circulație de maestrul Funakoshi Gichin deja în prima jumătate a secolului al XX-lea. În Okinawa însuși, au fost folosite alte nume - Okinawa-te și moma. Cuvântul karate în sine a fost folosit

mult mai rar. Din cauza lipsei documentelor scrise, este greu de spus ce înseamnă de fapt pedeapsa.

Semnificația hieroglifei a rămas întotdeauna neschimbată; denota o mână. Hieroglifa kara poate fi scrisă în două moduri: cu hieroglifa „chineză" și cu hieroglifa „goală". În antichitate, tot ceea ce chinezești era considerat cel mai bun și, prin urmare, atunci când vorbea despre ceva frumos, foloseau prima hieroglifă. Cu toate acestea, această ortografie poate provoca confuzie deoarece karate-ul poate deveni confundat cu kenpo chinezesc, mai ales că karate-ul Okinawa de astăzi păstrează unele exerciții formale care aparțin în mod clar specific stilului chinezesc de luptă.

Potrivit lui Funakoshi Gichin, kara în sensul „gol", („neînarmat", „autoapărare neînarmată") este cea mai potrivită interpretare. Această interpretare („mâna goală") transmite nu numai sensul literal al expresiei, dar subliniază și natura filozofiei budismului - „a se interpreta (a se arăta) pe sine însuși ca gol". Funakoshi Gichin a scris: „Așa cum chiar și cele mai slabe sunete rezonează într-o vale liniștită și goală, tot așa cel care a ales calea karate-ului trebuie să se curețe de egoism și interes personal pentru a deveni liber în interior (gol) și gata să răspundă. spre orice surpriză. Acesta este adevăratul sens al cuvântului „gol" în karate. Cel care a înțeles infinitatea de forme și elemente ale Universului înțelege că există vid; - nu este nimic altceva decât adevărata formă a universului. Toate tipurile de arte marțiale - yari-jutsu (luptă cu sulițe), bojutsu (luptă cu stâlpi), judo, kendo și așa mai departe - se bazează pe aceleași principii fundamentale ca și karate-ul. Diferența este că karate-ul definește în mod cuprinzător principiul de bază al tuturor artelor marțiale. Forma este umplută de gol, iar golul ia formă. Folosirea caracterului „gol" în cuvântul karate se bazează pe acest principiu".

Istorie, legendară și reală

Cum a început totul

Istoria lungă și complexă a karate-ului este plină de contradicții și ambiguități. Uită-te doar la numele artelor marțiale din Okinawa: te (mână, mâini - în sensul luptei corp la corp), Okinawa-te (mâni Okinawa), to-te (mână magică), kara-te (chineză). mâini), bushi-no-te (mâinile unui războinic), kenpo, kenpo-jutsu, kenpo-karate, karate-jutsu, karate-do etc. Majoritatea istoricilor de arte marțiale, precum și maeștrii de karate, de exemplu Funakoshi Gichin , nu pot spune exact când s-a născut această artă marțială. Nu au supraviețuit documente scrise în care să se găsească măcar un indiciu despre momentul apariției karate-ului. Acest lucru se explică prin faptul că pe vremuri karate-ul era ținut secret față de străini. Nu li s-a spus despre puterea și capacitățile acestei arte marțiale și, în plus, nu au fost demonstrate.

Cu toate acestea, putem presupune ceea ce a servit drept catalizator pentru apariția, sau mai precis, dezvoltarea sistemelor de luptă din Okinawa. În Arhipelagul Ryukyu a fost interzisă purtarea de arme.

A fost tabuul asupra armelor care a jucat un rol imens în dezvoltarea karate-ului.

Prima interdicție a armelor a fost anunțată în timpul așa-numitei Unificare a celor Trei Regate. Până în secolul al XV-lea, au existat trei regate independente pe Insulele Ryukyu - Chuzan, Nanzan și Hokuzan. Ca urmare a unei lupte sângeroase pentru conducere, regatul Chuzan a câștigat. Regele Se Hashi (1372-1439) a devenit conducătorul statului unificat. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să emită un decret de interzicere a armelor, care era extrem de strict. Interdicția s-a aplicat chiar și săbiilor vechi care au fost păstrate ca

țăran din Okinawa în ambuscadă

1 2 linctiijc pskusstia Japonia de Est

moșteniri de familie. Această interdicție a dus la faptul că săracii au încetat luptele deschise și, cu un interes fără precedent, au început să dezvolte metode locale străvechi de luptă fără arme.

În 1609, Okinawa a fost capturată de prințul japonez Shimazu Ieshiha. Operațiunea a fost efectuată de trei mii de samurai ai clanului Shimazu (conform altor surse - clanul Satsuma), care au ajuns pe o sută de nave. Okinawa a devenit un protectorat al Imperiului Japoniei; populaţia a fost supusă unor exigenţe şi unei discriminări severe. Din același motiv ca și predecesorul său, noul conducător a introdus o interdicție privind purtarea și depozitarea armelor. De data aceasta, decretul se aplica reprezentanților tuturor claselor. Astfel, noua interdicție a devenit un catalizator pentru dezvoltarea tipului deja existent de luptă fără arme.

Chiar înainte de unificarea regatelor, Arhipelagul Ryukyu și în special Okinawa aveau relații strânse cu China. Și în secolul al XV-lea, dinastia chineză Ming și-a stabilit dominația economică asupra insulelor. Emigranții, comercianții și emisarii curții Ming care au ajuns în Okinawa, printre altele, și-au adus, probabil, propriile arte marțiale. Desigur, kenpo chinezesc („luptă cu pumnii”) a devenit faimos și popular. Elementele Kenpo în sine au fost împletite cu tehnica luptei locale fără arme. Așa au apărut doi predecesori ai karate-ului - Okinawa-te (o formă locală de luptă din acele vremuri) și To-te (kenpo mai tradițional chinezesc).

Tehnici vechi în stil Okinawan

Ca urmare a interdicției, localnicii au fost nevoiți să transforme diverse unelte agricole în arme. Așa au apărut sai, tonfa, bo și nuntyaku. În timpul antrenamentului de noapte secret, țăranii și-au întărit mâinile și picioarele, care au devenit arme formidabile. Desigur, oamenii din Okinawa au folosit elemente ale diferitelor tipuri de lupte, dar baza a rămas, fără îndoială, luptele cu pumnul chinezesc, care, în combinație cu elemente de echipament militar local și jujutsu japonez, au format baza tehnică a noilor arte marțiale.

Tehnicile de luptă, în special cele legate de karate, au fost ascunse cu grijă de ocupanții japonezi. Conspirația a afectat nu numai karate-ul. Alte arte marțiale, inclusiv

inclusiv cele bazate pe tehnica mânuirii armelor primitive, nici nu erau destinate ochilor străinilor. Dar insularii au protejat cu grijă, desigur, karate-ul. Au fost impuse auto-interdicții, au fost făcute jurăminte, au fost scrise promisiuni etc. Încălcarea secretului putea costa o persoană viața și nu a fost iertată. Atitudinea internă de „a câștiga sau a muri” a cerut utilizarea cât mai eficientă a capacităților omului și ale corpului său. Principiile „o lovitură pe loc”

„mișcarea - minus inamicul”, „numai experiența contează” au fost principalele.

Deoarece okinawenii au avut de-a face cu războinici experimentați în ciocniri cu samuraii, țăranii au fost forțați să cultive artele marțiale. Anii de antrenament dur i-au transformat brațele și picioarele în arme mortale. Un accent deosebit a fost pus pe întărirea mâinilor și picioarelor, deoarece doar o mână de oțel cu adevărat ar putea străpunge armura sau despica o cască de samurai.

Pentru a-și întări degetele, elevul a turnat o găleată de fasole și a început metodic, de câteva mii de ori pe zi, să înfigă în această găleată cu degetele închise și deschise până când sângele îi stropi de sub unghii. Ar fi trebuit să fie

Continuați exercițiile, indiferent - țăranii din Okinawa dobândesc din paradis de durere săptămâni întregi și șai de samurai

luni până când vârfurile degetelor și-au pierdut sensibilitatea la durere. În același timp, a fost necesară creșterea forței de impact pentru a străpunge în cele din urmă întreaga masă de fasole până la capăt. Exact aceeași procedură a fost efectuată succesiv cu nisip, pietricele mici, pietriș și uneori și cu bile de plumb. După câțiva ani de antrenament sârguincios, nu a fost greu să străpungi burta unui cal sau partea unui taur cu o lovitură de mână și să scoți măruntaiele.

Pumnul a fost mai întâi umplut pe un simplu makiwara - un snop de paie strâns împletit. Makiwara era atașată la un stâlp sau o placă care absorb șocul și era folosită pentru exersarea preciziei loviturilor, dar și pentru căptușirea brațelor și picioarelor. De asemenea, a fost recomandat să vă scufundați alternativ pumnii în apă clocotită și apă cu gheață. În sălbăticia naturii, copacii tineri, care izvorau când erau loviți, serveau drept makeyara. Picioarele și parțial capul au fost supuse unei întăriri similare. Conform celor mai recente date, forța pumnului în karate ajunge la 700 kg, iar forța unei loviri de

picior este de peste o tonă. De aici își are originea practica tameshi-wari – spargerea obiectelor dure – înrădăcinată în karate.

Secolul al XIX-lea: direcțiile principale ale Okinawa-te

La sfârșitul secolului al XVIII-lea, prima școală oficială a fost organizată în Shuri de maestrul Sokugawa, care poate fi considerat, pe bună dreptate, fondatorul Okinawa-te. Okinawa-te în sfârșit

Maestrul Okinawa-te cu nuntyaku în pereche în luptă

format la începutul secolului al XIX-lea. Apoi au existat trei centre principale în orașele Tomar, Naha și Shuri. În consecință, direcțiile de karate au fost împărțite în mod convențional în Tomari-te, Naha-te și Shuri-te.

Shuri-te, care s-a bazat pe stilurile „nordice” ale wushu, este cunoscut pentru faptul că a servit drept bază pentru crearea celei mai mari școli moderne de karate, Sho~ Tokan. Fondatorul acestei școli, Funakoshi Gichin, a studiat cu doi

maeștri celebri ai Shuri-te - Itosu Anko (1830-1915) și Aza-Peychin (1827-1906). Te, care a fost dezvoltat în Shuri-te, a fost influențat direct de wai-jia, așa-numitele „sisteme externe ale tsuanfa”.

Stilurile wushu „sudice” au devenit baza stilului Naha-te. Te din această direcție s-a dezvoltat sub influența nei jia, „sisteme interne”. Trăsăturile caracteristice pentru această direcție sunt lucrul cu mâinile, o poziție stabilă, lovirea cu piciorul doar de jos într-un arc și respirația abdominală puternică. De la această școală au venit ulterior maeștri celebri de karate precum Chojun Miyagi (1888-1953) - fondatorul stilului god-ju-ryu - și creatorul direcției mari de karate Kyokushin-kai - Masutatsu Oyama.

În ceea ce privește Tomari-te, a combinat două zone de wushu, stilul „extern” și „intern”.

În 1830, Matsamura Shoku-na din Shuri a mers special în China pentru un studiu aprofundat al sistemelor chinezești de luptă corp la corp, care a fondat școala Shorin-ryu (Shorin-ryu) și în 1848 a devenit instructorul suprem de luptă marțială. arte în Okinawa. El a predicat Shorinji Kempo (Shoriji-ryu) - stilul dur de luptă corp la corp al Mănăstirii Shaolin. Aceleași caractere sunt citite în japoneză ca Shorinji Kempo, iar în chineză ca Shaolin Shu Chuan. Până la sfârșitul secolului al XIX-lea, existau două tendințe principale. Într-una – Shorei („sufletul care a atins iluminarea”) – au prevalat principiile tradiționale străvechi din Okinawa: stabilitate, forță fizică și ascuțire, întărirea suprafețelor lovitoare ale mâinilor și picioarelor pentru a străpunge armura. Când nevoia de a ucide inamicul într-o coliziune a dispărut, a doua direcție a devenit mai populară - Shorin (pădurea tânără), unde s-a acordat o atenție sporită educației și disciplinei morale, manevrelor subtile și mișcărilor înșelătoare. În ciuda conexiunii directe cu sursele chineze, niciodată până acum nu au existat astfel de condiții pentru selecția practică și sinteza

tehnicilor perfecționate de-a lungul a mii de ani. Potrivit maestrului modern Masayuki Hisataka, karate-ul este o artă unificată, dar dacă este considerat un copac, atunci Shorinji-ryu este un trunchi. Toate celelalte stiluri care există astăzi provin din el.

Elevul lui Matsamura, Asato Anko, a fost un specialist de neegalat în arte marțiale în tot Okinawa. A completat tehnica

181

Shorin-ryu cu o varietate de mișcări înșelătoare, bazate pe principiul: „Dacă vrei să dai cu piciorul, mai întâi balansează-ți brațul”.

Restaurarea Meiji, pătrunderea karate-ului din Okinawa în Japonia

În 1868, ca urmare a reformelor Meiji, clasa samurai a fost eliminată, iar insula Okinawa a devenit una dintre provinciile Japoniei. Cu această dată s-a încheiat perioada lungă de dezvoltare subterană a karate-ului în Okinawa. Liderii Restaurației Meiji erau oameni educați, iar calea lor de viață era indisolubil legată de artele marțiale. În 1876, a fost introdusă interdicția de a purta două săbii, iar după aceasta a fost oprită plata salariilor ereditare, în legătură cu care aproximativ două milioane de samurai au fost nevoiți să-și găsească un fel de loc de muncă. Trupele guvernamentale, create pe baza serviciului militar general, au suprimat cu brutalitate revoltele samurailor. Filosofia fukoku-kyohei (o țară prosperă cu o armată puternică) a impus, păstrând tradițiile, crearea unui nou sistem standard de învățământ general, care trebuia să furnizeze țara muncitori calificați și războinici. O atenție deosebită a fost acordată educației morale și fizice.

La sfârşitul secolului al XIX-lea. Guvernul japonez a efectuat o serie de studii medicale, sociale și pedagogice în domeniul karate-ului. După inspecția școlilor din Okinawa în 1902, această disciplină a fost introdusă oficial în programa primului liceu și colegiu de formare a profesorilor. Profesorii principali au fost Anko, Yasutsune Itosu și Kanryo Higaonna, care au căutat să dezvolte stilul clasic Okinawan.

Câțiva ani mai târziu, o serie de spectacole demonstrative urmate de elevul lui Itosu, Funakoshi Gichin, și de asociații săi. Călătoria în jurul insulei a durat câțiva ani. Împăratul Hirohito, în timp ce călătorea în Okinawa în 1912, pe când era încă prinț moștenitor, a asistat la o demonstrație de karate-jutsu și a fost atât de uimit încât a inclus o descriere a ceea ce a văzut în raportul său oficial către guvernul japonez. Interesul autorităților pentru artele marțiale din Okinawa

182

a determinat Ministerul Educației să invite un specialist din Okinawa în Japonia. Alegerea i-a revenit lui Funakoshi (Tominakoshi) Gichin din Shuri, un profesor de japoneză de școală primară, deoarece era cel mai educat dintre reprezentanții din Okinawan-te, deși pe insulă existau luptători mai pricepuți. Funakoshi a concertat la Kyoto Butokuden în 1917, unde a prezentat Okinawa-te și karate-jutsu autorităților oficiale japoneze și membrilor Butokuden. Dar abia în timpul celei de-a

doua vizite, în 1922, au avut loc primele demonstrații publice de karate-jutsu în Japonia.

Din acest moment putem vorbi despre apariția karate-ului japonez, care este încă foarte diferit de predecesorul său din Okinawa.

Maeștri și școli de karate din Okinawan (japonez).

La sfârșitul secolului al XIX-lea, Japonia a început să acumuleze arte marțiale moderne. În 1895, la Kyoto a fost înființată Dai Nippon Butokukai (Asociația Generală Japoneză de Valori Militare), iar în 1899, Butokuden (Sala Gloriei Militare) a fost fondată lângă Templul Heian. Au fost conduși de maeștri de frunte ai artelor marțiale.

Primele spectacole publice ale lui Funakoshi Gichin au deschis o nouă eră în dezvoltarea karate-ului. Ei au contribuit la popularizarea acestui tip de arte marțiale în Japonia. Funakoshi Gichin însuși este numit pe bună dreptate „părintele karate-ului modern". El și mulți alții, luând tot ce era mai bun în Okinawa-te, au creat multe școli de karate modern. Și chiar în Okinawa, vechile tehnici de luptă au continuat să se dezvolte, precum și au apărut din ce în ce mai multe noi.

Funakoshi Gichin, mutat în Japonia, a fondat probabil una dintre cele mai faimoase școli de karate - Shotokan și a devenit, așa cum am menționat deja, fondatorul karate-ului modern. Cu toate acestea, Shotokan este în general considerat a fi școala din Okinawa, fie doar pentru că însuși Funakoshi Gichin nu s-a rupt niciodată de patria sa. El și fiii săi au vizitat Okinawa de mai multe ori nu numai din dorința de a-și vizita patria, ci și pentru a se întâlni cu vechi profesori care ar putea aduce ceva nou în karate.

183

Dintre stilurile de karate din Okinawan și, ulterior, japonez, pe lângă Shotokan, trebuie evidențiate: Goju-ryu, Kojo-ryu, Shito-ryu, Ryuei-ryu și altele.

Funakoshi Gichin și Shotokan

Funakoshi Gichin (1868-1957) s-a născut în primul an al Restaurației Meiji în capitala regală Okinawa, Shuri, într-o familie de samurai. S-a născut prematur și a crescut ca un copil slab care necesită o atenție constantă. Prin urmare, copilăria lui a trecut sub supravegherea părinților mamei sale. În școala elementară, Gichin s-a împrietenit cu fiul lui Asato, Anko, iar acest lucru i-a determinat soarta. Maestrul Asato a întărit sănătatea băiatului, l-a învățat să se bucure de tine și l-a introdus în cercul marilor maeștri. Adesea, Asato și prietenul său Itosu l-au antrenat pe Gichin împreună, uneori el a fost antrenat chiar de Matsamura. La început, Gichin a fost singurul elev al lui Asato. Acest fapt este deja o recunoaștere a abilităților remarcabile ale lui Gichin, deoarece anterior profesorii au petrecut mult timp alegând un elev căruia să-i transmită cunoștințele.

Funakoshi Gichin a început să practice ca profesor în Shuri în 1888. În 1890 a fost transferat la Naha, unde a continuat să se antreneze cu

Kiyun, Toono și Ningaku. După introducerea karate-ului în sistemul de învățământ general din Okinawa, Funakoshi, cu permisiunea lui Asato și Itosu, a înscris primele clase de elevi. Deși este o necesitate vitală să ucizi foile de copt pentru a salva vieți

Funakoshi Gichin

ka a dispărut, luptele încă se terminau adesea cu răni grave sau chiar moarte. Funakoshi, împreună cu Itosu, în 1905 au fost forțați să înceapă să dezvolte teoria secțiunii sportive mai populare de karate. Cu toate acestea, până la sfârșitul zilelor sale, maestrul a fost împotriva înțelegerii sportive a karate-ului. Din 1905, periodic, și din 1912, susține constant spectacole demonstrative la Okina

ve, care a contribuit la o mai mare deschidere a acestei arte marțiale. Din acest moment, Funakoshi a devenit liderul recunoscut al te. Directiva din 1911 a Ministerului Educației a fost prima recunoaștere oficială de către autorități a importanței disciplinelor militare moderne în educația cetățenilor japonezi.

Datorită eforturilor căpitanului navei de instrucție Rokuto Yashi-ro, la ordinul căruia cadeții flotei imperiale au început să practice karate, deja vorbeau despre el la Tokyo.

În 1912, prima flotilă imperială s-a oprit în Golful Chujo și a putut, de asemenea, să se familiarizeze cu karate. În același an, sub conducerea lui Funakoshi, elevii săi Tokomura, Mabu-ni, Ishikawa, Tukusuma, Kyamu, Yahiku, Ogusku și-au demonstrat arta în cele mai bune săli din Okinawa. În 1916, Gichin vorbește la Butokuden în fața oficialilor japonezi.

Comandantul distrugatorului Prințul Moștenitor Hirohito Norikazu Kanna era un Okinawan și, în drum spre Europa, pe 6 martie 1921, l-a invitat pe viitorul împărat să urmărească un program demonstrativ la Castelul Shuri sub conducerea lui Gichin, care în acel moment crease Asociația Spirituală de Arte Marțiale din Okinawa și a devenit președintele acesteia. Hirohito, ca și Gichin, avea o construcție fragilă și era uimit că nimeni nu era capabil să-l doboare sau să-l miște pe maestru, inclusiv voluntarii din public. Și puterea loviturilor lui Gichin în tomishiwari (obiecte de spart) a fost uimitoare. În luptă, loviturile sale puternice la nivel scăzut, care erau practic de neblocate, munca lui strânsă la mijloc, combinată cu o tehnică eficientă de aruncare, nu au lăsat nicio șansă adversarilor săi. Toate acestea au fost reflectate în raportul oficial către guvernul japonez și au determinat dezvoltarea ulterioară a karate-ului.

De douăzeci de ani, activitățile mele de profesor au fost remarcate de guvernul japonez. Maestrul a fost invitat la prima expoziție națională de atletism în primăvara anului 1922, organizată de Ministerul Educației din Japonia. De asemenea, i s-a comandat un manual, trei volume din care Funakoshi le-a adus cu el la Tokyo.

Discursurile și invitațiile lui Gichin la care au fost trimise în prealabil reprezentanților elitei și intelectualității au fost

foarte bine gândit, a provocat o popularitate enormă a karate-ului în rândul unor secțiuni largi ale populației. El a prezentat impresionant calitățile fizice și spirituale ale karate-ului unui public format în principal din artiști și avocați, deoarece credea că oamenii din aceste profesii sunt înzestrați cu o minte plină de viață, deși au de obicei un corp greoi. El le-a arătat prin exemplu că antrenamentul de karate întărește chiar și cel mai slab corp și că o persoană de construcție obișnuită poate deveni puternică și puternică. Funakoshi a invitat membrii publicului să se ofere voluntar pentru a-și testa capacitatea de a rezista la lovituri. Nimeni nu a reușit să-l mute de la locul lui sau să-l doboare la pământ. Un astfel de comportament demn a făcut o mare impresie asupra tuturor celor care i-au văzut spectacolele și, după scurt timp, învățăturile sale au găsit mulți susținători. Funakoshi i-a oferit și spectacole de karate lui Kano Jigoro la Kodokan și la universități, iar priceperea sa a fost profund imprimată atât în sufletele profesorilor, cât și a studenților.

În 1922, a fost publicată cartea „Ryukyu Kempo Karate”, constând din cinci capitole: „Ce este karate”, „Valoarea karate-ului”, „Instruire și predare”, „Organizarea karate-ului”, „Principii de bază și kata”: Heian 1-5, neihan-chi 1-3, bassai 1-2, kushanku 1-2, seishan, chinto, chinte, jin, jitte, jion, wanshu, van-dan, rohai, jummi sau yummi, vando, sochin, nisheyish, sanseru, suparinpei , vankuvan, kokan, unsu (30 kata). Numele kata sunt Okinawane și Chineze. Anexa cărții descrie măsuri de precauție în timpul orelor. Această carte a oferit o nouă rundă de dezvoltare artelor marțiale.

Celebrul instructor de scrimă și prieten al lui Funakoshi, Gi-chin Nakayama Hakudo, i-a oferit sala lui. Și un an mai târziu, în 1923, Gichin și-a deschis sala din Tokyo în Meisei Juku la templul și căminul pentru studenții din Okinawa.

Funakoshi a început la Tokyo să dezvolte un nou stil de karate bazat pe mecanica mișcărilor lui Shuri, pe care a fost predat de Asato Anko. Mabuni Kenwa, un fost coleg de clasă cu Funakoshi când amândoi au studiat Okinawa-te sub Ito-su Yasutsune, a sosit în Japonia în 1928, încercând să-și creeze propriul stil de karate. Itosu a fost un reprezentant al artelor marțiale shuri-te, al cărei creator a fost Matsumura Mune-hide. În ciuda rădăcinilor lor comune, stilul de karate al lui Funakoshi era semnificativ diferit de cel al lui Mabuni. Mabuni a studiat karate sub Higaonna Kanryo (1888–1951), maestru

te din Naha. Ulterior, Funakoshi și Mabuni au mers fiecare pe drumul său, devenind profesori de stiluri semnificativ diferite. Deși Funakoshi a gravitat spre stilul shuri-te, el a făcut o serie de modificări în acesta. Fiul său Yoshitaka a călcat pe urmele tatălui său; el a propus idei noi radicale care au pus bazele stilului original japonez de karate.

Cu toate acestea, creșterea rapidă a Karate-do japonez nu poate fi atribuită ideilor unei persoane sau influenței unei singure școli,

deoarece mulți luptători cu experiență au influențat formarea Karate-do japonez și au contribuit la creșterea acestuia. Din punct de vedere tradițional, Funakoshi ar trebui să fie considerat în continuare „nașul” karate-do-ului japonez, având în vedere cât de mult a transformat karate-jutsu-ul din Okinawa, făcându-l mai atractiv pentru japonezi. În 1933, Funakoshi, așa cum s-a menționat deja, a schimbat sensul cuvântului kara, care a fost scris inițial cu caracterul care înseamnă „China”, luând un alt caracter care se citește și ca kara. Astfel, el a schimbat sensul cuvântului, care a început să însemne „neocupat” sau „gol”. Prin urmare, Funakoshi a început să traducă karate-jutsu ca „arta mâinii goale”. Doi ani mai târziu, Funakoshi a înlocuit cuvântul jutsu cu do. Deci, karate-do s-a născut în Japonia și înseamnă literal „calea mâinii goale”. Astfel de schimbări i-au revoltat pe mulți luptători din Okinawa, care au considerat-o un ultraj împotriva tradiției. Dar până în 1938, aproape toți erau deja obișnuiți cu faptul că sistemele lor se numeau fie karate-jutsu, fie karate-do.

În 1935, cu sprijinul comitetului național, a început să fie construită prima sală de karate-do (dojo). În primăvara anului 1936, a fost deschis sub numele Shotokan, pe care elevii lui Funakoshi au insistat. Personajele citite ca shoto sau shoto au fost luate de la porecla lui Funakoshi ca caligraf (însemnând literal „valuri și pini”); un alt sens al acestui cuvânt este „tigru”. Nu întâmplător acest animal este înfățișat pe emblema școlii. Cu toate acestea, pseudonimul profesorului Kang înseamnă „sala”. Cei mai demni luptători din Japonia și-au perfecționat abilitățile în această sală. Ei au spus cu mândrie: „Suntem din Shotokan”.

În 1935, primul sport (shiai) kumi-te a fost ținut conform regulilor ippon shobu, care a contribuit la formarea karate-do (Shotokan) ca formă spectaculoasă și incitantă.

sport Cu toate acestea, maestrul a avertizat întotdeauna că o schimbare mai mare către sporturile de demonstrație convenționale ar duce la pierderea esenței spiritului de luptă, iar luptele de gladiatori în lupte de contact ar duce la pierderea conceptului de artă a luptei și a cerut maeștrii să păstreze adevăratul spirit al karate-ului.

În sport, conceptul de shiai înlocuiește conceptul de shobu (luptă corp la corp), iar îndrumarea principiului buai shinken shobu (lupta cu moartea) și seshi-o choetsu (depășirea gândului la viață și la moarte) este doar prezent simbolic în acțiunile pe tatami. Tehnica vizează în principal autoapărare. Uciderea autorizată a inamicului a fost modificată la conceptul de a descuraja acțiunile ofensive ale atacatorului. Natura interioară se bazează pe o relație tridirecțională: moralitate, disciplină, formă estetică. Până când devine calea la care trebuie să adere toți adepții, dar își pierde caracterul natural, calea este o chestiune pur pământească. Sistemul ierarhic dan-kyu este folosit pentru popularizare.

În 1936, a fost publicată cartea Karate-do Kyōhan, care a introdus noi elemente de tehnică și kata. Funakoshi a folosit și noi nume kata care reflectau spiritul limbii japoneze, așa cum este prescris de școala de etichetă tradițională - Ogasawara. Arsenalul de karate-do oficial nu a

inclus multe kata din cartea din 1922, deoarece metodele de antrenament extrem de eficiente bazate pe acestea, deși îmbunătățiu sănătatea, erau și o metodă codificată care nu era deloc potrivită pentru antrenamentul deschis.

Odată cu intrarea Japoniei în războiul cu China în 1937 și implicarea ei ulterioară în al Doilea Război Mondial, karate-jutsu și karate-do, în primul rând școlile Shotokan, au fost recunoscute oficial și s-a luat decizia de a pregăti soldați și marinari în aceste discipline. Aici putem, poate, să completăm povestea despre Funakoshi Gichin și școala Shotokan, cel puțin în partea care privește direct Okinawa. Istoria ulterioară a karate-ului aparține Japoniei.

Tehnica, kata

Câteva cuvinte ar trebui spuse despre tehnica formală de karate Shotokat.

Unele dintre kata-urile karate-ului modern se referă direct la direcția Shorei. Acesta este tekki („iron ry

ţar"; noul nume a fost dat de însuși Funakoshi Gichin; Numele Okinawan - neihanchi). Toate cele trei versiuni ale kata folosesc doar „poziția călărețului” și deviază atacurile din față și din lateral folosind principiul „perete din spate”. Kata simulează doborârea prinderilor atunci când se luptă în armură, loviturile de la distanță apropiată (kagitski) și vechea tehnică de la Okinawa a loviturilor joase (fumikomi)\

- nidyushiho („24 de pași”; numele Okinawan pentru niseichi) ~ acesta este un kata foarte puternic, puternic. Tehnica este dominată de lovituri de cot. În versiunea veche, în loc de Yoko Geri. practicat fumi-KOMU',

— ju te („zece mâini”) — tehnicile de luptă se practică împotriva mai multor adversari, cu schimbare rapidă a pozițiilor și a direcției de acțiune;

- hangetsu („semiluna”; denumirea din Okinawa pentru seishan, sub care Funakoshi a publicat acest kata în 1922);

- jion (numele este posibil asociat cu numele unui călugăr budist din secolul al XV-lea, un maestru al bo-jutsu); kata a rămas practic neschimbat de pe vremea lui Sokugawa;

Direcția Shorin include kata\

- heian („spirit pașnic”, nume Okinawan - pinan). Are 5 opțiuni, fiecare dintre ele conține elemente ale tehnicii kanku. Funakoshi le-a dat un aspect clasic și le-a numit heian. Stăpânirea acestei tehnici dă naștere încrederii în sine, care s-a reflectat în noul nume;

- bassai („a pătrunde în cetate”); 2 variante. Un kata de putere cu o alternanță constantă și rapidă de blocuri și lovituri. Autorul acestor kata este necunoscut;

- kanku („priviți la cer”; nume Okinawan pentru kwanku sau kushanku)} 2 opțiuni. În prima mișcare a versiunii principale a kata, își ridică mâinile și privesc cerul prin „fereastra” formată de degete, în timp ce se plonjează simultan într-o stare de meditație. Yoshitaka Funakoshi s-a specializat în kanku dai, iar Funakoshi Gichin l-a practicat până în ultimele zile ale vieții sale.

- enpi („zborul rândunicii”, numele de Okinawa este wanshu, numit după guvernatorul chinez care a demonstrat pentru prima dată acest kata la Okinawa în 1683). Acest kata a fost foarte popular în Tomari. Tehnica în kata s-a schimbat semnificativ în

timpul modern, dar aceeași rată de schimbare a nivelului centrului de greutate și mișcarea șoldurilor a rămas aceeași. Tehnica kata este comparată cu fluturatul unei rânduni în sus și în jos;

- gankaku („stârc pe piatră”, nume Okinawan - chin-to} - o poziție repetată pe un picior imită o pasăre puternică la vânătoare, pregătită pentru un atac decisiv.

Goju-ryu

Următoarea școală cea mai faimoasă și populară după Shotokan este școala de karate dur și moale - Goju-ryu. A fost fondată în anii 20 ai secolului XX de maestrul Miyagi Chojun (1888-1953).

Miyagi a început să practice artele marțiale la vârsta de 11 ani. În primii trei ani, profesorul său a fost Aragaki Ryuko. Profesorul l-a prezentat apoi pe adolescent capabil marelui maestru naha-te Higa-onna Kanryo (1840-1915). După doi ani petrecuți în cercul „familiei” lui Higaonna, Miyagi, la sfatul său, a plecat timp de patru ani în China, în provincia de coastă Fujian. După ce s-a întors acasă, Miyagi a reluat antrenamentul cu patriarhul stilului, care a continuat până la moartea acestuia din urmă.

După moartea lui Higaonna, s-a pus problema succesorului său. Două persoane au pretins că conduc școala: Miyagi, în vârstă de 27 de ani, și Kiyoda Juhatsu, elevul favorit al patriarhului, „umbra lui”, păstrătorul celor mai adânci secrete ale naha-te. (În cele din urmă, rivalitatea dintre acești doi s-a încheiat cu Kiyoda creând școala tun-ryu, iar Miyagi - goju-ryu. Oricum ar fi, în mai 1917, după moartea lui Higaonna, Miyagi a plecat în China pentru încă doi ani. , pentru a continua cursurile acolo cu urmașii lui Wo Lutsin-nya, care a fost cândva profesorul patriarhului Naha-te.

Întors din China în iulie 1919, Miyagi a început să lucreze la crearea propriului sistem, bazat pe elemente din tehnicile tuturor acelor școli pe care le-a studiat: Ryukyu Kenpo (Aragaki), Naha-te (Higaon-na), Bai-hao-quan. (Yoshikawa), xinyiquan (pumnul voinței dirijate), tanlanquan (pumnul lăcustei mantis). Cele două kata fundamentale ale noului sistem

au fost sanchin (în două versiuni - cu pumnii strânși și cu palmele deschise) și tensho. Mult mai târziu, în 1940, Miyagi a mai creat două kata, Gekisai-dai-ichi și Gekisai-dai-ni.

În 1921, Miyagi și-a demonstrat în mod strălucit arta în fața împăratului japonez Hirohito, care a vizitat Okinawa în timp ce făcea un tur prin provinciile imperiului după ascensiunea sa pe tron. În 1926, Miyagi a fondat asociația Okinawa-ka-rate-jutsu-kenku-kai, care era condusă de Hana-shiro Chomo, Mabuni Kenwa și Motobu Choyu.

În 1927, fondatorul judo-ului, maestrul Kano Jigoro, a venit la Okinawa cu studenții săi pentru spectacole demonstrative. Este destul de clar că au fost demonstrate tot felul de apucături și aruncări. Spre surprinderea lui Kano, după prestația judokilor, un bărbat puternic a intrat pe teren (era Miyagi) și a arătat și o serie de prinderi cu aruncări, dar într-o tehnică diferită decât în judo. Miyagi l-a prezentat mai târziu pe Dr. Kano în arsenalul bogat de aruncări și tehnici dureroase ale karate-ului din Okinawa. Japonezul a rămas uimit, mai ales că era deja familiarizat cu arsenalul de karate realizat de Funakoshi Gichin, dar nu i-a demonstrat așa ceva.

În anul următor, la inițiativa lui Kano, Miyagi a fost invitat oficial la Kyoto pentru a participa la un festival organizat de WABI - Asociația de Arte Marțiale din Japonia (Dai-nippon-butokukai). Această organizație, creată în 1895, organiza regulat astfel de festivaluri. Miyagi era foarte ocupat cu predarea la asociația sa, așa că nu a putut să meargă la Kyoto. În locul lui, și-a trimis cel mai bun elev al său, Shinzato Dzinana (1901 - 1945), a cărui performanță a făcut o impresie puternică. Când Shinzato a fost întrebat care este numele lui ryu (școala), el a răspuns: hanko-ryu (școala mijlocului). La întoarcerea acasă, răspunsul său spontan a primit aprobarea profesorului, care a citat cu această ocazie cuvintele dintr-un poem chinezesc: „totul în lume este și greu și moale” (în sensul că „mijlocul de aur” câștigă peste tot) . Așa s-a născut numele goju-ryu, care înseamnă „soft-kii-hard”: mișcările de atac se numesc go (hard) și sunt efectuate în linie dreaptă, în timp ce mișcările de apărare ju (soft) se fac în cerc. . În 1933, școala Miyagi, sub acest nume, a fost înregistrată oficial de WABI.

În 1932, Miyagi a mers la Osaka la invitația unuia dintre departamentele de la Universitatea Kansai. Apoi a vizitat

Kyoto, la sediul WABI și în final la Tokyo. Acolo l-a cunoscut pe Yamaguchi Gogen (1909-1989), un tânăr care era sortit să-i devină succesorul și să-și continue munca.

În 1934, Miyagi, la invitația unui ziar, a plecat în Hawaii. Acolo a petrecut 8 luni, timp în care a predat karate ofițerilor de poliție din Hawaii și a participat la spectacole demonstrative. Este curios că în ziare karate-ul lui Miyagi era numit printr-un termen dublu: kenpo karate.

În 1937, a trebuit să ajungă la Kyoto, unde WABI i-a acordat titlul de kyoshi - mentorul suprem al școlii, conferindu-i gradul de al 8-lea dan. Este surprinzător că i s-a acordat o asemenea onoare, deoarece Kyoshi trebuia să aibă al 10-lea dan.

După moartea lui Miyagi în 1953, Higa Seko (1889–1966) a devenit succesorul său oficial. În trecut, acest bărbat, împreună cu Miyagi, a studiat cu Higaonna, iar după moartea profesorului, în ciuda a 12 ani de experiență (din 1903) și aproape de aceeași vârstă, a recunoscut primatul lui Miyagi. În 1932, Higa și-a deschis propriul dojo în Naha, unde a început să predea goju-ryu. În timpul vieții lui Miyagi, Maestrul Higa a rămas singura persoană care avea dreptul să predea tehnici goju-ryu în afara zidurilor dojo-ului lui Miyagi. În 1937, WABI i-a acordat lui Higa al 7-lea dan și titlul de renshi (mentor). Și din 1953 până în 1966, Higa a condus Goju-ryu Shinkokai și a fost considerat al doilea (după Miyagi) mare maestru al acestui stil.

După moartea lui Higa Seko, locul lui a fost luat de Yagi Meitoku (n. 1912), care a fost elevul lui Miyagi din 1926, iar din 1929 și asistent. Yagi aparținea uneia dintre celebrele „36 de familii chineze" care s-au stabilit în Okinawa în 1391.

Goju-ryu nu vizează aspectul competitiv, sportiv, dar varietatea japoneză din această direcție, Goju-kai, care a luat mult din stilurile japoneze, vizează sparring-ul sportiv.

O influență foarte mare în goju-ryu este dată antrenamentului fizic, în special dezvoltării prinderii mâinii, care este necesară pentru aruncare și apucare. În sparring-ul liber, sunt permise atacurile inghinale și luptele predispuse. Deoarece goju-ryu a afectat cel mai puțin aspectul sportiv și competitiv al artelor marțiale, acest stil nu este foarte popular în forma sa tradițională.

În SUA, de exemplu, există multe școli bazate pe goju-ryu, dar tehnica și antrenamentul în ele sunt mult modificate de dragul competițiilor sportive.

Shito-ryu

Unul dintre elevii lui Itosu Anko, Kenwa Mabuni (1889-1952), folosind tehnicile Naha-te și Shuri-te, a creat stilul Shito-ryu în 1934. Trebuie spus că acest stil, în ciuda originii sale Okinawane, este încă stilul karate-ului japonez, deoarece nașterea și formarea sa a avut loc în Japonia. Mai mult, Shito-ryu este unul dintre principalele stiluri practicate în Japonia.

Fondatorul karate-ului Shito-ryu, Kenwa Mabuni s-a născut la 14 noiembrie 1889 în orașul Shuri din arhipelagul Okinawa. A fost un reprezentant al celei de-a 17-a generații a unuia dintre cele mai faimoase clanuri, al cărui fondator a fost Kenyo Oshiro, cel mai mare războinic al Regatului Ryukyu.

La vârsta de 13 ani, după ce și-a asigurat recomandările necesare, a fost acceptat în școala celebrului maestru de karate Anko Itosu, care

locuia în Shuri și a studiat Shuri-te timp de șapte ani. Când Kenwa avea 20 de ani, a început să studieze arta naha-te de la maestrul Kaire Higaonna. Mai târziu, ambele cele mai importante direcții ale karate-do din Okinawa au stat la baza stilului Shito-ryu creat de Mabuni.

După ce a absolvit liceul și a servit în armată, Kenwa Mabuni a lucrat ca ofițer de poliție timp de aproximativ 10 ani. În această perioadă, a fost implicat activ în judo și kendo, deoarece aceste tipuri au fost incluse în programul de formare obligatorie pentru ofițerii de poliție. În timp ce lucra în poliție și vizitează diverse regiuni ale țării pentru afaceri, Kenwa Mabuni a avut ocazia să studieze tehnicile din alte domenii ale karate-ului, precum și să se familiarizeze cu tehnicile unor maeștri puțin cunoscuți din cele mai îndepărtate colțuri ale insulă. El a căutat să combine avantajele diferitelor tipuri de arte marțiale pentru a crea o tehnică universală.

În 1918, Kenwa Mabuni și-a intensificat activitățile pentru a populariza karate-ul, iar mulți maeștri celebri l-au ajutat în acest sens. La întâlnirile din casa lui Mabuni dedicate dezvoltării și unificării artelor marțiale,

Vali Funakoshi Gichin, Chozu Oshiro, Choshin Chibana, Anbun Tokuda, Shimpan Jyoma, Seyoto Tokumura, Hoko Ishikawa. În același an, prinții Kuni și Kaho au fost prezenți la una dintre demonstrațiile publice ale artei karate organizate de Mabuni.

În 1924, Kenwa Mabuni a devenit instructor de karate în două instituții de învățământ simultan și a primit onoarea de a-și demonstra arta în fața prințului Chichibu. În 1925, el, împreună cu alți maeștri celebri, a organizat Okinawa Karate-do Club, care a făcut posibilă îndeplinirea visului său de lungă durată de a crea un dojo de antrenament permanent. Prin această sală au trecut lideri din lumea karate-ului precum Yuhatsu Kyoda, Tojun Miyagi, Chiou Motobu, Choshin Chibana, Chiou Hanashiro, Choju Oshiro. Kenwa Mabuni și Chojun Miyagi au devenit instructori permanenți ai clubului.

Accentul principal al antrenamentului în această perioadă a fost pe antrenamentul fizic și practica de kumite. Elementele tehnicii nu au fost explicate elevilor, dar tehnicile au fost demonstrate direct în timpul luptei. Antrenamentul a fost redus la repetări repetate ale tehnicilor în practică. Fiecare tehnică de maestru avea propriile sale caracteristici individuale.

1927 a fost un punct de cotitură în soarta lui Kenwa Mabuni. Anul acesta s-a întâlnit cu Jigoro Kano, fondatorul judo-ului modern, care a venit la Okinawa cu scopul de a deschide un dojo acolo. Chojun Miyagi și Kenwa Mabuni au avut ocazia să demonstreze și să explice tehnicile de karate lui Jigoro Kano. El a apreciat foarte mult karate-do ca un tip de artă marțială care combină posibilitatea de apărare și atac și a remarcat necesitatea răspândirii sale pe scară largă la scară națională. După ce a primit sprijinul lui Jigoro Kano, Kenwa Mabuni a

decis să se mute la Osaka și să se dedice dezvoltării karate-ului Shito-ryu în Japonia.

Shito-ryu, fondată de Kenwa Mabuni, combină organic elemente ale tehnicii Shuri-te a maestrului Itosu și tehnica naha-te a maestrului Higa-onna. Numele Shito-ryu este format din primele caractere ale numelor acestor maeștri (ito este vechiul caracter chinezesc „shi”, higa este vechiul caracter chinezesc „to”). Transmițând cunoștințe elevilor săi și explicând în detaliu diferențele principale dintre școlile Itosu și Higaonna, Kenwa Mabuni credea că cel mai important lucru în karate-do sunt kata, care combină tehnici.

194

apărare și atac, înțelegerea sensului fiecărei mișcări din kata și executarea corectă a acesteia.

Dintre toate stilurile japoneze și din Okinawa, adepții lui Shito-ryu au studiat cel mai mare număr de kata, inclusiv toate kata Itosu și Higaonna, toate kata Shorin-ryu, Shotokan și Goju-ryu, precum și cele create de Mabuni , pentru un total de aproximativ cincizeci de kata. Stilul Shito-ryu a fost o încrucișare între stilurile Okinawan și Shotokan și se distingea prin cruzime, putere mare, concentrare extremă a mișcărilor și claritate.

Școli de familie

Arta karate-ului din Okinawa, așa cum am menționat deja, a fost în subteran multă vreme. Multe tehnici (kata), tehnici și stiluri au fost create în condiții de secretizare atentă. În legătură cu acest secret, cunoștințele și echipamentul militar au fost păstrate și transmise în cadrul aceleiași familii. Școlile de familie au devenit larg răspândite în Okinawa încă din secolul al XIV-lea. Până la mijlocul secolului al XX-lea, acestea au fost închise străinilor.

Kojo-ryu

Acest stil de karate din Okinawa a fost creat de familia Kojo, care sunt descendenți direcți ai uneia dintre celebrele „36 de familii” de chinezi care s-au stabilit în Kume (lângă Naha) în 1391.

Stilul de familie a fost fondat de Kojo Uekata (alias Sai Ko), care a trăit în secolul al XVIII-lea. A călătorit în China pentru a studia și mai târziu i-a transmis arta fiului său Seijin (alias Sai Sho, 1816-1906). Kojo Seijin a studiat mai întâi stilul de familie sub îndrumarea tatălui său, iar apoi diferite stiluri de kenpo din Okinawa. În 1848, el și fiul său Isei au plecat în China (provincia Fujian), unde au stat 20 de ani. Acolo au studiat, în special, tehnica lucrului cu un băț. Isei din China a studiat sub îndrumarea maestrului Hi Hua, același care a predat Matsumura Sokon. Întors la Okinawa în 1868, Isei (1832-1891) și-a fondat propriul dojo (tatăl său, după o scurtă ședere în Okinawa, a plecat pentru totdeauna în China).

Fiul lui Isei, Kojo Kaho (1849-1925) s-a născut în Okinawa, în Kume. La început tatăl lui i-a fost profesor, apoi a plecat în China, unde și-a creat propriul dojo cu ajutorul unui anume Makabe Udong. In prin

13*

195

În ultimii ani ai secolului al XIX-lea, aici a studiat Uechi Kanbun, viitorul creator al faimosului stil Uechi-ryu. Kaho și-a transmis cunoștințele și abilitățile fiului său Saiko, iar el fiului său, Kojo Kafu. Kojo Kafu a studiat nu numai cu tatăl său, ci și cu bunicul său, precum și cu unchiul său, Kojo Shuren. El a fost cel care a dat stilului familiei numele Kojo-ryu după al Doilea Război Mondial.

Părerile lui Kojo Kafu asupra artei marțiale sunt bine demonstrate de următoarele cuvinte: „Karate este arta luptei adevărate. Nu se limitează la pumni și lovituri. Apărătorul trebuie să fie capabil, în plus, să apuce, să arunce, să disloce un membru, să sugrume.”

Kojo-ryu are șase katas neînarmați și două cu un băț. Kata neînarmat poartă următoarele nume: Haku-Ryu (Dragon Alb), Haku-Tora (Tigrul Alb), Haku-Tsuru (Macara Albă), Ten (Cer), Ku (Vidul), Dzi (Pământ).

Shindo-ryu („Școala Căii Adevarate”) este un alt stil de karate din Okinawa care aparține școlilor de familie, în acest caz familiei Hanashiro. În prezent, școala este condusă de Hanashiro Naito, în vârstă de 68 de ani, care are aproximativ 40 de elevi dedicați în Okinawa. În plus, acest stil este practicat de adepții din SUA, Danemarca și Rusia (Moscova).

Cele mai importante principii ale școlii sunt ikken hissa-tsu („cu o lovitură - pe loc!”) și metskei sute-mi („hotărârea cu sânge rece de a merge până la capăt în luptă”). Componentele principale ale antrenamentului sunt practica de kata, lucrul la echipament (makiwara, geantă suspendată și alte obiecte), kumite (ambele cu respectarea regulilor și lupta în stil liber).

Mai presus de orice, școala Shindo-ryu apreciază capacitatea de a evita un conflict și, astfel, de a câștiga fără luptă. Aceasta este tocmai esența artei marțiale tradiționale: să învingi un inamic superior ca număr și ca arme, fără a simți nevoia să-ți testezi abilitățile și să le folosești din orice motiv.

Programul școlar Shindo-ryu prevede studiul a 17 kata, dintre care 12, fără arme (inclusiv 2 cu energie respiratorie), sunt stăpânite de elevi, iar 5, cu arme, sunt deținători de cel mai înalt grad („dan”) . Pentru a obține al doilea dan, trebuie să fii capabil să manevrezi un toiag (roku-shaku-bo) și tridenți scurti (sai), al treilea - cu un bip scurt (nuntyaka) și mânere de piatră de moară (tonfa), al patrulea - cu seceri perechi

196

(Kama). Kata neînarmați sunt sanjugo, 5 pinan kata (nidan, shodan, sandan, yondan, godan), sanchin, bassai, kanku, chinto, wanshu, seienchin. După primirea celui de-al patrulea dan, pregătirea conform programului școlar este considerată complet finalizată. Atunci o persoană trebuie să urmeze Calea îmbunătățirii pe cont propriu.

În școala Shindo-ryu, ca și în alte școli de karate, kata și kumite nu se opun, deoarece se completează reciproc și au ca scop atingerea aceluiași scop - formarea unui luptător ideal. Dar se poate spune totuși că practicarea kata în școlile tradiționale (cum ar fi Shindo-ryu) este considerată de bază, iar kumite - suplimentar. La urma urmei, fiecare kata nu este doar un set de acțiuni tehnice care reflectă caracteristicile unui stil dat, ci, în primul rând, este o imitație a unui duel cu mai mulți adversari.

Kobu-jutsu (arte marțiale antice)

Complexul de arte marțiale din Okinawa - kobu-jutsu - include deținerea de arme tradiționale, așa-numitele „țărănești” (spre deosebire de samurai - sabie, halebardă, topor etc.). Aceste arte își au originea în Okinawa în secolul al XV-lea, dar și-au primit principala dezvoltare mult mai târziu, în secolele XVII-XVIII. Dezvoltarea kobu-jutsu este indisolubil legată de karate. De fapt, vechii maeștri ai acestor arte au fost și maeștri ai primelor școli de karate.

masterat

Printre vechii maeștri ai kobu-jutsu, în primul rând, se poate numi Yara din satul Chatana și Sakugawa (1733-1815).

Yara lucra în principal cu bețe (bo sau kon) și tridenți (sai). A lăsat două kata', chatan-yara-no-bo și chatan-yara-no-sai, practicate și astăzi. Sakugawa s-a specializat în tehnici de stick. El a creat kata Sakugawa-no-kon, care supraviețuiește și până astăzi. Mai târziu, unul dintre elevii săi, Ginowan Tunchi, inspirat de acest kata, și-a dezvoltat propriul său - Ginowan-no-kon.

Sakugawa i-a transmis arta lui Chinan Peichin, care i-a transmis-o fiului său, Chinan Sanda, care a avut patru elevi principali, inclusiv Yabiku Moden (1882–1945). Maestru

Yabiku a studiat și sub îndrumarea lui Kanakushiku Sanda (1841-1926), iar elevul său a fost Taira Shinken. Kanakushiku este cunoscut drept fondatorul școlii Ufuchiku. Pe lângă Yabiku Moden, studenții săi au fost Takahashi Saburo, Kina Shosei și cei cinci fii ai săi.

Un alt maestru remarcabil al trecutului este Sakiyama Kitoku (cunoscut și ca Sakiyama Taro și Sakiyama Waku-da), care a studiat cu maestrul chinez Wu Lu-qin. Sakiyama i-a transmis arta lui Kuniyoshi Shinkichi. Un contemporan cu Higaonna Kanryo, cu care a împărtășit o prietenie, Kuniyoshi, cunoscut sub numele de bushi (războinic) Kuniyoshi și, de asemenea, sub numele de Kunishi, a dezvoltat mai multe kata. Printre ei se numără kunishi-no-bo și kunishi-no-ku-mi-bo.

Ultimul maestru remarcabil al perioadei de dinainte de război a fost Ma-tayoshi Shinko (1888-1947). Profesorii săi au fost Higa Taimei (alias Kushikawa Chirakawa) și Ire Moshikawa. În plus, a studiat în China timp de câțiva ani.

Principalul sistematizator al stilurilor antice de kobu-jutsu a fost maestrul Taira Shinken (1897-1970). A studiat kobu-jutsu de la Yabiku Moden și karate de la Funakoshi Gichin și Kenwa Mabuni. În 1955, Taira a fondat Ryukyu Kobudo Hozon Shinko Kai, iar în 1970, cu puțin timp înainte de moartea sa, Federația Japoniei Kobudo i-a acordat al 10-lea dan.

Taira Shinken a fost succedata de Akamine Eisuke. A intrat în ucenicie la un maestru în 1959, având deja o bună pregătire de la alți profesori. În 1965, Akamine a primit de la Taira menkyo-kaiden - un document care dă dreptul de a preda stilul în întregime. În 1971, și-a deschis propriul dojo, pe care l-a numit Shinbukan.

Alături de Akamine, un alt maestru remarcabil al kobu-jutsuului modern (mai corect, ko-budo) este Mata-yoshi Shinpo (născut în 1921). Mai întâi a fost învățat de tatăl său, maestrul Matayoshi Shinko, iar mai târziu de maestrul Higa Seko (goju-ryu karate). Studenți celebri ai maestrului Shinpo sunt Itokazu Seko, Miyagi Koki, Kinzo Kenichi, Odo Seikichi, Chinan Kenyu și Alanya Seisuke.

Armă Kobu-jutsu

Specificul kobu-jutsu-ului din Okinawa constă tocmai în faptul că aici uneltele agricole și obiectele de zi cu zi, inițial arme, sunt folosite ca arme.

care nu sunt în viață. Cele mai cunoscute tipuri de astfel de arme sunt următoarele:

- bo (băț). Cel mai des folosit este roku-shaku-bo (180 cm lungime). Alte opțiuni sunt mai puțin populare: kyu-shaku-bo (280 cm) și san-shaku-bo (100 cm);

- nuntyaku (bipel scurt pentru treierat). Probabil cel mai mult

Arma faimoasă a lui Okinawa. Se compune din două bețe scurte (25-32 cm fiecare), legate printr-o frânghie sau o verigă de lanț (8-10 cm lungime);

- sai (trident, scurtat la dimensiunea unui pumnal). În secțiune transversală, dinții săi nu sunt fațetați, ci rotunzi. Folosit ca armă dublă, un alt sai este purtat în centură ca rezervă. Uneori, sai-ul este atașat la capătul unui băț (această armă hibridă se numește nunti)\

- tonfa (mâner din piatră de moară). Folosit ca armă dublă, în principal pentru a bloca atacurile inamice;

- kama (secera). Spre deosebire de secerele slave, aici lama este mai dreaptă, montată pe mâner în unghi drept. Din punctul nostru de vedere, este mai mult ca o împletitură în miniatură. Folosit la simplu și dublu;

- eku (vâslă). Tehnica de lucru cu o paletă (eku-jutsu) este un tip de lucru cu un băț (bo-jutsu);

- tekko (articulații de alamă). Există într-o varietate de variante, dar o trăsătură caracteristică a tekko din Okinawa este un vârf ascuțit sau două vârfuri care ies din față (între degete). Similar cu Vajra indiană și Nikkumwuch micronezian\

- suruchin (frânghie cu greutăți la ambele capete). Există naga-suruchin lungi de trei metri și tan-suruchin lungi de un metru și jumătate. Este folosit pentru a copleși brațele sau picioarele adversarului, pentru a lovi capul și brațele de la distanță mare;

- fundo (un lanț scurt cu mânere la capete care acționează ca plăcuțe). Există două versiuni: kusari-fundo (50 cm lungime) și hoso-fundo (70 cm lungime);

- Kuva (sapa), techu (rangă), timbe (scut combinat cu un saiar pentru tăierea peștilor mari și a carcaselor de animale) aparțin

tipuri de arme puțin cunoscute în afara Okinawa. Scutul este un capac rotund pentru recipiente mari, țesut din lăstari tineri de bambus și acoperit cu piele de animal.

În cuvintele lui Matayoshi Shinpo, în vârstă de 75 de ani, „Înțelegerea artelor kobudo (fostul kobu-jutsu) implică un mare risc. Este nevoie de o stăpânire perfectă atât a corpului, cât și a armei, astfel încât corpul și arma să devină una. Scopul kobudo este să se cunoască pe sine, să-și testeze propria răbdare și să poată separa binele de rău.”

Stiluri și școli

În prezent, Kobu-jutsu din Okinawa se dezvoltă sub formă de Kobu-do în două direcții principale: Okinawan și japoneză. Fiecare dintre ei este reprezentat de mai multe organizații. Există șapte astfel de organizații în Okinawa și trei în Japonia.

Okinawa: Zen-Okinawa-Kobudo-Renmei (Matayoshi Shinpo), Ryukyu-Kobudo-Hozon-Shinko-kai (Akamine Eisuke), Zen-Okinawa-Karate-Kobudo-Rengo-Kai (Higa Sei-toku), Okinawa-Kenpo- karate-kobudo-renmei (Odo Seikichi), motobu-ryu-kobudo-jutsu-kyokai (Uehara Seikichi), kokusai-karate-kobudo-rensei (Takamine Chubuku); ryuei-ryu-karate-kobudo-hozon-kai (Nakaima Kenko).

Japoneză: Ryukyu-Kobudo-Shinko-kai (Inoue Motokatsu), Itosu-Karate-Kobudo-Hozon-Shinko-kai (Sakagami Saadaki), Confederația Internațională pentru Promovarea Karate-ului și Kobu-do (Ogura Tsu-neyoshi).

Okinawa Kenpo Karate este unul dintre cele mai faimoase stiluri din Okinawa, combinând atât karate-ul, cât și kobu-jutsu. Acest stil a fost creat în 1953 de maestrul Nakamura Shi-geru (1893-1969). În timpul copilăriei, adolescenței și a maturității timpurii, a studiat Okinawa-te cu tatăl său, Nakamura Keikichi, și cu frații săi, Teiichi și Shinkichi. Apoi - Yabu Kentsu și Hanashi-ro Chomo (stil Shorin-ryu),

Itosu Yasutsune (Shuri-te), Higaonna Kanryo (naha-te), Kuniyoshi Shinkichi (Kobu-jutsu), Motobu Choyu și Choki (Motobu-ryu).

Datorită lui Yabu Kentsu și în special lui Motobu Choki, Nakamura a înțeles profund complexitățile luptei reale. Practicarea luptei freestyle în contact dur a fost conținutul principal al orelor sub conducerea lor.

200

Nakamura și-a deschis primul dojo în 1940, dar în 1945 a fost distrus în timpul bătăliei de la Okinawa. În 1950 a deschis un nou dojo, iar trei ani mai târziu a anunțat crearea propriului stil. În 1965, Nakamura a înființat o asociație a școlilor de karate din Okinawa, care practicau luptele în stil liber în protectori (cu mănuși și pieptar elastic). Printre cei mai faimoși elevi ai lui Nakamura se numără Toma Sian (creatorul seidokan-ryu), Oyata Seiyu (creatorul Ryukyu-kenpo-ka rate) și Odo Seikichi (născut în 1923), care a continuat și dezvoltat munca profesorului său.

Odo Seikichi a practicat judo de la vârsta de nouă ani și s-a apucat de karate de la vârsta de 13 ani. În anii 1940, a descoperit kobu-jutsu și a devenit pasionat de această formă de arte marțiale. Profesorii săi în lucrul cu armele au fost Toma Seiki, Nakaima Kanpo și Matayoshi Shinpo. Mai târziu și-a amintit: „Nakamura Sensei știa kobudo, dar prefera kata și kumite fără arme... Chiar și în timpul vieții lui, am avut intenția de a completa Okinawa Kenpo cu un număr mare de kata cu arme... Am încercat să le împiedic. dispariție. Am vrut să fac din ele o sursă care să hrănească noile generații... Profesorul, în ciuda temerilor mele, a aprobat această idee.”

Astăzi, Okinawa Kenpo practică 20 de kata fără arme și 25 de kata cu arme. În prima grupă, 12 kata sunt cele predate de maestrul Nakamura (5 pinan kata, 3 nai-hanchi kata, plus kusanka, niseishi, passai și seisan)', 6 kata adăugate de Odo Seikichi (2 gojushiho kata, precum și ananku). , wansu, sanchin, chinto) și 2 kata introduse de Bruce Heilman (un elev al lui Odo Seikichi) - sanchin (o versiune diferită de cea a maestrului Odo) și tensho. Dintre kata cu arme, două sunt moștenirea lui Nakamura (cu un stâlp și tridenți), toate celelalte au fost introduse de Odo. Printre acestea se numără katas cu un stâlp, tridenți (sai), nuntya-kas, articulații de alamă, seceri, mânere de piatră de moară (tonfa), vâsle etc.

Stilul de karate Okinawa Kenpo este dezvoltat de studenții lui Odo Seikichi din SUA și Franța.

Shito-ryu-kenpo-karate - așa cum sugerează și numele, acest stil a apărut din adâncurile uneia dintre cele patru ramuri celebre ale karate-ului modern - Shito-ryu. Fondatorul stilului este Uechi Kanei (născut în 1905), care trebuie distins de celălalt

201

Uechi Kanei, din stilul Uechi-ryu. Acest Uechi provine din satul Uten-baru din Okinawa, iar din copilărie a studiat karate, arta mânuirii

unei halebarde (naginata-jutsu) și a unei sulițe (yari-jutsu) sub îndrumarea bunicului și a unchiului său.

În 1929 la Osaka a devenit student al lui Kenwa Mabuni și șase ani mai târziu a primit de la el gradul al 2-lea dan. Doi ani mai târziu, în 1937, și-a deschis primul dojo acolo, la Osaka. În 1942, Mabuni i-a acordat gradul al 4-lea dan, iar în 1948, maestrul Uechi Kanei s-a întors la Okinawa, unde a fondat școala de karate Shito-ryu-kenpo. Acest stil are 13 kata principale\ 5 pinan kata, 2 passai kata, precum și gojushiho, kusanku, sanchin, seipai, seisan, seiyunchin.

Arte marțiale: secolul al XX-lea

Secolul XX în Japonia a reprezentat un punct de cotitură în dezvoltarea artelor marțiale. Acest lucru s-a exprimat mai ales în transformarea a ceea ce a fost cândva o îndemânare militară, care a devenit, într-o măsură mai mare, o activitate sportivă. Această tendință este caracteristică aproape tuturor tipurilor de artă marțială japoneză.

Shinbu-jutsu

După restaurarea stăpânirii imperiale în Japonia în 1868 (restaurarea burgheză Meiji), perioada modernă a început în istoria artelor marțiale japoneze. Au devenit cunoscuți ca Shinbu-jutsu (noile arte marțiale). Dar până atunci, termenul bu-jutsu fusese aproape universal înlocuit cu termenul bu do.

O trăsătură distinctivă a artelor marțiale japoneze este că atunci când le stăpânești, aspectul moral și etic al formării personalității a căpătat o importanță capitală.

Conceptul de do („Calea”), asociat cu budismul zen, a devenit principalul principiu moral al artelor marțiale. Trebuia să-l ajute pe războinic să intre în contact cu spiritul divin, să-i înțeleagă prezența, să-i vadă existența. Acest lucru a fost în conformitate cu principiul budist zen că natura originală a lui Buddha este prezentă în orice spirit.

202

mobilă și neînsuflețită și este cuprinsă prin iluminare (satori). Factorii decisivi în dezvoltarea forței au fost concentrarea (detașarea de tot ce este străin), meditația și respectarea ritualului. Astfel, războinicul a intrat în contact cu do, adică contopirea individului cu întregul, care era scopul și esența artelor marțiale.

Menținerea păcii este una dintre ideile principale pentru

Dezvoltarea autocontrolului, sobrietatea gândirii și calmul nu a însemnat că factorul fizic era inferior în artele marțiale

redusă la nivelul de nesemnificaţie. Educație fizică

elanul este al doilea element formativ al artelor marțiale și necesită

Este nevoie de un războinic pentru a-și perfecționa tehnica cu grijă, pentru a dezvolta forța și rezistența, pentru a dezvolta o reacție instinctivă și a coordona mișcările. Toate acestea au putut fi realizate doar ca rezultat

Acestea erau ore de antrenament zilnic care erau privite ca repetiții pentru operațiuni militare.

Artele marțiale (bu-jutsu) și calea războinicului (budo), care au evoluat pe calea trecerii de la practica militară la competițiile sportive, au devenit un mijloc de asigurare a siguranței personale, a vindecării sau a autorealizării individului în procesul unui duel cu un adversar condiționat sau real conform unor reguli prestabilite. Activitățile de antrenament și competiție în cele mai multe cazuri sunt implementate nu atât în procesul unui duel de contact liber cu un adversar real, cât sub forma unor seturi special concepute de tehnici de atac și apărare, practicate cu un adversar imaginar, precum și în forma unui duel cu un adversar real, dar cu respectarea regulilor și restricțiilor stabilite. Cele mai eficiente sporturi de luptă sunt folosite numai de poliție, armată și alte forțe speciale.

diviziunile sociale.

Noul budo (sau shinbu-jutsu) al secolului al XX-lea pune accent pe câștigarea în competițiile sportive. Dar școlile de budo adevărate sunt

dar păstrează tradițiile spirituale și morale de educare a unui adept al artelor marțiale.

Majoritatea cercetătorilor identifică trei sisteme de arte marțiale, formate pe baza unei combinații de acțiuni tehnice cu principii spirituale. Acestea sunt Aikido, Judo și Karate-do. Sunt tipurile de arte marțiale recunoscute în întreaga lume, al căror centru de dezvoltare este Japonia. La acestea mai putem adăuga și acele școli care au sintetizat diverse domenii ale artelor marțiale în sistemul lor (pot fi numite convențional „sintetice”).

Aikido: un cuvânt nou într-o artă veche

Aikido este o artă marțială foarte tânără care întruchipează principii și metode care datează de sute de ani. Rădăcinile sale sunt metoda tradițională de luptă a samurailor din clanul Takeda - aiki-jutsu. Fondatorul Aikido-ului, Sensei Ueshiba Morihei este cunoscut ca maestru al mai multor stiluri de jujutsu tradițional și școli care practică lucrul cu arme cu tăiș. Aikido modern este o versiune a daito-ryu aiki jujutsu, lipsită de aspectul aplicat militar, iar sarcina sa principală este dezvoltarea individului în spiritul umanismului și al armoniei.

Personalitatea fondatorului

Creatorul aikido-ului este Ueshiba Morihei (1883-1969), un descendent al unei vechi familii de samurai din prefectura Wakayama. Potrivit legendei, a fost fragil și bolnav din copilărie și a experimentat în mod acut atât ridicolul vecinilor, cât și simpatia rudelor sale. A

plecat de acasă, hotărând să se întoarcă numai după ce și-a corectat deficiențele naturale, a devenit mai puternic decât toți ceilalți și a putut învinge orice persoană și a anticipat din timp cât de puternic, înalt, puternic și, firesc, nerecunoscut de nimeni, va apărea în satul natal in cativa ani .

Pentru a-și îndeplini sarcina, Ueshiba a ales artele marțiale și a început să le practice cu zel și tenacitate uimitoare. Se spune că a studiat toate tipurile, inclusiv karate-do, dar se știe cu siguranță că a studiat la mai multe școli

jujutsu, de exemplu - kito-ryu, a învățat secretele kendo-ului și scrima cu suliță (yari-jutsu). În căutarea celor mai puternici maeștri, a călătorit prin toată Japonia, a rămas ca elevi ai celor care au reușit să-l învingă, a învățat secretele abilităților lor și a pornit din nou numai după ce a învins următorul profesor. La peste douăzeci de ani de la începutul călătoriilor sale, Ueshiba Morihei și-a câștigat faima ca cel mai mare specialist în domeniul artelor marțiale. De-a lungul acestor ani, a învățat atât de multe, încât alții nu ar fi putut să știe într-o viață. Ar fi putut scăpa

oricine, dar nimeni nu l-a putut învinge. Mai mult, se juca cu cel mai puternic adversar al său ca o pisică și un șoarece, citindu-l ca pe o carte deschisă și nici nu putea să-l atingă cu vârful degetului. Corpul lui a devenit puternic ca fierul, brațele și picioarele lui puteau face cu ușurință orice mișcare super-complexă cu viteza fulgerului.

În 1912, la vârsta de 29 de ani, s-a mutat pe insula Hokkaido, care era apoi stabilită la inițiativa guvernului, care a căutat să o mențină ca parte a imperiului. În Hokkaido, Ueshiba a fost prezentat lui Takeda Sokaku și i-a rămas student timp de șapte ani. În 1916, Ueshiba a primit permisiunea unui profesor de a preda Daito-ryu aiki-jutsu și în cele din urmă și-a deschis propria școală în Tokyo în 1936. Ueshiba și-a schimbat de mai multe ori numele stilului, începând cu aiki-budo și terminând cu aikido. În 1941, uniunea oficială a artelor marțiale japoneze, Butokukai, a recunoscut Ueshiba-ryu aiki-budo ca școală independentă. Noul stil a fost predat în principal în dojo-ul Kobukan din Tokyo, deschis de Ueshiba în 1931, adică înainte ca acesta să anunțe crearea propriei școli.

După ce a creat aikido, Ueshiba nu s-a grăbit să-l facă reclamă și l-a ținut secret timp de mulți ani, dedicându-l secretului artei sale.

doar câteva alese. În timpul războiului, Ueshiba a părăsit Tokyo bombardat spre micul sat Iwa-ma. Acolo, în 1942, li s-a dat numele final pentru arta lor - aikido. Acolo a fost deschis un nou dojo și a fost pusă temelia Templului Aiki-ji. El a anunțat public existența aikido-ului abia în anii 1950, crezând că va deschide o nouă cale pentru un popor rupt și învins, care și-a pierdut credința și idealurile și era în pragul dezastrului. Ueshiba credea sincer în

potențialul enorm al aikido; mai mult, el a scris că nu a fost destinat unui grup de oameni, nu unei singure națiuni, ci întregii umanități.

Principii de baza

Filosofia Aikido se bazează pe utilizarea corectă a energiei vitale ki (chineză: qi), care în corpul uman este concentrată în centrul hara (chineză: qi-hai). Aikido folosește principiul de a fi controlat de adversar, căruia i se oferă libertatea de a se mișca oriunde dorește, monitorizându-i și dirigându-și în mod constant fiecare mișcare.

Tradus din japoneză, ai înseamnă armonie. Această armonie este perturbată atunci când agresivitatea se manifestă. Scopul Aikido este de a restabili armonia dispersând energia agresivă a atacatorului și întorcând-o împotriva lui.

Filosofia Aikido pentru artele marțiale este neașteptată și chiar revoluționară. După cum a spus Ueshiba, atunci când cineva te atacă cu pumnii, există două opțiuni - fugi sau răspunde cu lovitură în lovitură. Prima este imperfectă, deoarece o persoană se umilește prin aceasta și ridică pe cineva care este nedemn de ea și va găsi totuși o altă victimă. A doua opțiune este oferită de artele marțiale. Cu toate acestea, în primul rând, presupune prezența pregătirii fizice necesare și a experienței de luptă și, în al doilea rând, în ciuda faptului că toate artele marțiale permit utilizarea tehnologiei lor perfecte numai pentru bine, cu toate acestea, ele învață să răspundă agresiunii cu agresivitate - cu o lovitură sau o aruncare, care trebuie efectuată cu o asemenea viteză și forță încât lupta să se încheie cât mai repede posibil, ceea ce implică

provocând anumite daune inamicului. Și această soluție, potrivit lui Ueshiba, este rea și imperfectă și ambii pierd în ea - atât atacatorul, care primește inevitabil o rănire gravă, cât și apărătorul, care comite răul rănind o altă persoană.

Dar există o a treia cale de ieșire, care este oferită de aikido: cu blândețe, după ce a creat toate condițiile pentru aceasta, forțați atacatorul să se răzgândească și să-și abandoneze intențiile (adică, fără a lăsa inamicul altă alegere). Aikido, conform creatorului său, luptă nu cu agresorul, ci cu agresivitatea. O persoană care atacă un maestru de aikido nu întâmpină o rezistență directă; el pare să cadă într-un vârtej, care, după ce îl învârte ca pe o bucată de lemn, îl poartă cu blândețe la țărm, fără să-i facă rău. Și așa mai departe, iar și iar, până când atacatorul simte inutilitatea ideii sale și se oprește. Și, ca urmare, nu există victime, agresiunea este stinsă, armonia este restabilită.

Aikido vă permite să reacționați proporțional la acțiunile ofensive ale inamicului; toate tehnicile acestui tip de arte marțiale sunt supuse principiului: protejați-vă de lovituri și împiedicați inamicul să le livreze. Controlul energiei ki în aikido este apreciat nu mai puțin decât întregul complex de tehnici ofensive și defensive: poate fi folosit pentru a dezamorsa orice situație înainte de o coliziune și

pentru a controla acțiunile atacatorului. Aceasta este calea aiki - energie spirituală bazată pe iubire și armonie.

Mișcările circulare din Aikido sunt purtătoare ale unei forțe creatoare vii care stinge orice conflict inerent confruntării militante. Apărarea se bazează pe principiul combinării energiilor atacatorului și apărătorului, care încearcă să controleze atacul „din interior”, să încalce voința inamicului și să prevină comiterea răului. Aikido este o disciplină extrem de morală, deoarece se străduiește să păstreze integritatea fizică a atacatorului, ceea ce contrazice în mod direct esența aiki-jutsu și a majorității altor arte marțiale.

Principiul practic de bază al Aikido poate fi exprimat extrem și clar prin versurile Tao Te Ching: „Nu vă împotriviți Naturii și respectați legile ei, supuneți-le cu mintea și urmați-le.

207

corpul lor – și vei deveni una cu ea. Și atunci oricine decide să te atace va fi forțat să se ocupe de întregul Univers. Este posibil ca el să câștige? ...Lăsați-vă adversarul să pună putere și doar adăugați abilitate și, din moment ce sunteți amândoi particule ale unui singur Univers, contează cu adevărat cine a contribuit cu ce la realizarea binelui comun - eliminarea conflictului și stabilirea de armonie.”

Caracteristici tehnice

Aikido este considerată o artă pur defensivă, deoarece nu poate fi folosită ofensiv. Arsenalul său include apucături și eliberări din ele, aruncări, părăsind linia de atac și doar trei lovituri, care distrag atenția în natură - direct la cap și corp și unul lateral.

Când se execută apucături, blocări și aruncări, brațele, picioarele și corpul urmează o cale arcuită. Mai mult decât atât, proiecția tridimensională a mișcărilor efectuate în aikido dă contururi pronunțate ale unei sfere și unei spirale. Mișcarea de-a lungul unei astfel de traiectorii vă permite să folosiți propria greutate pentru a neutraliza eforturile unui adversar care împinge sau trage fără pericolul unei coliziuni sau impact frontal. Datorită rotației, se obține o evadare rapidă din linia de atac. Când se deplasează în linie dreaptă, o persoană trebuie să se oprească mai devreme sau mai târziu și să schimbe direcția de mișcare, dar cu mișcarea de rotație o astfel de tranziție are loc în mod natural: o mișcare curge lin în alta. Cel mai tipic viraj este pe un picior ușor îndoit, în care al doilea picior descrie un arc, iar mâinile, în urma întoarcerii corpului, par să mângâie suprafața unei mingi mari. Variațiile mișcărilor de rotație în aikido sunt extrem de variate. Pe ele se bazează și căderile și plecările prin revoluție.

Un luptător în Aikido are nevoie de viziune nefocalizată pentru a prinde instantaneu orice mișcare a inamicului. Este interzis să privești în ochii inamicului, pentru a nu ceda acțiunii agresive a spiritului său.

Există doar două poziții în Aikido: stânga și dreapta. Principala acțiune tehnică de aruncare se realizează prin utilizarea de

forțelor inamice. Apărătorul ajustează direcția de mișcare, puterea și viteza doar prin prindere dureroasă cu mișcări slabe și precise.

Singura salvare pentru un atacator care s-a îndrăgostit de tehnica maestrului aikido este să se deplaseze pe traiectoria propusă, încercând să o devanseze pentru a evita efectele dureroase în viitor. Deși această opțiune, datorită tranziției blânde, dar rapide, a unei mișcări la alta, este practic exclusă.

Studiul tehnicii Aikido începe cu studiul posturilor de bază: Hidari-hanmi și Migi-hanmi. Picioarele sunt așezate pe linia de atac la un unghi de 90° unul față de celălalt. Greutatea corporală este distribuită uniform pe ambele picioare. Spatele este drept, iar umerii sunt trași înapoi. Mâinile sunt drepte în fața ta în centru. Palmele deschise. Distanța optimă pentru lucrul în perechi este atunci când partenerii se ating ușor unul pe celălalt cu vârful degetelor. Mișcările de Aikido sunt o combinație de mișcări de rotație și liniare. Pașii nu trebuie să fie rigizi sau grei. Un aikidoist trebuie să fie gata să schimbe direcția de mișcare în orice moment. Fiecare poziție intermediară dintre stâlpi trebuie să fie foarte stabilă. În timpul oricărei mișcări, corpul rămâne în poziție verticală. În aikido clasic nu există competiție, dar se practică kata și tehnicile se repetă de multe ori până devin familiare. Cea mai mare parte a instruirii se desfășoară în lucrul cu un partener pentru a obține o interacțiune armonioasă între ei. De obicei, un partener atacă (numit nage), iar celălalt se apără (numit uke). Partenerii se schimbă pe rând. Este important ca partenerul atacator să-și îndeplinească acțiunile cu sinceritate și fără teamă de a cădea. Un punct foarte important în Aikido este ukemi - arta asigurării în timpul unui atac. Este necesar să fii în permanență pregătit, fără prea mult stres, să aplici asigurarea în orice moment.

Se crede că un practicant de aikido ar trebui să primească satisfacție nu atunci când își abandonează partenerul, ci atunci când el însuși este abandonat. Dar, cu toate acestea, Aikido este cu adevărat cel mai complex sistem, deoarece stăpânirea lui necesită antrenament.

pentru a fi cufundat în filosofia sa, iar în procesul de antrenament accentul principal nu se pune atât pe forța fizică și pe tehnică, cât pe minte și gândire.

Judo: de la jujutsu la Jocurile Olimpice

Unele școli de jujutsu s-au transformat treptat și, în timp, aspectul lor aplicat militar a dispărut în fundal. Așa a apărut judo-ul de renume mondial.

La începutul unei călătorii glorioase

Judo a fost creat în 1882 de maestrul Kano Jigoro. Nu este doar o artă marțială, ci și un sport de luptă și un sistem de educație fizică. Tradus, judo înseamnă „calea flexibilității” sau „calea moale”. Cuvântul judo în sine a fost folosit în școala Jikishin-ryu de jujutsu pentru a desemna arta marțială a acestei școli, care se baza pe tehnici care nu erau letale. Acest termen a fost reînviat de Kano Jigoro.

De la vârsta de 17 ani, Kano a început să studieze jujutsu de la maeștrii școlilor Tenshin-shinyo-ryu și Kito-ryu, dar cinci ani mai târziu își dezvoltase deja propriile opinii asupra naturii artei marțiale, ceea ce i-a permis lui Kano să declare crearea unui sistem complet nou. El a interpretat jujutsu ca arta sau practica utilizării celei mai eficiente a energiei spirituale și fizice (adică ca mijloc), iar judo-ul ca o modalitate de a folosi acest mijloc. În ceea ce privește tehnica, diferențele dintre jujutsu și judo au fost la început nesemnificative.

Kano Jigoro a spus: „Scopul judo-ului este să înțeleagă și să demonstreze legile vii ale mișcării”. În acest scop, a selectat o serie de mișcări (tors, brațe și picioare) din arsenalul de jujutsu, care au fost deosebit de eficiente în lupta corp la corp. Aceste tehnici acopereau metode de luptă la sol și în poziție în picioare; Kano Jigoro a folosit variante ale acestor tehnici care au făcut posibilă perturbarea echilibrului adversarului (kuzushi) și imobilizarea acestuia. Scopul final al folosirii tehnicii este de a neutraliza inamicul. Așadar, Kano Jigoro a creat un sistem de autoapărare, al cărui studiu necesită o înțelegere a legilor generale ale mișcării.

Judo a fost creat la templul budist din Tokyo Eiho-ji în 1882. S-a dezvoltat rapid, iar primul rang de centură neagră a fost acordat de Kano Jigoro elevului său Tairo Shiro deja în 1883. Dezvoltarea unui set de tehnici de judo a durat cinci ani și a fost finalizată în 1887, după care tehnica nu s-a schimbat timp de câteva decenii.

Judo a devenit rapid un concurent al școlilor tradiționale de jujutsu, ai căror maeștri erau instructori în armată și poliție. În 1886, a avut loc o întâlnire între reprezentanții mai multor școli care aspirau la conducere, inclusiv judo. Scopul întâlnirii a fost de a determina cel mai eficient sistem, pe baza căruia să se desfășoare predarea în viitor. Elevii lui Kano au câștigat treisprezece lupte, două lupte s-au încheiat la egalitate. Valoarea practică a judo-ului a fost recunoscută, a început să fie cultivată în armată și poliție și a fost inclusă în programa de învățământ al instituțiilor de învățământ secundar și superior.

Când Kano Jigoro a plecat în Europa pentru a-și preda tehnica în 1889, în dojo-ul său erau aproximativ șase sute de studenți. În urma unei demonstrații a artei judo desfășurate la Marsilia în același an, primele dojo-uri au fost fondate în Franța, în special la Paris. Întors în Japonia, Kano Jigoro și-a continuat munca și în 1902 a creat Kodokanul, care urma să devină centrul oficial al mișcării judo. Încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea, diverși instructori de jujutsu japonez au vizitat Marea Britanie (atunci a intrat în uz denumirea distorsionată pentru această artă marțială, jiu-jitsu). Apoi influența

judo-ului a început să crească. În 1920, Kano Jigoro a vizitat Londra și a acceptat societățile locale de judo și jujutsu în Kodokan ca ramuri de peste mări.

Unul dintre cei mai buni elevi ai lui Kano, Shiro Saigo, fiul adoptiv al lui Tanomo Saigo din clanul Aiju, a jucat un rol foarte important în stabilirea Kodokanului. A fost al șaptelea elev al lui Kano. Înainte de a intra în Kodokan, Shiro Saigo a studiat împreună cu Tanomo Saigo tehnica oshikuchi, cunoscută acum sub numele de Daito-ryu Aiki Jujutsu, care poate să-l fi ajutat mai târziu în competițiile care se țineau la acea vreme între școlile de judo și jujutsu. Aceste competiții aveau o importanță foarte mare pentru aceste școli: apoi problema existenței lor continue în noul

Japonia. Nu în ultimul rând, superioritatea judo-ului față de alte școli a fost dovedită grație victoriilor lui Saigo, deși a folosit o tehnică care combina o aruncare și o blocare a încheieturii, lovituri și mături, care ulterior nu au fost incluse în noua artă, deoarece se credea că erau prea traumatizanți: la ceva timp după aruncare mulți dintre adversarii lui Saigo pur și simplu nu au putut să se ridice.

Teoria și practica judo-ului

Teoria lui Kano Jigoro a acoperit o serie de probleme morale și etice în domeniul artelor marțiale. Schimbarea de la termenul jutsu la termenul do nu a fost întâmplătoare. Jutsu (metodă, îndemânare) a implicat că rolul dominant în sistem era acordat componentelor sale tehnice aplicate. Înainte însemna înțelegerea Căii, adică accentul s-a mutat pe zona de îmbunătățire internă, realizarea unui ideal etic.

Unul dintre principiile principale ale judo-ului a fost ideea de prosperitate generală. Practica atacului și apărării nu este importantă doar în realizarea armoniei trupului și spiritului, ci poate fi aplicată și pentru îmbunătățirea vieții sociale, întrucât acordul între toți membrii societății poate fi realizat doar prin asistență reciprocă și concesii reciproce.

În ciuda faptului că aspectul militar a fost eliminat din tehnica jujutsu clasică, majoritatea acestor tehnici sunt păstrate în judo sub formă de kata. Kosaki no kata este una dintre formele de bază ale școlii Kito-ryu, păstrată în programul de certificare judo ca cea mai veche sursă. Judo-ul clasic include opt kata de bază, printre care există o formă modernă de autoapărare împotriva unui adversar neînarmat și înarmat - Kodokan Goshin Jutsu no Kata și o formă străveche de autoapărare, colectată din tehnici cunoscute încă din secolul al XV-lea - kime no kata. Aceste forme includ tehnici ale artei lovirii, a căror utilizare este interzisă în judo competițional și multe alte acțiuni tehnice periculoase.

Pentru a învăța judo ai nevoie de un partener. Pregătirea ulterioară se dezvoltă în antrenament în luptă liberă (randori), în care adversarul, sau „supus” (uke), este aruncat pe

mat și imobilizează „aruncătorul” (tara). Antrenamentele și competițiile au loc într-un judojo (sau dojo pe scurt), pe o podea acoperită cu tatami moale pentru a amortiza căderile (ukemi). Antrenamentul de judo are loc în mai multe etape. Sunt studiate tehnicile în picioare (tachiwaza) și tehnicile de luptă la sol (ne-waza). Fiecare etapă de învățare este marcată oferindu-i elevului un yoyasa (obi) colorat. Culoarea centurii corespunde nivelului sau rangului (kyu) atins. Rândurile centurii negre și mai sus se numesc dan. Curelele au si o functie pur utilitara: de a strange uniformele (judo-gi).

Ca în toate artele marțiale, judoka se străduiește să obțină flexibilitatea necesară a întregului corp, viteza de mișcare și echilibrul perfect prin controlul respirației și concentrarea energiilor în hara (rezervorul de energie internă situat în abdomenul inferior), precum şi prin tehnici tehnice de studiu atent. În judo ar trebui să existe un spirit de detașare și seninătate. Elevul ar trebui să încerce să rămână într-o stare de vigilență constantă (hantai), evitând „mișcările moarte” (bonno). Înarmat cu o minte disciplinată, calmă și senină, controlându-și corpul și reacțiile, elevul poate arunca cu ușurință orice adversar la pământ.

În drum spre Olimpiada

După cel de-al Doilea Război Mondial, judo-ul, la fel ca multe alte sisteme de arte marțiale japoneze, a fost interzis temporar, dar antrenorii japonezi au început să-l popularizeze în rândul personalului militar american, iar interdicția a fost ridicată în curând. La sfârșitul anilor 40 și începutul anilor 50 ai secolului XX, s-au format mai întâi Federația All-Japan și apoi Federația Internațională de Judo. Au început să aibă loc turnee interne și internaționale, apoi campionate mondiale.

Până în 1956, judo a devenit un sport obligatoriu în toate școlile japoneze, iar de ceva timp japonezii au câștigat toate campionatele mondiale. Dar în 1961, gigantul olandez Anton Geesink l-a învins pe campioana japoneza Sone, iar de atunci a devenit evident că avantajul este de partea luptătorilor mai înalți și mai grei. Recunoașterea acestui fapt a condus la

crearea de categorii de greutate în judo, ca în box. Această mișcare era contrară întregului concept de judo formulat de Kano Jigoro, dar în anii postbelici organizațiile occidentale au început să vadă judoul din ce în ce mai mult ca un sport de luptă și mai puțin ca un mod de viață, ceea ce a dus treptat la o scindare ideologică. între judo-ul orientat spre sport și cei care au continuat să adere la idealurile fondatorului și tradițiile artelor marțiale japoneze. O dualitate similară poate fi observată în toate tipurile de arte marțiale care au prins rădăcini în țările occidentale.

Împărțirea luptătorilor în categorii de greutate a coincis cu Jocurile Olimpice din 1964 de la Tokyo. Acest lucru a fost parțial oportun, deoarece ultimul lucru pe care japonezii și-au dorit a fost să fie complet învinși în propria lor țară. Deși Geesink și mai târziu compatriotul său Ruska au dominat divizia de greutate grea, japonezii au rămas campioni la alte clase de greutate. Și abia în 1969, grea japoneză Sinomani a devenit campioană, învingând-o pe Ruska în Mexic.

Judo a fost inclus în programul Jocurilor Olimpice al XVIII-lea (Tokyo, 1964) ca sport demonstrativ, iar statutul său olimpic a fost aprobat în cele din urmă în 1972 la München. De la debutul său ca sport olimpic, judo și-a schimbat de mai multe ori regulile și diviziile de greutate. Campionatele mondiale au început în 1956 și au loc o dată la doi ani. Primele Campionate Europene de judo masculin au avut loc în 1951 (câștigate de echipa Franței); printre femei - în 1982. Din 1974 se desfășoară și Cupa Europei.

Kano Jigoro s-a opus întotdeauna cu fermitate oricărei competiții publice, deoarece credea că judo-ul ar trebui să fie o artă personală pentru antrenarea minții și a corpului. Potrivit lui Kano Jigoro, judo nu este atât arta autoapărării fără arme, ci mai degrabă o filozofie, arta vieții de zi cu zi. Esența judo-ului este cuprinsă în jurământul pe care studenții îl depun la aderarea la Kodokan:

1. După ce m-am alăturat la Kodokan, nu voi renunța la studii fără un motiv întemeiat. Nu voi face de rușine pe Dojo.

2. Fără permisiune, nu voi dezvălui nimănui secretele pe care am fost învățate.

3. Mai întâi ca elev, apoi ca profesor, voi respecta mereu legile Dojo-ului.

Din păcate, competițiile moderne de judo devin din ce în ce mai mult, de fapt, competiții de forță și sunt deja legate mai mult de domeniul luptei decât de judo-ul adevărat. Acesta este probabil motivul pentru care alte discipline, cum ar fi aikido și karate, au devenit din ce în ce mai populare printre iubitorii de arte marțiale, deși karate-ul se transformă și într-o arte marțiale competitivă foarte agresivă. Cu toate acestea, judo este încă unul dintre cele mai răspândite sporturi din lume, milioane de oameni care îl practică.

karate japonez

Deoarece acest tip de artă marțială este creația nu a unei singure persoane, ci a mai multor generații de profesori și studenți, diversitatea de școli și stiluri care există în el nu este întâmplătoare.

Sunt cunoscute peste șaptezeci de sisteme de karate-do japoneze diferite, reprezentanții a peste treizeci dintre ele preferă să-și numească sistemele karate-jutsu. Dar toate aceste sisteme sunt, într-o măsură sau alta, influențate de ceea ce a fost inițial o formă de arte marțiale a oamenilor de rând din Okinawa. Gusturile speciale japoneze

au influențat formele originale din Okinawa și au creat o formă caracteristică japoneză de karate-do. destinate în primul rând studiului și aplicării metodelor neînarmate de lupta corp la corp.

În ceea ce privește istoria directă a formării karate-ului, aceasta este descrisă în detaliu în capitolul dedicat Okinawa și artelor marțiale ale acestei mici insule.

Școli de bază, maeștri principali

Istoria karate-ului japonez începe în anii 20 și 30 ai secolului XX, când mulți maeștri din Okinawa s-au mutat în Japonia și și-au fondat școlile acolo.

Prezența maeștrilor de karate-jutsu din Okinawa în Japonia a dus la o răspândire destul de largă a ideilor lor unice, care, totuși, a provocat, la rândul său, o interpretare și mai largă a acestor idei din partea maeștrilor și studenților. O rivalitate intensă a apărut între stăpânii care au încercat

se întrece unul pe altul; Rivalitatea în sine a fost alimentată, în plus, de elevii loiali care căutau să demonstreze superioritatea mentorului sau școlii lor. O astfel de gelozie profesională și frecare reciprocă au dus la o răspândire din ce în ce mai largă atât a arsenalului tehnic, cât și a metodelor de predare a karate-do.

Participarea masivă a tinerilor japonezi capabili la aceste discipline a condus la dezvoltarea rapidă a unor noi tehnici de luptă corp la corp bazate pe vechiul karate din Okinawa. După înfrângerea Japoniei în al Doilea Război Mondial și în perioada în care majoritatea artelor marțiale au fost interzise, aceste sisteme au înflorit deoarece comandamentul aliat credea că astfel de sisteme sunt doar metode de antrenament fizic în maniera „boxului chinez”. Progresul tehnic al karate-jutsu și karate-do în anii cincizeci și șaizeci a fost marcat de standardizarea tehnicilor și metodelor de predare în fiecare secțiune, care, la rândul lor, a relevat diferențe semnificative între ele și a determinat mulți specialiști să elaboreze un standard național japonez pentru karate. -do. În cele din urmă, implicarea unui număr mare de studenți de liceu și universități în competițiile de karate-do a atras atenția asupra laturii sportive a karate-do, iar această disciplină a căpătat statutul de sport național.

Din anii 20 ai secolului XX. karate-ul, așa cum am menționat deja, a început să se dezvolte rapid. O veche tradiție a primit o viață nouă în afara orașului Okinawa. În acest moment, au apărut principalele stiluri de karate modern. 1928 - Tojun Miyagi creează Goju-ryu, 1934 - Maestrul din Okinawa Kenwa Mabuni creează stilul Shito-ryu. La sfârșitul anilor 1930, a apărut Wado-ryu, fondat de dr. Hironori Otsuka. În 1936, la o conferință a maeștrilor din Okinawa, s-a decis schimbarea conceptului de karate, iar arta mâinii chinezești a devenit calea mâinii goale ca urmare a schimbării a două caractere (pentru schimbarea stilului, vezi capitol despre Okinawa). Cu toate acestea, mulți maeștri din Okinawa nu au acceptat noua interpretare a tradiției antice.

Goju-ryu, Shotokan (Shotokan), Shito-ryu și Wado-ryu sunt cele patru stiluri principale din Japonia și din întreaga lume. Există multe alte stiluri, unele dintre ele cunoscute pe scară largă: kyokushinkai, fondat de Masutatsu Oyama, un maestru de origine coreeană; dosinkan și mulți alții.

216

Shotokan în Japonia și în lume

În 1935, cu sprijinul comitetului național, a început să fie construită prima sală de karate-do. S-a deschis în primăvara anului 1936 sub numele Shotokan, adică casa sau dojo-ul lui Gichin.

În 1948, Fundația JKA (Japan Karate Association) a fost creată de echipa lui Funakoshi, astfel încât, sub o singură organizație, diferite școli să poată dezvolta karate în Japonia și să-l exporte în alte țări, menținând astfel cultura japoneză și revigorându-i reputația internațională. În 1950, odată cu începutul campaniei coreene, a avut loc o remaniere a forțelor politice în Orientul Îndepărtat și Butokudan a fost redeschis în Japonia, iar în 1952 au fost permise toate tipurile de arte marțiale.

În 1953, Funakoshi și-a pregătit pentru publicare ultima sa lucrare, „Karate-do - The Belly of My Life”. Până în ultimele zile ale vieții sale, maestrul nu a încetat să practice karate-do și să-l surprindă cu eficacitatea acțiunilor sale. În culise, conducerea a trecut la Nakayama Masatoshi, unul dintre cei mai capabili studenți ai marelui maestru.

În ciuda eforturilor lui Nakayama pentru ca toate școlile (nu stilurile) să lucreze împreună, maeștrii altor școli au început să vadă JKA ca începutul hegemonia echipei Shotokan. În 1955, a apărut o scindare în JKA. Uitând ce susțineau împreună metodele oficiale și înlocuindu-le cu conceptul de stil, împotriva căruia fondatorii karate-ului au luptat, liderii acestor școli au părăsit JKA. Au început să formeze o altă federație, realizându-și viziunea pentru dezvoltarea karate-ului. Diferențele în metodele de instruire, diferențele în standardele acceptate, motive financiare și alte motive personale au determinat unii instructori să părăsească și organizația.

În 1957, a început un program de „exportare” specialiștilor japonezi JKA în străinătate și a avut loc un campionat oficial de karate. Dar și anul acesta a fost un an de mari pierderi - Funakoshi Gichin a murit.

În 1970, la Tokyo a avut loc primul campionat mondial sub regulile ippon-shobu (regulile Shotokan) și a avut loc conferința de fondare a WUKO, care a inclus Uniunea Europeană, Pan-Americană, Asia-Pacific și Uniunea Africană.

217

karate. Regulile Shotokan au fost folosite exclusiv în Campionatele Mondiale și competiții continentale până în 1975.

Funakoshi Gichin, după ce a rezumat metodele, filosofia și moralitatea artelor marțiale, a uimit întreaga lume cu realizările sale și a trezit interesul pentru artele marțiale. De la înființare și până în prezent, Shotokan este cel mai răspândit și „lustruit” stil din lume, predat de maeștri de karate remarcabili.

O trăsătură caracteristică a stilului este unitatea tehnicilor de bază de luptă și kata, absența categoriilor de greutate, ceea ce permite desfășurarea diferitelor competiții în cadrul stilului. Spre deosebire de karate-ul sportiv, în lupte, alături de eficacitatea acțiunilor, corectitudinea lor tehnică este evaluată din punctul de vedere al tradiției stilului. O mișcare aici poate duce la victorie sau înfrângere, ceea ce mărește brusc intensitatea psihologică a luptei și explică tranziția acesteia. Programele competitive, care includ în mod necesar greve reale, dar cunoscute anterior, fac posibilă demonstrarea tehnicilor chiar și pentru copiii mici, femeile și bătrânii. Pentru sportivii bine antrenați, există o secțiune de ju-kumite - o luptă de contact condiționată cu o demonstrație a diferitelor tehnici de lovire și aruncare cu tehnici dureroase și de sufocare - ale căror reguli practic nu sunt foarte diferite de regulile stilurilor de contact.

Ramura japoneză a lui Goju-ryu: Yamaguchi Gogen

Yamaguchi Gogen (1909-1989) a fost cel mai faimos profesor japonez de karate Goju-ryu. Și deși unii reprezentanți ai școlilor din Okinawa încearcă să minimizeze rolul pe care l-a jucat în răspândirea goju-ryu în întreaga lume, numele său este scris cu litere de aur în istoria karate-ului.

În copilărie, a început să studieze kenjutsu la școala lui Kirino Toshiaki (stil jigen). Din 1922, a studiat karate-ul din Okinawa sub îndrumarea unui originar din Okinawa, un anume Maruto. După ce l-a întâlnit pe Miyagi Chojun, Yamaguchi a devenit unul dintre cei mai înfocați adepți ai săi. S-a dedicat în întregime goju-ryu. Când a fost expulzat de la Universitatea Kansai (din Osaka), a reușit să intre în Universitatea Ritsumeikan (din Kyoto), renumită pentru departamentul de arte marțiale. Până în 1932

Practica deja karate de 10 ani, așa că a reușit să stăpânească rapid stilul goju-ryu.

Din 1935 până în 1937, Yamaguchi a locuit în Okinawa, unde a învățat esența kumite (luptelor), precum și aspectele psihologice și energetice ale karate-ului. Deși după 1947 Maestrul Yamaguchi a început să-și dezvolte propriul stil de goju-ryu, el a păstrat întotdeauna cel mai profund respect pentru karate-ul din Okinawa. El l-a numit „primitiv”, în sensul adevăratei arte a luptei pe viață și pe moarte, care nu are nimic de-a face cu acele competiții în care se câștigă sau se pierde conform unor „reguli”.

Din 1938 până în 1945, Yamaguchi a fost în Manciuria, unde, se pare, a efectuat misiuni secrete pentru serviciile de informații japoneze. Există multe legende despre această perioadă a vieții sale. Se vorbesc despre numeroasele sale dueluri cu diverși luptători, lupte cu animale

(când a trebuit să omoare un tigru cu mâinile goale), imunitate la tortură (timp de doi ani, din 1945 până în 1947, a fost în mâinile contrainformațiilor sovietice).

După ce a scăpat din captivitate, Yamaguchi s-a întors în Japonia, unde cu mare energie s-a apucat să creeze filiale în toată țara Asociației de Karate Goju pe care a organizat-o. A organizat numeroase turnee, iar în dojo-ul său din Tokyo a restaurat tradiția străveche a uchi-deshi - elevi apropiați, un fel de elită a școlii. Yamaguchi nu a aprobat competițiile sportive, care au început să se răspândească treptat în karate. Dar, după cum își amintește cel mai mic dintre fiii săi, Goshi, el le-a cerut elevilor săi ca, dacă au luat parte la meciuri sportive, să câștige cu orice preț.

Maestrul Yamaguchi avea un caracter complex și era cunoscut ca un bătăuș. Cu toate acestea, el a gravit mereu spre misticism. De câteva ori a trăit luni de zile la munte, complet singur, răsfățându-se în lungi ore de meditație chiar pe marginea cheilor sau în apa înghețată a cascadelor.

După el, Yamaguchi Gogen a părăsit o organizație uriașă, care este acum condusă de cei trei fii și cele două fiice ale sale. Cel mai faimos dintre elevii săi, fără îndoială, a fost Oyama Masutatsu, creatorul stilului Kyokushinkai. De la Yamaguchi a împrumutat ideea de singurătate în munți și meditație sub o cascadă.

Yamaguchi Gogen, după ce și-a creat propriul stil japonez de karate goju-ryu, l-a definit ca seishin no mono, adică spiritual. Este dorința unui echilibru între acțiunile „dure” (go) și „soft” (ju) atunci când se execută tehnici care se reflectă în numele stilului goju, care este poate cel mai bun exemplu al influenței principiului chinezesc al nei-gun (lucrare interioară) despre stilul japonez de karate-do. De aceea, adepții lui Yamaguchi acordă o atenție deosebită dezvoltării exercițiilor speciale care promovează dezvoltarea forței interne. Aceste exerciții vă permit să obțineți o astfel de armonie între alegerea poziției, mișcarea și respirația, încât corpul să acționeze ca un întreg, unit printr-un singur efort. Respirația ar trebui să fie puternică, dar lentă și efectuată într-un anumit ritm măsurat. Inspirarea pe nas ar trebui să fie asemănătoare cu modul în care „adulmecăm” aerul, expirarea pe gură ar trebui să se facă cu forță, încordând mușchii abdominali și însoțită de sunet.

Kenwa Mabuni în Japonia: Shito-ryu

Deoarece karate-do este o artă nativă din Okinawa, în primele zile după mutarea la Osaka (1927), Kenwa Mabuni a avut de înfruntat numeroase dificultăți care au fost rezultatul percepției și interpretării incorecte a karate-ului. A ținut demonstrații la secțiile de poliție, universități și chiar temple budiste. Kata, care era adesea numită „dansul pumnului”, era deosebit de dificil de înțeles pentru publicul de masă. Pentru a atrage interesul unui public în masă, Kenwa Mabuni a trebuit să demonstreze tamashiwa-ri - spargerea cărămizilor și scândurilor, arătând publicului puterea noii arte marțiale.

În ciuda tuturor dificultăților, Kenwa Mabuni a rămas fidel drumului pe care l-a ales. Eforturile sale titanice au fost încununate cu succes, iar în 1931 a fost creată organizația Dai-Nihon Karate-do Kai, redenumită ulterior Nihon Karate-do Kai, care a devenit predecesorul modernului Shito-kai.

Mulți dintre fondatorii Dai-Nihon Karate-do Kai au fost studenți ai lui Kenwa Mabuni, ei încă formează nucleul mișcării Shito-kai din Federația Japoneză de Karate-do și continuă să transmită arta marțială Kenwa Mabuni lor. elevi.

220

După al Doilea Război Mondial, cluburile de karate-do din colegii și universități au început treptat să revină. Au început să se desfășoare competiții pe echipe universitare, iar în curând a avut loc campionatul național japonez. În ciuda situației economice dificile în care s-a aflat Japonia după înfrângerea din război, Kenwa Mabuni a făcut eforturi mari pentru a reconstrui țara prin răspândirea karate-do, dedicându-se dezvoltării karate-do Shito-ryu. S-a stins din viață la 23 mai 1952, fără să aibă timp să-și realizeze toate planurile.

După moartea lui Kenwa Mabuni, munca sa de viață - dezvoltarea Shito-ryu karate-do - a trecut în mâinile numeroșilor săi studenți. Centrul dezvoltării Nihon Karate-do Kai a fost regiunea Kansai.

În noiembrie 1960, datorită eforturilor unuia dintre cei mai buni elevi ai lui Kenwa Mabuni și viitorului președinte al Federației japoneze de Karate-do Shito-kai Manzo Iwata, Filiala de Est a fost organizată în estul Japoniei, cu centrul său în Tokyo. În același an, fiul fondatorului stilului, Kenei Mabuni, a organizat filiala de Vest cu centrul ei la Osaka. Ambele organizații au organizat competiții independent până la primul campionat japonez unificat de Karate-do Shito-kai din 1964. În octombrie același an, a fost creată Federația Japoniei de Karate-do. În februarie 1973, ca urmare a fuziunii dintre filialele de Est și Vest ale Nihon Karate-do Kai, a fost creată Federația Japoniei Karate-do Shito-kai.

Wado-ryu - primul stil japonez de karate

Stilul wado-ryu, sau „calea lumii”, spre deosebire de cele anterioare, este un stil pur japonez; influența tehnicilor chinezești și Okinawane în el este aproape invizibilă, mai ales că o serie de tehnici din el sunt împrumutate. din jujutsu. Această ramură a karate-ului a fost fondată în 1939 de maestrul Otsuka Hironori (1892-1982).

A început să antreneze jujutsu la vârsta de șase ani sub îndrumarea tatălui său, Otsuka Tokujiro. În 1905, la vârsta de 13 ani, a intrat la școala de jujutsu Shindo-Yoshin-ryu, sub conducerea maestrului Nakayama Tatsusaburo Yokiyoshi. În 1921, maestrul Nakayama i-a oferit tânărului Otsuka, în vârstă de 29 de ani, un menkyo-kaiden (certificat de absolvire a unui curs complet de studii) și l-a declarat succesorul său oficial.

În 1922, Otsuka a început să studieze karate în stil Shotokan sub Funakoshi Gichin, al cărui asistent a devenit trei ani mai târziu. În același timp, a devenit elev al lui Motobu Choki, care

227

Ry, spre deosebire de Funakoshi, a acordat o mare atenție studiului kata și a pus accent principal pe sparring (kumite). Sistemele lui Funakoshi și Motobu erau complet opuse, drept urmare Otsuka a ajuns treptat la ideea de a-și crea propriul sistem, bazat pe Motobu-ryu, Shotokan și Shindo-yoshin-ryu. În 1934, Otsuka a creat prima asociație independentă de karate. Anul acesta a fost anul nașterii lui Wado-ryu.

În 1939, sub influența ideilor naționaliste, a anunțat crearea „primului stil de karate pur japonez”, căruia i-a dat numele: Wado-ryu-kenpo (astfel, așa cum spunea, a legitimat în ochii lui. publicului ceea ce făcuse de fapt cu cinci ani mai devreme). După moartea maestrului Hironori, școala Wado-ryu a fost condusă de fiul său cel mare, Otsuka Jiro (născut în 1934).

„Stilul Wado-ryu a devenit primul stil modern de karate. Include nouă kata de luptă, inima stilului fiind cele opt tehnici preliminare de sparring. Pozițiile în Wado-ryu sunt mai mari decât în Shotokan. Accentul nu se pune pe stabilitatea în poziție, ci pe mobilitatea în mișcare. În loc de lovituri grele și acțiuni directe, aici se pune accent pe mișcările înșelătoare, fețele și evadările. Wado-ryu a avut o mare influență asupra tehnicilor de sparring.

Pentru Otsuka Hironori, ten-chi-jin, pu-do („Cer-Omul-Pământ”, „principiu-Cale”) este acea uniune armonioasă care trebuie venerată și urmată printr-o disciplină neînduplecată (shugyo). Prin urmare, pentru el, karate-do este în primul rând o disciplină spirituală. Toți reprezentanții Wado-ryu arată o mare îndemânare în a respinge atacurile armate și neînarmate. Ei dezvoltă această abilitate datorită faptului că Otsuka a reușit să lege strâns flexibilitatea, care este una dintre componentele principiului moliciunii (ju no pu), cu tehnici asemănătoare karate-ului. Acest lucru se reflectă în multe tehnici care anterior erau elemente mai rigide de respingere a unui atac în tehnica sparring, care este caracteristică majorității stilurilor de karate-jutsu și karate-do, excluse din wado-ryu. Dar „moliciunea” tehnicii Wado-ryu nu este la fel de rafinată ca în sistemele interne ale artelor marțiale chinezești originale tsuan-fa. Potrivit lui Otsuka, lipsa „moliciunii” în tehnologie duce la utilizarea irațională a capacităților propriului corp, deoarece „duritatea” este întotdeauna însoțită de un consum mare al propriului corp.

222

fortele naturale. Otsuka a fost unul dintre primii din Japonia care a introdus practica lovirii cu antebrațul relaxat și apoi trage rapid pumnul înapoi. Otsuka respinge complet practica obișnuită de a umple anumite părți ale corpului pentru a le reduce sensibilitatea la durere, considerând-o o misiune prostească.

În acest stil, se practică 15 kata principale: cinci kata pinan, trei kata naihanchi și alte șapte - bassai, wanshu, ku-sanku, niseichi, rohai, seisan, chinto.

Oyama Masutatsu: Kyokushinkai și sinteza tehnicilor

Coreean de naționalitate, Oyama Masutatsu, care a devenit japonez naturalizat, a reușit să sintetizeze îndrăzneț și organic tehnicile de karate, deși acum popularitatea sa printre reprezentanții oficiali ai karate-do-ului japonez este mică.

Oyama Masutatsu (1923-1994), al cărui nume real era Choi Yongyi (sau Choi Yun), s-a născut în Coreea. De la vârsta de nouă ani, a studiat sistemele de luptă coreene în patria sa. La vârsta de 14 ani, familia sa s-a mutat în Japonia. La Tokyo, din 1938, a studiat karate-ul Shotokan cu tatăl și fiul Funakoshi, unde a primit curând al doilea dan și, în paralel, judo la Kodokan. În 1940, Oyama a părăsit dojo-ul lui Funakoshi și a intrat în dojo-ul maestrului So Neishu, tot de origine coreeană, elev al lui Yamaguchi Go-gen, care a predat karate-ul Goju-ryu. În plus, Maestrul So a fost membru al organizației religioase Soka Gakkai (înființată în 1937), care a diseminat ideile școlii budiste japoneze Nichiren Shoshu. Învățătura lui Nichiren l-a impresionat profund pe Oyama și a devenit ideologia lui pentru tot restul vieții.

La recomandarea lui So Neishu, Oyama a fost acceptat la antrenament de Yamaguchi Gogen. Până la sfârșitul războiului, poseda deja al patrulea dan în acest stil. În 1947, Oyama a câștigat primul turneu de karate din Japonia, eliminând toți adversarii săi. Pe următorul obiectiv, el, imitându-și cei trei idoli (Sfântul Nichiren, Musashi Miyamoto și Motobu Choki), s-a retras în munți, unde a petrecut zece luni în deplină singurătate. Există multe legende despre această perioadă a vieții sale - s-a antrenat acolo singur, a luptat cu animalele sălbatice cu mâinile goale, a zdrobit pietre și a tăiat copaci. A trăit ca un ascet, dedicându-și tot timpul antrenării și studierii budismului zen. În mănăstire a avut ideea de a crea kyokushinkai - greu

stil de contact, în metoda de pregătire a căruia se acordă multă atenție spargerii obiectelor.

Rezultatul schitului a fost intenția de a dovedi lumii întregi superioritatea karate-ului „adevărat” față de orice alt tip de arte marțiale. Pentru a face acest lucru, Oyama a decis să repete isprăvile stăpânilor din trecut.

A început cu lupte cu tauri. Dar înainte de a intra în arenă, Oyama a vizitat mai multe abatoare, unde a testat diverse lovituri asupra animalelor. S-a dovedit că doar două sunt cele mai potrivite: o lovitură directă cu pumnul (tsuki) pe frunte, în zona dintre ochi și, de asemenea, o lovitură circulară cu partea inferioară a marginii palmei (shuto-uchi) până la baza coarnelor taurului.

În 1950, Oyama a luptat pentru prima dată cu un taur în fața spectatorilor. După ce l-a lovit cu pumnul, animalul s-a scufundat la

pământ, dar nu a căzut pe o parte. A luat și o lovitură cu marginea palmei, care a doborât cornul animalului.

În 1954, Oyama și-a deschis primul dojo în Tokyo. Doi ani mai târziu, a plecat la Okinawa pentru câteva luni, de unde a început o călătorie de aproape un an în țările din Asia de Sud-Est. Călătoria s-a rezumat la întâlniri cu maeștri ai diverselor arte marțiale și la dueluri cu aceștia. De exemplu, în Thailanda, Oyama a luptat cu un campion de Muay Thai care avea pseudonimul „Cobra Neagră". Oyama, în vârstă de 33 de ani, a câștigat toate luptele.

Întors acasă în 1957, el a înființat celebra sa organizație Kyokushinkai („Școala adevărului suprem"), care a marcat începutul răspândirii Kyokushinkai, un stil care se deosebește în lumea karate-ului japonez.

Ideile lui Oyama au fost impregnate de spiritul conceptelor budismului zen. Stilul Kyokushinkai este exclusiv arte marțiale, pe care Oyama le vede drept „calea curajului"; el a fost fără compromis în faptul că toate sistemele asemănătoare karate-ului sunt inițial arte marțiale și trebuie să rămână așa dacă vor să-și păstreze numele de „karate". Întreaga învățătură a lui Oyama este pătrunsă de ideea hitotsuki hitogeri, adică rezultatul luptei ar trebui decis „cu o singură lovitură de mână sau picior". Kyokushinkai este un sistem destul de extins și destul de eficient; Metodele sale de predare sunt foarte stricte. Elemente ale artelor marțiale coreene, chinezești, japoneze, Okinawane și Siameze au fost reunite de către fondator pentru a crea un sistem eficient de autoapărare.

Kyokushinkai este în primul rând un sistem de luptă neînarmată, dar utilizarea armelor în antrenament nu este abandonată. Chiar și atunci când ține competiții, Oyama a insistat să adere la condițiile unei lupte adevărate. Pentru el, o simplă atingere cu mâna sau piciorul adversarului - indiferent de cât de repede și de priceput este făcută - nu este deloc o lovitură; același lucru este valabil și pentru un atac executat cu succes care este întrerupt în mod deliberat în imediata apropiere a țintei. Pentru a determina câștigătorul, insistă Oyama, în competițiile de karate-do trebuie permis contactul (ca și în box), și doar o lovitură reală poate decide rezultatul luptei - eliminând adversarul sau forțându-l să abandoneze luptele ulterioare. Desigur, este necesar să se asigure un anumit grad de securitate pentru partidele de luptă, după cum crede Oyama, prin introducerea unor reguli și echipamente de protecție.

La început, Oyama a inclus kata de la Shotokan și Goju-ryu în sistemul său de antrenament. Dar în anii 1960-1970, rolul kata a dispărut în fundal, iar tehnica, precum și metodele de antrenament, au început să semene cu boxul thailandez. Ei concurează după regulile introduse de Oyama: nu se aruncă pumnii în față și în zona inghinală, nu sunt atacate articulațiile. Nu toată lumea a fost de acord cu Oyama: din punctul lor de vedere, stilul a început să se transforme într-un tip de kickboxing. Oyama însuși a vorbit despre degenerarea stilurilor de karate japoneze și Okinawan, numindu-le „dans de karate".

Antrenamentul Kyokushin este riguros și necesită un nivel ridicat de condiție fizică. Dezvoltarea spiritului de luptă este încurajată și testată frecvent. Unul dintre cele mai severe examene se numește „100 Kumite”, ceea ce înseamnă că trebuie să lupți cu o sută de lupte împotriva numeroșilor adversari. Kyokushinkai se caracterizează prin unitate structurală: este rar ca instructorii să părăsească Federația pentru a forma cluburi sau asociații independente.

Un cuvânt nou în karate - școli „liceale”.

A trecut mult timp de la apariția lui Funakoshi Gichin în Japonia, dar eforturile lui și ale altor mari maeștri nu au fost în zadar. Există din ce în ce mai mulți practicanți de karate de diferite vârste și rase în lume, apar noi școli și organizații. Dar toți folosesc moștenirea pro-

bun. Mai mult, această continuitate se exprimă și prin faptul că unele școli oferă elevilor lor cursuri nu doar într-un stil pur corp la mână, ci și în lucrul cu armele tradiționale din Okinawa. (Pentru mai multe informații despre arme și tehnici de lucru cu ele în Okinawa (kobu-jutsu, kenpo karate), vezi capitolul „Okinawa: mica patrie a marelui karate.”

Începând cu anii 30 ai secolului trecut, multe școli care promovează karate-ul au apărut atât în Japonia, cât și în străinătate. Ele sunt adesea numite „minore”. Cât de exactă este această interpretare este o problemă controversată. Cu toate acestea, povestea despre karate japonez ar fi incompletă fără a evidenția unele dintre cele mai semnificative tendințe și maeștri.

Konishi Yasuhiro

Konishi Yasuhiro a fost un profesor și maestru de karate a cărui viziune asupra esenței acestei arte marțiale era în contrast puternic cu conceptul lui Funakoshi de karate-do și se opunea în mod clar multor alte sisteme asemănătoare karate-ului. În 1934, a fondat școala acum puțin cunoscută a lui Shindo Shizen-ryu. Cu toate acestea, conceptul de spiritualitate în karate, pe care Konishi l-a promovat de-a lungul vieții, a avut o mare influență asupra înțelegerii moderne a karate-ului.

Acest maestru a studiat atât cu Funakoshi, cât și cu Motobu Teki. Pentru el, filosofia taoistă și atitudinea față de viață este baza pe care se construiește antrenamentul. El își explică ideea: „Oamenii folosesc adesea cuvântul „cuceri”. Când un alpinist ajunge în vârful unui munte, el spune imediat că a cucerit cutare munte. Și dacă o persoană rezistă testului de frig și căldură, spune că a depășit condițiile externe. Toate acestea sunt pură amăgire. Ceea ce poate fi cu adevărat considerat cucerire este o stare de liniște, lipsită de orice opoziție cu natura. Aceasta este starea în care Dumnezeu și omul se contopesc într-unul singur. Aici găsim pacea [interioară] și într-o asemenea stare naturală nu există [diviziunea în] prieteni și dușmani.”

Konishi, care deține și kyoshi, o licență de predare în kendo, a adus în sistemele sale diverse idei din lumea sabiei, pe care a preferat să le numească karate-jutsu. În special, tehnica Konishi se distinge prin faptul că se pune accent pe zanshin, capacitatea de a atinge superioritatea

superioritatea asupra unui adversar datorită vigilenței minții și menținerii stării fizice necesare, faptului că latura spirituală determină fizicul. O înclinație clară către non-violență caracterizează etica obligatorie a karate-jutsu-ului lui Konishi.

Cursurile de karate în spiritul cerut de Konishi au avut ca scop dezvoltarea unei persoane sănătoase - în sens spiritual și fizic. Prin studii dezinteresate pe termen lung, xing (spiritul, minte) și (tehnica) și tai (corpul) sunt unite armonios într-o persoană, datorită cărora o astfel de persoană începe să-și dea seama de obligațiile sale morale de a fi utilă societății.

Kata servește drept bază pentru insuflarea disciplinei în Konishi Karate-jutsu, fiind astfel punctul de plecare al oricărui antrenament. Folosind suficiente kata pentru antrenamentul său, elevul își exercită controlul asupra minții și corpului său și începe să înțeleagă că tehnicile de karate-jutsu trebuie în primul rând folosite pentru a suprima calitățile nedorite în el însuși. Jutsu-ul de karate nu trebuie folosit niciodată pentru a incita la furie. Dar numai kata, notează Konishi, nu sunt suficiente pentru a dezvălui pe deplin individualitatea umană. Prin urmare, elevii ar trebui să exerseze lupta cu tovarășii lor sub îndrumarea unui profesor; în acest sens, competiţia devine una dintre faţetele procesului de pregătire.

Hayasi Taroo

Unul dintre cei mai importanți reprezentanți ai karate-do pe scena modernă japoneză este Hayashi Taruo, fondatorul stilului Kenshin-ryu. Hayashi este un elev al lui Kokuba Kosei, un adept talentat al lui Kenwa Mabuni și un susținător înfocat al lui Shito-ryu. Hayashi a studiat, de asemenea, sub Nagamine Shojin de la Shojin Ryu și Higa Seko de la Okinawan Goju Ryu. El însuși un specialist proeminent în karate-do din Shito-ryu, Hayashi admite totuși lipsa de accent pe lupta reală în karate-do modern. Evidențierea tehnicilor folosind doar mâinile este, după Hayashi, o greșeală gravă, care nu permite karate-do să fie cu adevărat o arte marțiale.

Admirarea pentru tipurile primitive de arme din Okinawa l-a determinat pe Hayashi să studieze cu maestrul Okinawa-te Nakayama Kenko de la Ryuei-ryu. Ghidat de o mână experimentată, Hayashi a învățat arta puterii

deniya bo, sayem, nuntyaku, kama și tonfa. Aceste tipuri de arme sunt tradiționale pentru Okinawan Te, precum și pentru alte arte marțiale locale.

Studiul atent al lui Hayashi asupra armelor primitive din Okinawa a avut o influență profundă asupra karate-do. În mod ironic, Hayashi a fost cel care a reînviat interesul pentru Okinawa însuși pentru ceea ce era până atunci o artă pe moarte, care era o parte esențială a sistemelor de karate din Okinawa. În Japonia, eforturile lui Hayashi de a populariza folosirea armelor din Okinawa în karate-do au determinat studiul tehnicilor de lucru cu acestea în diferite secțiuni, unde până acum erau studiate exclusiv tehnici de luptă neînarmată. O inovație dezvoltată de Hayashi în timp ce studia armele sistemelor de arte marțiale din Okinawa sa dovedit deosebit de populară: conducerea de kumite (sparring) folosind arme. Această nouă caracteristică a karate-do japonez, potrivit maestrului, poate ajuta la umplerea ceea ce era anterior un sport cu atmosfera de luptă reală.

Școli „sintetice”.

După cum am menționat deja, în Japonia modernă, precum și în afara acesteia, au apărut recent mai multe școli care au sintetizat diverse domenii ale artelor marțiale. Numărul lor exact este greu de numărat. Cei mai importanți dintre ei sunt următorii - Tomiki-ryu, Taiki-ken, Toshu-kakuto și cel mai faimos dintre ei - Shorinji-kenpo. O trăsătură distinctivă a acestor școli, cu excepția ultimei, este că sistemele lor de luptă sunt în principal de natură aplicată.

Shorinji-kenpo

Arta chineză a pumnului tsuanyiu, adusă în Japonia de către coloniști și călători, a fost numită kenpo - în conformitate cu lectura japoneză a caracterelor chinezești. De fapt, acest termen a devenit un termen general pentru artele marțiale chinezești în Japonia. În 1947, maestrul Nakano Michiomi, cunoscut sub pseudonimul So Doshin, a creat un

un sistem tradițional de autoapărare, îmbunătățire spirituală și educație fizică - Shorinji-kenpo („Arta pumnului Shaolin”, sau „lupta cu pumnul a Mănăstirii Pădurii Tânăre”).

Dintre toate școlile „sintetice” japoneze, aceasta este cea mai faimoasă. În plus, viața fondatorului și sistemul pe care l-a dezvoltat sunt atât de unice încât este necesar să ne oprim mai în detaliu asupra istoriei și a învățăturilor lui Shorinji Kenpo.

Personalitatea fondatorului și istoria școlii

Nakano Michiomi (1911 - 1980) s-a născut în Japonia, în prefectura Okayama. A rămas orfan la vârsta de opt ani, a fost trimis să locuiască cu bunicul său în Manciuria, unde a lucrat ca funcționar în Societatea Feroviară din Manciuria de Sud. Pentru a înțelege mai multe evenimente, ar trebui să se înțeleagă că toți bărbații familiei Nakano erau membri ai organizației secrete Kokuryu-kai (Asociația Dragonului Negru). A fost creat în 1901 de Toyama Mitsu-ru (1855-1944), care, la rândul său,

făcea parte din organizația secretă Gen'yoshya-kai (Asociația Oceanului Întunecat), fondată în 1881 de vechiul samurai al clanului Fukuoka (pentru mai multe detalii, vezi capitolul despre samuraii moderni).

Când bunicul său a murit, băiatul de 17 ani a mers la Toyama Mitsu-ru din Tokyo. Această cifră nu a putut veni cu nimic mai bun decât întoarcerea imediată a lui Nakano în Manciuria, ci ca agent secret al Kokuryu-kai. Nakano a rămas în Manciuria până în primăvara anului 1946, după care s-a întors definitiv în Japonia. Astfel, 26 de ani din viața lui au trecut în Manciuria (adică în China).

Pentru a-și ascunde adevărata înfățișare, Nakano s-a alăturat mai multor societăți secrete chineze anti-japoneze de acolo și, în special, sectei White Lotus (Bailian-ie). Datorită acestui fapt, a putut să învețe o serie de stiluri de Wushu chinezesc. În același timp, Nakano a studiat serios taoismul, budismul, confucianismul, magia și medicina chineză. În 1932, la Beijing, i s-a prezentat maestrului Wen Lao-she (cunoscut și sub numele japonez So Bunta), patriarhul școlii Shaolin din nordul „Pumnul Porții Justiției” (Yihemen-quan în chineză, Gi-wamon-ken în japoneză). Venerabilul bătrân a fost întristat în acea vreme de absența unui succesor demn căruia să-i dezvăluie toate secretele artei sale. Prin urmare, după ce am văzut abilitățile și zelul lui Nakano (despre a cărui adevărată apariție el

ghicit) bătrânul maestru și-a început cu entuziasm pregătirea. În 1936, a mers cu el la Mănăstirea Shaolin, unde l-a proclamat solemn moștenitorul său, al 32-lea patriarh al școlii Yihemen Quan. Este de remarcat faptul că noul „patriarh” la acea vreme avea doar 25 de ani. Se pare că Wen Lao se grăbea cu adevărat.

Revenind în Japonia postbelică, care se confrunta cu dificultăți morale și materiale enorme, Nakano a ajuns la convingerea că pentru renașterea spirituală a națiunii era necesar să-i inspire pe tineri nu cu idealuri militariste Ko-samurai, ci cu idealuri de umanitate concentrate. privind cooperarea reciprocă și binele comun. Nakano a văzut mijloacele pentru a atinge acest obiectiv în sistemul Shaolin, care a combinat armonios artele marțiale și filozofia religioasă.

Inovația lui Nakano, care de acum înainte a luat numele So Doshin, a fost plăcută de mulți. Băieții și fetele au umplut micul dojo la capacitate maximă, pe care el l-a numit templul învățăturilor Kongozen și al gimnasticii Ekkingyo.

Kongozen înseamnă literal „mintea tare ca diamantul”, iar ekingyo este o gimnastică care combină meditația cu exercițiile fizice. Sistemul, pe care So Doshin l-a numit oficial Shorinji Kenpo în 1947, s-a bazat pe învățăturile lui Bodhidharma (Daruma) conform cărora pentru a obține iluminarea, sănătatea de fier, un spirit de nestăpânit și un caracter pașnic sunt la fel de necesare. La rândul său, dobândirea acestor „trei comori” este posibilă prin practicarea artelor marțiale, exerciții de meditație a respirației, cunoașterea adevăratei esențe a budismului și respectarea principiilor acestuia în viața de zi cu zi.

Numărul total de oameni care practică Shorinji Kenpo în Japonia este acum de 1 milion 200 de mii de oameni, uniți în o mie și jumătate de cluburi. În 1984, a fost creată Federația Mondială a Shorinji-Kenpo (Sekai Shorinji-Kenpo Rengo), care include acum peste 20 de federații naționale.

Predare și practică

Esența sistemului Shorinji Kenpo este trinitatea, ale cărei componente sunt mintea, corpul și energia. Rațiunea este studiul legilor naturii și ale societății, al fiziologiei și psihologiei, al filozofiei și medicinei orientale, al strategiei și tacticii unui duel. Energia este dezvoltarea capacităților bioenergetice

230

corp, dezvoltând capacitatea de a controla în mod conștient circulația ki-ului, de a-l direcționa în orice punct al corpului și în spațiul înconjurător. Îmbunătățirea corpului se realizează în trei moduri: hard (goho), soft (juho) și metoda de autoreglare (seiho).

Secțiunea goho include diverse acțiuni defensive, cum ar fi eschivarea, abaterea, scufundarea, săriturile, blocurile și contraatacuri, efectuate ca răspuns la atacurile inamice. Această secțiune este în multe privințe similară cu boxul și karate-ul, dar diferă și mai mult de ele. Principala diferență este comportamentul mult mai natural al luptătorului. Tehnica Tameshiwari (spărgerea obiectelor dure) nu se practică. Din punctul de vedere al lui So Doshin, această tehnică nu corespunde realității luptei, unde inamicul nu este la fel de dur ca o cărămidă sau o scândură și, de asemenea, se mișcă tot timpul și încearcă să evite loviturile. Cu toate acestea, rezultatele utilizării tehnicilor goho pot fi destul de distructive.

Juho este o metodă moale, care înseamnă efectuarea diferitelor aruncări și prinderi dureroase, eliberarea prinderilor și contra-apucare, strangulare etc. Aceste tehnici pot fi efectuate aproape nedureroase pentru adversar sau pot fi însoțite de leziuni ale articulațiilor și ligamentelor, și șoc dureros. Gradul de impact dureros și traumatic asupra inamicului este determinat de gradul propriei sale agresivități.

Metoda de autoreglare seiho combină practica șezutului și meditația dinamică, practica de relaxare, presopunctura și automasajul, tehnici pentru a te aduce instantaneu într-o stare de cea mai înaltă pregătire pentru luptă. Aceasta include și tehnici de resuscitare și recuperare prin influențarea canalelor energetice și a centrilor corpului uman.

Primul principiu al lui Shorinji Kenpo este: „corpul și spiritul sunt una” (ken zen itinya). Aceasta implică nevoia de a îmbunătăți atât trupul, cât și spiritul în același timp, precum și unitatea echipamentului militar și moralitatea.

Dezvoltarea armonioasă a spiritului și a trupului este imposibilă fără respectarea celor trei porunci: să fii binevoitor, să fii înțelept și să fii curajos. A fi binevoitor înseamnă a respecta viața în toate formele și manifestările ei și mai ales a respecta viața umană, cea mai

prețioasă și unică din Univers. Înțelepciunea este calm, compasiune, respect și

231

încredere în oameni și în toate celelalte ființe vii. Și, în sfârșit, curajul îi permite unei persoane să-și realizeze potențialul, să realizeze planuri și vise, să depășească diverse obstacole, inclusiv să reziste cu succes oricărui atac. Și pentru ca toate acestea să devină posibile, este nevoie de sănătate bună.

Realizarea calităților menționate nu este altceva decât autodevenirea, pe care a predicat Shakyamuni (Buddha). Astfel, din punctul de vedere al budismului Kongozen, procesul de auto-îmbunătățire și de a ajuta alți oameni în implementarea sa este scopul principal al fiecărei persoane conștiente. Căci oricare ar fi membrii societății în starea lor spirituală și fizică, aceasta este societatea însăși. Potrivit lui So Dosin, patriotismul înseamnă a se perfecționa, a câștiga sănătate și putere pentru a ajuta oamenii din jurul fiecăruia dintre noi. Prin această abordare, nu poate fi vorba de afirmarea superiorității unei națiuni sau a unui stat asupra altuia.

Un alt principiu important al lui Shorinji Kenpo este formulat astfel: „puterea și dragostea nu se contrazic” (rikiai fuji). El justifică alegerea artelor marțiale ca mijloc de auto-îmbunătățire. Și aceasta este diferența principală dintre Shorinji-kenpo și artele marțiale și karate.

În karate tradițional, metodele de antrenament sunt în multe privințe similare cu cele folosite în Shorinji Kenpo. Cu toate acestea, obiectivele lor sunt diferite. Victoria asupra unui adversar în karate înseamnă uciderea sau rănirea lui, iar lupta în sine are loc fără judecători și fără reguli. Scopul unei lupte în Shorinji-kenpo este determinat de sensul acum pe jumătate uitat al hieroglifei u (bu în japoneză): nu numai „artă marțială, vitejie militară, glorie”, ci și „a liniști, mângâie, mângâie. ” Pentru a înțelege cum sunt combinate astfel de semnificații diferite, ar trebui să priviți cu atenție conturul acestei hieroglife. Apoi puteți vedea că simbolizează oprirea mișcării a două copii îndreptate unul împotriva celuilalt. Astfel, adevăratul sens al hieroglifei u (sau bu) este de a opri lupta dintre doi rivali, de a-i liniști.

Pentru a face acest lucru, îndemnurile sau strigătele nu sunt suficiente; sunt necesare o putere enormă și cea mai înaltă abilitate, de dragul căreia se antrenează adepții lui Shorinji Kenpo. De aici rezultă următorul principiu: „nu ucideți, ci reînviați inamicul”. Nu trebuie să ucidem sau să rănim

232

inamicul, dar pentru a-l face să simtă slăbiciunea trupului și a spiritului său, gândiți-vă la imperfecțiunile sale, oferiți-i ocazia să ia adevărata cale. În acest sens, Shorinji Kenpo este asemănător cu Aikido: inamicul trebuie să se simtă neputincios atunci când se confruntă cu un kenshi (elev, adept al școlii), devenind convins „în

propria piele” de inutilitatea agresiunii și de superioritatea umanismului.

„Arta sabiei” modernă

Kendo

Kendo este o artă a sabiei, numită mai întâi kenjutsu („tehnica sabiei”), apoi kendo („calea sabiei”) și rodi.

Luptă: toiag versus sabie

S-a întâmplat aproape odată cu apariția clasei războinice japoneze (samurai), sau mai degrabă cu formarea acesteia, care a avut loc aproximativ în secolele X-XI.

„Arta sabiei” japoneză diferă semnificativ de scrima europeană și chineză. Motivul pentru aceasta constă nu atât în trăsăturile armelor japoneze, cât în principiile comportamentului în luptă, formate sub influența budismului Zen și răspândite în toate artele marțiale din Japonia.

Esența lor poate fi redusă la două cerințe - nu vă agitați și nu faceți mișcări inutile. Prin urmare, în Japonia lupta arăta cam așa: adversarii și-au luat poziția de start

cu sabia ridicată pentru a lovi și

a așteptat până când unul dintre ei

nervii vor ceda și se va deschide. Desigur, erau permise atacurile provocatoare și distragerea atenției, care erau folosite pentru a dezvălui tehnicile preferate ale inamicului și modul de a conduce un duel, determinat de școala căreia îi aparținea. Uneori, acest lucru a făcut posibilă lovirea inamicului. Acest model de luptă a fost tipic pentru cele 1.700 de școli de kenjutsu care existau în Japonia, care, totuși, diferă unele de altele.

unul de altul cu poziții și tehnici. Unele școli au preferat poziția verticală a sabiei și loviturile tăietoare, în timp ce altele au folosit în principal poziția orizontală și loviturile de împingere.

După restaurarea Meiji (1868), samuraii și-au pierdut dreptul de a purta o sabie, iar timp de câteva decenii kenjutsu a fost în declin, dar la începutul secolului al XX-lea a fost reînviat sub numele de kendo, devenind un simbol al tradiției japoneze și un mijloace de a cultiva spiritul samurai. Din acest motiv a fost interzis după al Doilea Război Mondial, dar nu pentru mult timp.

Termenul kendo a fost introdus pentru prima dată la începutul secolului al XVIII-lea. maeștri ai școlii Abe-tate-ryu, care au indicat astfel înțelegerea (pe care, fără îndoială, o avea și un războinic și filosof remarcabil precum Miyamoto Musashi) a artei scrimă ca cale către (înainte) îmbunătățirea morală și fizică.

De la sfârşitul secolului al XIX-lea. kendo, care și-a pierdut semnificația pur aplicată, a fost transformat într-un sistem militar-sport de auto-îmbunătățire, în care ritualul joacă un rol imens. În 1928, a fost creată Federația Japoniei de Kendo.

Din 1952, versiunea sportivă a kendo a fost în curs de dezvoltare. În prezent, practicanții de kendo învață tehnici care includ poziții (kamaz), sincronizarea mișcărilor brațelor și picioarelor (suburi), atac (kakari) și apărare (uke) și alte elemente care sunt de obicei practicate folosind sabia bokken din lemn. Ca și alte arte marțiale japoneze, kendo pune un accent deosebit pe învățarea exercițiilor formale numite kata.

Cele mai multe lovituri sunt aruncate din spatele capului cu forță maximă și cu viteză maximă. Principalele zone de atac sunt capul, umerii și părțile laterale ale inamicului, în timp ce împingerea, lovirea sub centură și trecerea la spate este interzisă. Sportivii se luptă cu săbii din bambus shiai, ale căror lovituri sunt foarte dureroase, astfel încât cei sparring poartă căști cu mască de plasă și scuturi care acoperă gâtul, umerii și gâtul, precum și pieptar și mănuși. Câștigătorul câștigă două puncte din trei posibile, care sunt acordate pentru lovirea a trei zone periculoase ale capului și încheieturii drepte sau stângi care sunt în momentul contactului cu sabia de bambus nu mai jos decât nivelul umărului, gâtului sau două. anumite zone ale corpului. Toate mișcările în kendo sunt reglate până la cel mai mic detaliu. Vla pricepere

mânuirea unei săbii adevărate este testată, desigur, nu în dueluri, ci în probele tameshi-giri, în care sportivii toacă de obicei un snop gros de paie.

În perioada de glorie a acestei arte, maeștrii de kenjutsu foloseau o sabie pentru a tăia părul aruncat sau o libelulă zburătoare pentru a-și testa sau demonstra abilitățile. Capacitatea de a oferi mai multe lovituri la unul sau la diferite niveluri a fost deosebit de apreciată - de a tăia, de exemplu, un băț în picioare în patru părți. Dar, desigur, atât pe vremuri, cât și acum, scopul antrenamentului de kendo nu este doar de a dobândi abilități tehnice, inclusiv o lovitură eficientă, ci și de a întări spiritul, psihicul și de a câștiga capacitatea de a face față calm dificultăților vieții și reacționează cu viteza fulgerului și precizie în cazul oricărui pericol. Kendo a păstrat diferite tipuri de exerciții de respirație, acțiuni rituale și tehnici preluate din arsenalul Zen.

Iai-do

În comparație cu kendo (scrimă), iai-do este o artă mai tânără. Esența sa constă în tragerea instantanee a sabiei (katana) urmată de o lovitură.

Iai-do își are originea în Japonia secolului al XVII-lea. Potrivit legendei, un samurai (Hayashizaki Jinosuke) a vrut să se răzbune pentru uciderea tatălui său. Cu toate acestea, nu a putut rezista criminalului

într-un duel, deoarece era mai experimentat și mai puternic. Codul de onoare al samurailor - Bushido - nu permitea recurgerea la serviciile unui mercenar, precum și atacul de după colț. După multă gândire, tânărul samurai și-a dat seama că nu poate conta pe succes decât dacă reușește să-l omoare pe infractor fiind primul care scoase sabia. După un lung antrenament, și-a realizat planul și a răzbunat moartea tatălui său.

De-a lungul timpului, tehnica de a smulge instantaneu o lamă s-a răspândit în toată Japonia. Au apărut peste 400 de școli de iai-do, fiecare dintre ele a adus ceva diferit la tehnica iai-do, dar esența sa a fost aceeași: tragerea fulgerătoare a sabiei din orice, chiar și cea mai incomodă poziție, livrând una, maxim două lovituri: viu A rămas cel care a făcut-o mai repede. În ciuda aparentei sale simplități, iai-do necesită nu numai o pregătire fizică excelentă, ci și cel mai înalt grad de concentrare și mobilizare mentală. De aceea anticul

Arta ei samurai continuă să trăiască în epoca computerelor și a rachetelor spațiale. Capacitatea de a-și mobiliza psihicul și de a-și folosi toate capacitățile pentru o sarcină specifică este necesară pentru o persoană modernă nu mai puțin decât pentru războinicii din trecut.

Spre deosebire de multe alte arte marțiale, tehnica Iai-do a supraviețuit până astăzi practic neschimbată. Acest lucru se datorează faptului că, după ce samurailor li s-a interzis să poarte o sabie în Japonia (decret din 1872), arta de a o mânui și-a pierdut semnificația practică. Ca urmare, principala cerință în iai-do a devenit cea mai exactă aderență la canon și ritual, începând de la traiectoria lamei și terminând cu numărul și forma pliurilor de pe îmbrăcăminte.

În orice școală de iai-do, tehnica este împărțită în 4 elemente:

1) nuki-tsuke - tragerea sabiei, stadiul inițial al atacului;

2) kiri-tsuki - momentul lovirii inamicului;

3) chiburi - ștergerea sângelui de pe lamă;

4) noto - punerea lamei înapoi în teacă.

Batto-jutsu

Batto-jutsu poate fi pe bună dreptate clasificat ca un grup de shinbu-jutsu (noi tehnici marțiale), deoarece nașterea acestui stil a avut loc deja în secolul al XX-lea. Cu toate acestea, în ciuda vârstei sale „tinere”, batto-jutsu este strâns legat de „arta sabiei” tradițională japoneză. Esența acestei tehnici constă în capacitatea specială de a folosi o katana.

Fondatorul batto-jutsu este maestrul Toyama, care și-a fondat școala Toyama-ryu în 1925. Înainte de a-și crea propriul stil de manevrare a sabiei, a studiat iai-jutsu la școala Omori-ryu, dar a părăsit-o din cauza faptului că a considerat poziția de pornire tradițională a

acestei școli - așezat pe picioarele îndoite la genunchi - nerealistă. Elevul lui Toyama a fost Nakamura Taisaburo (născut în 1911), patriarhul în viață și profesorul suprem al școlii.

Batto-jutsu-ul lui Toyama-Nakamura diferă de ken-jutsu și iai-jutsu clasic prin următoarele caracteristici:

1) lipsa pozițiilor de pornire stând sau îngenuncheat;

2) îndrumarea celor opt „porunci” de luptă;

3) testul principal este tăierea bețelor de bambus fixate vertical cu o lamă rulată.

CONŢINUT

PĂRȚI

Ruslan Viktorovici

ARTE MARTIALE DIN EST. JAPONIA

Redactor-șef N. E. Fomina Redactor A. M. Gopachenko Responsabil cu ediția L. I. Vakulenko Redactor artistic I. V. Osipov Redactor tehnic A. Ș. Taran Dispoziție computer: V. N. Amelin Corector O. A. Kravets

Semnat la 21 noiembrie 2008. Format hârtie offset 60x90. Tipărire Tin Times Imprimare offset. Condiţional psch. l. 15.0. Condiţional cr.-otg. 15.5. Ed. academic. l. 14.45. Tiraj 1500 de exemplare. Ordinul nr. 8-336.

SRL „Vidavnitstvo Folio”

Certificat de înscriere a subiectului activității editoriale în Registrul de stat al editorilor, producătorilor și distribuitorilor de produse editoriale DK nr. 3194 din 22.05.2008

Folyu SRL

Certificat de înscriere a subiectului activității editoriale în Registrul de stat al editorilor, producătorilor și distribuitorilor produsului editorial? DK nr. 683 din 21 noiembrie 2001

61002, Harkov, str. Chubara 11 Adresă de e-mail: www.folio.com.ua E-mail: realization@folio.com.ua Magazin de internet www.bookpost.com.ua

Tipărit din pozitive gata făcute la Fabrica de cărți OJSC Kharkiv, numită după M. V. Frunze" 61057, Harkiv, str. Donețk-Zakharzhevsky, 6/8 Certificat de înregistrare

DK nr. 1580 din 28 noiembrie 2003
https://neculaifantanaru.com
https://neculaifantanaru.com/en/